
Dokument nr. 15:1

(2008–2009)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1 - 169

1. - 27. oktober 2008

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Dokument nr. 15:1

(2008-2009)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1 - 169

1. - 27. oktober 2008

Innhold

Spørsmål	Side
1. Fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum, vedr. arbeidsgivers adgang til ansattes e-post, besvart av fornyings- og administrasjonsministeren	11
2. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. arbeidsmiljølov, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	12
3. Fra stortingsrepresentant Solveig Horne, vedr. kioskran, besvart av justisministeren	12
4. Fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, vedr. TNF-hemmere, besvart av helse- og omsorgsministeren	13
5. Fra stortingsrepresentant Akhtar Chaudhry, vedr. humanitærhjelp til Sri Lanka, besvart av utenriksministeren	14
6. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. skjønnslikning, besvart av finansministeren	15
7. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. støy fra flyplassen på Gardermoen, besvart av samferdselsministeren ..	16
8. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. legevakten i Bergen, besvart av helse- og omsorgsministeren	17
9. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. synshemmede, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	19
10. Fra stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark, vedr. pensjon, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	19
11. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. omorganisering av skatteetaten, besvart av finansministeren	20
12. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. tiltaksgarantien, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	21
13. Fra stortingsrepresentant Gunvald Ludvigsen, vedr. manglende tilbud til Oslos rusavhengige, besvart av helse- og omsorgsministeren	22
14. Fra stortingsrepresentant Gunvald Ludvigsen, vedr. individuell plan for Oslos rusavhengige, besvart av helse- og omsorgsministeren...	22
15. Fra stortingsrepresentant Bent Høie, vedr. Stavanger Universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	23
16. Fra stortingsrepresentant Solveig Horne, vedr. diskrimineringen av funksjonshemmede meddommere, besvart av justisministeren	25
17. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker, vedr. ubesvart anrop til politiet, besvart av justisministeren	25
18. Fra stortingsrepresentant Ola T. Lånke, vedr. norskopplæring ved familiegiengenforening, besvart av kommunal- og regionalministeren	27
19. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. rehabiliterte svømmebasseng, besvart av kultur- og kirkeministeren	28

	Side
20. Fra stortingsrepresentant Robert Eriksson, vedr. bemanningssituasjon innen politiet i Nord-Trøndelag, besvart av justisministeren.....	29
21. Fra stortingsrepresentant Borghild Tenden, vedr. etablering av et landsdekkende tredje mobilnett, besvart av samferdselsministeren	31
22. Fra stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli, vedr. Friskvernklinikken, besvart av helse- og omsorgsministeren	32
23. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. Norges Bank, besvart av finansministeren	33
24. Fra stortingsrepresentant Alvhild Hedstein, vedr. tverrfaglig spesialisert rusbehandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	34
25. Fra stortingsrepresentant Alvhild Hedstein, vedr. fristbrudd i NAV, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	35
26. Fra stortingsrepresentant Laila Dāvøy, vedr. utdanning av geriatere, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	36
27. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bompengekostnader, besvart av samferdselsministeren.....	36
28. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. balanseavregningsreglene, besvart av olje- og energiministeren	38
29. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. grønne sertifikater til småkraftverk, besvart av olje- og energiministeren..	38
30. Fra stortingsrepresentant Vera Lysklætt, vedr. midlertidig oppsatte reingjerder i Finnmark, besvart av landbruks- og matministeren ...	39
31. Fra stortingsrepresentant Vera Lysklætt, vedr. forsikring for asylmottak, besvart av justisministeren.....	40
32. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. NAV, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	40
33. Fra stortingsrepresentant Åse M. Schmidt, vedr. studentboligbygging i Kristiansand, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren.....	41
34. Fra stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn, vedr. NLA-høgskulene i Bergen, besvart av kunnskapsministeren	42
35. Fra stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn, vedr. Iran, besvart av utenriksministeren	43
36. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. sikring av folks fødselsnumre, besvart av finansministeren	44
37. Fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen, vedr. adopsjonsprosessen, besvart av barne- og likestillingsministeren ..	45
38. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. ILO-konvensjonen, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren.....	46
39. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. årsavgift kun for den tiden man har bilen på vegen, besvart av finansministeren.....	47
40. Fra stortingsrepresentant Solveig Horne, vedr. "Etterrettingsseksjonen" (ES) i Haugaland og Sunnhordland politidistrikt, besvart av justisministeren	48
41. Fra stortingsrepresentant Robert Eriksson, vedr. utdanningsstøtten for yrkeshemmede, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	49
42. Fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum, vedr. behandling mot rusmiddelavhengighet i lokalsykehusfunksjoner i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	51

	Side
43. Fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum, vedr. ruspasienter i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsministeren	52
44. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. asylmottak for kvinner, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren.....	52
45. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. vigsel med en utenlandsk statsborger, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	53
46. Fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, vedr. fradrag i AFP-pensjonen, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren.....	54
47. Fra stortingsrepresentant Borghild Tenden, vedr. buss til Fornebu, besvart av samferdselsministeren.....	55
48. Fra stortingsrepresentant Bård Høksrud, vedr. yrkesutøvere over 70 år innenfor transportbransjen, besvart av samferdselsministeren ...	56
49. Fra stortingsrepresentant Bård Høksrud, vedr. regularitets- og stabilitetsproblemer i togtilbudet for togpendlerne i Røyken, besvart av samferdselsministeren	57
50. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker, vedr. utdanning under soning, besvart av justisministeren.....	58
51. Fra stortingsrepresentant Kåre Fostervold, vedr. fangetransport, besvart av samferdselsministeren.....	59
52. Fra stortingsrepresentant Kåre Fostervold, vedr. statlig bidrag til en ny titanfabrikk i Tinn kommune, besvart av nærings- og handelsministeren.....	60
53. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. livreddende førstehjelp i Asker kommune, besvart av kunnskapsministeren	61
54. Spørsmålet ble trukket.....	61
55. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. vold mot offentlig tjenestemann, besvart av justisministeren	61
56. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal, vedr. bioetanol, besvart av finansministeren	63
57. Fra stortingsrepresentant Tord Lien, vedr. revidering av lov om motorferdsel i utmark, besvart av miljø- og utviklingsministeren ..	63
58. Fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen, vedr. NVEs reguleringspolitikk, besvart av olje- og energiministeren	64
59. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bruk av midler til rassikring, besvart av samferdselsministeren	64
60. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. tverrgående kollektivtilbud i Follo-regionen, besvart av samferdselsministeren	65
61. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. vold mot politiet, besvart av justisministeren.....	66
62. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal, vedr. bebudet energimelding, besvart av olje- og energiministeren.....	67
63. Fra stortingsrepresentant Laila Dāvøy, vedr. ganebarn, besvart av helse- og omsorgsministeren	67
64. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. konkurransesituasjonen i kraftsektoren, besvart av fornyings- og administrasjonsministeren.....	69
65. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. CO ₂ -renseprosjektet på Kårstø, besvart av miljø- og utviklingsministeren	70
66. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. gasskraftprosjekt i Midt-Norge, besvart av olje- og energiministeren	71

	Side
67. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. konsesjon for torskoppdrett til Storfjord Torsk AS, besvart av fiskeri- og kystministeren	72
68. Fra stortingsrepresentant Tord Lien, vedr. lakselus i matfiskanlegg, besvart av fiskeri- og kystministeren	72
69. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. boligutlån til folk med lav kredittverdighet i USA, besvart av finansministeren	74
70. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. politiets bilpark, besvart av justisministeren	75
71. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. strategi for økologisk mat, besvart av landbruks- og matministeren	76
72. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. diskriminering av produsenter av vegetar mat, besvart av landbruks- og matministeren	77
73. Fra stortingsrepresentant Åge Starheim, vedr. lønnsforholda til administrative leiarar i helseføretaka, besvart av helse- og omsorgsministeren	78
74. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. utbyggingen av ny 4-felts vei på E6 langs Mjøsa, besvart av miljø- og utviklingsministeren	79
75. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. merverdiavgift knyttet til begravelser og gravferd, besvart av finansministeren	79
76. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. T-forbindelsen mellom kommunene Haugesund, Karmøy og Tysvær, besvart av samferdselsministeren	80
77. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. avhjemling av sykehjemsplasser, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	81
78. Fra stortingsrepresentant Tord Lien, vedr. utvidelse av jakttiden for lisensjakt på bjørn, besvart av miljø- og utviklingsministeren.....	82
79. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. støtte til psykisk helse for Stavanger-studentene, besvart av helse- og omsorgsministeren	83
80. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Aksjonsgruppa for E18 i Telemark, besvart av samferdselsministeren	84
81. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. tiltaksgarantien, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren.....	85
82. Fra stortingsrepresentant Gunn Olsen, vedr. refusjonsordningen, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	86
83. Fra stortingsrepresentant Eirin Faldet, vedr. anbuds konkurranse om produksjon av bilskilt, besvart av samferdselsministeren.....	87
84. Fra stortingsrepresentant Jan Sahl, vedr. finanskrisen på Island, besvart av utenriksministeren.....	88
85. Fra stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn, vedr. finanskrisen på Island, besvart av finansministeren	89
86. Fra stortingsrepresentant Martin Engeset, vedr. omfanget av pasienters selvmord på ulike helseinstitusjoner, besvart av helse- og omsorgsministeren	90
87. Fra stortingsrepresentant Jan Fredrik Vogt, vedr. NAV i Sande i Vestfold, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	91
88. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. rettighetspasient, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	92

	Side
89. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. eiendomsskattegrunnlag, besvart av finansministeren	93
90. Fra stortingsrepresentant Laila Dāvøy, vedr. spesialopplæring i å stille spørsmål om alkohol under graviditet for ansatte på alle norske helsestasjoner, besvart av helse- og omsorgsministeren	94
91. Fra stortingsrepresentant Åge Starheim, vedr. Helse Førdes ortopediplan som slår uheldig ut for pasientane i Nordfjord-regionen, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	95
92. Fra stortingsrepresentant Vera Lysklætt, vedr. Beaivvás Sámi Teáhter, besvart av kultur- og kirkeministeren.....	97
93. Fra stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug, vedr. resistent lakselus, besvart av fiskeri- og kystministeren.....	98
94. Fra stortingsrepresentant Vigdis Giltun, vedr. ventetiden på ulike typer radiologiske undersøkelser i Østfold, besvart av helse- og omsorgsministeren	98
95. Fra stortingsrepresentant Jan Fredrik Vogt, vedr. registrering og kontroll av tilhengere og kjøretøy, besvart av samferdselsministeren	99
96. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. heving av miniumsstraffen for vold og trusler mot polititjenestemenn, besvart av justisministeren	100
97. Fra stortingsrepresentant Jan Sahl, vedr. transportkorridor over Narvik mellom Kina og USA - NEW Corridor, besvart av utenriksministeren	101
98. Fra stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn, vedr. godkjenning av utdanning i utlandet for yrkesfagelever, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren.....	102
99. Fra stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn, vedr. lasser ved norske universiter som er forbeholdt utenlandske studenter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	103
100. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. kredittkortopplysninger, besvart av fornyings- og administrasjonsministeren	105
101. Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. Studentsamskipnaden i Hedmark, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	106
102. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. utfordringer i idretts-Norge, besvart av kultur- og kirkeministeren	107
103. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. sak der politiet kjente til heroin, besvart av justisministeren.....	108
104. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. barns problemer ved foreldrenes rusavhengighet, besvart av miljø- og utviklingsministeren	108
105. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. fergeavløsningsprosjekter, besvart av samferdselsministeren.....	109
106. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. petroleumrelatert utdanning, besvart av olje- og energiministeren	110
107. Fra stortingsrepresentant Laila Dāvøy, vedr. godkjennings- og tilsynsordninger for private omsorgstjenester, besvart av helse- og omsorgsministeren	111
108. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. gjennomgang av sikkerheten i Romeriksporten, besvart av samferdselsministeren ..	111

	Side
109. Fra stortingsrepresentant Svein Flåtten, vedr. ligningstakster, besvart av finansministeren	113
110. Fra stortingsrepresentant Dagrun Eriksen, vedr. vigsel i det tjenstedistriktet de er registrert i, besvart av barne- og likestillingsministeren	113
111. Fra stortingsrepresentant Dagrun Eriksen, vedr. at skolens ansatte kan ytre seg fritt om situasjonen i skolen, besvart av kunnskapsministeren	115
112. Fra stortingsrepresentant Vera Lysklætt, vedr. krysseren Murmansk, besvart av fiskeri- og kystministeren	115
113. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. barnedødelighet, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	116
114. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. tjenstedirektivet, besvart av statsministeren	117
115. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve, vedr. salg av narkotika, besvart av justisministeren	118
116. Fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum, vedr. yringsfrihet for skoleledere og andre kommunalt ansatte, besvart av kunnskapsministeren	119
117. Fra stortingsrepresentant Vera Lysklætt, vedr. samfunnssikkerheten i Finnmark, besvart av olje- og energiministeren.....	120
118. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. døves demokratiske rettigheter, besvart av kommunal- og regionalministeren.....	121
119. Fra stortingsrepresentant Bent Høie, vedr. helsesektoren, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	122
120. Fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth, vedr. Sjømannskirken, besvart av utenriksministeren.....	122
121. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker, vedr. passkontroll til Svalbard, besvart av justisministeren	123
122. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen, vedr. avtalestrukturen og konkurransesituasjonen i dagligvaremarkedet, besvart av fornyings- og administrasjonsministeren.....	124
123. Fra stortingsrepresentant Gunvald Ludvigsen, vedr. energisjekk for boligbygg, besvart av olje- og energiministeren	125
124. Fra stortingsrepresentant Gunnar Kvassheim, vedr. elektrifisering i petroleumsnæringen, besvart av olje- og energiministeren.....	125
125. Fra stortingsrepresentant Anne Margrethe Larsen, vedr. alternativ til ordningen med grønne sertifikater, besvart av olje- og energiministeren	126
126. Fra stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug, vedr. fornybare energiteknologier offshore, besvart av olje- og energiministeren...	126
127. Fra stortingsrepresentant Borghild Tenden, vedr. klimaforliket, besvart av olje- og energiministeren	127
128. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. innsatsen innen klimainformasjon, besvart av miljø- og utviklingsministeren	128
129. Fra stortingsrepresentant Alf E. Jakobsen, vedr. arbeidet med E6 vest for Alta, besvart av samferdselsministeren.....	128
130. Fra stortingsrepresentant Øyvind Halleraker, vedr. Frøya Fastlandsamband, besvart av samferdselsministeren	129

	Side
131. Fra stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn, vedr. stopp i leiarløner og bonusar i bankane som nyttar redningspakka frå staten, besvart av nærings- og handelsministeren	130
132. Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. Kongsvingerbanen, besvart av samferdselsministeren.....	131
133. Fra stortingsrepresentant Tord Lien, vedr. småkraftverks plass i et grønt sertifikatsystem, besvart av olje- og energiministeren.....	132
134. Fra stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen, vedr. norsk olje- og gasspolitikk, besvart av olje- og energiministeren	132
135. Fra stortingsrepresentant Inge Lønning, vedr. antall årsverk i pleie- og omsorgssektoren, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	133
136. Fra stortingsrepresentant Inge Lønning, vedr. kapasiteten i tilbudet om ablasjonsbehandling for pasienter med plagsom atrieflimmer, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	133
137. Fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen, vedr. helikoptertjenestetilbud til Værøy, besvart av samferdselsministeren	134
138. Fra stortingsrepresentant Ola T. Lånke, vedr. reiseliv i Bjugn Kommune og Lysøysundet, besvart av miljø- og utviklingsministeren	135
139. Fra stortingsrepresentant Ola T. Lånke, vedr. Norsk Helsearkiv, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	135
140. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. økningen i konkurser og tvangsavvikling av norske bedrifter, besvart av arbeids- og inkluderingsministeren	136
141. Fra stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn, vedr. Fatah-TV's hatpropaganda mot Israel, besvart av utenriksministeren	137
142. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. kroniske smertepasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	138
143. Fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum, vedr. tiltak for studenter med dysleksi, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	139
144. Fra stortingsrepresentant Lars Sponheim, vedr. klientkonti og Overformynderiet, besvart av finansministeren	140
145. Fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, vedr. Oslo-politiets tilgjengelighet, besvart av justisministeren	141
146. Fra stortingsrepresentant Øyvind Halleraker, vedr. Landsverneplan for den statlige delen av helsesektoren, besvart av helse- og omsorgsministeren	142
147. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker, vedr. lokalisering av ledelsen for Alliert treningssenter Nord, besvart av forsvarsministeren	142
148. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. lokale politipatruljer på dagvakt i Kongsberg og Flesberg, besvart av justisministeren ..	143
149. Fra stortingsrepresentant Tord Lien, vedr. vannkraftprosjekter, besvart av olje- og energiministeren	145
150. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten, vedr. politistrukturen i Follo-regionen, besvart av justisministeren	145
151. Fra stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal, vedr. mineraloljeavgiften for taretrålerne, besvart av finansministeren	146

	Side
152. Fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter, vedr. de internasjonale regnskapsstandardene IAS 39 og IFRS 7, besvart av finansministeren	147
153. Fra stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal, vedr. Crux oppfølgingscenter i Sandnes, besvart av justisministeren	147
154. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. eksport av norsk lam, besvart av landbruks- og matministeren	148
155. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. ny nordisk mat, besvart av landbruks- og matministeren.....	149
156. Fra stortingsrepresentant Vera Lysklætt, vedr. forbud mot oljefyring i offentlige bygg og næringsbygg over 500 kvm, besvart av kommunal- og regionalministeren	150
157. Fra stortingsrepresentant Odd Einar Dørum, vedr. realnedgang i bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	150
158. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. muligheten for sykehusene til å foreta leie av medisinsk utstyr, besvart av helse- og omsorgsministeren	152
159. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bompengelinntekter, besvart av samferdselsministeren.....	152
160. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. Oslopakke 3 trinn 1, besvart av samferdselsministeren.....	154
161. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve, vedr. Industrikraft Møre, besvart av olje- og energiministeren.....	154
162. Fra stortingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide, vedr. ny folkehøyskole innenfor motorsport, besvart av kunnskapsministeren	155
163. Fra stortingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide, vedr. tekniske og allmenne fag, besvart av kunnskapsministeren.....	156
164. Fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, vedr. oppklaringsprosenten for ulike typer kriminalitet, besvart av justisministeren.....	156
165. Fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, vedr. politiets ressursituasjon på Romerike, besvart av justisministeren	158
166. Fra stortingsrepresentant Arne Sortevik, vedr. bompengefinansiering, besvart av samferdselsministeren	160
167. Fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg, vedr. dagens praksis fra Patentstyret - varemerker, besvart av nærings- og handelsministeren	161
168. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. konsekvens av den internasjonale finanskrisen for frittstående kommunale pensjonskasser, besvart av finansministeren	162
169. Fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, vedr. ICAOs - Noice abatement procedure på Gardermoen, besvart av samferdselsministeren	163

Dokument nr. 15:1

(2008-2009)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1

Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant **Odd Einar Dørum**

Besvart 10. oktober 2008 av fornyings- og administrasjonsminister **Heidi Grande Røys**

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for når ny forskrift om arbeidsgivers adgang til ansattes e-post mv. trer i kraft?»

BEGRUNNELSE:

Statsråd Heidi Grande Røys sendte forslag til ny forskrift om arbeidsgivers adgang til ansattes e-post mv. Endring av personopplysningsloven, nytt kapittel i personopplysningsforskriften og ny bestemmelse i arbeidsmiljøloven rundt på høring 17.10.06. Høringsfristen ble satt til 17. januar 2007.

I høringsbrevet opplyser statsråden at spørsmål knyttet til arbeidsgivers innsyn i arbeidstakers e-post og hvor grensen for lovlig innsyn går, har vært uklar og må forbedres.

Dagsavisen hadde 25.09.08 en artikkel som viser at hver fjerde arbeidstaker blir kameraovervåket på jobb. Dagsavisen henviser til en rapport utarbeidet av Fafo, på oppdrag fra LO. Ifølge rapporten opplever mange arbeidstagere det å bli overvåket som krenkende og psykisk belastende. Det fremgår også av artikkelen at Arbeidstilsynet ikke har fullmakt til å gripe inn i saker som omhandler kontroll og overvåking, mens Datatilsynet ikke griper inn der kontroll og overvåking har negative konsekvenser for arbeidsmiljøet.

Svar:

Utkast til e-postforskriften ble sendt på høring medio oktober 2006, med høringsfrist 17. januar 2007. Det kom inn mange hørings svar med til dels svært sprikende syn på saken. I grove trekk var det arbeidsgiversiden og arbeidstakersiden som sto mot hverandre. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har, sammen med Justisdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, i tiden etter høringen arbeidet for å finne fram til en forskrift som tar hensyn både til arbeidsgiver sine behov for innsyn i elektronisk post og andre elektroniske dokument, og som samtidig tar hensyn til de ansattes rett til personvern. Det har vært et krevende arbeid som vi nå på det nærmeste er ferdige med.

Sammen med høring av utkast til e-postforskriften, ble også et forslag til endring i personopplysningsloven sitt saklige virkeområde, personopplysningslova § 3, sendt på høring. Denne endringen er nødvendig for å gi rettslig grunnlag for å vedta e-postforskriften. Det er Justisdepartementet som har lovansvaret for personopplysningsloven. Justisdepartementet fremmet derfor en ot.prp. om blant annet denne endringen i juni i år (Ot.prp. nr 71 2007-2008), der Stortinget blir invitert til å vedta den nødvendige endringen i personopplysningsloven. Behandlingen av denne proposisjonen er ennå ikke satt opp på Stortingets program.

Regjeringens arbeid med e-postforskriften er så godt som avsluttet. Jeg legger derfor til grunn at så snart personopplysningsloven inneholder den nødvendige forskriftshjemmelen, vil e-postforskriften kunne vedtas og settes i kraft.

SPØRSMÅL NR. 2**Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 13. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen****Spørsmål:**

«Mener statsråden dagens arbeidsmiljølov sikrer de ansattes rettigheter tilstrekkelig mht. overvåking på arbeidsplassen?»

BEGRUNNELSE:

I Dagsavisen 25.09.08 vises det til at arbeidstakere i stadig større omfang blir overvåket på arbeidsplassen.

Arbeidsgivere overvåker sine ansatte gjennom blant annet e-post, telefon, nettbruk og kamera. Denne type omfattende overvåking er ofte i strid med personvernet og ifølge Dagsavisen føler ansatte at denne type overvåking går ut over deres arbeidshverdag.

Datatilsynet har hjemmel til å gripe inn i saker hvor overvåkingen er i strid med personopplysningsloven. Arbeidstilsynet har ikke hjemmel i arbeidsmiljøloven, til å gripe inn i saker som fører til dårlig arbeidsmiljø på grunn av kontroll og overvåking.

Svar:

Allerede Arbeidslivslovutvalget, som avga innstilling i 2004, beskrev en utvikling med økt kontroll i arbeidslivet. Regjeringen Bondevik II fremmet på denne bakgrunn forslag om et eget kapittel om kontrolltiltak i arbeidslivet i den nye arbeidsmiljøloven, som et samlet Storting sluttet seg til.

Materielt sett mener jeg at reglene ivaretar arbeidstakernes personvern på en god måte. Foruten å regulere lovligheten av kontroll- og overvåkingstiltak, stiller loven blant annet klare krav til arbeidstakermedvirkning, både når det gjelder behovet for tiltak, om utforming av dem og hvordan de skal gjennomføres.

Etter min oppfatning er det imidlertid en svakhet ved dagens lov at Arbeidstilsynet ikke har myndighet til å anvende sitt alminnelige reaksjonsapparat for å sikre at reglene på dette området blir etterlevd. I dag må den som skulle mene seg krenket ved brudd på reglene enten forfølge kravet sivilrettslig og/eller inngi politianmeldelse for evt. strafferettslig forfølgning. Blant annet prosessøkonomiske og tidsmessige hensyn tilsier at dette ikke innebærer noen fullgod "sanksjonering" på dette feltet.

Jeg mener dessuten at det er lite konsistent at Datatilsynet etter hvert har fått betydelig myndighet til å håndheve personopplysningsloven, mens Arbeidstilsynet ikke har tilsvarende myndighet overfor "personvernreguleringen" i arbeidsmiljøloven.

Jeg kan opplyse at mitt departement arbeider med et høringsnotat, hvor det blant annet vil bli foreslått at Arbeidstilsynet skal kunne gripe inn i slike saker med de virkemidler arbeidsmiljøloven stiller til rådighet, som for eksempel pålegg eller tvangsmulkt. Forslaget vil bli sendt på alminnelig høring om ikke lenge.

SPØRSMÅL NR. 3**Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant Solveig Horne****Besvart 13. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er akseptabelt at politiet ikke rykker ut når personer blir truet på livet, og hva vil statsråden gjøre for å hindre slike hendelser som skjedde på Sandnes i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

Tirsdag 30. september kan vi lese i Stavanger Aftenblad om en fortvilet og redd kioskansatt som ble

ranet i Sandnes. Den ansatte prøvde to ganger å ringe politiet mens han sprang rundt i kiosken med raneren etter seg, og fryktet for livet. I tillegg utløste han sikkerhetsalarmen. Tilbakemeldingen fra politiet var at de ikke hadde folk å sende. Politistasjonssjefen i Sandnes sier også at slikt må man regne med siden operasjonssentralen er nødt til å prioritere oppdrag. Politiet i Sandnes sier i denne saken at de har for liten kapasitet til å gjennomføre oppdrag på en forsvarlig måte.

Svar:

Innledningsvis vil jeg kort nevne at departementet tidligere hadde den direkte etatsstyringen av det enkelte politidistrikt. Da Politidirektoratet ble opprettet og politireformen vedtatt av et bredt flertall i Stortinget, innebar dette også vesentlige endringer i den administrative styringen av norsk politi. Etatsstyringsoppgavene for politidistriktene og de fleste særorganene ble delegert til Politidirektoratet, herunder ressursfordeling og resultatoppfølging.

Dette innebærer at politibudsjettet fordeles av Politidirektoratet. Fordelingen skjer ut fra en ressursfordelingsmodell basert på en rekke kriterier relatert til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbekjempelse og trygghet representerer de viktigste områdene.

Hovedutfordringen for politi- og lensmannsetaten nå og en tid fremover er mangel på politiutdannet personell. Under Bondevik II-regjeringen var opptaket av studenter over de fire årene fra 2002 til 2005 til sammen 1128 studenter. Erfaring har vist at dette var for lavt og det er i dag mangel på politiutdannet personell. Regjeringen har derfor foreslått å øke opptaket ved PHS ytterligere til 552 studenter i 2009. Dette er det høyeste opptaket som har vært ved PHS. For perioden 2006-2009 vil det samlede opptaket ved PHS bli økt til 1776. Politihøgskolens budsjett foreslås styrket med 30 mill. kr.

I tillegg til å øke opptaket ved Politihøgskolen arbeider vi med å organisere politiet på en bedre måte. Utdannede polititjenestemenn må i større grad ut i aktiv tjeneste, og de oppgavene som like gjerne kan utføres av sivile, bør utføres av sivile. Politidirekto-

ratet har satt i gang en rekke tiltak, bl.a. rekruttering av personell med annen utdanning, eksempelvis arrestforvarere, for å frigjøre polititjenestemenn for politioppgaver. Samtidig arbeider vi med tiltak for å beholde eldre politifolk lenger i jobb. Det er nå 149 tjenestemenn som fortsatt er i tjeneste som følge av seniorpolitiske tiltak i politidistriktene.

Spørsmålet om den aktuelle hendelsen i Sandnes er forelagt Politidirektoratet og politimesteren i Rogaland.

I det konkrete tilfellet som spørsmålet dreier seg om, fikk politiet melding om at det var problemer med en beruset mann inne i en kiosk kl. 19.47. Melding fremsto som rolig og fattet. Oppdraget ble ført i politiets operasjonslogg som "Ordensforstyrrelse offentlig sted" (beruset person). Politiet vurderte ikke oppdraget som kritisk i forhold til liv og helse.

Det var ikke ledige patruljer i Sandnes. Det ble derfor sendt en patrulje fra Stavanger politistasjon som ankom åstedet kl. 20.11, dvs. 24 minutter etter at meldingen kom inn.

Politimesteren i Rogaland understreker at Rogaland politidistrikt prioriterer oppdrag som dreier seg om liv og helse. Denne prioriteringen gjelder uavhengig av ressursituasjonen.

Justisdepartementet arbeider for at politiet får ressurser og rammevilkår til å ivareta publikums behov for service og beredskap. Ikke bare har denne regjeringen videreført den økning som Bondevik II-regjeringen la opp til før valget i 2005. Men vi har i tillegg økt politiets budsjetter med om lag 2 milliarder kroner nominelt i perioden 2006 – 2009, eller 800 mill. kroner når lønns- og prisvekst er fratrukket.

SPØRSMÅL NR. 4

Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl

Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Kan statsråden gi forsikringer om at også nye pasienter som har behov for og nytte av behandling med TNF-hemmere, skal få et tilbud om dette i Helse Vest?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge henvendelser fra pasientorganisasjoner er det besluttet at det ikke skal igangsettes behandling med TNF-hemmere overfor nye pasienter i Helse

Vest. Årsaken skal være behovet for økonomiske innsparinger for å møte kravet om at driften skal være i balanse. Et slikt innsparingsvedtak vil i så fall være i strid med prioriteringsforskriften og pasientrettighetsloven som forutsetter en konkret, medisinsk og individuell vurdering av den enkelte pasients behov for behandling. Nødvendig helsehjelp kan ikke avslås med henvisning til innsparingstiltak.

I statsrådets svar på spørsmål nr 1530 (2007-2008) om status for behandlingstilbudet med TNF-

hemmere i Helse Vest redegjøres det for det juridiske og finansielle rammeverket for helseforetakenes sørge-for-ansvar. Det er imidlertid avgjørende at statsråden kan forsikre om at det ikke gis avslag på behandling med TNF-hemmere overfor pasienter i Helse Vest ut fra rene budsjettmessige hensyn.

Svar:

Sykehusenes prioriteringer skal basere seg på en individuell vurdering av den enkelte pasient ut fra de behov som pasienten har, og lover og retningslinjer som gjelder, bl.a. prioriteringsforskriften. Dette gjel-

der også for behandling med TNF-hemmere. Behandlingen skal være i tråd med god medisinsk praksis og faglige retningslinjer, slik at den enkelte sikres mest mulig lik tilgang til behandling uavhengig av bosted og sosiale forhold.

Helse Vest RHF har til departementet opplyst at styrene i regionen har pekt på de økte utgiftene til TNF-hemmere og har drøftet de økonomiske utfordringene knyttet til dette. Helse Vest RHF opplyser videre at det ikke er gjort vedtak verken i styrene i helseforetakene eller styret i Helse Vest RHF om innsparring knyttet til bruk av TNF-hemmere.

SPØRSMÅL NR. 5

Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant Akhtar Chaudhry

Besvart 13. oktober 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Hva gjør den norske regjeringen for å avverge en humanitærkrise på Sri Lanka, hvordan kanalisere vi humanitærhjelp til krigsrammede områder nå?»

BEGRUNNELSE:

Kamphandlingene intensiveres i det nordlige Sri Lanka, der titusener sivile nå drives på flukt. Arbeidsforholdene for humanitære organisasjoner er svært vanskelig. Samtidig med at FN og de frivillige organisasjonene har måttet trekke seg ut av LTTE-kontrollerte områder, venter vi at de humanitære behovene vil øke. Dette varsler en humanitær krise i de angjeldende områdene. Uten å trekke klare paralleller eller krisemaksimere husker vi godt det som skjedde i Rwanda og i Srebrenica på 1990-tallet. Dette kan ikke verden la skje på Srilanka i 2008.

Svar:

Opptrappingen av konflikten på Sri Lanka har ført til en ytterst vanskelig situasjon for sivilbefolkningen i konfliktområdene. I fjor sommer tok regjeringsstyrkene kontrollen over de områdene som de tamilske tigrene kontrollerte øst i landet og startet en offensiv mot tamiltigrenes kjerneområder i Vanni i nord. Titusentalls sivile er drevet på flukt siden i sommer etter hvert som regjeringsstyrkene har vunnet fram og nærmer seg Kilinochchi by. Totalt regner man med at over 200.000 mennesker er på flukt i denne delen av landet. Dette utgjør anslagsvis 50-

75 % av befolkningen. I tillegg er det fremdeles mange internt fordrevne andre steder på Sri Lanka.

Etter at regjeringen i landet ga de internasjonale organisasjonene, med unntak av Den internasjonale Røde Kors-komiteén, beskjed om å forlate Vanni, trakk de seg ut 16. september d.å. Srilankiske myndigheter ønsker selv å ta ansvar for å dekke de humanitære behovene også inne i områder kontrollert av de tamilske tigrene. Giversamfunnet legger vekt på behovet for internasjonal deltakelse.

Med støtte fra Norge og andre givere, har FN forhandlet fram en kompromissløsning for å gi nødhjelp der internasjonale observatører nå får følge med konvoier inn i konfliktområdene. De internasjonale organisasjonenes lokalansatte deltar også i dette arbeidet. Første konvoi reiste inn 2. oktober med 650.000 tonn mat. Det er lagt opp til at det skal gå én konvoi hver uke. På denne måten prøver man å dekke de mest grunnleggende behov; som mat, medisiner og lignende.

Siden Norge har spilt en rolle som tilrettelegger for fredsprosessen, stilles det forventninger til oss. Vår viktigste oppgave nå er å sikre at den berørte sivilbefolkningen så langt som råd er får den hjelp og beskyttelse den har krav på og at den internasjonale humanitærretten etterleveres. Vi har tatt opp dette temaet i en rekke kontakter med partene i konflikten og minnet om deres forpliktelser. Vi samarbeider tett med FN og andre land i dette arbeidet. Vi tok opp situasjonen med EU, USA, Japan og India under FNs generalforsamling i New York i forrige måned.

Norge bidro med 36 millioner kroner i forbindelse med situasjonen i Vanni. Dette inkluderer støtte til partnere som fortsatt kan arbeide i de områdene der internasjonale organisasjoner ikke har tilgang, bl.a. Røde Kors og Caritas. Forøvrig er støtten kanalisert til FN-systemet og frivillige organisasjoner som opprettholder humanitært arbeid og beredskap til tross for manglende adgang til konfliktområdene. Så langt

i år er 50 millioner kroner gitt i humanitær støtte. Dette beløpet kan bli økt, avhengig av utviklingen og tilgangen for de humanitære aktørene.

Fra vår side vil vi fortsette vårt engasjement for Sri Lanka. Vi vil opprettholde kontakten med alle aktører i landet som er sentrale for tiltak som kan redusere voldsbruken og finne politiske løsninger på konflikten.

SPØRSMÅL NR. 6

Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos

Besvart 13. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Vil arbeids- og inkluderingsministeren sette inn ekstra tiltak for å unngå at folk i økonomisk krise slipper å ende som gjeldsslaver og uføretrygdene resten av livet?»

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten i går kunne vi lese under overskriften "Ingen politikere ville hjelpe til" om en mann som etter avisinnlegget å dømme ble skjønnslikt til uføretrygd. Ifølge Aftenposten handler denne saken om at ligningskontoret over en tiårsperiode pluss på mannens inntekt med 200 til 300 000 kroner i året. Mannen har betalt rundt 1 million kroner i tilleggs-skatt og ennå gjenstår 1 million kroner av skattegjelden. I 2003 slo kemneren ham personlig konkurs og han mistet det meste av det han eide. Mannen har hele tiden hevdet at dette var en dypt urettferdig skjønnslikning. Moss tingretts oppnevnte borevisor som gjennomgikk mannens ligning konkluderte med det samme.

Manglende hjelp og det offentlige innkrevningspraksis har i denne saken vært en stor belastning og en personlig tragedie for mannen. Han er i dag uføretrygd. Istedenfor å prøve finne frem til løsninger til beste for alle parter, har det offentlige i denne saken mistet en samfunnsnyttig og produktiv borger over på uføretrygd. Jeg har fått flere tilsvarende henvendelser fra personer som har de samme erfaringene og som føler at de ikke mottar konstruktiv hjelp fra det offentlige for å komme ut av en vanskelig livssituasjon før det har blitt en personlig krise og hvor uføretrygd til slutt er eneste løsningen.

Svar:

Det kan være mange årsaker til at noen havner i økonomiske problemer og pådrar seg gjeld som er vanskelig å betjene. I dag er gjeldordningsloven det viktigste redskapet for å hjelpe denne sammensatte gruppen skyldnere. Loven gir personer med alvorlige gjeldsproblemer en mulighet til å få tilbake kontrollen over økonomien sin. Det legges opp til at skyldneren etter søknad kan oppnå gjeldsordning enten ved avtale med fordringshaverne (frivillig gjeldsordning) eller ved stadfestelse av tingretten (tvungen gjeldsordning). Gjennom en gjeldsordning vil skylderen innfri sine forpliktelser så langt det lar seg gjøre, og vedkommende vil etter en viss tid være helt gjeldsfri.

Å leve med stor gjeld oppleves for mange som så belastende at de utvikler helseproblemer. Noen vil i en begrenset periode innvilges uførestønad eller ende opp som uførepensjonister. Dette er ikke noe samfunnet er tjent med.

Jeg er derfor opptatt av at staten gjennom sin organisering og forvaltning av regelverket verken skal bidra til at folk havner i uoverkommelige, økonomiske problemer, eller til at gjeldsofrenes problemer med å få gjort opp for seg øker. Dette er ikke minst viktig i folks møte med skatteetaten, hvor feil fra ligningsmyndighetenes side kan få store økonomiske konsekvenser for skattyteren.

Ligningssystemet er et masseforvaltningssystem hvor det treffes svært mange vedtak i løpet av relativt kort tid. I et slikt system vil det noen ganger skje feil. Skattytere som oppdager feil kan klage på ligningen. Tidligere kunne det hende at skattyterens klage på ligningen ble behandlet av samme saksbehandler som traff det opprinnelige ligningsvedtaket. Dette

skyldtes at ligningskontorene på enkelte steder var små enheter, og at det var få saksbehandlere som arbeidet ved de enkelte kontorene. Ved reorganiseringen av skatteetaten (ROS) som ble iverksatt fra 1. januar i år ble skatteetaten organisert med større og faglig sterkere enheter. Dette vil gi skattyterne økt rettssikkerhet ved ligningsbehandlingen. Større og faglig sterkere enheter legger til rette for at saksbehandlingsrutinene om at saken blir behandlet av en ny saksbehandler på ethvert trinn av saken fungerer godt. Videre blir skattyternes rettssikkerhet bedre ivare tatt ved at det blir økt spesialisering i skatteetaten.

I forbindelse med ROS ble ligningsnemndene og overligningsnemndene erstattet av fem skatteklagenemnder (én for hver region). Det er stilt krav til kompetansen til medlemmene i skatteklagenemndene. To tredjedeler av nemndas medlemmer skal ha formell utdanning innen fagområdene regnskap, økonomi eller jus og yrkeserfaring som omfatter minst ett av disse områdene. En skattyter som er uenig i skattekontorets avgjørelse vil dermed kunne få en fornyet vurdering av sin sak ved et godt kvalifisert klageorgan.

En særlig gruppe skattytere klarer imidlertid ikke å nyttiggjøre seg de rettssikkerhetsgarantiene som ligger i klageordningen. Jeg tenker her på de såkalt vanskeligstilte skattyterne. Dette er skattytere som for et kortere eller lengre tidsrom er ute av stand til å ivareta egne interesser overfor ligningsmyndighetene, og som dermed risikerer å pådra seg en stor skattegjeld bestående av ubetalt skatt, forsinkelsesrenter og tilleggsskatt. Årsakene til at skattyterne ikke kan ivareta sine interesser, kan blant annet være psykiske eller sosiale problemer, sykdom eller dødsfall i familien. Totalt sett er det en begrenset gruppe skattytere

som faller inn under denne kategorien, men konsekvensene for den enkelte kan som nevnt være store. De vanskeligstilte skattyterne vil lett kunne komme inn i en ond sirkel hvor skattegjelden øker, og hvor skattyterne i stadig større grad får problemer med å få gjort opp for seg.

Skattetaten jobber nå med etableringen av et tettere samarbeid mellom skattekontorer og skatteoppkrevere. Sammen med blant annet økt bruk av telefonkontakt og oppsøkende virksomhet vil et tettere samarbeid mellom instansene sikre en særskilt og individuell oppfølging av vanskeligstilte skattytere. Tiltakene vil bidra til å unngå situasjoner hvor skattytere i en vanskelig livssituasjon ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser overfor ligningsmyndighetene, og de vil dermed kunne unngå å havne i dyp skattegjeld.

Skattedirektoratet arbeider også med endringer i retningslinjene for adgangen til å endre ligning etter at klagefristen er løpt ut, slik at endringssaker i større grad skal kunne tas opp når skattyterens opplysningsvikt skyldes en vanskelig livssituasjon. Dette tiltaket vil lette situasjonen for de vanskeligstilte ved at det vil bli lettere for skattyteren å få ryddet opp i en vanskelig skattesak også etter at det er gått lang tid. Jeg vil videre peke på at retningslinjene for behandling av skatte- og avgiftskrav ved gjeldsordning og retningslinjene for ettergivelse av skattekrav ble endret i februar i år. Dette har ført til at det er lettere å oppnå gjeldsordning eller ettergivelse av skatt. Det skal nå i større grad enn tidligere legges vekt på om skattyteren har vært i en vanskelig livssituasjon.

Jeg har stor tro på at de nevnte tiltakene vil føre til en betydelig bedring i situasjonen for vanskeligstilte skattytere og minske risikoen for at denne gruppen pådrar seg en stor skattegjeld.

SPØRSMÅL NR. 7

Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 13. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvorfor internasjonale standarder for støydemping ikke er innført på Gardermoen i forbindelse med innflygning og utflygning?»

Svar:

Etter det Samferdselsdepartementet kjenner til er det ingen internasjonale standarder for støydemping

i forbindelse med innflygning og utflygning som ikke er innført på Oslo lufthavn, Gardermoen.

FNs luftfartsorganisasjon, ICAO, har utarbeidet en internasjonal standard for avgang og utflygning, angitt i ICAO DOC. 8168 NADP-1, vedlegg til kapittel 3. Standarden regulerer blant annet avgangsyttelse, stigeyttelse og bruk av vingeklaffer.

Norge har vedtatt en egen forskrift etter luftfartsloven for å redusere støybelastningen i forbindelse

med inn- og utflyging ved Oslo lufthavn, Gardermoen, forskrift om inn- og utflygingstraséer for Oslo lufthavn, Gardermoen (FOR 1997-12-16 nr 1350). I forskriften står det eksplisitt at ICAO-standarden for avgang og utflyging skal følges. I tillegg inneholder forskriften en rekke lokalt tilpassede reguleringer for å redusere støybelastningen knyttet til inn- og utflyging.

Gjeldende forskrift er nå under revidering blant annet på bakgrunn av at den har vist seg vanskelig å praktisere og håndheve. Formålet vil fremdeles være å unngå unødige støybelastninger, og samtidig ivareta hensynet til sikkerhet, operative forhold og kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 8

Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik

Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Jeg er blitt informert om at det i Bergen er innført en ordning der alle rusede personer som ikke er voldelige, men som blir innbragt, skal bringes til Legevakten. Iflg. de opplysninger jeg har mottatt har Legevakten ikke plass til å huse disse personene og har heller ikke personale til å ta seg av dem. Det er bekymring ved Legevakten for at det skal oppstå vanskelige situasjoner for både personell, øvrige pasienter og de rusede som blir innbragt.

Kan statsråden akseptere slike tilstander ved Legevakten i Bergen?»

BEGRUNNELSE:

Det virker svært uheldig at rusede, kanskje ustabile personer, bringes inn i Legevakten der det ofte er mange pasienter samtidig med større eller mindre lidelser som oppholder seg i venterommet. Det faktum at det ikke er personell til stede som har kompetanse på rusmiddelmissbruk og rusede personer må gjøre situasjonen uholdbar for dem som arbeider ved Legevakten. Når det heller ikke finnes egne rom hvor de som blir innbragt kan oppholde seg blir situasjonen svært uholdbar og ubehagelig for mange, også de rusede personene.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet fra representanten Nesvik for Statens helsetilsyn som igjen har bedt Helsetilsynet i Hordaland om å gjøre rede for situasjonen. Helsetilsynet i Hordaland har gitt meg følgende tilbakemelding som jeg finner tilfredsstillende:

"Vi viser til faks oversendt fredag 3. oktober 2008 hvor Statens helsetilsyn ber om relevant informasjon knyttet til situasjonen ved Bergen legevakt i forbindelse med at politiet har innskjerpet sine rutiner for oppbevaring av berusede personer i drukkenskapsarresten.

Helsetilsynet i Hordaland ble kjent med politiets beslutning via Bergen legevakt. Vi mottok 23. september 2008 kopi av e-post fra Hordaland politidistrikt v/visepolitimester John Reidar Nilsen som ble sendt fra politiet den 22. september 2008 med følgende innhold:

"Hordaland politidistrikt har i den senere tid erfart at tilgjengelige personelle ressurser ikke harmoniserer med oppdragsmengden. Utfordringen er spesielt stor ved Bergen sentrum politistasjon og omliggende driftssenter.

I helgen opplevde Hordaland politidistrikt at flere patruljer var opptatt på legevakten fordi de ventet på "kvittering" fra lege på at den innbrakte kunne oppholde seg i arresten. Dette skjedde til tider hvor det var stort behov for politiresurser ut i det offentlige rom.

Politi-loven § 12, omhandler politiets plikt til å hjelpe eller sørge for hjelp til syke personer som ikke er i stand til å ta vare på seg selv. Det fremgår klart av § 12 at politiets ansvar er av sekundær karakter, jf. "[...] når ingen pårørende eller andre ansvarlige er til stede og kan ta seg av dem."

Rusede personer som oppholder seg i det offentlige rom vil, avhengig av vedkommendes tilstand, kunne inndeles i ulike grupper:

- personer som er utagerende og til skade for seg selv og andre
- personer som på grunn av inntak av rusmidler representerer en fare for seg selv (døddrukken)
- personer som på grunn av langvarig inntak av rusmidler har utviklet en tilstand av medisinsk sykdom (alkoholiker og narkomane) og som i sin rusede tilstand karakteriseres som ute av stand til å ta vare på seg selv.

Det er utvilsomt at førstnevnte gruppe, utagerende personer, tilligger det politiet å håndtere. Når det gjelder de to øvrige gruppene, er det personer som har behov for enten medisinsk behandling/overvåking eller rusomsorg. I begge tilfeller er det oppgaver som klart faller utenfor politiets primærrområde. Når en ser på politiets utøvelse av bistandsplikten i et historisk perspektiv, har det etablert seg en ordning hvor politiet har etablert "surrogat" tilbud innenfor andre etaters primærrområder.

Slik ressursituasjonen er i dag, kreves det at Hordaland politidistrikt gjennomgår alle sine pålagte og "selvpålagte" oppgaver. Oppgaver som klart faller utenfor politiets primærfunksjoner vil ikke bli prioritert. Følgelig kreves det at etater med primæransvar etablerer ordninger som ivaretar primæransvaret.

For å bøte på at politiressurser til stadighet blir stående uvirksom på legevakten i påvente av "kvittering" for innsettelse i arrest, iverksettes følgende tiltak med virkning fra og med fredag 26. september 2008:

- I tilfeller hvor politiet blir gjort kjent med rusede personer i det offentlige rom som karakteriseres som "døddrukken", skal ambulanse tilkalles når det er mistanke om at inntaket av rusmiddel har eller vil få innvirkning på vedkommendes helse. Er ambulanse ikke tilgjengelig må mannskapene vurdere om det er mer hensiktsmessig og straks kjøre vedkommende til legevakten.
- I tilfeller hvor det er behov for å etablere omsorgstiltak fordi vedkommende bare er ruset og ute av stand til å ta vare på seg selv, uten mistanke om sykdom; skal vedkommende, i mangel av andre alternativer, kjøres til legevakten.
- I begge tilfeller skal politiet fremstille den rusede person for vakthavende helsepersonell og redegjøre for egne observasjoner og annen informasjon som er ervervet slik at helsepersonell kan iverksette nødvendige medisinske og/eller omsorgstiltak. Den rusede person dimmiteres idet han/hun overlates "annen" ansvarlig myndighet som kan ta seg av vedkommende.

NB! I de tilfeller hvor personen er utagerende, eller det er mistanke om at vedkommende vil kunne bli utagerende, skal vedkommende innbringes og nedsettes i drukkenskapsarrest."

Både Helse Bergen HF og Bergen kommune har fått e-posten. Helsetilsynet i Hordaland fikk kopi av meldingen den 23. september i forbindelse med at vi skulle ha et planlagt møte med Bergen legevakt dagen etter.

Slik vi oppfatter e-posten fra politiet er hovedsaken i beslutningen at de ikke lenger vil ivareta

overstadig berusede personer som utelukkende har et medisinsk eller omsorgsmessig behov i drukkenskapsarresten, men overlate videre oppfølging av dette til kommunen om nødvendig spesialisthelsetjenesten.

Vi finner grunn til å presisere at det ikke representerer noe nytt at overstadig berusede personer anbringes legevakten for vurdering av medisinske tiltak og videre oppfølging. Vi kjenner ikke til bakgrunnen for stortingsrepresentant Harald T. Nesviks uttalelse om at legevaktens vaktpersonell ikke "har kompetanse på rusmiddelmissbruk og rusede personer". Helsetilsynet i Hordaland har ikke grunnlag for en slik påstand.

I møte med Bergen legevakt 24. september 2008 rådet vi ledelsen til å ta opp problemstillingen som beslutningen fra Hordaland politidistrikt utløste med Byrådsavdeling for helse og omsorg i Bergen kommune. Byrådsavdelingen for helse- og omsorg i Bergen kommune ledes av byråd Liv Røssland (FrP). Vi anbefalte dette fordi det er Bergen kommunes ansvar å legge til rette for å ivareta lovpålagte oppgaver innenfor primærhelsetjenesten og sosialtjenesten. Omsorgstiltak til rusmisbrukere er i første omgang et kommunalt ansvar. Samtidig uttrykte vi forståelse for at Bergen legevakt på så kort varsel og per i dag ikke har rammebetingelser som gir rom for å fungere som omsorgsinstitusjon for et potensielt stort antall berusede personer.

Av oppslag i Bergensavisen 28. september 2008 følger det at leder for Bergen kommunestyres komité for helse og sosial, Oddny Miljeteig (SV), ville be om at byrådet, legevakten og politiet snarest satte seg sammen for å drøfte situasjonen. I møte mellom de lokale statsetater i Hordaland fredag 3. oktober 2008 ble vi fra politimester Ragnar L. Auglands side orientert om at det er etablert dialog mellom Bergen kommune og politiet for å løse potensielle problemer som følge av politiets endrede rutiner.

Det er ikke opprettet noen formell tilsynssak omkring den aktuelle situasjonen, men Helsetilsynet i Hordaland holder seg løpende orientert om utviklingen i saken. Per i dag har vi imidlertid ikke grunnlag for å mistenke at helselovgivningen blir overtrådt, verken av Bergen kommune eller Bergen legevakt.

SPØRSMÅL NR. 9**Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 9. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen****Spørsmål:**

«En mann i 30-årene er blitt sterkt synshemmet i voksen alder. Han har måttet avvikle sin IT-bedrift og lever av en liten pensjon. Han får opplæring i bruk av PC o.l. for å kunne vende tilbake til inntektsgivende arbeid og makte å underholde sitt barn på 11 år og seg selv. Opplæringen består av 10 timer pr. uke og vil ta mange år å gjennomføre med så dårlig fremdrift.

Vil statsråden foreta seg noe for å bidra til mer intensiv og konsentrert opplæring slik at unge blinde/synshemmede kan komme raskere tilbake til inntektsgivende arbeid?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge de opplysninger undertegnede har mottatt gis det tilnærmet samme undervisning i f.eks. Sverige i løpet av et intensivkurs på 6 uker. Brukerne blir raskere rehabilitert og kan vende tilbake til arbeidslivet. Særlig for unge mennesker - ofte med forsørgelsesbyrde - gjør det tilværelsen ytterligere vanskelig når man kanskje må bruke 5 år på opplæringen. I denne lange perioden må man leve på et eksistensminimum og bruke tid og krefter på bekymringer for sin og sine pårørendes velferd.

Svar:

Det er vanskelig for meg å kommentere saken som omtales i spørsmålet. Det framgår ikke av spørsmålet om tilbudet om opplæring i bruk av PC er gitt av Arbeids- og velferdsetaten, følgelig heller ikke hva som ligger til grunn for et tilbud om 10 timer per uke. Det er videre opp til Arbeids- og velferdsetaten, ikke departementet, å vurdere den konkrete tiltaksbruken for hver enkelt bruker.

På generelt grunnlag er det ønskelig at tilbud om tjenester fra Arbeids- og velferdsetaten, herunder også tilbud om opplæring, gis ut fra en vurdering av den enkelte brukers individuelle behov for å komme i arbeid. Jeg viser også til forslaget til ny forskrift om arbeidsrettede tiltak som nylig har vært på høring.

I nevnte høringsnotat foreslår jeg at arbeidsmarkedskurs kan gis for inntil ti måneder, mens ordinær utdanning for personer som har fått sin arbeidsevne nedsatt, som hovedregel kan gis i inntil tre år. Tilbud om opplæring skal uansett tilpasses deltakernes individuelle behov ut fra vedkommendes muligheter på arbeidsmarkedet.

Regelverket som omtalt ovenfor, gjelder for alle grupper uavhengig av blant annet diagnoser. Blinde eller synshemmede vil få tilbud om arbeidsmarkeds tiltak gjennom Arbeids- og velferdsetaten på lik linje med alle andre.

Departementet er nå i ferd med å gjennomgå høringsuttalelsene.

SPØRSMÅL NR. 10**Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant Peter Skovholt Gitmark****Besvart 14. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen****Spørsmål:**

«Pensjonsforliket slår fast at det skal lønne seg å arbeide. Det gjøres bl.a. med at personer som jobber etter fylte 67 år får tilleggspensjon fra folketrygden. Dessverre er det ulik praksis knyttet til dette. Kristiansand Kommunale Pensjonskasse mener beløpet skal være en del av samordningen og arbeidstaker nyter derfor ikke godt av det. Høyre mener dette er helt

urimelig og mener det er i strid med prinsippet om at arbeid skal lønne seg.

Hva vil statsråden gjøre for å fjerne denne urimeligheten?»

BEGRUNNELSE:

Landets kommunale pensjonskasser praktiserer regelverket ulikt, selv om det er en statlig tilleggssy-

telse. I Trondheim får alle som søker fritak for samordningen, og i Oslo legges ikke tilleggspensjonen inn i samordningen.

En lik praktisering av en statlig ordning må være en selvfølge.

Svar:

Spørsmålet er stilet til fornyings- og administrasjonsministeren, men besvares av meg som ansvarlig statsråd for samordning mellom tjenestepensjoner og folketrygdytelser.

Stortinget vedtok i 2005 og 2007 viktige prinsipper for en ny fleksibel alderspensjon fra folketrygden. Blant annet skal alle år med arbeidsinntekt telle med ved beregning av pensjonen. Pensjonsreformen skal omfatte hele pensjonssystemet, herunder tjenestepensjoner både i offentlig og privat sektor. Arbeidet med offentlig tjenestepensjon startet opp høsten 2008 i et partssammensatt utvalg som jeg leder.

Spørsmålet fra stortingsrepresentant Peter S. Gitmark omhandler gjeldende regler for samordning av kommunal tjenestepensjon med alderspensjon fra folketrygden. De kommunale tjenestepensjonsordningene reguleres i utgangspunktet av egne vedtekter, men pensjonene tilsvares de som ytes etter lov om Statens pensjonskasse. Alle offentlige tjenestepensjoner omfattes av lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser (samordningsloven).

De offentlige tjenestepensjonsordningene er såkalte bruttoordninger som sikrer offentlig ansatte en alderspensjon på minst 66 prosent av sluttlønnen ved full opptjeningstid. Pensjonen fra folketrygden utbetales fullt ut, mens tjenestepensjonen reduseres gjen-

nom samordningsfradrag. Vanligvis utgjør dette fradraget $\frac{3}{4}$ grunnbeløp og hele tilleggspensjonen når tjenestepensjonen er gitt for full opptjeningstid (vanligvis 30 år).

Tjeneste utover 30 år gir ikke høyere brutto tjenestepensjon, det vil si før samordning, med mindre pensjonsgrunnlaget (sluttlønn) øker. Folketrygden er fullt opptjent etter 40 år. Personer som ikke har full opptjeningstid i folketrygd ved fylte 67 år, vil få høyere pensjon fra folketrygden ved å fortsette i arbeid. Etter hovedregelen vil samordningsfradraget i tjenestepensjonen øke tilsvarende. Den som fortsetter i tjenesten i det offentlige etter fylte 67 år vil således normalt ikke få høyere pensjon.

Det gjelder et unntak fra hovedregelen for personer som har sluttet i offentlig tjeneste og tatt ut tjenestepensjon og som får økt tilleggspensjon fra folketrygden på grunnlag av opptjening etter fylte 67 år. Dette følger av samordningsloven § 23 nr. 2 femte ledd og forskrift av 21.12.2004 nr. 1742. I slike tilfeller skal økningen i tilleggspensjonen holdes utenfor samordningen. Det forekommer konstallasjoner der dette ikke vil være til fordel for pensjonisten, og i disse tilfellene kommer unntaket ikke til anvendelse.

Ovennevnte unntaksregel følger av lov og forskrift og gjelder for alle tjenestepensjonsordninger som omfattes av samordningsloven. Pensjonister som mener reglene er anvendt feil, kan bringe saken inn for Trygderetten. På grunnlag av opplysninger som framkommer av spørsmålet, vil departementet be den aktuelle pensjonskassen om nærmere opplysninger i sakens anledning.

SPØRSMÅL NR. 11

Innlevert 1. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal

Besvart 9. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Innenfor hvilke rammer mener finansministeren at Skatteetaten kan gjennomføre omorganisering og sammenslåing av skattekontorer uten politisk godkjenning, og er forslaget til omorganisering på Jæren innenfor disse rammene etter statsrådets vurdering?»

BEGRUNNELSE:

En politisk bestemt omorganisering av Skatteetaten de siste årene har ført til færre skattekontorer og samlokalisering av skattefot, fylkesskattekontor og ligningskontor i fylkeshovedstedene. Skatt Vest har

forslått å flytte skattekontoret på Jæren/Bryne til Stavanger og samlokalisere det med skattekontoret der. Foreløpig er planene lagt på is, men dersom det skal gjennomføres, vil antall skattekontor reduseres og tilbudet og tilgjengeligheten for innbyggere på Jæren vil bli mye dårligere.

Svar:

Skatteetaten har snevre rammer for endringer i kontorstrukturen uten departementets medvirkning. Som hovedregel kan flytting innen en kommune gjennomføres uten at saken forelegges for Finansde-

partementet. En slik sak vil normalt være diskutert med aktuelle kommunale myndigheter og de ansattes organisasjoner før flytting gjennomføres.

Dersom det er aktuelt å foreslå nedlegging av et kontor eller flytting til en annen kommune, vil Skattedirektoratet forelegge saken for departementet.

I saken det vises til, foreslo Skatt Vest at skatte-

kontoret på Jæren ble samlokalisert med skattekontoret i Stavanger. Dersom Skattedirektoratet hadde gått inn for en slik løsning, ville saken blitt sendt til Finansdepartementet for avgjørelse. I den forbindelse ville departementet blitt kjent med hvilket syn de aktuelle kommunale myndigheter og de ansattes organisasjoner har på saken.

SPØRSMÅL NR. 12

Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos

Besvart 9. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Hva vil arbeids- og inkluderingsministeren gjøre for at tiltaksgarantien ikke blir verdiløs, men oppfyller intensjonene som ble lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2007-2008)?»

BEGRUNNELSE:

I St.prp. nr. 1 (2007-2008) står det at "langtidsledige som har vært sammenhengende helt ledig de siste to årene eller lenger, og ventestønadsmottakere som har vært ledige de siste seks månedene eller lenger skal omfavnes av en tiltaksgaranti som innebærer tilbud om deltakelse på arbeidsmarkedstiltak". Det står videre at "Avviklingen av ventestønaden må blant annet ses i sammenheng med innføringen av langtidsledighetsgaranti, tett oppfølging av denne gruppen, og det gode arbeidsmarkedet". Jeg har fått henvendelser fra personer som har mistet ventestønaden før tiltaksgarantien har kommet på plass og fungerer etter forutsetningene. Det siste tilfellet som jeg er blitt gjort oppmerksom på gjelder en mann fra Stjørdal. Han mottok dagpenger fra Aetat/NAV i 2 år, hele tiden mens han drev aktiv jobbsøking uten å lykkes. Etter at dagpengeperioden tok slutt gikk han over på ventestønad. I januar 2008 fikk mannen beskjed fra sitt NAV-kontor at ventestønaden skulle avvikles i juli 2008, men at tiltaksgaranti skulle innføres fra samme dato. Etter 1. juli har ingenting hendt, til tross for flere møter med NAV i denne perioden. NAV sier de ikke har noe å tilby mannen. Denne mannen har nå gått 3 måneder uten inntekt, og problemene med å betale for livsoppholdet melder seg i forsterkende grad uten at det ser ut til å være noen lysning i sikte. Ventestønaden er fjernet før tiltaks-

garantien er på plass. Det er også verdt å merke seg at i dette tilfellet er det enda 2 år før mannen når ordinær pensjonsalder.

Svar:

Målgruppen for tiltaksgarantien er langtidsledige som har vært sammenhengende ledige de siste to årene eller lenger, samt ventestønadsmottakere som har vært helt ledige de siste seks månedene eller lenger. Hele spekteret av arbeidsmarkedstiltak kan benyttes for å oppfylle garantien. Målgruppen er heterogen, men den har til felles at den har en lang ledighetsperiode bak seg.

Etter intensjonen skal den enkelte gjennom garantiordningen få tilbud om arbeidsmarkedstiltak. I de tilfeller hvor søker og/eller arbeidsgiver velger å avslutte tiltaket etter kort tid, må det gjøres en skjønnsmessig vurdering om garantien er innfridd eller ikke. Hvis søker takker nei eller ikke møter uten gyldig grunn til et tiltak, anses garantien som oppfylt.

Arbeids- og velferdsdirektoratet rapporterer at etaten i januar 2008 sendte ut informasjon til fylkene om umiddelbar iverksettelse av tiltaksgarantien. Det ble informert om at målgruppen for garantien skal prioriteres for oppfølgingsamtale med sikte på å gi et hensiktsmessig tiltakstilbud. Fylkene ble videre bedt om å sikre at personer som var i ferd med å gå ut av maksimal dagpengeperiode ble innkalt til samtale. Som et resultat av avvikling av ventestønadsortningen ble også arbeidet med å følge opp ventestønadsmottakere intensivert. Etaten rapporterer at de fleste tidligere ventestønadsmottakere nå har kommet i arbeid, er i tiltak eller mottar andre ytelser.

SPØRSMÅL NR. 13**Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Gunvald Ludvigsen****Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Har statsråden vurdert finansieringsinsitamenter knyttet til hvor mange rusavhengige som har individuell plan?»

BEGRUNNELSE:

Det er en grunnleggende uro i Oslo over manglende tilbud til byens rusavhengige. Denne uroen begrunnes i at Oslos ruspasienter i mindre grad enn andre i regionen får tilgang til ledig kapasitet og tværfaglig spesialisert rusbehandling. Køene for å motta behandling stiger. Dette er en pasientgruppe som ikke alltid er i stand til selv å ivareta sine pasientrettigheter og benytte seg av ordningen med fritt sykehusvalg.

Svar:

Individuell plan er i utgangspunktet for personer med behov for langvarige og koordinerende helsetjenester. Retten til en slik plan er hjemlet i sosialtjenesteloven § 4-3a og pasientrettighetsloven § 2-5. I henhold til både kommunehelsetjenesteloven § 6-2a, spesialisthelsetjenesteloven § 2-5 og lov om psykisk helsevern § 4-1, har helsetjenestene så vel i kommunene som i spesialisthelsetjenesten og sosialtjenesten i kommunene en plikt til å utarbeide en individuell plan til de som har behov for det.

I en nylig utgitt rapport fra Nordnorsk Kompetansesenter - Rus, Klinikk for rusmiddel-avhengiges og avhengighet ved UNN i samarbeid med Helsedi-

rektoratet fremgår det at det ikke foreligger en landsomfattende oversikt over bruk av individuell plan for rusmiddelavhengige. Mange rusmiddelavhengige har fått individuell plan, samtidig som vi vet at mange som trenger det ikke har fått tilbud om en slik plan. Rapporten som omtalt ovenfor peker på en rekke forhold som påvirker arbeidet med individuell plan og omtaler på inngående måte hva som kan gjøres for å styrke arbeidet med individuell plan for rusmiddelavhengige. Dette er forhold som omfatter både holdningsmessige, organisatoriske så vel som ledelsesmessige forhold. Rapporten gir også konkrete innspill til hvordan ulike tjenesteytere med plikt til å utarbeide individuell plan skal starte et slikt arbeid.

Hovedutfordringen i arbeidet for at flere skal få individuell plan, er å styrke både kunnskap og kompetanse om hva individuell plan innebærer både for tjenestene og brukerne. Slik det fremgår av omtalen av Nasjonal helseplan i St.prp. nr. 1 (2008-2009), vil arbeidet for at individuell plan skal bli tatt mer i bruk fortsette med full kraft. Helsedirektoratet har ansvar for å arrangere regionale konferanser om erfaringer med individuell plan i hver helseregion. Disse konferansene gjennomføres sammen med fylkesmannen, brukerrepresentanter, KS og NAV.

Samtidig er det også grunn til å nevne at det i arbeidet med samhandlingsprosjektet som nå er i full gang, vil bli foretatt vurderinger av juridiske og økonomiske forhold for å legge forholdene best mulig til rette for god samhandling mellom de ulike tjenestene. Individuell plan vil inngå i disse vurderingene.

SPØRSMÅL NR. 14**Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Gunvald Ludvigsen****Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Individuell plan er det viktigste grepet for å sikre god tværfaglig spesialisert rusbehandling.

Hvor mange av de som er inne i langtids døgnehåndling i Helse Sør-Øst har en individuell plan?»

BEGRUNNELSE:

Det er en grunnleggende uro i Oslo over manglende tilbud til byens rusavhengige. Denne uroen begrunnes i at Oslos ruspasienter i mindre grad enn andre i regionen får tilgang til ledig kapasitet og

tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Køene for å motta behandling stiger. Dette er en pasientgruppe som ikke alltid er i stand til selv å ivareta sine pasientrettigheter og benytte seg av ordningen med fritt sykehusvalg.

Svar:

Som representanten Ludvigsen er også jeg opp-tatt av at alle rusmiddelavhengige som har behov for individuell plan skal få tilbud om dette. Dersom en slik plan fungerer på en slik måte som den er ment å gjøre, er individuell plan et viktig hjelpemiddel for å få til god samhandling mellom ulike tjenesteytere. Brukt på den rette måten er derfor individuell plan det hjelpemiddelet som kan føre til at den enkelte bruker opplever å få den hjelpen de selv ønsker for sine sammensatte hjelpebehov.

Etter den informasjon jeg har fått fra Helse Sør-Øst RHF, foreligger det ikke noen oversikt over hvor mange som har individuell plan av de rusmiddelavhengige som er inne i langsiktig døgnbehandling i denne helseregionen. Imidlertid har jeg fått informasjon om at antall som har individuell plan ved alle typer døgnbehandlingstiltak i helseregion sør-øst har økt betydelig. Det er likevel på det nåværende tidspunkt ikke mulig å angi hvor høy andel som har individuell plan. En slik registrering vil først bli foretatt fra 1. januar 2009 gjennom Norsk Pasientregister. Fra da av vil alle institusjoner innen tverrfaglig spesialisert behandling bli pålagt blant annet å registrere bruk av individuell plan.

Det vises for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 13 til skriftlig besvarelse fra representanten Ludvigsen.

SPØRSMÅL NR. 15

Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bent Høie

Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Stavanger Universitetssykehus (SUS) har nylig stengt en sengepost og flyttet pasientene på gangen. SUS var før dette allerede på norgestoppen i andel korridorpasienter.

Mener helseministeren at dette er forsvarlig?»

BEGRUNNELSE:

Stavanger Universitetssykehus (SUS) har stengt en sengepost og flyttet pasientene på gangen. De begrunner dette med behovet for å spare penger. Sykehuset ligger allerede på norgestoppen i andel korridorpasienter. Nå blir flere pasienter liggende i korridorene og det samtidig med at det foregår betydelig ombyggingsarbeid i store deler av sykehuset.

SUS er et av landets meste effektive sykehus og har gjennom lang tid slitt med stram økonomi. En vesentlig årsak til dette er at Helse Vest ikke får den andelen av de nasjonale bevilgningene som de burde ut fra befolkningssammensetningen. Dette er godt dokumentert av det såkalte Magnussen-utvalget.

Svar:

Plassering av pasienter i sykehuskorridorer er ikke gunstig i forhold til ivaretagelse av pasientenes

integritet, verdighet, eller god behandling og pleie. Korridorpasienter kan også være problematisk i forhold til ivaretagelse av den lovpålagte taushetsplikt, og kan i enkelte situasjoner faktisk påvirke sikkerheten ved for eksempel behov for evakuering osv.

Helsedirektoratet har ganske nylig lagt ut tall som viser at det 1. tertial 2008 i gjennomsnitt var 272 korridorpasienter hver dag i norske sykehus. Dette tilsvarer 2,6 prosent av antall sengedøgn. Helse- og omsorgsdepartementet har i flere år stilt krav til de regionale helseforetakene om at det normalt ikke skal være korridorpasienter i sykehusene. Likevel har andel korridorpasienter holdt seg stabilt mellom 2 og 3 prosent siden målingen startet i 2003.

Dette tallet er etter min mening for høyt.

Jeg har tro på at den nye samhandlingsreformen vil bidra til å redusere antall korridorpasienter i norske sykehus. Tall tyder på at utskrivningsklare pasienter står for 100-150.000 liggedøgn i året i norske sykehus, og en stor andel av disse havner nettopp i sykehusenes korridorer. 150.000 ekstra liggedøgn koster dessuten samfunnet ca. 800 millioner kroner.

Jeg har sett eksempler på gode samhandlingsprosjekter i Trondheim, Stjørdal, Mo i Rana og Alta, der spesialisthelsetjenesten og kommunen gjennom godt samarbeid har opprettet intermediære enheter. Dette

er tiltak som bidrar til at pasientene får riktig hjelp på riktig nivå, både når det gjelder legehjelp og rehabilitering. Dette er best for alle parter – ikke minst for pasienten, og vil være til hjelp for å redusere antall korridorpasienter.

Jeg vil imidlertid også fortsette å stille krav til de regionale helseforetakene om at de som hovedregel ikke skal ha korridorpasienter. Dette er det stilt som krav siden 2004, men her har en dessverre konstatert manglende måloppnåelse. Helse- og omsorgsdepartementet har også i foretaksmøtene stilt krav til de regionale helseforetakene om at de må analysere årsakene til korridorpasienter, og iverksette ytterligere tiltak for å redusere antall korridorpasienter.

Utfordringen med korridorpasienter er størst ved de store universitetssykehusene. Dette skyldes blant annet at de har stor pågang av pasienter med behov for øyeblikkelig hjelp.

I Helse Vest RHF følges utviklingen særlig nøye mht. korridorpasienter, siden Helsetilsynet her har opprettet tilsynssak for å få ned antall korridorpasienter i Helse Stavanger HF. Det arbeides slik jeg forstår med flere tiltak, blant annet prøver en å få til en bedre utnyttelse av pasienthotellet. Stavanger universitetssjukehus har som kjent et nytt pasienthotell, men en har fortsatt ikke klart å opparbeide tilstrekkelig bruk av hotellet. Sykehuset bruker i dag 30-40 senger i gjennomsnitt daglig, mot et mål på 60 senger. For å øke bruken etableres det i løpet av oktober 2008 en sykepleiesentral med bedre muligheter for oppfølging av pasienter på hotellet. Helseforetaket forventer at dette vil gjøre det mulig å ha flere pasienter på hotellet, og at det følgelig vil redusere bruken av korridorsenger.

Stavanger universitetssykehus har også i samarbeid med Stavanger kommune etablert 16 intermedieersenger ved Stokka sykehjem fra september i år. Disse plassene er øremerket for pasienter som ellers måtte ligge lengre på sykehuset.

I Helsetilsynets rapport om akuttmottak som ble offentliggjort i februar 2008 fremkommer det betydelige mangler knyttet til styring og ledelse av akuttmottakene, og samhandlingen mellom akuttmottak og øvrige avdelinger i sykehusene. Et godt akuttmottak, med observasjonssenger, kan også være et viktig tiltak mot korridorpasienter. Helse- og omsorgsdepartementet har fulgt opp rapporten fra Helsetilsynet med umiddelbare foretaksmøter med de regionale helseforetakene. I tillegg har Helsedirektoratet fått i oppdrag å fremme forslag til tiltak for å sikre kvalitet og trygghet i hele den akuttmedisinske kjeden.

Stavanger universitetssjukehus etablerte nå i 2008 et nytt akuttmottak med observasjons- og behandlingsavdeling (MOBA). MOBA-konseptet innebærer blant annet fremskutt kompetanse med tidlig avklaring av behandlingsbehov. MOBA gir rask utredning og behandling av pasienter med forventet kort liggetid, og spesielt de med behov for samhandling mellom flere spesialiteter. Det nye akuttmottaket fungerer etter helseforetakets vurdering svært bra, og det har vært lettere å få til avklaringer av tilstanden i akuttmottak, og dermed har flere kunnet bli sendt direkte hjem fra akuttmottak enn tidligere.

Det er til nå åpnet 24 senger i MOBA, og det er planer om å åpne et nytt sengetun med ytterligere 8 senger fra 1. januar 2009. De to siste sengetunene (i alt 16 senger) vil over nyttår bli tatt i bruk som medisinsk intermedieær/overvåkningsavdeling. Åpningen av MOBA medførte slik jeg har forstått det, en netto økt sengekapasitet med ca. 8 senger.

Det var ellers en forutsetning for bygging av MOBA at det måtte skje en omlegging av sengekapasiteten for øvrig i sykehuset. Som ledd i en omstilling og driftstilpasning ble to sengeposter slått sammen. Det innebar en reduksjon på 14 senger. Samtidig ble en annen post styrket og utvidet med 5 enerom hvorav 3 isolater. Dette ga en netto sengereduksjon på 9 senger. Det foretas slik jeg forstår også andre omlegginger/ flyttinger som bl.a. vil redusere liggetiden og øke kapasiteten.

Helse Stavanger HF har, som representanten Høie også nevner, over lang tid hatt et høyt antall korridorpasienter. Nytt akuttmottak (MOBA), nye intermedieersenger, økt bruk av pasienthotellet osv. er slik jeg har forstått det viktige tiltak for å redusere bruken av korridor plasser. Selv om antallet korridorpasienter fortsatt er for høyt, mener sykehusledelsen selv at driften er forsvarlig. Helseforetaket har laget en plan for gradvis nedtrapping av antallet korridorpasienter fra uke 26 til uke 44 med ukentlige måltall. Utviklingen har vært god i sommer, men sykehuset strever nå med å holde måltallene, bl.a. som følge av økt antall pasienter. Denne saken følges imidlertid opp av både Helsetilsynet i Rogaland og av Helse Vest RHF.

Samlet sett tror og håper jeg at ovennevnte tiltak vil redusere antall korridorpasienter ved Stavanger universitetssykehus, men jeg vil uansett følge utviklingen nøye. Jeg har en klar målsetting om at korridorpasienter skal være unntaket og ikke regelen ved norske sykehus

SPØRSMÅL NR. 16**Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Solveig Horne****Besvart 10. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Synes statsråden denne diskrimineringen av funksjonshemmede meddommere er akseptabel, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at domstolene i Norge tilrettelegges for funksjonshemmede?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt gjort kjent med at en funksjonshemmet person i Randaberg har blitt innkalt som meddommer i Stavanger. I den anledning skrev hun brev til domstolen og gjorde det kjent at hun satt i rullestol, og ba om at dette ble tatt hensyn til. Hun hørte ikke noe mer fra domstolen, og stilte derfor opp den dagen hun hadde blitt innkalt. Hun fikk da beskjed om at domstolen ikke var tilrettelagt for rullestolbrukere og hun ble derfor sendt hjem med beskjed om at hun ikke kunne brukes som meddommer.

Svar:

Det er ikke akseptabelt med diskriminering av funksjonshemmede meddommere. For at domstolen skal være et reelt konfliktløsningsalternativ for alle grupper i befolkningen, må tinghusene gis en utforming som ivaretar behovene og sikrer tilgang for alle brukergrupper.

Jeg har fått opplyst at episoden som spørsmålet viser til fant sted i Stavanger tinghus i forbindelse med avvikling av en sak for Gulating lagmannsrett. Det viste seg ikke mulig å få meddommeren på plass i rettssalen og hun ble fritatt fra tjeneste. Hendelsen ble rapportert til førstelagmannen som umiddelbart tilskrev Statsbygg og ba om iverksettelse av tiltak for å sikre rullestolbrukere tilgang til Gulating lagmannsretts lokaler i Stavanger tinghus. Førstelagmannen har opplyst at han har mottatt forsikringer fra Statsbygg om at slike tiltak ville bli iverksatt straks.

Domstoladministrasjonen har det administrative ansvaret for domstolene, herunder ansvaret for at lokalene er tilgjengelig for alle i samfunnet.

Domstoladministrasjonen viser til prinsippene for universell utforming av bygg som de forholder seg til ved oppføring av nye bygg. Når det gjelder mange eldre domstolsbygg hvor tilgjengeligheten for funksjonshemmede er vanskelig, opplyser Domstoladministrasjonen at det arbeides med forbedringer i tilgjengeligheten. Domstoladministrasjonen opplyser videre at i samsvar med den prioritering av lokalprosjekter som er lagt til grunn for perioden 2009-2013, så vil tilgjengeligheten for bevegelsehemmede være løst for flertallet av disse domstolene ved utløpet av 2013.

SPØRSMÅL NR. 17**Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker****Besvart 13. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«I en TV2-reportasje tirsdag 1. oktober kommer det frem opplysninger om at politiet i Oslo i løpet av tre helger i juli, august og september har om lag 1300 ubesvarte anrop, deriblant 73 anrop til nødnummer 112 som er forblitt ubesvart. Videre blir det opplyst at det ikke er rutiner som sikrer at ubesvarte anrop blir fulgt opp, heller ikke for nødnummeret.

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at de som henvender seg til politiet faktisk får hjelp, og at nødnummeret fungerer etter hensikten?»

BEGRUNNELSE:

Ressurssituasjonen i politiet er blitt stadig mer urovekkende. Vi opplever nå en situasjon med mange ubesatte stillinger, for få politifolk på vakt, lengre utrykningstider og sviktende oppfølging overfor publikum. I den senere tid er det også blitt kjent at operasjonssentralene og nødnummeret ikke alltid fungerer tilfredsstillende. Dette er svært alvorlig i lys av at det er hit henvendelsene kommer og innsatsen skal koordineres, når noen har behov for politiets bistand når det begås kriminalitet, ved ulykker og ved andre truende hendelser.

Svar:

Innledningsvis vil jeg kort nevne at departementet tidligere hadde den direkte etatsstyringen av det enkelte politidistrikt. Da Politidirektoratet ble opprettet og politireformen vedtatt av et bredt flertall i Stortinget, innebar dette også vesentlige endringer i den administrative styringen av norsk politi. Etatsstyringsoppgavene for politidistriktene og de fleste særorganene ble delegert til Politidirektoratet, herunder ressursfordeling og resultatoppfølging.

Dette innebærer at politibudsjettet fordeles av Politidirektoratet. Fordelingen skjer ut fra en ressursfordelingsmodell basert på en rekke kriterier relatert til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbekjempelse og trygghet representerer de viktigste områdene.

Hovedutfordringen for politi- og lensmannsetaten nå og en tid fremover er mangel på politiutdannet personell. Under Bondevik II-regjeringen var opptaket av studenter over de fire årene fra 2002 til 2005 til sammen 1128 studenter. Erfaring har vist at dette var for lavt og det er i dag mangel på politiutdannet personell. Regjeringen har derfor foreslått å øke opptaket ved PHS ytterligere til 552 studenter i 2009. Dette er det høyeste opptaket som har vært ved PHS. For perioden 2006-2009 vil det samlede opptaket ved PHS bli økt til 1776. Politihøgskolens budsjett foreslås styrket med 30 mill. kr.

I tillegg til å øke opptaket ved Politihøgskolen arbeider vi med å organisere politiet på en bedre måte. Utdannede polititjenestemenn må i større grad ut i aktiv tjeneste, og de oppgavene som like gjerne kan utføres av sivile, bør utføres av sivile. Politidirektoratet har satt i gang en rekke tiltak, bl.a. rekruttering av personell med annen utdanning, eksempelvis arrestforvarere, for å frigjøre polititjenestemenn for politioppgaver. Samtidig arbeider vi med tiltak for å beholde eldre politifolk lenger i jobb. Det er nå 149 tjenestemenn som fortsatt er i tjeneste som følge av seniorpolitiske tiltak i politidistriktene.

Spørsmålet er forelagt Politidirektoratet som opplyser følgende:

"Oslo politidistrikt ved Operasjonssentralen mottar og behandler daglig om lag 1500 telefoniske anrop av forskjellig karakter. Langt de fleste er vanlige, ikke tidskrisiske henvendelser. Tidskrisiske henvendelser kommer som oftest inn på politiets nødnummer, 112. Disse telefonanropene mottas i første linje av ekspedientene på Sentralbordet. Disse ekspedientene vurderer ikke innholdet i innringers anrop, men luker ut telefoner som skyldes feiltasting, dvs. telefoner hvor det ikke er fysisk innringer og lignende. Alle henvendelser på 112 som har vært innom Sentralbordet, settes så over til Operasjonssentralen på en dedikert linje med høy prioritet.

Dersom det er veldig mange som ringer, noe som er vanlig for eksempel ved trafikkulykker, branner og andre hendelser som tiltrekker seg publikums oppmerksomhet, rekker ikke ekspedientene å "ta unna" volumet. I slike tilfeller, vil telefoner som har ventet mer enn 15 sekunder, rutes automatisk over til en annen linje.

Ved for eksempel en trafikkulykke, er det ikke bare en innringer men gjerne 15-20 personer som ønsker å melde om det samme. I disse tilfellene vil verken sentralbordet eller operasjonssentralen ha kapasitet til å håndtere alle anropene samtidig.

Antall anrop til nødnumrene (110-brann, 113-helse/ambulanse og 112-politi) i løpet av et år utgjør i overkant av 1,7 millioner anrop på landsbasis. Politiet er den etaten som opplever størst grad av feilanrop eller misbruk, med under 10 % reelle anrop.

Når første politipatrulje har ankommet stedet for hendelsen, avtar telefontrafikken markant, og kapasiteten ved både sentralbord og operasjonssentral returnerer til normalen igjen.

Det er pr. i dag ikke kapasitet til å ringe tilbake til alle personer som ikke har fått svar hos operasjonssentralen og som av en eller annen årsak har lagt på anropet. Historiske data lagres imidlertid slik at innringernes telefonnummer er tilgjengelig i en database."

Justisdepartementet arbeider for at politiet får ressurser og rammevilkår til å ivareta publikums behov for service og beredskap. Ikke bare har denne regjeringen videreført den økning som Bondevik II-regjeringen la opp til før valget i 2005. Men vi har i tillegg økt politiets budsjetter med om lag 2 milliarder kroner nominelt i perioden 2006 – 2009, eller 800 mill. kroner når lønns- og prisvekst er fratrukket.

SPØRSMÅL NR. 18**Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ola T. Lånke****Besvart 9. oktober 2008 av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa****Spørsmål:**

«Finner Regjeringen det akseptabelt at innvandrere som har rett på gratis norskopplæring i enkelte deler av landet må vente i månedsvis før de kan komme i gang med slik opplæring? Dette medfører at de kommer sent i gang med forberedelse til arbeidsliv og videre integrering i det norske samfunnet.

Hva kommer det så av at de i påvente av svar på søknad om familieforening likevel kan få språkopplæring umiddelbart mot å betale et gebyr pr. uke, men som de imidlertid ikke vil få refundert når godkjenningen foreligger?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet: Et ungt par, en etnisk nordmann og en kvinne av utenlandsk opprinnelse, som giftet seg sist sommer og bosatte seg i Norge, møtte denne barrieren da kvinnen hadde et sterkt ønske om å komme raskt i gang med å lære norsk språk og kultur. Hun er arbeidsom og flink og ville søke om å få arbeid så snart som mulig, men språkproblemene var et hinder. At ektemannen har et arbeid som medfører mye reising forsterket dette ønsket, siden hun ellers kunne bli værende mye alene. Ved henvendelse til Senter for voksenopplæring i Trondheim med spørsmål om hun kunne starte på norskkurs fikk hun beskjed om at det kunne hun ikke få før de hadde fått svar på søknad om "familieforening". Det kunne ta mange måneder å vente på slikt svar i Trondheim, visstnok mange ganger så lenge som i Oslo. Altså, selv om alle papirer for opphold er i orden, hun hadde vigselsattest etc., og rett til fri språkopplæring som ektefelle av norsk statsborger, og saksbehandler sa at det var 99 % sikkert at hun ville få positivt svar, lot det seg ikke gjøre å komme i gang med språkkurset.

Unntaket var om hun ville betale 1 000 kr pr. uke, som hun under ingen omstendighet ville få tilbake senere, selv om hun har rett til fri opplæring. Eksempelet er nok ikke enestående. Dette vitner om en merkelig behandling av mennesker. En finner det vanskelig å forstå at det ikke er bedre for innvandrere, og også for vårt samfunn, at de som kommer til landet på lovlig vis får bli kjent med språk og kultur så fort som mulig og kan komme i arbeid.

Svar:

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker, men jeg synes det er veldig bra at denne personen du omtaler har tatt ansvar og er utålmodig for å komme i gang med å lære seg norsk.

Det er Regjeringens mål at nyankomne innvandrere lærer seg norsk så raskt mulig for å kunne delta i yrkes- og samfunnslivet.

Det er den enkeltes oppholds- eller arbeidstillatelse etter utlendingsloven som bestemmer om hun/han har rett og/eller plikt til å delta i 300 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Den enkelte har således ikke rett til å få gratis opplæring før en oppholds- eller arbeidstillatelse som utløser slik rett er innvilget. I henhold til introduksjonsloven har kommunen plikt til så snart som mulig, og innen tre måneder etter at krav om deltakelse blir framsatt, å sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Dersom kommunen velger å tilby deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap før vedtak om oppholds- eller arbeidstillatelse etter utlendingsloven er fattet, tilbyr de en tjeneste som kommunen ikke har plikt til etter introduksjonsloven. Kommunen kan dermed ta betaling for den opplæringen som den enkelte mottar før vedkommende har fått oppholds- eller arbeidstillatelse.

Kommunen mottar kun statstilskudd for de som har fått innvilget oppholds- eller arbeidstillatelse og som omfattes av rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven.

Overfor de som har rett til 300 timer norskopplæring, har kommunen i tillegg plikt til å tilby inntil 2 700 timer ytterligere opplæring hvis vedkommende trenger det for å lære norsk. Opplæring som den enkelte har betalt kommunen for før vedkommende fikk oppholds- eller arbeidstillatelse, kan bidra til å redusere den enkeltes behov for ytterligere opplæring. Jeg ser derfor at det i slike tilfeller kan være rimelig at kommunen vurderer å refundere utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap gjennomført før vedkommende fikk oppholds- eller arbeidstillatelse. Dette er det opp til den enkelte kommune å avgjøre, og det er ikke noe i dagens regelverk som hindrer kommunene i å refundere disse utgiftene. Jeg vil imidlertid ikke gå inn for å pålegge kommunene dette. Et slikt pålegg vil innebære en stor grad av detaljstyring av kommunene, noe jeg mener ikke vil være hensiktsmessig.

SPØRSMÅL NR. 19**Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner****Besvart 14. oktober 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske****Spørsmål:**

«I Dagsnytt 18 på NRK 1. oktober uttalte Arbeiderpartiets nestleder, statsråd Helga Pedersen, at 70 svømmebasseng er rehabilitert som en følge av at

Regjeringen har styrket kommuneøkonomien.

Kan jeg få oversendt listen over de 70 rehabiliterede svømmebassengene med angivelse av når vedtak om rehabilitering ble gjort?»

Svar:

I denne regjeringsperioden er en rekke svømmebasseng blitt rehabilitert og gjenåpnet, eller er gjenåpnet etter stenging av driftsøkonomiske eller vedlikeholdsmessige årsaker. Flere basseng er under rehabilitering og vil bli gjenåpnet, og det er bygget en rekke nye svømme- og badeanlegg. Kommunal økonomi er av stor betydning i denne sammenheng. Det er fortsatt basseng som har behov for rehabilitering, og i budsjettet for 2009 har regjeringen foreslått innført en låneordning for skoler og svømmebasseng.

Vedlagte oversikt viser hvilke anlegg som er rehabilitert og gjenåpnet, er under rehabilitering, eller er bygget nye i perioden fra 2006 til 2008.

Vedtak om rehabilitering gjøres av anleggseier, normalt kommunen. Departementet har ingen samlet oversikt over når kommunale vedtak fattes.

Vedlegg til svar:

Oversikt over nye, gjenåpnede og planlagt rehabiliterede svømmeanlegg.

Listene baserer seg på svar fra kommune i forbindelse med statusrapportering for svømmebasseng foretatt i juni 2007 og april 2008. Listene er supplert med informasjon mottatt etter april 2008.

Anlegg som er meldt gjenåpnet i perioden 2006 - 2008

Anleggsnavn	Kommune
Storhamar skole, svømmehall	Hamar
Rollsløkken skole	Hamar
Samnanger ungdomsskule - symjehall	Samnanger
Fedje skule	Fedje
Oppdal svømmehall	Oppdal
Løkken svømmehall	Meldal
Ålen samfunnshus - svømmehall	Holtålen
Innlandet skole svømmebasseng	Hadsel
Stokmarknes skole	Hadsel

Anleggsnavn	Kommune
Reine	Moskenes
Det norske radiumhospital	Oslo
Bingsfoss u-skole, basseng	Sørum
Løken Skole	Aurskog / Høland
Snertingdal u-skole svømmebasseng	Gjøvik
Otta idrettspark svømmehall	Sel
Svelvik ungdomsskole Svømmebasseng	Svelvik
Brevik skole svømmehall	Porsgrunn
Tokke kulturhus. Symjehall	Tokke
Flosta skole	Arendal
Lyngmyr ungdomsskole svømmehall	Tvedestrand
Mandal svømmehall	Mandal
St. svithun skole	Stavanger
Havåsen ungdomsskole	Haugesund
Ortun skole	Bergen
Sandgotna skole	Bergen
Solund idrettsbygg	Solund
Hyllestad ungdomsskule	Hyllestad
Blindheim ungdomsskole	Ålesund
Ytterøy skole svømmebasseng	Levanger
Vega samfunnshus svømmehall	Vega
Leirfjord barne- og ungdomsskole	Leirfjord
Tromsdal skole	Tromsø
Vannvåg svømmehall	Karlsøy
Kvænangen b. og u.skole, svømmehall	Kvænangen
Fauske svømmehall	Fauske
Tøyenbadet (inne a)	Oslo
Tveit skule svømmehall	Nissedal
Stridsklev svømmehall	Porsgrunn

For de følgende stengte svømmebassengene har anleggseier meldt at anlegget er under rehabilitering, eller at det er igangsatt planlegging.

Anleggsnavn	Kommune
Hauketo skole	Oslo
Fjuk skole, basseng	Sørum
Skårerhallen Svømmebasseng	Lørenskog
Våler ungdomsskole	Våler

Anleggsnavn	Kommune
Engerdal barne/ungdomsskole	Engerdal
Heidal svømmehall	Sel
Sør-Fron u-skole svømmehall	Sør-Fron
Slidretun samfunnshus svømmehall	Vestre Slidre
Grim skolesvømmebasseng	Kristiansand
Riskatun svømmehall	Sandnes
Øygard skole	Sandnes
Rennesøy skule - svømmebasseng	Rennesøy
Alversund skule	Lindås
Veidholmen ungdomsskole	Smøla
Follafoss svømmebasseng	Verran
Statland skole svømmebasseng	Namdalseid
Høylandet svømmebasseng	Høylandet
Tomma	Nesna
Inndyr svømmehall	Gildeskål
Ramfjord skole	Tromsø
Eidebakken skole	Lyngen

Følgende nye anlegg har blitt åpnet eller åpner i perioden 2006 - 2008

Grevlingen skole	Vestby kommune
Risenga	Asker kommune
Stange svømmehall	Stange kommune
Drammensbadet	Drammen kommune
Tinfosbadet	Notodden kommune
Skien fritidspark	Skien kommune
Sørlandsbadet	Lyngdal kommune
Osbadet	Os kommune
Modalen	Modalen kommune
Høyanger svøm&bad	Høyanger kommune
Sørfold svømmehall	Sørfold kommune
Barentsbadet	Sør-Varanger kommune
Karasjok svømmehall	Karasjok kommune

SPØRSMÅL NR. 20

Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Robert Eriksson

Besvart 13. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Trønder-Avisa den 29.09 d.å. kunne fortelle om en meget kritisk bemanningssituasjon innen politiet i Nord-Trøndelag. Lørdag 13. og søndag 14. september var Steinkjer uten politibetjenter på vakt på dagtid. Fra 1. september til 21. september ble det registrert 13 tilfeller av regelrett underbemanning av politibetjenter på vakt. Budsjettsituasjonen er en utløsende faktor til situasjonen som har oppstått.

Kan statsråden garantere at bevilgningene for 2009 er tilstrekkelig for å møte publikums forventninger?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er et oppslag i Trønder-Avisa, mandag 29. september 2008, hvor de kunne fortelle om en kritisk bemanningssituasjon innen politiet i Nord-Trøndelag.

Lørdag 18. september ble et charterfly fra Værnes til Tyrkia kraftig forsinket på grunn av at det kun var én politibetjent på jobb. I tillegg ble et charterfly til Bulgaria forsinket ut fredag 12. september på grunn av en storbrann i Lånke. Det var da to mann på

jobb, men de måtte naturlig nok prioritere brannen, i tillegg var Steinkjer uten politibetjenter på vakt på dagtid både lørdag og søndag, samme helg.

Dette er bare tre eksempler av mange på en underbemannet politistyrke på vakt i Nord-Trøndelag. Hendelsene bekreftes av Politiets Fellesforbund (PF) i Nord-Trøndelag. Forbundet går så langt at de kaller situasjonen alarmerende.

Situasjonene oppstår når betjenter på vakt av ulike årsaker ikke kan komme på jobb og at ingen er disponible for å jobbe overtid. Bare i et tidsperspektiv på 3 uker, fra 1. september til 21. september opplevde man 13 tilfeller av regelrett underbemanning av politibetjenter på vakt i Nord-Trøndelag.

I region sør (Stjørdal, Meråker) var det fire hele vakter med kun én politibetjent på jobb. Ifølge Politiets Fellesforbund skal det være minst to til enhver tid.

I region midt (Steinkjer, Verdal og Levanger i tillegg til flere mindre kontorer) var det fem tilfeller med bare tre betjenter på vakt. Ut fra opplysninger undertegnede besitter er det ideelle fire. I to tilfeller var Steinkjer uten én eneste politibetjent på jobb.

I region nord (Namdalen) var det fire vakter med

kun én politibetjent på jobb. Ut fra informasjon undertegnede har mottatt skal det også her være to.

Lederen i politiets Fellesforbund i Nord-Trøndelag peker på at det er budsjettøkonomien og bemanningskrisen som er de utløsende faktorene til situasjonen som oppstår. Når store deler av politiets oppgaver må løses med overtid, kreves det så mye av den enkelte at det over tid ikke blir holdbart. I tillegg har undertegnede fått opplyst at arbeidstidsbestemmelsene og arbeidsmiljøloven brytes hver dag for at politiet skal løse de oppgavene som er satt til å utføre. Årsaken til at bemanningskabalen likevel går opp i de fleste tilfellene, skyldes politibetjenters lojalitet for yrket.

Det er med andre ord liten tvil om at det hele handler om for lite penger til politistyrkene i Nord-Trøndelag.

Svar:

Innledningsvis vil jeg kort nevne at departementet tidligere hadde den direkte etatsstyringen av det enkelte politidistrikt. Da Politidirektoratet ble opprettet og politireformen vedtatt av et bredt flertall i Stortinget, innebar dette også vesentlige endringer i den administrative styringen av norsk politi. Etatsstyringsoppgavene for politidistriktene og de fleste særorganene ble delegert til Politidirektoratet, herunder ressursfordeling og resultatoppfølging.

Dette innebærer at politibudsjettet fordeles av Politidirektoratet. Fordelingen skjer ut fra en ressursfordelingsmodell basert på en rekke kriterier relatert til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbetyngelse og trygghet representerer de viktigste områdene.

Hovedutfordringen for politi- og lensmannsetaten nå og en tid fremover er mangel på politiutdannet personell. Under Bondevik II-regjeringen var opptaket av studenter over de fire årene fra 2002 til 2005 til sammen 1128 studenter. Erfaring har vist at dette var for lavt og det er i dag mangel på politiutdannet personell. Regjeringen har derfor foreslått å øke opptaket ved PHS ytterligere til 552 studenter i 2009. Dette er det høyeste opptaket som har vært ved PHS. For perioden 2006-2009 vil det samlede opptaket ved PHS bli økt til 1776. Politihøgskolens budsjett foreslås styrket med 30 mill. kr.

I tillegg til å øke opptaket ved Politihøgskolen arbeider vi med å organisere politiet på en bedre måte. Utdannede polititjenestemenn må i større grad ut i aktiv tjeneste, og de oppgavene som like gjerne kan utføres av sivile, bør utføres av sivile. Politidirektoratet har satt i gang en rekke tiltak, bl.a. rekruttering av personell med annen utdanning, eksempelvis arrestforvarere, for å frigjøre polititjenestemenn for politioppgaver. Samtidig arbeider vi med tiltak for å be-

holde eldre politifolk lenger i jobb. Det er nå 149 tjenestemenn som fortsatt er i tjeneste som følge av seniorpolitiske tiltak i politidistriktene.

Spørsmålet er forelagt Politidirektoratet og politimesteren i Nord-Trøndelag.

Departementet har mottatt følgende redegjørelse:

”Politimesteren i Nord-Trøndelag er svært opptatt av å prioritere ressurser til beste for befolkningen. Nord-Trøndelag politidistrikt dekker samtlige 24 kommuner i Nord-Trøndelag fylkes, samt kommunene Osen og Roan i Sør-Trøndelag og Bindal i Nordland.

En av de vanskeligste utfordringene i et så stort distrikt er balansen mellom tilstedeværelse i lokalsamfunn, vakt- og beredskap og utvikling av spesialkompetanse.

Tilstedeværelsen i lokalsamfunn må sees sammen med politiets evne til å drifte et døgkontinuerlig beredskapssystem i distriktet. Forventningene til tilstedeværelse, må balanseres mot behovet for ressurser i det døgkontinuerlige trygghetsskapende arbeidet for øvrig.

Politidistriktet har lagt stor vekt på å utvikle en modell tuftet på samhandling, hvor lensmenn skal være tilgjengelige i sine lokalsamfunn og tilgjengelige på dagtid. Utenfor dagtid er det vakt- og beredskapssystemet for øvrig som ivaretar politiets oppgave overfor innbyggerne m.h.t. behov for trygghet.

Tilstedeværelse og tilgjengelighet i lokalsamfunnene er ikke bare et element i det trygghetsskapende arbeidet, men også viktig for å levere gode tjenester innenfor forvaltningssjømål og sivile sjømål i rimelig nærhet til innbyggerne.

For å møte denne utfordringen har politiet i Nord-Trøndelag gjennomført en utviklingsprosess for å utvikle samhandling og tjenesteproduksjon.

Det er ingen faste bestemmelser om hvor mange politibetjenter som skal være på vakt i de forskjellige regioner. Imidlertid har politidistriktet lagt til grunn visse ønsker om minimumsbemanning i den enkelte region.

Region Sør, som består av Stjørdal lensmannskontor og Meråker lensmannskontor – også med vakt-samarbeid med Selbu og Tydal lensmannskontor i Sør-Trøndelag politidistrikt – har en spesiell utfordring med Trondheim Lufthavn Værnes, som ligger i Stjørdal. Lufthavnen har de senere år hatt en veldig vekst i passasjerantall, også for avganger og ankomster som krever politiets tilstedeværelse. Etter sommerferien har politidistriktet forsøkt å styrke tilstedeværelsen på lufthavnen.

Region Midt, som blant annet inneholder flere av de større tettstedene og småbyene i distriktet – Verdal, Levanger og Steinkjer – er den største regionen, og den regionen som har flest hendelser og mest kriminalitet. Som regel vil det være flere samtidige patruljer på aktiv tjeneste. Patruljene skal levere tjenester i hele regionen, inkludert Steinkjer kommune.

Justisdepartementet arbeider for å skaffe politiet ressurser og rammevilkår som setter etaten i stand til å ivareta publikums behov for service og beredskap. Ikke bare har denne regjeringen videreført den økning som Bondevik II-regjeringen la opp til før valget i 2005, men vi har i tillegg økt politiets budsjetter med om lag 800 mill. kr i perioden 2006–2009. I tillegg kommer kompensasjon for lønns- og prisvekst.

SPØRSMÅL NR. 21**Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden****Besvart 13. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Ønsker Regjeringen å legge til rette for reell konkurranse i mobilmarkedet gjennom etablering av et landsdekkende tredje mobilnett, og hvilke tiltak vil Regjeringen eventuelt iverksette for å bidra til dette?»

BEGRUNNELSE:

Det har vært bred politisk enighet om at det er ønskelig at det etableres et tredje mobilnett for å skape reell konkurranse i et mobilmarked som i dag domineres av duopolet Telenor og TeliaSonera-eide Netcom. Økt konkurranse i markedet kommer forbrukerne til gode gjennom et større mangfold av tilbud og lavere priser.

Infrastrukturen danner grunnlaget for konkurransen i mobilmarkedet. Dette er en gjennomgående holdning verden over og har vært selve bærebjelken i de konkurransefremmende tiltak som har vært initiert i ulike land. I Europa har dette kommet klart til uttrykk ved etableringsstøtte til et fjerde mobilnett. Norge skiller seg ut ved at vi har kun to mobilnett. Til sammenligning har Danmark, Sverige og Finland fire konkurrerende nett.

Også i Norge har man gjennom skiftende regjeringer lagt opp til at de mindre netttaktørene skal få rammevilkår som gjør dem rustet for å kunne ta opp konkurransen med de store aktørene. Ulike aktører er nå bekymret for Regjeringens holdning knyttet til en etablering av et landsdekkende tredje mobilnett og til konkurransefremmende tiltak i mobilmarkedet. Det vises blant annet til at Post- og teletilsynet har fattet vedtak om termineringspriser i andres nett som har brutt med den linjen som har vært ført for å ruste de mindre aktørene til å kunne konkurrere mot de store.

Svar:

Formålet med reguleringen av det norske markedet for elektronisk kommunikasjon (telekom mv) er å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon. For å legge til rette for konkurranse utpeker Post- og teletilsynet tilbydere med sterk markedsstilling i en rekke forhåndsdefinerte markeder og pålegger spesialtilpassede regulatoriske forpliktelser som skal bidra til å bøte på identifiserte konkurranseproblemer i mar-

kedene. Et av markedene som reguleres er markedet for terminering i mobilnett (marked 16). Bakgrunnen for reguleringen i dette markedet er tilbydernes mulighet til å fastsette monopolpriser på avslutning av samtaler (terminering) i eget nett, samt at det er konkurrentenes kunder som betaler termineringsprisen.

Post- og teletilsynet har fattet vedtak som medfører at Telenor ASA og NetCom AS fra 1. juli i år har et symmetrisk nivå på sine termineringspriser. Termineringsprisene til de to selskapene vil via en trappe-trinnsmodell, bli satt ned til 45 øre i 2010. Største-parten av trafikken i Norge termineres i disse to nettene. Tilsynet påla også Tele2 å redusere sin termineringspris i samme vedtaksrunden. Alle vedtakene ble påklaget til Samferdselsdepartementet som klageinstans. Den del av vedtaket som gjaldt Telenor og NetCom ble opprettholdt av departementet. På bakgrunn av at Tele2 fremla nye opplysninger i saken om at selskapet sammen med Network Norway AS hadde konkrete planer om å bygge et felles mobilnett, ble det besluttet at Tele2s termineringspriser ikke skulle reduseres før myndigheten hadde innhentet de nødvendige opplysningene for vurdering av den nye situasjonen. Tele2s klagesak ble derfor sendt tilbake til Post- og teletilsynet for en ny vurdering.

Tilsynet har nå varslet nytt vedtak i marked 16 der blant andre Tele2 prisreguleres. Vedtak er ennå ikke fattet. Jeg vil understreke at Samferdselsdepartementet er klageinstans på vedtak fattet av Post- og teletilsynet, og er i henhold til ekomloven avskåret instruksjonsadgang i saker som dette. Det vil derfor ikke være riktig av meg å ta stilling til det varslede vedtaket på nåværende tidspunkt. Jeg avventer vedtakene, og eventuelle klager til departementet før jeg tar stilling til det materielle i saken. Jeg viser for ordens skyld til at Kongen i statsråd har mulighet til å omgjøre vedtak fra tilsynet uten klage dersom sakene er av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning.

Når det gjelder tilrettelegging for konkurranse i mobilmarkedet og andre tiltak som kan føre til bedre rammevilkår, viser jeg blant annet til at departementet arbeider aktivt innenfor rammen av EØS-avtalen for å påvirke utformingen av EU-regelverket til det beste for norske interesser. Dette gjøres blant annet i møter med representanter fra Kommisjonen, Rådet og Parlamentet og gjennom offentlige høringer fra Kommisjonen. Tilsvarende fremmer departementet norske synspunkter der EFTAs overvåkningsorgan (ESA) på egen hånd vedtar rettsakter som er relevant for dette området. Det vises til at departementet i

sommer sendte inn kommentarer til ESAs høring vedrørende den nye listen over anbefalte, relevante markeder. Departementet er særlig opptatt av markedet for tilgang til og samtaleoriginering i offentlige mobilkommunikasjonsnett (marked 15) der Telenor i dag er pålagt å tilby blant annet nasjonal roaming til kostnadsorienterte priser. Vi fremhevet i høringen at det i Norge fortsatt ikke er virksom konkurranse i marked 15. Norge har bare to landsdekkende mobilnett, noe som gjør det viktig fortsatt å ha mulighet til å kunne regulere dette markedet. Reguleringen i marked 15 er spesielt rettet mot å fremme byggingen av flere mobilnett i Norge.

Det vises også til Kommisjonens utkast til anbefaling om regulering av termineringspriser som var på høring frem til 10. september. Kommisjonen ønsker symmetriske termineringspriser. I forbindelse med høringen ble det dagen etter at Kommisjonen publiserte sitt utkast til anbefaling, avholdt møte mellom en representant fra Kommisjonen og representanter for Samferdselsdepartementet og tilsynet der utkastet ble diskutert. Departementet ga i sitt innspill i høringen uttrykk for at det er viktig for norske myndigheter at det over tid kan utvikles et tredje mobilnett i Norge. Vi oppfordret derfor Kommisjonen til å ha en tydeligere og dypere diskusjon om hvordan man skal håndtere nasjonale forhold som kan begrunne asymmetriske priser i en overgangsperiode.

SPØRSMÅL NR. 22

Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli

Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å forhindre at Friskvernklubben må redusere sitt tilbud om å gi sykemeldte en vei tilbake til arbeidslivet?»

BEGRUNNELSE:

Det fremgår av en pressemelding fra NAV av 23.09.08 at sykefraværet har økt med 4,8 % siste kvartal. En hovedårsak til det høye sykefraværet er muskel- og skjelettlidelser. Om lag en tredjedel av de sykemeldte har denne diagnosen. Samtidig er det en sterk økning i sykefravær som skyldes lettere psykiske lidelser. Pasienter med disse lidelsene utgjør også de største gruppene blant uføretrygdede. Det høye antallet sykemeldte og uførepensjonerte representerer en hovedutfordring for det norske samfunnet. Det er avgjørende at sykemeldte får rask og god behandling, slik at de kan komme tilbake til arbeidslivet så raskt som mulig.

Friskvernklubben i Asker gir et helhetlig tilbud til mennesker som både har somatiske og lettere psykiske lidelser. Gjennom fysioterapi, trening og kognitiv terapi gis mange mennesker nye muligheter til å komme tilbake til arbeidslivet etter sykefravær. Helse Sør-Øst har avtale om kjøp av plasser ved klubben, og yter 20 % basistilskudd og 40 % stykkpris. Til sammenlikning har de offentlige poliklinikkene 60 % rammetilskudd og 40 % stykkpris. De økonomiske rammebetingelsene er så krevende at Frisk-

vernklubben nå vurderer å redusere sin drift for å komme i økonomisk balanse.

Det vil være helt uholdbart at Friskvernklubben må redusere et tilbud som det er et betydelig behov for, og som kan bidra til å få flere fra trygd til arbeid.

Tilbud som Friskvernklubben bør snarere styrkes og videreutvikles. Det er avgjørende at denne og andre private aktører har rammebetingelser som sikrer forutsigbarhet i driften, og gir muligheter for langsiktig planlegging for brukere og ansatte.

Svar:

Det regionale helseforetaket har "sørge for"-ansvar for befolkningen i regionen når det gjelder spesialiserte helsetjenester. Det regionale helseforetaket vurderer i hvilken grad en skal gi tilbud i egne institusjoner, og i hvilken grad en skal kjøpe tjenester fra private aktører. Som det er vist til har Friskvernklubben i Asker avtale med Helse Sør-Øst RHF. Når det regionale helseforetaket inngår avtale med en privat aktør, fastsettes hvilke tjenester som skal ytes, volum og pris i avtalen. Når avtalen kan reforhandles kan også gå fram av avtalen.

Jeg kan ikke gå inn i avtaler som er inngått mellom det regionale helseforetaket og private aktører, i dette tilfellet Friskvernklubben. Endringer må eventuelt skje ved at de to avtalepartene reforhandler avtalen.

Svar:

Når det gjelder tilbud til personer som er syk-

meldt, kan jeg vise til at Regjeringen i St. prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2006-2007) foreslo å innføre ordningen "Raskere tilbake" for å bringe personer som mottar sykepenger raskere tilbake til arbeidslivet. Det ble opprettet et eget tilskudd. I 2007 ble det bevilget 604 mill. kroner til denne ordningen. Bevilgningen ble

styrket i 2008, da det ble avsatt 742 mill. kroner til formålet. Ordningen er foreslått videreført i 2009. I tillegg er det bevilget særskilte midler til kjøp av helsetjenester for å motvirke lettere psykiske og sammensatte lidelser i den hensikt å redusere sykefraværet.

SPØRSMÅL NR. 23

Innlevert 2. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 9. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Vil finansministeren i sin løpende dialog med Norges Bank legge vekt på at det i den aktuelle situasjonen i markedene er behov for ekstraordinær åpenhet og innsyn i bankens vurderinger, ikke bare overfor finansministeren, men også overfor opinionen i sin alminnelighet?»

BEGRUNNELSE:

Ansvar for utøvelsen av pengepolitikken er tilagt Norges Bank. Banken utøver pengepolitikken, herunder rentefastsettelse av inn- og utlånsrenter i banken og den løpende likviditetsstyringen innenfor et mandat som er politisk forankret. Denne ansvarsfordelingen har bred politisk støtte.

I sentralbankloven § 3 fremkommer det at banken skal informere offentligheten om de vurderinger som har vært grunnlaget for beslutninger som gjelder utøvelsen av pengepolitikken. Normalt vil dette skje gjennom bankens faste publikasjoner og orienteringer.

For øyeblikket er det en helt ekstraordinær situasjon i pengemarkedene, både i Norge og resten av verden. Oppmerksomheten mot Norges Banks utøvelse av pengepolitikken økes tilsvarende. I en slik situasjon kan det også være behov for at offentligheten får et særlig innsyn i bankens vurderinger. Det vil for svært mange ikke være tilstrekkelig å vite at "Norges Bank følger utviklingen fortløpende og vurderer eventuelle tiltak", slik bankens informasjonsavdeling opplyser i DN 2. oktober. I en slik ekstraordinær situasjon kan det være behov for en mer offensiv offentlig profil av bankens informasjons- og analysearbeid.

I nevnte avis er det for eksempel en bred omtale av virkemiddelbruken fra andre aktører i markedet, som etter min mening fortjener en nærmere omtale også fra ansvarlig myndigheter.

Jeg legger til grunn at det i denne situasjonen er særlig god kontakt mellom departementet og Norges Bank, slik at finansministeren sikres et løpende godt innsyn i bankens vurderinger, dog ikke slik at det bryter med de grunnleggende ansvarsforholdene. Finansministeren bør nå etter min mening bidra til at også offentligheten får et særlig innsyn i de vurderinger som gjøres, utenom den vanlige rapporteringen som skjer.

Svar:

Det er viktig med åpenhet rundt sentralbankens utøvelse av pengepolitikken. Stortingsrepresentant Syvertsen viser i brevet i denne sammenhengen til bestemmelsen i sentralbankloven § 3 om at Norges Bank skal informere offentligheten om de vurderinger som har vært grunnlaget for beslutninger som gjelder utøvelsen av pengepolitikken. Dette prinsippet fikk enstemmig tilslutning av Finanskomiteen i Innst.O. nr. 101 (2002-2003) under behandlingen av forslaget til en slik bestemmelse i Ot.prp. nr. 81 (2002-2003).

Norges Bank har høstet anerkjennelse internasjonalt for sin vektlegging av å ha en god og åpen kommunikasjon med omverdenen om hvilke vurderinger som ligger til grunn for utøvelsen av pengepolitikken. Norges Bank begynte bl.a. tidlig å publisere sine egne anslag for framtidig rentenivå, den såkalte rentebanen. Slik gir banken husholdninger og næringsliv et bedre grunnlag for egne vurderinger. Banken gir også tydelig omtale av hvilke forhold ved den økonomiske utviklingen som ligger til grunn for de løpende rentebeslutningene og for renteprognosene fram i tid. Åpenhet i utøvelsen av pengepolitikken bidrar til forutsigbarhet i bankens rentesetting. Samtidig gjør det også banken mer ansvarlig ved at beslutningene lettere kan etterprøves av andre i ettertid.

Finansdepartementet evaluerer Norges Banks utøvelse av pengepolitikken i de årlige kredittmeldingene. Departementet legger i sine vurderinger også vekt på at banken skal ha en åpen og klar kommunikasjon utad. Departementet har vært positiv i sin vurdering av Norges Bank på dette området.

Den siste tiden har vært preget av finansiell uro og usikkerhet i pengemarkedet. Dette stiller særskilte krav til informasjonsformidling fra både Finansdepartementet, Kredittilsynet og Norges Bank, som ansvarlige myndighetsorganer for den finansielle stabi-

liteten. Dette var også bakgrunnen for en rekke intervjuer i presse og media den siste tiden av både politiske myndigheter, sentralbanksjefen og kreditttilsynsdirektøren.

Det er nær kontakt mellom Finansdepartementet, Kredittilsynet og Norges Bank for å følge med på utviklingen i finansmarkedene. Det legges i denne dialogen også vekt på det særskilte behovet for god informasjonsbehandling i den aktuelle situasjonen vi nå er oppe i. Dette vil Finansdepartementet legge vekt på også framover.

SPØRSMÅL NR. 24

Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Alvhild Hedstein

Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Kan statsråden dokumentere at lovverket blir fulgt slik at alle ruspasienter uansett kommuneadresse i Helse Sør-Øst har samme tilgang til tverrfaglig spesialisert rusbehandling gjennom fritt sykehusvalg?»

BEGRUNNELSE:

Det er en grunnleggende uro i Oslo over manglende tilbud til byens rusavhengige. Denne uroen begrunnes i at Oslos ruspasienter i mindre grad enn andre i regionen får tilgang til ledig kapasitet og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Køene for å motta behandling stiger. Dette er en pasientgruppe som ikke alltid er i stand til selv å ivareta sine pasientrettigheter og benytte seg av ordningen med fritt sykehusvalg.

Svar:

Da endringene i pasientrettighetsloven ble gjort gjeldende fra 1. september 2004, medførte dette at rusmiddelavhengige fikk de samme pasientrettigheter som øvrige pasienter i spesialisthelsetjenesten. Denne endringen medførte at alle pasienter som etter denne datoen henvises for vurdering for rett til nødvendig helsehjelp, skal få sin rett vurdert innen 30 dager. Dersom en slik vurdering konkluderer med at det gis rett til nødvendig helsehjelp, skal det etter en individuell vurdering fastsettes en frist for når behandling senest skal iverksettes. Denne retten til vurdering og eventuell rett til nødvendig helsehjelp er uavhengig av pasientens bostedskommune. Selve pasi-

entrettighetsloven er basert på et likhetsprinsipp om at verken kjønn, alder, bosted eller annet skal være bestemmende for grunnlaget for vurderingen av rett til nødvendig helsehjelp.

Jeg kan i denne forbindelsen vise til at Helsedirektoratet ved årsskiftet ga ut en veileder for vurdering av henvisninger til tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet. Denne veilederen er den første av sitt slag i spesialisthelsetjenesten, og er den første i en rekke slike veiledere som Helsedirektoratet i løpet av det neste halve året skal gi ut. Denne veilederen på rusfeltet skal nettopp bidra til at alle vurderinger av henvisninger til tverrfaglig spesialisert behandling skal bli vurdert på et mest mulig enhetlig grunnlag, uansett hvor i landet pasientene kommer fra.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at når en henvisning blir vurdert etter pasientrettighetsloven § 2-2, skal pasienten (og henvisende instans) få en tilbakemelding på hvordan spesialisthelsetjenesten har konkludert. Dette betyr at pasienten blir orientert om man er tildelt rett/ikke rett til nødvendig helsehjelp, eventuell fristdato for rettighetspasienter, samt opplysning om når helsehjelpen forventes å bli gitt til de pasienter som ikke er gitt rett til nødvendig helsehjelp, men som likevel vurderes å ha behov for spesialisert helsehjelp – i dette tilfellet tverrfaglig spesialisert behandling.

Videre har Helse Sør-Øst RHF orientert meg om at mange rusmiddelavhengige som opplever fristbrudd i denne helseregionen, selv har valgt og fortsette og vente på første ledige plass ved den institusjonen de var tilbudt plass ved, men som ikke hadde

overholdt behandlingsfristen. For de pasienter som ikke velger en slik løsning, kan de henvende seg til NAV ved Enhet for Pasientformidling. Pasienten har da rett til å få tilbud om en behandlingsplass innen 48 timer gjennom Enhet for Pasientformidling.

I representanten Hedstein sitt spørsmål, bes det

om en dokumentasjon på at lovverket blir fulgt slik at alle ruspasienter har lik tilgang på tverrfaglig spesialisert behandling. Jeg er blitt orientert fra Helse Sør-Øst RHF om at kommunetilhørighet ikke påvirker rusmiddelavhengige sin tilgang på tverrfaglig spesialisert behandling.

SPØRSMÅL NR. 25

Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Alvhild Hedstein

Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Hvilken hjemkommune har de rusavhengige i Helse Sør-Øst som ikke har fått tilbud og opplevd faktiske fristbrudd og NAV meldte fristbrudd?»

BEGRUNNELSE:

Det er en grunnleggende uro i Oslo over manglende tilbud til byens rusavhengige. Denne uroen begrunnes i at Oslos ruspasienter i mindre grad enn andre i regionen får tilgang til ledig kapasitet og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Køene for å motta behandling stiger. Dette er en pasientgruppe som ikke alltid er i stand til selv å ivareta sine pasientrettigheter og benytte seg av ordningen med fritt sykehusvalg.

Svar:

Gjennom avtalen som ble inngått på Stortinget mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre i november i fjor, er Omsorgsplan 2015 utvidet og konkretisert. Avtalen viser at det er bred enighet om hovedlinjene i utviklingen av framtidens omsorgstjenester og sikrer en langsiktig oppfølging av Omsorgsplan 2015. I avtalen er partene blant annet enige om å styrke kompetansen og sikre en god di-

mensjonering av tjenestene, herunder utdanne minst 10 geriatere årlig innenfor planperioden.

I henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 4-2 kan departementet årlig fastsette antall nye legestillinger i de regionale helseforetakene. For 2008 tildelte Helse- og omsorgsdepartementet de regionale helseforetakene til sammen 82 nye spesialiststillinger, 93 utdanningsstillinger og 25 stillinger til egen disposisjon. I oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2008 sies det at de særskilt skal vurdere situasjonen innen indremedisin, og da særlig geriatri, ved fordelingen av de nye stillingene.

Av tildelte stillinger for 2007 er 11 stillinger hittil plassert i spesialiteten geriatri, hvorav 8 utdanningsstillinger. Det er fortsatt noen få stillinger som ikke er plassert av 2007-kvoten. Til sammen er det pr. august i år 53 leger i utdanningsstillinger i geriatri. Departementet er kjent med at kun et fåtall nye stillinger er fordelt fra de regionale helseforetakene til helseforetakene hittil i år. Ingen av de stillingene som er fordelt er tildelt utdanningsstillinger i geriatri.

De regionale helseforetakene er nå i gang med å fordele de nye stillingene for 2008, og departementet vil ha nærmere oversikt over fordelingen av disse ved utgangen av året.

SPØRSMÅL NR. 26**Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Laila Dāvøy****Besvart 9. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«I henhold til eldrevtalen inngått mellom KrF, Venstre og regjeringspartiene skal det utdannes minst 10 geriater årlig i planperioden for omsorgsplan 2015. Det er en forutsetning at de regionale helseforetakene oppretter utdanningsstillinger for geriater, samt at helseforetakene oppretter avdelinger som kan bli godkjente utdanningsinstitusjoner i geriatri.

Hvor mange utdanningsstillinger i geriatri er det opprettet i inneværende år, slik at målet om at det utdannes minst 10 geriater årlig kan nås?»

BEGRUNNELSE:

Spesialister på sykdommer blant eldre, geriater, er en viktig ressurs for å styrke kvaliteten på helsetjenestene til eldre mennesker. Sykehjemspasienter har i snitt 6-7 diagnoser, og sykdom hos eldre kan arte seg på en helt annen måte enn hos yngre mennesker. Mange kan oppfattes som demente når de egentlig bare har fått en infeksjon som lungebetennelse eller urinveisinfeksjon. Feilmedisinering rammer også eldre mennesker når de står på flere ulike medisiner samtidig. Det kan medføre at de får forringet livskvalitet. Disse tingene trengs det kunnskap for å oppdage, og dermed kunne gjøre noe med.

Svar:

Gjennom avtalen som ble inngått på Stortinget mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og

Venstre i november i fjor, er Omsorgsplan 2015 utvidet og konkretisert. Avtalen viser at det er bred enighet om hovedlinjene i utviklingen av framtidens omsorgstjenester og sikrer en langsiktig oppfølging av Omsorgsplan 2015. I avtalen er partene blant annet enige om å styrke kompetansen og sikre en god dimensjonering av tjenestene, herunder utdanne minst 10 geriater årlig innenfor planperioden.

I henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 4-2 kan departementet årlig fastsette antall nye legestillinger i de regionale helseforetakene. For 2008 tildelte Helse- og omsorgsdepartementet de regionale helseforetakene til sammen 82 nye spesialiststillinger, 93 utdanningsstillinger og 25 stillinger til egen disposisjon. I oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2008 sies det at de særskilt skal vurdere situasjonen innen indremedisin, og da særlig geriatri, ved fordelingen av de nye stillingene.

Av tildelte stillinger for 2007 er 11 stillinger hittil plassert i spesialiteten geriatri, hvorav 8 utdanningsstillinger. Det er fortsatt noen få stillinger som ikke er plassert av 2007-kvoten. Til sammen er det pr. august i år 53 leger i utdanningsstillinger i geriatri. Departementet er kjent med at kun et fåtall nye stillinger er fordelt fra de regionale helseforetakene til helseforetakene hittil i år. Ingen av de stillingene som er fordelt er tildelt utdanningsstillinger i geriatri.

De regionale helseforetakene er nå i gang med å fordele de nye stillingene for 2008, og departementet vil ha nærmere oversikt over fordelingen av disse ved utgangen av året.

SPØRSMÅL NR. 27**Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 14. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Norske bilister betaler stadig mer av statens regninger for bygging av nye veier. Bruken av bompenger øker kraftig under regjeringen Stoltenberg; bompengandelen er nådd 100 pst. på enkelte prosjekt og bompenger brukes til andre ting enn vei. En oversikt fra vegdirektoratet viser iflg. VG at norske bilister fra 1990 til 2007 har betalt over 41 mrd. i bompenger.

Kan statsråden opplyse hvor mye samlede kostnader til hhv. innkreving og renter utgjør og hvor mye som brukes til veibygging av dette beløpet?»

Svar:

Statens vegvesen opplyser at den omtalte oversikten i VG viste hva bompengeselskapene hadde stilt til rådighet til investeringer de enkelte år i perio-

den 1992-2007 (omregnet til 2008-prisnivå), ikke innbetalte bompenger i perioden. Oversikten omfatter følgelig den delen av de årlige bompenginntektene som ble benyttet til investeringer, samt bompengeselskapenes låneopptak til investeringer de enkelte år i denne perioden.

Ifølge bompengeselskapenes regnskaper innbetalte trafikantene til sammen 46,1 mrd. kr i bompenger i perioden 1992-2007, omregnet til 2008-prisnivå. Av dette ble om lag 5,2 mrd. kr benyttet til å dek-

ke innkrevingskostnader og kostnader til drift av bompengeselskapene. Om lag 10,3 mrd. kr ble benyttet til å dekke netto finansieringskostnader. Resten av bompenginntektene ble benyttet til nedbetaling av lån samt løpende investeringer. Siden etter-skuddsinnkreving er den mest vanlige innkrevingsformen, gikk denne delen av inntektene i hovedsak til nedbetaling av lån.

Jeg viser til vedlagte oversikt for nærmere detaljer.

Vedlegg til svar:

Utvikling i statlige bevilgninger og bompenger til riksveginvesteringer

Mill 2008-kr

År	Investeringer			Bompenger			
	Statlige midler	Bompenger	Sum	Brutto inntekter	Driftskostnader	Netto finanskostnader	Netto inntekter
1990.....	4 809,8	2 064,9	6 874,7	850,6	122,0	478,1	250,6
1991.....	6 468,2	1 772,1	8 240,3	982,8	146,1	638,6	198,1
1992.....	6 215,2	2 367,2	8 582,4	1 309,2	143,6	837,7	328,0
1993.....	6 402,9	1 633,0	8 036,0	1 448,9	149,5	743,5	556,0
1994.....	5 756,1	1 313,9	7 070,1	1 498,0	151,9	563,1	783,0
1995.....	5 566,1	1 331,5	6 897,6	1 891,3	181,4	672,7	1 037,2
1996.....	5 460,6	1 184,7	6 645,3	1 991,6	192,4	611,5	1 187,7
1997.....	4 800,7	1 707,9	6 508,6	2 097,0	211,2	567,5	1 318,3
1998.....	5 078,5	2 431,6	7 510,1	2 256,2	229,7	576,0	1 450,5
1999.....	4 897,7	2 547,2	7 444,9	2 351,9	246,7	678,3	1 426,9
2000.....	4 941,1	1 933,9	6 874,9	2 382,8	258,2	570,3	1 554,3
2001.....	5 001,1	1 814,4	6 815,5	2 946,9	360,4	682,2	1 904,3
2002.....	5 413,2	1 948,0	7 361,2	3 643,7	456,4	665,6	2 521,6
2003.....	5 391,2	2 486,4	7 877,5	3 626,9	419,1	509,6	2 698,2
2004.....	5 792,7	2 688,2	8 480,9	4 116,0	469,4	385,7	3 260,9
2005.....	6 094,1	3 631,0	9 725,1	4 484,3	490,6	296,9	3 696,8
2006.....	6 742,9	3 875,5	10 618,4	4 119,2	483,3	444,5	3 191,4
2007.....	7 092,9	4 275,3	11 368,2	4 146,0	540,1	358,2	3 247,8
Sum	101 925,3	41 006,6	142 931,8	46 143,4	5 251,9	10 280,0	30 611,6

Omregnet til 2008-prisnivå med Finansdepartementets indekser for prisomregning
Omfatter postene 29, 30, 31, 35 og 60, samt tidligere post 32 Legging av fast dekke på riksveger, post 33 Kompensasjon for arbeidsgiveravgift og kap 1331 Særskilte investeringer m.v. for kollektivtrafikk i storbyene
Forskudd og tilskudd inngår ikke i oversikten.

SPØRSMÅL NR. 28**Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 17. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Det jobbes nå med forslag til endring i forskrift om måling og avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester. Det er viktig at forskriftene tilrettelegger for god samfunnsøkonomisk drift av nettet. Samtidig er det viktig at man minimerer negative konsekvenser, som kan påvirke satsing på fornybar energiproduksjon.

Vil statsråden sikre at negative sider for fornybar energi, ved en endring i forskriften, utredes grundig slik at utilsiktede konsekvenser unngås?»

BEGRUNNELSE:

Balanseavregningsreglene er omfattende og komplisert. Det er viktig at regelverket i utgangspunktet er så nøytralt og effektivt som mulig. Det kan derfor være nødvendig å gjøre endringer i lovverket. Samtidig har flere høringsinstanser påpekt at enkelte deler av kraftsektoren kan bli pålagt uforholdsmessig stor risiko for negative konsekvenser ved den foreslåtte endringen. Det gjelder blant annet for småkraftverk.

Småkraftverk kommer i ulike størrelser, med ulik produksjonstid og -profil. Noen har veldig forutsigbar produksjon, andre er svært væravhengig.

NVE peker i sitt eget forskriftsutkast nettopp på at svært mye er komplisert, vanskelig å forstå og dermed kan gi uforutsette virkninger. NVE er bekymret både for vind- og småkraft, og skriver:

"For Norges del innebærer imidlertid Nordels forslag en mer komplisert og mindre effektiv modell for balanseavregning. Forslaget om separate ubalanser og to-pris modell for produksjonsubalanser kan for eksempel føre til kostnadsøkninger, og da særlig for mindre vindkraftprodusenter og små kraftverk med liten reguleringsevne i produksjonssystemet og uten døgnbemannede driftssentraler. Totalt sett trekker dette i retning av mer administrasjon og økte samfunnsøkonomiske kostnader."

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har utarbeidet et forslag til endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester. Forslaget gjelder en harmonisering av balansehåndteringen i Norden og er basert på et forslag fra organisasjonen for de nordiske systemoperatørene, Nordel.

Høringsfristen på forslaget til forskriftsendringer gikk ut 1. oktober 2008, og NVE jobber nå med å vurdere innspillene fra høringsrunden. NVE vil blant annet vurdere virkningene forslaget måtte ha for satsing på fornybar energiproduksjon når de skal utforme de endelige forskriftsendringene.

Jeg følger med i NVEs arbeid på dette feltet og er opptatt av småkrafts- og vindkraftsprodusenter sine vilkår. Det er imidlertid for tidlig å trekke noen konklusjoner nå, før NVE har fått anledning til å behandle høringsinstansenes innspill.

SPØRSMÅL NR. 29**Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 15. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Soria Moria-erklæringen innrømmer ikke grønne sertifikater til småkraftverk. Til ANB 15.11.2005 uttalte daværende parlamentarisk leder i SP, Magnhild Meltveit Kleppa, at "erklæringen er selvmotsigende" på punktet om småkraftverk og grønne sertifikater. Ifølge Aftenposten 23.11.2005 sa hun at hun regnet med at energiministeren ville rydde opp.

Vil nåværende statsråd ta opp hansken og rydde selvmotsigelsene av veien, noe som er viktig både for bransjen og i forhold til nye forhandlinger om grønne sertifikater?»

Svar:

Jeg må, som i mitt forrige svar til stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen om småkraftverk og grøn-

ne sertifikater sendt 15. august 2008, be om forståelse for at jeg foreløpig ikke kan gå i detaljer om forhandlingene med Sverige om et felles marked for grønne sertifikater.

Jeg ser det som naturlig at vannkraften får en plass i et grønt sertifikatsystem, og vil jobbe for dette

i tråd med regjeringens politikk for småkraftverk i Norge. Det er viktig å få på plass et robust og langsiktig støttesystem for fornybar energi, men jeg kan ikke gå i detaljer om hvilke teknologier som inkluderes i et sertifikatmarked med Sverige nå.

SPØRSMÅL NR. 30

Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt

Besvart 9. oktober 2008 av landbruks- og matminister Lars Peder Brekk

Spørsmål:

«Det er rundt 600 km med midlertidig oppsatte reingjerder i Finnmark. En god del av disse har blitt stående permanent i flere år. Gjerdene blir brukt for å unngå sammenblanding av ulike reinflokker og for å hindre at norsk rein på vinterbeite havner på finsk side av grensa. Andre brukere av utmarka i fylket ønsker at gjerdene tas ned når det ikke er rein i området.

Hva vil statsråden gjøre slik at vi kan få gode og konstruktive løsninger i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Reindriftsutøvere har anledning til å sette opp midlertidige gjerdene i områder hvor reinen befinner seg. En del gjerdene har stått permanent i flere år da de medfører merarbeid for reieneierne å ta dem ned når de skal flytte med flokken fra vinterbeite inne på vidda og til sommerbeite ved kysten, for så å måtte sette dem opp igjen når de flytter tilbake på seinhøsten. De som ikke driver med reindrift men som bruker utmarka til f.eks. jakt, fiske, bærplukking og vedhogst, er opptatt av at disse gjerdene ikke kan bli stående permanent, men at de må tas ned når det ikke er rein i området. Gjerdene medfører dessuten at en god del dyr og fugler, som f.eks. elg og ryp, vikler seg inn i eller flyr på gjerdenettingen med de følgene dette har for dyr og fugl.

Svar:

Representanten Lysklætt viser til at det er registrert rundt 600 km med midlertidig oppsatte reingjerder i Finnmark. Dette kan også dreie seg om gjerdene som er blitt stående over mange år og som i mange tilfeller skaper konflikter i forhold til andre interesser og brukere av utmarka.

Først vil jeg påpeke at disse opplysningene er framkommet nettopp på bakgrunn av arbeidet Reindriftsforvaltningen har utført med kartlegging av slike gjerdene. Registreringene er gjort for å skaffe oversikt over omfanget og med det å kunne iverksette tiltak etter gjeldende regelverk.

Oppføring av gjerdene og anlegg i reindriften reguleres av bestemmelsene i Reindriftslovens § 24. For oppføring av permanente gjerdene kreves godkjenning fra departementet. Kravet om godkjenning omfatter også gjerdene som regelmessig settes opp og tas ned på faste plasser, dvs. ved en etablert bruk av midlertidige gjerdene. Reindriftsloven gir kun anledning til å sette opp et gjerde uten forutgående godkjenning hvis det oppstår behov for det i en akutt og uforutsett situasjon. Det forutsettes da at gjerdet tas ned etter bruk når behovet ikke lenger er til stede.

Reindriftens styringsorganer har klare hjemler for å gi pålegg om fjerning av ulovlig oppsatte gjerdene og kan, om nødvendig, selv iverksette fjerning. Ut fra kartleggingen som er gjennomført i Finnmark av gjerdene som mangler godkjenning, vil saken bli fulgt opp i samsvar med Reindriftslovens bestemmelser. I første instans vil den da bli forelagt for behandling i vedkommende områdestyre.

Jeg vil i denne forbindelse også vise til at det etter ny reindriftslov skal fastsettes regler for bruk og forvaltning av reinbeitedistriktets ressurser. Bruksreglene skal m.a. omhandle bruk og vedlikehold av gjerdene og andre fellesanlegg. Ved avgjørelser om behov for og bygging av gjerdene må det derfor tas hensyn til de bruksregler som blir utformet og vedtatt.

Jeg vil på denne bakgrunn følge saken nøye og holde meg orientert om forvaltningens arbeid og oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 31**Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt****Besvart 10. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Asylmottak i Norge har vanskeligheter med å få forsikra bygningsmassen. Ifølge NrK-Nordland i dag så har ingen forsikringsselskaper så langt sagt seg villig til å forsikre asylmottaket som nå er under planlegging i Andøy kommune.

Hva mener finansministeren om at forsikringsselskap her i landet nekter å tilby ordinære forsikringsordninger når det er et asylmottak som trenger forsikring?»

BEGRUNNELSE:

I dette tilfellet er det en kommunal virksomhet i Andøy kommune som ønsker tilbud på forsikringsordning for sin virksomhet som skal drives i henhold til statlige retningslinjer og etter ønske fra sentral statlig virksomhet. Forsikringsselskapet sier at i henhold til bransjens risikoberegninger vil det ikke være aktuelt å tilby noen avtale til slik offentlig virksomhet når formålet med virksomheten er mottak av asylanter.

Svar:

Spørsmålet er overført justisministeren for besvarelse, fordi nektelse av forsikring er regulert i lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler, som hører under Justisdepartementet.

Ved endringslov 27. juni 2008 nr. 65 ble det vedtatt en ny § 3-10 i forsikringsavtaleloven om avslag på forsikring. (Tilsvarende regler for personforsikring ble gitt i ny § 12-12 i forsikringsavtaleloven.) De nye reglene trer i kraft 1. januar 2009 og vil kunne ha

betydning for slike saker spørsmålet gjelder. Etter § 3-10 første ledd skal et forsikringsselskap ikke uten saklig grunn nekte noen på vanlige vilkår en forsikring. Etter annet ledd kan forhold som medfører en særlig risiko, regnes som saklig grunn, men bare dersom det er en rimelig sammenheng mellom den særlige risikoen og avslaget. Kravet til en slik rimelig sammenheng innebærer blant annet et kvalitetskrav når det gjelder det materialet som selskapet legger til grunn for sine risikovurderinger, samt et krav til at generell statistikk som legges til grunn, må ha en tilstrekkelig nær sammenheng med situasjonen i den konkrete saken. Se nærmere om dette i Ot.prp. nr. 41 (2007-2008) side 99-100. Etter tredje ledd i § 3-10 kan forhold som det etter bestemmelser i eller i medhold av lov (for eksempel personvern-, likestillings- eller diskrimineringslovgivning) er forbudt å legge vekt på i risikovurderinger i forsikring, uansett ikke utgjøre saklig grunn. Forsikringsselskapet skal videre gi en skriftlig begrunnelse for avslaget (jf. fjerde ledd). Forsikringssøkeren kan bringe avslag inn for Forsikringsskadenemnda, og nemnda vil kunne ta nærmere stilling til hva som nærmere bør kreves i en konkret sak. Jeg gjør ellers oppmerksom på at det allerede etter gjeldende rett (før de nevnte lovendringene trer i kraft) foreligger en adgang til å bringe et avslag inn for Forsikringsskadenemnda.

Et avslag på forsikring for asylmottak vil fra 1. januar 2009 bare være lovlig dersom avslaget oppfyller kravene til saklig grunn i § 3-10. Hvorvidt det kan være tilfellet i den konkrete saken det er vist til, kan jeg ikke uttale meg om.

SPØRSMÅL NR. 32**Innlevert 3. oktober 2008 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 13. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen****Spørsmål:**

«Er det slik at NAV-kontor i utlandet ikke har fullmakt til selv å avgjøre om de kan delta på et lokalt arrangement i et område som de er satt til å betjene, fordi arrangøren av arrangementet er et lokalpolitisk parti med moderorganisasjon i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiets lokallag i Torrevieja i Spania ønsket å arrangere et åpent møte hvor blant annet to av partiets stortingsrepresentanter skulle holde innlegg om aktuelle saker innenfor sitt virkeområde i Stortinget, henholdsvis finans og helse og omsorg. I

t tillegg ønsket lokallaget at det lokale NAV-kontor i Alfaz del Pi skulle være til stede for å kunne svare på aktuelle spørsmål fra norske innbyggere i området. I henvendelsen til NAV-kontoret ble det presisert at dette ikke var noe politisk møte, men et åpent møte for alle norske innbyggere i området. I svaret fra NAV ble det bedt om en bedre beskrivelse av møtets innhold og intensjon før de kunne ta et standpunkt til om de ville delta. Samtidig ble det gjort klart at NAV-kontoret ikke kunne delta i møter med politisk innhold, men at de tidligere har deltatt på informasjonsmøter hvor det er informert om rettigheter og plikter etter folketrygdloven. Nestformannen i FrP Torrevieja sendte umiddelbart svar til NAV-kontoret hvor det ble presisert at man ønsket en representant fra kontoret som skulle svare på generelle spørsmål som hørte til kontorets saksområde, og at møtet ikke hadde noe politisk innhold og at det var åpent for alle som ønsket å delta uavhengig av politisk tilhørighet. Svaret fra NAV-kontoret forundret både representantene fra det stedlige lokallag, men også andre fremmøtte.

I svaret skrives det blant annet:

"Vi ser av Deres invitasjon at her forventes en helt annen deltakelse enn det som ligger under servicekontorets arbeidsområde. Vi stiller gjerne opp på informasjonsmøter og svarer på faglige spørsmål i forhold til gjeldende regelverk, men vi ber om at det sendes en formell henvendelse til Arbeids- og velferdsdirektoratet i Oslo slik at det kan vurderes hvem som bør være NAV's representant i et slikt forum".

Svar:

NAV Servicekontor ble opprettet i 2005. Service og råd i trykdefaglige spørsmål knyttet til norsk lov-

giving er en viktig del av kontorets funksjon i Spania. Gjennom større informasjonsmøter gis generell informasjon om medlemskap og stønad knyttet til det å være bosatt i utlandet. Spesielle temamøter arrangeres ved behov. Siden oppstarten har NAV Servicekontor deltatt i informasjonsmøter arrangert av norske klubber, norske skoler, sjømannskirker og overfor norske arbeidstakere ansatt i norske virksomheter i Spania. Servicekontoret har også deltatt i åpent møte arrangert av Fremskrittspartiet samt arrangert eget informasjonsmøte i Alfaz del Pi.

Jeg er gjort kjent med at NAV Servicekontor har mottatt en henvendelse fra Fremskrittspartiet i Torrevieja med spørsmål om deltakelse i et åpent møte. I følge invitasjonen var det lagt opp til innledning fra to av Fremskrittspartiets stortingsrepresentanter, deretter et panel hvor også Arbeids- og velferdsetaten ble invitert til å delta. Jeg er videre gjort kjent med at servicekontoret ikke skulle ha innlegg eller gi informasjon, men kun være tilstede for å svare på spørsmål som måtte komme i etterkant av stortingsrepresentantenes innlegg.

Etter en samlet vurdering kom NAV Servicekontor til at det lå utenfor deres ansvarsområde å kommentere og svare på spørsmål knyttet til stortingsrepresentantenes innlegg. NAV Servicekontor er imidlertid innstilt på å delta på lignende møter med vekt på informasjon om regelverk og svar på faglige spørsmål.

Jeg har ingen merknader til NAV Servicekontors håndtering av denne saken. Etter mitt syn er det foretatt en hensiktsmessig vurdering av balansen mellom deltakelse på offentlige arenaer med vekt på informasjon og deltakelse som politisk aktør.

SPØRSMÅL NR. 33

Innlevert 6. oktober 2008 av stortingsrepresentant Åse M. Schmidt

Besvart 10. oktober 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Hvorfor er ikke Kristiansand definert som pressområde i forhold til regelverk for støtte til studentboligbygging, og hva skal til for at Kristiansand skal komme med på listen over pressområde i henhold til dette regelverket?»

BEGRUNNELSE:

Universitetet i Agder ble etablert som universitet 1. september 2007. I likhet med andre universitetsbyer, så sliter også studentene ved Universitetet i Agder

med å få tak i studentboliger, og presset på boligene her er blant de høyeste i landet. I henhold til regelverket for støtte til studentboligbygging, så gis det ulikt tilskudd til det som defineres som pressområder og det som ikke defineres som pressområder. I Kristiansand gis det støtte til studentboliger hvis byggeprisen ikke overstiger 500 000 kroner, mens taket i pressområdene er på 600 000 kroner. Stavanger kom i 2007 inn på listen over hvilke byer som defineres som pressområder. I Fædrelandsvennen 30. september uttaler leder av boligavdelingen i Studentsamskipnaden følgende:

"Vi reagerer på at Kristiansand defineres slik. Sammen med Stavanger har vi størst press på studentboliger i hele landet, med en dekning på bare 10 prosent. Pressområder får byggestøtte dersom samlet pris ikke overstiger 600 000 kroner".

Svar:

Når et sted blir definert som pressområde i forhold til regelverket for tilskudd til studentboliger, er dette basert på en vurdering av flere forhold. Til grunn for vurderingen ligger blant annet en analyse av boligmarkedet utført av Husbanken jf. St. prp. nr 1 (2008-2009).

Departementet vurderer løpende spørsmålet om hvilke steder som bør defineres som pressområder. Departementet har foreløpig ikke mottatt dokumentasjon som har gitt grunnlag for å definere Kristiansand som pressområde. Departementet har i St. prp. nr. 1 (2008-2009) orientert om hvilke steder departementet anser som pressområder i denne sammenheng.

I representanten Michaelsen Schmidts brev er det referert til et utsagn fra leder i boligavdelingen i studentsamskipnaden. Jeg går her ut i fra at det menes

Studentsamskipnaden i Agder. I sitatet står det at de har en dekningsgrad på 10 prosent. Jeg vil i denne sammenheng vise til at Studentsamskipnaden i Agder har rapportert til departementet at de for 2007 hadde en dekningsgrad på 14,3 pst. som er nært opp til landsgjennomsnittet, og ikke 10 pst.

Regjeringen er opptatt av at alle skal ha en lik reell rett til utdanning, derfor er det i budsjettforslaget for 2009 lagt frem et forslag om en storsatsing på studentboliger.

I forslaget ligger det en økning på om lag 70 mill. kroner fra året før. Regjeringen ønsker å sette av om lag 220,8 mill. kroner til studentboliger. Dette vil gi om lag 1 000 nye studentboliger avhengig av hvor i landet disse blir bygd.

I tillegg er det foreslått at kostnadsrammen for hva en hybelenhet kan koste for å kunne motta stats-tilskudd, kan økes med inntil 100 000 kroner når dette behovet for økning er knyttet til miljø- og energifremmende tiltak samt universell utforming.

Med dette gis det dermed en mulighet for at studentboliger i Kristiansand kan bygges med en kostnadsramme på inntil 600 000 kroner.

SPØRSMÅL NR. 34

Innlevert 6. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn

Besvart 14. oktober 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Skulen i Kvam har lenge samarbeidd med NLA-høgskulane i Bergen, private høgskular med kristen basis. Desse høgskulane er opne for alle, uansett livssyn, og dei har offentlig godkjende eksamenar. Kvam heradsstyre gjorde nylig vedtak om at heradet for framtida skal "søkje livssynsnøytrale utdanningsinstitusjonar som samarbeidspartnarar". Dette var eit vedtak som retta seg mot NLA-høgskulane.

Har heradet høve til å diskriminera private høgskular med kristen basis på denne måten?»

GRUNNGJEVING:

Kvam heradsstyre gjorde følgjande vedtak 1. juli i år i forbindelse med godkjenning av kompetanseutviklingsplanen for skulen i Kvam for 2008:

HST-104/08 Vedtak:

1. Kompetanseutviklingsplan for skulen i Kvam 2008 vert godkjent.

2. For framtida skal heradet søkje livssynsnøytrale utdanningsinstitusjonar som samarbeidspartnarar, om ikkje livssynshøgskulen kan dokumentere betre kompetanse innan bestemt felt.

KrF reagerar sterkt på vedtaket, ettersom det ikkje vart gjeve nokon nærare faglig grunngjeving. Eg stillar meg sterkt tvilande til om dette er i samsvar med gjeldande lovverk. Det synest som om dette dreier seg om diskriminering av NLA-høgskulane fordi dei har ein kristen basis. Dette er i så fall fullstendig uakseptabelt.

Svar:

I spørsmålet blir det bede om at Kunnskapsministeren tek stilling til om dei private NLA-høgskulane blir diskriminerte gjennom vedtak av Kvam heradsstyre. Ei slik sak er ikkje regulert av opplæringslova eller anna regelverk som Kunnskapsdepartementet har ansvaret for. Det er Barne- og likestillingsdepartementet som har hand om lov om forbod mot diskri-

minering på grunn av etnisitet, religion med vidare (diskrimineringslova). Eg har derfor kontakta Barne- og likestillingsdepartementet som opplyser følgjande:

Barne- og likestillingsdepartementet har ikkje høve til å gå inn i enkeltsaker, men vil likevel skissere korleis lovverket på dette området generelt er å forstå. For at diskriminering skal liggje føre etter diskrimineringslova, må fleire vilkår vere oppfylte.

Det eine er om forholdet er omfatta av dei diskrimineringsgrunnlaga som er opprekna i lova. Lova omfattar mellom anna diskriminering på grunn av religion. Vidare må det klargjerast om diskrimineringsforbodet i lova omfattar juridiske personar, og ikkje berre enkeltpersonar. Det følgjer av § 4 andre ledd i

diskrimineringslova at forbodet mot direkte diskriminering omfattar personar og føretak. Dreier det seg om indirekte diskriminering, er det berre personar som er verna.

Det kan uansett vere høve til å behandle ulikt. Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå eit sakleg formål, og som ikkje grip unødvendig inn i høve til den eller dei som blir behandla ulikt, blir ikkje sett på som diskriminering, jf. § 4 fjerde ledd.

Likestillings- og diskrimineringsombodet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda er dei institusjonane som forvaltar diskrimineringslova. Dersom det er ønskeleg med ei vurdering i høve til lova, må saka i tilfelle takast opp med ombodet.

SPØRSMÅL NR. 35

Innlevert 6. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn

Besvart 13. oktober 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Irans parlament vedtok denne månaden ei ny straffelov, som mellom anna gjer dødsstraff obligatorisk om nokon vert kjent "skuldig" i å ha omvendt seg frå islam til ein annan religion. Iransk politi gjekk like etter til aksjon og arresterte fleire kristne. KrF meiner at dette er eit særlig grovt brot på fundamentale menneskerettar og krev at Noreg snarast må reagere overfor landet.

Kva vil utanriksministeren gjera for å protestera mot lova og for å leggja press på landet for å få lova omgjort?»

GRUNNGJEVING:

Det er grunn til å tru at dei siste hendingane i Iran er eit medvete framstøyt frå styresmaktene for å setja i gong forsterka forfølging av kristne. Omvending frå islam til ein annan religion vert sett på som kriminelt i gjeldande straffelov i Iran, men det har ikkje vore foreskrive nokon bestemt straff. Klassisk islamsk lære seier at det skal vera dødsstraff for dette, men sidan 1990 har ingen vorte henretta i Iran for å ha skifta religion. Den skjerpinga av straffelova som no er vedteke, må difor takast på største alvor. KrF fordømer bruk av dødsstraff generelt, og at det no også skal anvendast dødsstraff mot personar som vel å gå over frå islam til ein annan religion er heilt forkastelig.

Svar:

Som representanten Sørfonn, er eg uroa over tilhøva for menneskerettane i Iran. Dette er styremaktene i landet godt kjende med, då menneskerettsprosmåla i landet har vorte teke opp av Utanriksdepartementet ved ei rekke høve.

Regjeringa er sterkt imot dødsstraff, over alt og uavhengig av brotsverk, noko som og framgår av Soria Moria-erklæringa, og av ei rekkje initiativ og reaksjonar frå norske styresmakter.

Norge har forplikta seg internasjonalt til å arbeide mot dødsstraff, jamfør arbeida under FN si hovudforsamling i 2007 for moratoriet på dødsstraff. Kampen mot dødsstraff har i 2008 vorte vidareført mellom anna gjennom FN-delegasjonane våre i New York og Genève.

Sjølv om Iran ikkje er folkerettsleg forplikta til å avskaffe dødsstraff generelt, er landet part i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettार, som set grenser for bruk av dødsstraff. Etter denne konvensjonen, er Iran mellom anna forplikta til ikkje å idøme dødsdom for andre enn dei mest alvorlege brotsverk.

Å omvende seg til ein annan religion, er heilt klart ikkje eit av dei mest alvorlege brotsverk. Tvert om, er det ein menneskerett å kunne ha eller ta ein religion eller tru etter eiga val, og Iran er forplikta til å ikkje utsette nokon for tvang som vil kunne innskrenke denne fridomen.

Dersom det reagerast med dødsdom mot konvertittar, slik det er mogleg at Iran no vil gjere, vil det vere i strid med deira folkerettslege pliktar og heilt uakseptabelt.

Utanriksdepartementet har ved ei rekkje høve teke opp dødsstraff og avrettingsmetodar med iranske styremakter og deira representantar i Noreg. Når det er føremålsteneleg går vi saman med andre land om ein felles reaksjon.

I dag inneheld iransk straffelov ingen artikkel om konvertering eller apostasi. I dei høve, der Iran har dømd personar til døden for slike "brottsverk", har dette vore med utgangspunkt i Shari'a. Avrettinger for apostasi synest paradoksalt nok å ha vore hyppigare før revolusjonen. Den siste slike "gruppeavretting" skal ha skjedd i 1978. Det er nok vanskeleg å seie om ein ny straffelov, som eventuelt vil innehalde dødsstraff for apostasi, vil føre med seg endringar i den praksis ein følgjer i dag.

Den iranske straffelova vart vedteke av parlamentet og godkjend av vaktarrådet i 1991. Lova vart vedteke for ein prøveperiode på fem år. Denne perioden har sidan vorte forlenga i påvente av ei revidert, endeleg straffelov. Eit utkast til straffelov er no til drøfting i det sitjande parlamentet. I september i år

godkjende parlamentet i plenum hovudtrekka i lovframlegget. Framlegget skal drøftast i detalj før det vert endeleg vedteke. Når dette skjer, må framlegget godkjennast av vaktarrådet før det endeleg kan tre i kraft. Kor lang tid dette vil ta, er vanskeleg å seia. Lovframlegget skal ha vore sendt over til parlamentet i 2007. Som det sitjande parlamentet no har gjort, godkjende det førre parlamentet hovudtrekka i lova.

Noreg slutta seg til ei EU-erklæring av 25. februar i år, som tok opp framlegget til ny straffelov og særleg artikkelen om apostasi.

Ambassaden vår i Teheran vil i tida framover følge saka tett, ikke minst gjennom sin løpande kontakt med iranske menneskerettsforsvarare. Vi vil også vurderer å ta saka opp i bilaterale samtaler. Eg trur det vil vera klokast å venta med offentlege norske reaksjonar til vi veit om det i Iran faktisk vil bli vedteke ei lov om dødsstraff for apostasi.

Eg vil òg vise til at Regjeringa har gjort greie for si haldning til utviklinga i Iran og om menneskerettar og konvertering i mine svar på skriftlege spørsmål nr. 1338 (frå representanten Høybråten, 27. juni 2008), nr. 1107 (frå representanten Høybråten, 4. juni 2007) og nr. 900 (frå representanten Skovholt Gitmark, 23. april 2007).

SPØRSMÅL NR. 36

Innlevert 6. oktober 2008 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 15. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Hva har finansministeren gjort for å sikre at folks fødselsnumre ikke faller i hendene til uvedkommende under skatteetatens bruk av disse numrene?»

BEGRUNNELSE:

I sommer ble det ved en feiltakelse sendt ut skattemalister fra Skatteetaten til flere mediebedrifter med konfidensiell informasjon. Materialet inneholdt fødselsnummeret til over 4 millioner mennesker. Fødselsnummeret er et personlig, konfidensielt nummer som kan misbrukes om uvedkommende får tak i dette. Fødselsnummer er å betrakte som sensitiv informasjon, og ubegrunnet spredning av navngitte personers fødselsnummer er derfor svært alvorlig.

Det er derfor særdeles viktig at alle som har slik konfidensiell informasjon behandler dette med stor varsomhet.

Svar:

Jeg er opptatt av at skatteetatens håndtering av sensitiv materiale er betryggende til enhver tid, og har understreket dette ovenfor Skattedirektøren. Skattedirektoratet har på anmodning fra departementet utarbeidet en omfattende redegjørelse om hva som har skjedd, hva direktoratet har gjort for å begrense skadevirkningene og hvilke tiltak som gjøres for å unngå slike feil i framtiden. Jeg viser til at redegjørelsen er gjort tilgjengelig på departementets hjemmeside på internett.

Skattedirektoratet distribuerte i juli CD'er til 9 medievirksomheter med skattemalister for 2006 (etter klagebehandling). Listene inneholdt fullt, ellevesifret fødselsnummer, men skulle kun inneholde fødselsår. Denne feilen er meget sterkt beklaget av direktoratet.

Det er grunn til å understreke at ingen av de redaksjonene som mottok disse CD'ene, har publisert

skattelister med fødselsnummer. Fødselsnumrene har derfor ikke vært tilgjengelig for publikum. For ordens skyld vil jeg samtidig understreke at fødselsnummer ikke regnes som en sensitiv opplysning etter personopplysningsloven, og heller ikke er taushetsbelagt etter ligningsloven. Fødselsnummer er etter folkeregisterloven tilgjengelig for alle som har et begrunnet behov for å kunne ivareta lovmessige rettigheter og plikter. Informasjonen skulle selvsagt likevel ikke vært gjort tilgjengelig i denne typen masseutsendelse.

Alle CD'ene, bortsett fra én i en av mediebedriftene, ble i løpet av kort tid innhentet av Skattedirektoratet. Denne mediebedriften har bekreftet at den ene CD'en som ikke er returnert, ble kassert før den feilen ble kjent. Skattedirektoratet har kontrollert at samtlige innleverte CD'er er versjonen fra 4. juli 2008. Samtlige mediebedrifter har bekreftet skriftlig overfor Skattedirektoratet at de ikke har kopiert CD'ene. Dersom det skulle vise seg at den siste CD'en ikke er tilstrekkelig makulert, er det pga krypteringen meget usannsynlig at uvedkommende kan klare å lese filene.

Etter dette mener Skattedirektoratet at faren for mulige skadevirkninger for enkeltpersoner er svært lav, men har med umiddelbar virkning startet en grundig gjennomgang av alle rutiner og prosedyrer som knytter seg til distribusjonen av data til andre instanser. Alle rutiner og prosedyrer rundt data som sendes eksternt, blir gjennomgått og forbedret - herunder kvalitetssikring og godkjenning før utsendelse. Rutinene skal inneholde både teknisk verifikasjon og kvalitetssikring av at informasjonen er korrekt. Direktoratet erkjenner at det er viktig å ha rutiner og prosedyrer som hindrer at enkeltmedarbeidere kommer i en situasjon hvor feil begås uten at det blir oppdaget gjennom kvalitetssikringsrutiner.

Skattedirektoratet har samtidig iverksatt flere strakstiltak i hele etaten for å sikre at rutiner og pro-

sedyrer etterleves, blant annet ved å innføre kontroll i to instanser med skriftlig utkvittering av både teknisk og innholdsmessig kvalitet på flyttbare medier. Tilsvarende kontroller etableres for overføring til webservere, og det er innført utvidet bruk av kryptering på flyttbare medier etter en risikovurdering.

I det videre oppfølgingsarbeidet vil det bli utarbeidet en samlet oversikt over alle eksterne datautsendinger, med vurdering av risikoeksponering for hver enkelt utsending. Rutinene for alle eksterne datautsendinger (alle typer media) skal gjennomgås for produksjon/kvalitetssikring. Med utgangspunkt i dette vil direktoratet på permanent basis innføre kontroll i to instanser med skriftlig utkvittering av både teknisk og innholdsmessig kvalitet, gjennomføre opplæring i nye rutiner etter hvert som de ferdigstilles, og gjennomføre øvrige nødvendige tiltak. Målet er å fullføre kartlegging i løpet av oktober og implementere nødvendige tiltak innen 31. desember 2008.

Videre vil skatteetaten allerede fra 15. oktober 2008 iverksette en ny løsning for distribusjon av skattelister til media. Som for foregående år, er det utviklet en elektronisk bestillingsløsning på www.skatteetaten.no. Dette er en annen løsning enn tidligere, ved at flere deler av prosessen nå er automatisert. Den nye løsningen vil medføre bedre muligheter til automatiske kontroller av format og innhold av filutlegg, og muligheter for umiddelbart å ta filer bort hvis feil har oppstått. Dette reduserer risikoen for samme type feil som i juli. Samtidig innebærer det en sikrere overføring av data til mediebedriftene ved at CD'er ikke er nødvendig. Det vil fortsatt være behov for manuell kvalitetskontroll og utkvittering når filene legges ut på webserveren. Dette vil dokumenteres og innarbeides i de nye rutinene, jf. tiltaksbeskrivelsen over.

Departementet vil følge opp det videre arbeidet, og forsikre seg om at de ulike tiltakene iverksettes og etterleves.

SPØRSMÅL NR. 37

Innlevert 6. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen

Besvart 14. oktober 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

«Hvorfor gjør ikke statsråden adopsjonsprosessen mer effektiv, i stedet for å starte utredning og langvarig utvalgsarbeid, og når mener statsråden at dette arbeidet kan resultere i konkrete tiltak?»

BEGRUNNELSE:

I pressemelding 29. august kunngjorde BLD at det skal nedsettes et utvalg som skal se på adopsjonsprosessen. Utvalget har fått et meget bredt, men lite målrettet, mandat.

Det er verd å merke seg at slike utvalg ofte bruker lang tid før de får avgitt sin rapport, og at utvalgets anbefalinger kun i liten grad blir gjenstand for snarlige lov- og regelendringer.

Når det er mindre enn ett år igjen til neste valg, er det nærmest umulig å gjennomføre anbefalinger fra et slikt utvalg. Å nedsette et utvalg, i stedet for å effektivisere prosessen, kan derfor best kalles å utsette reelle endringer.

Familier venter, i gjennomsnitt, 2 år og 8 måneder på en adopsjon. Det er tiden det tar fra de starter prosessen, ikke fra de først begynner å vurdere adopsjon. Ventetiden er urimelig lang.

Svar:

Jeg er enig med representanten Knudsen i at vi til enhver tid må ha fokus på en god og effektiv saksbehandling av søknad om forhåndssamtykke til adopsjon av barn fra utlandet. Jeg har derfor kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot praktiseringen av regelverket på adopsjonsområdet og følger utviklingen av utenlandsadopsjonene nøye.

I den forbindelse vil jeg nevne at fra 1. juli 2008 er saksbehandlingen for lengelse av forhåndssamtykke gjort enklere og mer effektiv ved å utvide forhåndssamtykkets gyldighetsperiode. Et forhåndssamtykke norske myndigheter gir adoptivsøkere, gis nå for en periode av tre år, mot tidligere to år, med mulighet for forlengelse i ytterligere ett år.

Norske myndigheter er forpliktet internasjonalt gjennom FNs barnekonvensjon og Haagkonvensjonen om vern av barn og samarbeid ved internasjonale adopsjoner til å sikre at adopsjon over landegrensene skjer til det enkelte barns beste. En utenlandsadop-

sjon skjer derfor i et nært samarbeid med barnets opprinnelsesland. Det må være slått fast at barnet kan adopteres etter opprinnelseslandets lovgivning og at mulighetene for å anbringe barnet i opprinnelseslandet er nøye vurdert.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet opplyser at ventetiden i barnas opprinnelsesland i det siste har økt. Flere land som Norge har hatt samarbeid med gjennom mange år, som Kina, Sør-Korea og Colombia, mottar i dag langt flere søknader fra mottakerland enn antallet barn friggitt for adopsjon til utlandet. Direktoratet opplyser også at flere barn nå blir adoptert innenlands i disse landene.

Norske myndigheter er opptatt av å være en aktiv deltaker internasjonalt, samt å legge forholdene til rette for forsvarlige ordninger når det gjelder adopsjon over landegrensene. Videre ser vi på muligheten for at adopsjonsorganisasjonene kan utvide eksisterende samarbeid med opprinnelseslandene og å etablere samarbeid med nye opprinnelsesland. Jeg kan i den forbindelse nevne at departementet er i ferd med å vurdere inngåelse av en bilateral adopsjonsavtale mellom Vietnam og Norge.

Jeg mener at spørsmålet om effektiv saksbehandlingstid må ses i en større sammenheng. På denne bakgrunn har jeg oppnevnt et offentlig utvalg som skal foreta en bred gjennomgang av adopsjonsfeltet. Et sentralt spørsmål utvalget skal se på, er nettopp tidsperspektivet fra søknad om adopsjon blir mottatt av myndighetene, til adopsjonen er gjennomført.

Utvalget skal legge frem sin utredning innen 1. september 2009. Jeg mener vi må avvente utvalgets konklusjoner før vi kan ta stilling til om eventuelle ytterligere tiltak bør settes i verk.

SPØRSMÅL NR. 38

Innlevert 6. oktober 2008 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 13. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Artikkel 39 i ILOs konvensjon 169 slår fast at konvensjonslandene kan si opp konvensjonen hvert tiende år.

Hva slags prosess har Norge hatt tidligere i forbindelse med disse oppsigelsesperiodene, og når kan konvensjonen sies opp neste gang?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet ILOs konvensjon 169 i Innst. S. nr. 97 (1989-1990) jf. St.prp. nr. 102 (1989-

1990), men så vidt vi kan se har ingen norsk regjering lagt frem saken for Stortinget siden den gang. Artikkel 39 i konvensjonen lyder som følger:

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.
2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the

expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article."

Norge ratifiserte som det første landet i verden ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater den 19. juni 1990, til tross for at konvensjonsteksten åpenbart retter seg mot indianere i Sør- og Mellom-Amerika. De fem neste landene som ratifiserte konvensjonen etter Norge var Mexico (1990), Colombia (1991), Bolivia (1991), Costa Rica (1993) og Paraguay (1993). Pr. 6. oktober 2008 er denne konvensjonen kun ratifisert av 20 land, hvorav de fleste i Sør- eller Mellom-Amerika for å sikre indianeres rettigheter slik konvensjonen i utgangspunktet var ment.

I Norge brukes ILO-konvensjon nr. 169 for å legitimere samiske særrettigheter, til tross for at konvensjonen ikke er ratifisert av verken Sverige, Finland eller Russland.

Svar:

Stortinget ga sitt samtykke til at Norge ratifiserte ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater 7. juni 1990. Konvensjonen ble ratifisert 20. juni 1990. Det ble bestemt at konvensjonen for Norges del gjelder for samene. Konvensjonen trådte i kraft 5. september 1991.

Artikkel 39 nr. 1 regulerer adgangen til å si opp konvensjonen. Her heter det at konvensjonen kan sies opp "after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force". For Norges tilfelle betyr det at konvensjonen første gang kunne sies opp 5. september 2001.

Videre heter det i artikkel 39 nr. 2 at dersom den første muligheten til oppsigelse ikke er benyttet, vil staten være "bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article". Neste mulighet for oppsigelse blir dermed 5. september 2011.

Hittil har det ikke vært ansett som aktuell politikk i Norge å si opp ILO-konvensjon nr. 169, og det har følgelig ikke vært gjennomført noen prosess i forhold til dette. Det er for øvrig heller ikke aktuelt for denne regjeringen å igangsette et arbeid med tanke på oppsigelse av konvensjonen i 2011.

SPØRSMÅL NR. 39

Innlevert 6. oktober 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 15. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«FrP vil fjerne skatt og avgift på kjøp av bil og avgift på å eie bil, dvs. årsavgift. Inntil vi klarer å få gjennomført det er vi opptatt av å få redusert gjeldende skatter og avgifter og av å gjøre avgiftene mer logisk basert slik at de fremstår som mindre urettferdig. I Sverige betaler man årsavgift kun for den tiden man faktisk har bilen på veien.

Vil samferdselsministeren ta initiativ til at en slik ordning blir vurdert også i Norge?»

Svar:

Inntektene fra engangsavgiften på bil er beregnet til om lag 18,8 mrd. kroner i 2009 og fra årsavgiften om lag 8,3 mrd. kroner. Etter dagens system skal det betales full årsavgift for kjøretøy som er registrert pr. 1. januar, eller som påreggeregnes i løpet av første

halvår. For kjøretøy som registreres i løpet av annet halvår betales halv avgift. Ut over dette er det ikke mulig å unngå avgift ved å avregistrere kjøretøyet. Per i dag er årsavgiften i all hovedsak en fiskal avgift, og avgiftens størrelse har i utgangspunktet ingen sammenheng med hvor mye kjøretøyet brukes, eller sliter på veiene. Med virkning fra 1. januar 2008 ble årsavgiften lagt om slik at biler med lave lokale utslipp fikk lavere årsavgift. På denne måten har årsavgiften også fått en miljømessig innretning.

Spørsmålet om årsavgiften bør knyttes nærmere opp mot bruken har blitt diskutert tidligere. Prinsipielt er det ingen ting i veien for å knytte avgiften opp mot bruk. At dette ikke har skjedd skyldes først og fremst administrative hensyn. Dagens system fungerer godt og har lave administrative kostnader. En kobling av avgift opp mot bruk vil innebære en bety-

delig komplisering av systemet. Spørsmålet illustrerer et gjennomgående dilemma ved utarbeidelse av avgiftssystemene. På den ene side fører ikke dagens system til millimeterrettferdighet. På den annen side vil en tidsdifferensiering forvanske systemet, med økte ressurskrav for å utføre en forsvarlig administrasjon av avgiften.

Regjeringen har i budsjettene for 2007 og 2008 prioritert arbeidet med å gi motorvognavgiftene en mer miljøvennlig innretning. Dette følges også opp i budsjettet for 2009, hvor regjeringen foreslår å endre satsstrukturen i engangsavgiften. Arbeidet med bil-

avgiftene har lagt beslag på betydelige ressurser. Særlig gjelder dette for Toll- og avgiftsdirektoratet som har ansvaret for den praktiske implementeringen av endringene. Mulighetene for å gjennomføre andre store endringer i motorvognavgiftene har derfor vært begrensede i denne perioden. Hvorvidt årsavgiften på et senere tidspunkt bør legges om slik at sammenhengen mellom bruk og avgift bedres, vil være under løpende vurdering. Hovedfokus når det gjelder bilavgiftene vil imidlertid også framover være miljøperspektivet.

SPØRSMÅL NR. 40

Innlevert 6. oktober 2008 av stortingsrepresentant Solveig Horne

Besvart 15. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Er statsråden villig til å ta på seg det politiske ansvaret for at mange ungdommer i Haugaland og Sunnhordland politidistrikt blir narkomane, og vil statsråden foreta seg noen for å hindre nedleggelsen av etterretningsseksjonen?»

BEGRUNNELSE:

I Haugaland og Sunnhordland politidistrikt er mannskapsmangelen så prekær at ledelsen har vedtatt å nedlegge "Etterretningsseksjonen" (ES) og overflytte spanerne til tjeneste som operatører ved operasjonssentralen. Denne beslutningen får som konsekvens at all narkotikaspaning i Haugaland og Sunnhordland politidistrikt opphører, og man slutter å produsere saker for å få bukt med narkotikaomsetningen. I praksis kan dette føre til at det blir fritt frem å omsette narkotika i politidistriktet. Dette er alvorlig for en by som Haugesund som allerede har et narkotika rykte.

Svar:

Innledningsvis vil jeg kort nevne at departementet tidligere hadde den direkte etatsstyringen av det enkelte politidistrikt. Da Politidirektoratet ble opprettet og politireformen vedtatt av et bredt flertall i Stortinget, innebar dette også vesentlige endringer i den administrative styringen av norsk politi. Etatsstyringsoppgavene for politidistriktene og de fleste særorganene ble delegert til Politidirektoratet, herunder

ressursfordeling, intern organisering og resultatoppfølging.

Dette innebærer at politibudsjettet fordeles av Politidirektoratet. Fordelingen skjer ut fra en ressursfordelingsmodell basert på en rekke kriterier relatert til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbekjempelse og trygghet representerer de viktigste områdene.

Hovedutfordringen for politi- og lensmannsetaten nå og en tid fremover er mangel på politiutdannet personell. Under Bondevik II-regjeringen var opptaket av studenter over de fire årene fra 2002 til 2005 til sammen 1128 studenter. Erfaring har vist at dette var for lavt. Antall ferdigutdannede politifolk i dag er med andre ord for lavt til å dekke behovet. Regjeringen økte derfor opptaket ved Politihøgskolen i 2007 og 2008 til 432 studenter pr. år. Allerede etter tre år med denne regjeringen er opptaket høyere – dvs. 1224 studenter – enn det Bondevik II-regjeringen hadde i løpet av fire år. I statsbudsjettet for 2009 foreslår regjeringen å øke opptaket på Politihøgskolene til rekordhøye 552 studenter. Politihøgskolens budsjett foreslås styrket med 30 mill. kr.

I tillegg til å øke opptaket ved Politihøgskolen arbeider vi med å organisere politiet på en bedre måte. Utdannede polititjenestemenn må i større grad ut i aktiv tjeneste, og de oppgavene som like gjerne kan utføres av sivile, bør utføres av sivile. Politidirektoratet har satt i gang en rekke tiltak, bl.a. rekruttering av personell med annen utdanning, eksempelvis arrestforvarere, for å frigjøre polititjenestemenn for politioppgaver. Samtidig arbeider vi med tiltak for å be-

holde eldre politifolk lenger i jobb. Det er nå 149 tjenestemenn som fortsatt er i tjeneste som følge av seniorpolitiske tiltak i politidistriktene.

Basert på uttalelser fra Politidirektoratet og politimesteren i Haugaland og Sunnhordland kan jeg opplyse at ledelsen i politidistriktet planlegger omlegging av tjenesten ved politidistriktets etterrettingsseksjon fra 21. oktober 2008. Bakgrunnen for dette er at det ikke har vært mulig å skaffe frivillig personell til å påta seg overtidstjeneste. For i størst mulig grad å unngå bruk av beordring er det behov for å øke bemanningen ved Operasjonssentralen. Polititjenestemenn ved Etterrettingsseksjonen overflyttes derfor til Operasjonssentralen fra 21.10.08. Etteretningsseksjonen legges ikke ned, men må tåle en omprioritering av ressurser.

Når det gjelder narkotikabekjempelsen i politidistriktet, får jeg forsikringer om at den ikke har stoppet opp. Distriktet er organisert med geografiske driftsenheter som har ansvar for dette saksfeltet i sine områder. Haugesund politistasjons ansvar for dette er således uendret, og politistasjonens måloppnåelse på dette saksfeltet er meget god. Politidistriktet har i en årrekke fastsatt og oppnådd, ambisiøse mål for narkotikabekjempelsen i distriktet.

Jeg vil minne om at Soria Moria-erklæringen trekker frem politiråd som en viktig kriminalitetsforebyggende arbeidsform. På grunn av kriminalitetens kompleksitet er kommunens mange velferdstjenester meget viktige for en best mulig tilnærming for å skape et trygt og inkluderende samfunn. Kriminalitet og opplevelsen av utrygghet kan lett føre til en snever og lite helhetlig kriminalpolitikk med lite vekt på forebygging. Politiet håndterer ofte symptomer, mens bakenforliggende årsaker primært kan løses av kom-

munens velferdstjenester. For å få til en helhetlig og velferdsbasert kriminalpolitikk skal man gjennom politiråd involvere og ansvarliggjøre lokalpolitikere og utvikle et strategisk samarbeid med det lokale selvstyret. Dette vil bidra til en bred og slagkraftig kriminalitetsforebyggende innsats i våre lokalsamfunn.

Spørsmålet fra representanten Horne peker på ansvaret for at mange ungdommer i Haugaland og Sunnhordland politidistrikt blir narkomane. Jeg vil understreke at god forebyggende politikk på dette området er avgjørende og at dette er et felles ansvar, på alle områder. Fremskrittspartiets forslag til kutt i tolletaten vil således svekke arbeidet mot ulovlig innførsel av narkotika, og således være fremmede for denne typen alvorlig kriminalitet.

Jeg vil også vise til oppslag i Aftenposten mandag 13. oktober, hvor Rogaland politidistrikt har oppnådd svært gode resultater etter tre år med tett oppfølging av unge lovbrøyttere. Stavanger er en av fire byer som er med i dette metodeutviklingsprosjektet. Gjennom tverretatligsamarbeid, som inkluderer alle etater med ansvar og interesse for denne gruppen, kan en allerede vise til gode resultater. Samtidig videreutvikles samarbeid, kompetanse og metoder slik at en i større grad kan forebygge kriminalitet blant de unge.

Justisdepartementet arbeider for at politiet får ressurser og rammevilkår til å ivareta publikums behov for service og beredskap. Ikke bare har denne regjeringen videreført den økning som Bondevik II-regjeringen la opp til før valget i 2005. Men vi har i tillegg økt politiets budsjetter med om lag 2 milliarder kroner nominelt i perioden 2006 – 2009, eller 800 mill. kroner når lønns- og prisvekst er fratrukket.

SPØRSMÅL NR. 41

Innlevert 7. oktober 2008 av stortingsrepresentant Robert Eriksson

Besvart 14. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Nettavisen kunne den 30.09.08 fortelle historien om en mann (33) som fikk betalt for å gjøre ingenting. Han hadde ikke lyst til bare å sitte hjemme, men ville komme seg raskt tilbake i arbeid. I stedet for å få et tilbud om riktig og tilrettelagt attføring, ble han i stedet sendt til et studieverksted på Kongsvinger som var tilrettelagt for rusmisbrukere og andre med sosiale problemer.

Vil statsråden foreta endringer i utdanningsstøtten for yrkeshemmede, og har NAV tolket gjeldende unntaksbestemmelse i loven riktig?»

BEGRUNNELSE:

Nettavisen kunne den 30.09.08, fortelle historien om en mann (33) som fikk betalt for å gjøre ingenting. Han jobbet som agronom, i oppdrettsnæringen, lagerarbeider og blikkenslager da ryggen sviktet ham

sommeren 2004. Legen ga haM klar beskjed om å skifte jobb.

Kampen for å komme tilbake i jobb startet på det lokale trygdekontoret. På den tiden bodde han fire km fra en voksenopplæring hvor han kunne ha tatt videregående skole for å få studiekompetanse. Han hadde lyst til bare å sitte hjemme. Men han fikk ikke lov til å starte med det. I stedet måtte han gå på et studieverksted på Kongsvinger. Der brukte man tre måneder på å lære folk å skru på en PC. Å sitte stille og ta diktat var en annen øvelse som, ifølge ham selv, kunne ta hele dagen.

I desember 2004 fikk han innvilget yrkesrettet attføring. Det offentlige betalte for flytting til Oslo, samt ca. 100 000 kr. i skolepenger. Etter et helt år med "studieverksted" og unødvendig hjemmesitting kunne han endelig begynne på skolen høsten 2005. Han kom seg gjennom tre års pensum og fikk generell studiekompetanse på ett år.

Den aktuelle mannen (33) har hus, kone og tre barn. Da han startet på attføringen var alle klar over at det var vernepleier han skulle omskolere seg til, og at dette ville ta ham totalt fire år. Men like etter at han begynte på Høgskolen i Akershus, i oktober 2006, blir han forelagt en handlingsplan der han måtte skrive under på at han må finansiere det siste utdanningsåret på egen hånd.

Til Nettavisen uttaler han, sitat: "Jeg fikk inntrykk av at jeg måtte skrive under på det, om jeg skulle få fortsette utdanningen min". Like etter fikk han brev der det fremgår at han må betale siste året av egen lomme.

I mai 2007 fikk han en gladmelding fra NAV, trodde han. I brevet fra NAV sto det nå at han skulle få attføringspenger til og med juli 2009, altså når utdanningen skal være ferdig. Han pustet lettet ut, og var overbevist om at alt var i orden med penger å leve for det siste skoleåret. Men da han kom hjem fra ferie i juli i sommer, lå det et nytt brev fra NAV i postkassen. I dette brevet fikk han beskjed om at han fra nå av måtte klare seg selv.

Nå har han lånt 150000 kroner av sin far og 50000 kr. av banken for å komme seg igjennom det siste skoleåret. Han synes det er meningsløst at NAV kutter støtten noen måneder før han er ferdig omskolt.

Det kan virke som, om man kommer skjevt ut i forhold til NAV, så kan man få det ganske vanskelig. Det kan virke som om NAV i denne saken har inntatt en ganske så firkantet holdning. Den aktuelle mannen (33) har måttet ta supplerende videregående utdanning før han begynte på et treårig utdanningsløp. Dermed avviker hans utdanningssituasjon vesentlig fra andres, slik unntaksbestemmelsen i loven krever. Det kan virke som om NAV i denne saken på forhånd har reservert seg fra å dekke hele attføringsløpet. Det

vises til Stortingets behandling av Innst. S. nr. 220 (2007-2008) hvor en enstemmig komité uttaler, sitat:

"Komiteen mener det vil være hensiktsmessig at yrkeshemmede for å vurdere sine muligheter på individuelt grunnlag og at det legges opp til et så fleksibelt utdanningsløp som mulig".

Svar:

Yrkesrettet attføring kan i utgangspunktet gis i den utstrekning det er nødvendig og hensiktsmessig for at man skal kunne skaffe seg eller beholde et høvelig arbeid. Dette betyr at det er en skjønsmessig begrensning mht. varighet og omfang av tiltak.

Attføringsytelser i forbindelse med utdanning kan imidlertid kun gis i inntil tre år. For dette spesielle tiltaket er det altså en objektiv varighetsbegrensning. Begrunnelsen for denne varighetsbegrensningen er at yrkeshemmede som tar utdanning generelt sett er lengre tid i tiltak enn andre som gjennomfører yrkesrettet attføring. Det er videre ingen klare indikasjoner på at langvarig utdanning øker overgangen til arbeid i større grad enn kortere utdanningsløp. Varighetsbegrensningen gir dermed stønadsmottakerne sterkere insentiver for en raskere gjennomføring av yrkesrettet attføring, samtidig som den gir et økt fokus på at målet for attføringen er arbeid, og ikke utdanning.

Det kan gjøres unntak fra varighetsbegrensningen for dem som på grunn av sykdom, skade eller lyte ikke kan gjennomføre en nødvendig og hensiktsmessig utdanning i løpet av tre år, og som er i en utdanningssituasjon som avviker vesentlig fra den som gjelder for andre. Det avgjørende for å komme inn under unntaksbestemmelsen er altså om de medisinske forutsetningene i det enkelte tilfelle gjør det nødvendig med utdanning over tre år. Dersom en er ueinig i Arbeids- og velferdsetatens vurderinger, kan en påklage vedtaket etter de alminnelige klagereglene. Arbeids- og velferdsetaten har plikt til å gi rettledning i forbindelse med en ev. klage.

Dersom det er hensiktsmessig med et attføringsløp med utdanning som går over 3 år og en ikke kommer inn under unntaksbestemmelsen, kan en få ytelse under attføring i tre år. En må imidlertid da selv finansiere den siste delene av utdanningen, ev. med lån/stipend fra Statens lånekasse for utdanning.

Departementet sendte 17. juli i år på høring et forslag til forenklinger i regelverket om arbeidsmarkedstiltak med videre. Det ble her foreslått at dagens bestemmelser om varighet på inntil tre år for ordinær utdanning som arbeidsrettet tiltak videreføres i et nytt opplæringstiltak.

Regjeringen har i Ot.prp. nr. 4 (2008-2009) Om endringer i folketryktdloven og i enkelte andre lover (arbeidsavklaringspenger, arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner) foreslått at alle som henvender

seg til arbeids- og velferdsforvaltningen, og som ønsker eller trenger bistand for å komme i arbeid, skal ha rett til å få vurdert sitt bistandsbehov og til å klage på denne vurderingen. Det foreslås også at brukere som har fått avklart at de har behov for bistand skal

delta i utformingen av en konkret plan for hvordan de skal komme i arbeid (aktivitetsplan). Disse forslagene vil bidra til tidligere og bedre avklaring av hvilken bistand brukeren bør tilbys og til bedre rettsikkerhet for den enkelte.

SPØRSMÅL NR. 42

Innlevert 7. oktober 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 17. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Vil statsråden i forbindelse med hovedstadsprosessen sørge for at alle lokalsykehus med lokalsykehusfunksjoner i Helse Sør-Øst har kompetanse og kapasitet for å håndtere pasienter med rusmiddelavhengighet?»

BEGRUNNELSE:

Det er en grunnleggende uro i Oslo over manglende tilbud til byens rusavhengige. Denne uroen begrunnes i at Oslos ruspasienter i mindre grad enn andre i regionen får tilgang til ledig kapasitet og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Køene for å motta behandling stiger. Dette er en pasientgruppe som ikke alltid er i stand til selv å ivareta sine pasientrettigheter og benytte seg av ordningen med fritt sykehusvalg.

Svar:

Hovedstadsprosessen, slik jeg er orientert om fra Helse Sør-Øst RHF, skal bidra til å bedre helsetjenestene i hovedstadsområdet. I mandatet for denne prosessen ligger det til grunn å følge nasjonale målsetninger og strategier, herunder Nasjonal helseplan, Opptrappingsplanen for rusfeltet samt Opptrappingsplanen for psykisk helse. For å ivareta rusfeltet spesielt, har det i denne prosessen også vært etablert en egen arbeidsgruppe på dette feltet som har utgitt en egen sluttrapport. Arbeidet med hovedstadsprosessen er ikke avsluttet og det gjøres oppmerksom på at høringsperioden ennå ikke er avsluttet.

Arbeidet med Hovedstadsprosjektet er svært omfattende, og Helse Sør-Øst RHF har kort orientert meg om de viktigste punktene i arbeidet som berører representanten Dørum sitt spørsmål.

Helse Sør-Øst RHF understreker at sykehusom-

rådene skal utvikle handlingsplaner for tverrfaglig spesialisert rusbehandling for sykehusområdet, med spesielt fokus på implementering av veiledere, rapportering på felles kvalitetsindikatorer, brukerundersøkelser og samordne arbeidet overfor NAV. Som en del av dette arbeidet skal det utvikles samhandlingsarenaer og forpliktende samhandlingsavtaler, etableres fagråd, faglige nettverk og faste dialogseminarer/møteplasser.

Helse Sør-Øst RHF foreslår å gjennomføre en regional utredningsprosess knyttet til å avklare hvilke langtidsdøgntilbud som skal regionaliseres innen rusfeltet. Det foreslås videre at det skal utpekes enheter i hvert sykehusområde for å ivareta akuttfunksjonen etter § 3-1 i lov om spesialisthelsetjenester. Døgnbehandlingstilbud innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling for tvang etter §§ 6-2 og 6-2 a og tilbud til gravide foreslås samlet til få steder i helseregionen.

Det foreslås videre at helseforetakene skal etablere forpliktende samhandlingsavtaler mellom de ulike nivåene innenfor tverrfaglig spesialisert behandling, mellom tverrfaglig spesialisert behandling og psykisk helse/somatikk, og mellom tverrfaglig spesialisert behandling og kommunene. Slike avtaler foreslås forankret i overordnede samarbeidsavtaler mellom helseforetakene og mellom helseforetak og kommuner.

I tillegg foreslås det at helseforetakene skal bygge opp ambulante tjenester som kan bidra til lavere terskel inn i TSB for pasientene, være viktig bindeledd mellom poliklinikk og døgnenheter og sikre aktiv samhandling med kommunenes tjenester.

Som del av lokalsykehusfunksjonen sies det at det over tid bør utvikles et tilbud innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Avslutningsvis foreslås det at Helse Sør-Øst RHF skal samle rustilbudet i sykehusområdet Sentrum ved ett av lokalsykehusene.

SPØRSMÅL NR. 43**Innlevert 7. oktober 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum****Besvart 20. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Hvor mange ruspasienter i Helse Sør-øst har ikke mottatt nødvendig helsehjelp innen fastsatt frist, og hvilke hjemkommuner er disse pasientene tilhørende?»

BEGRUNNELSE:

Det er en grunnleggende uro i Oslo over manglende tilbud til byens rusavhengige. Denne uroen begrunnes i at Oslos ruspasienter i mindre grad enn andre i regionen får tilgang til ledig kapasitet og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Køene for å motta behandling stiger. Dette er en pasientgruppe som ikke alltid er i stand til selv å ivareta sine pasientrettigheter og benytte seg av ordningen med fritt sykehusvalg.

Svar:

Slik det fremgår av ventetidsrapporten fra Norsk Pasientregister (NPR) for 1. tertial 2008 er den gjennomsnittlige ventetiden for rusmiddelavhengige 75 dager sett landet under ett. Denne ventetiden var 8 dager lenger enn tilsvarende periode i 2007. For Helse Sør-Øst RHF sin del var gjennomsnittlig ventetid for de samme periodene de laveste sammenliknet med de andre helseregionene og var henholdsvis 53 dager for

1. tertial 2007 og 65 dager for 1. tertial 2008.

Som representanten Dørum er også jeg opptatt av at rusmiddelavhengige ikke skal måtte vente unødig lenge på behandling. Dessuten må vi sikre at alle får behandling innen den fristen som er fastsatt.

Tallene fra NPR sin rapport, som omtalt ovenfor, viser dessverre at det ble registrert fristbrudd ved 27 % av alle rusmiddelavhengige sett landet under ett. For helseregion sør-øst var andelen fristbrudd på 26 %. Andelen fristbrudd for rusmiddelavhengige sett landet under ett og innen helseregion sør-øst er selv sagt altfor høy.

Regjeringen har i St.prp. nr. 1 (2008-2009) foreslått å styrke tverrfaglig spesialisert behandling, inkludert legemiddelassistert rehabilitering, med 155 mill. kroner. Denne styrkingen vil være et betydelig bidrag til å kunne øke kapasiteten i spesialisthelsetjenesten på rusfeltet. Samtidig er det i budsjettforslaget også forutsatt en aktivitetsvekst på 1.5 %, noe som også vil gjelde for tverrfaglig spesialisert behandling.

I tillegg til disse forslagene vil jeg i neste års oppdragsdokument til de regionale helseforetakene forventer at den prosentlige veksten i ressursbruken innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling skal være høyere enn innen somatikken.

SPØRSMÅL NR. 44**Innlevert 7. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal****Besvart 16. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen****Spørsmål:**

«Norge har tatt på seg forpliktelser når det gjelder å ta i mot mennesker som søker asyl i Norge. De har rett på ett trygt sted å bo med rimelig standard. Det er ikke akseptabelt at mennesker blir banket opp eller utsatt for seksuell trakkasering.

Vil statsråden vurdere om det bør opprettes et rent kvinnemottak slik at spesielt utsatte kvinner kan få mulighet til å velge om de ønsker å oppholde seg der mens søknaden deres behandles?»

Svar:

Jeg er enig med representanten Tørresdal i at det ikke er akseptabelt at beboere i asylmottak utsettes for vold eller seksuell trakassering. På bakgrunn av noen uheldige episoder som skal ha funnet sted i mottak, er det en aktuell problemstilling som representanten her tar opp.

Utlendingsdirektoratet skal sørge for at alle som søker asyl i Norge får et tilbud om innkvartering som er tilpasset den fasen i asylprosessen en søker er

i og som i best mulig grad dekker søkerens behov. Videre er direktoratet pålagt å påse at sikkerheten til beboere og ansatte ved mottak blir ivaretatt. Dersom en søkers særskilte behov tilsier det, kan Utlendingsdirektoratet benytte en ordning med alternativ mottaksplassering, som er en midlertidig bosetting i en kommune av en asylsøker, etter avtale mellom direktoratet og den aktuelle kommunen, eller at det etableres andre boligløsninger i tilknytning til et mottak.

Det er fastsatt ulike krav i driftsreglementet for mottakene som spesifikt omhandler forholdene for kvinner. Mottakene skal generelt ha et særlig fokus

på kvinners rettigheter og behov, og alle mottak skal ha skriftlige rutiner for håndtering av vold og overgrep mot kvinner. Kvinner skal skjermes fra uønsket oppmerksomhet fra menn, det skal være adskilte bad og toaletter for menn og kvinner, og menn og kvinner skal kunne disponere egne fellesrom.

Jeg mener det er behov for å vurdere om de tiltakene vi har i dag er tilstrekkelige for å hindre vold og seksuelle overgrep mot kvinner i mottak, og vil be Utlendingsdirektoratet gjøre dette. Dersom vi finner at dagens tiltak ikke er tilstrekkelige, kan etablering av kvinnemottak være ett mulig tiltak.

SPØRSMÅL NR. 45

Innlevert 7. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal

Besvart 14. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Stadig flere nordmenn gifter seg med en utenlandsk statsborger. KrF har fått henvendelser fra slike par som opplever å bli kasteballer i systemet. Hovedproblemet ser ut til å være at de får forskjellige svar, ulike svar, uhøflege svar og ikke svar i de hele tatt fra de ulike instansene de er i kontakt med (politi, utlendingsmyndigheten sentralt og lokalt, tinghus og ambassade).

Ser statsråden utfordringen, og vil han foreta seg noe for å gjennomgå og samordne retningslinjene?»

Svar:

Utlendingsforvaltningen har kontinuerlig fokus på brukerservice og har som mål å sette brukernes behov i sentrum. Antall personer som ønsker å besøke, arbeide eller bo i Norge har økt kraftig de siste årene. Dette stiller ikke bare utlendingsforvaltningen overfor nye utfordringer, men også en rekke andre forvaltningsorganer som utenlandske borgere og berørte nordmenn kommer i kontakt med. Jeg er kjent med serviceutfordringene i utlendingsforvaltningen, og har tatt en rekke initiativ for å bedre dette.

Mye har blitt gjort både med hensyn til å koordinere informasjon mellom ulike etater, og å bedre servicenivået hos de ulike aktørene på utlendingsfeltet. Allerede i 2006 (St. prp. nr. 56 (2006-2007)) varslet Regjeringen at den ville sette i gang en bred gjennomgang av saksflyten på utlendingsfeltet for blant annet å finne fram til tiltak for bedre brukerservice. Arbeidet ble organisert i et tverrdepartementalt pro-

sjekt (SVAR) mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet. Som en oppfølging av dette prosjektet er det nå igangsatt en konkret gjennomgang av ansvarsdelingen for forvaltningsoppgaver som ligger i henholdsvis politiet UDI og utenriktjenesten. Regjeringen har lagt noen hovedprinsipper til grunn for denne gjennomgangen. Blant annet skal utlendingsforvaltningen framstå som enhetlig overfor brukeren. Det skal være en klar ansvarsdeling mellom aktører og enheter som har oppgaver knyttet til saksbehandlingen, og utlendingsforvaltningen skal være tilgjengelig for brukeren. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med konklusjonene fra denne gjennomgangen på egen måte.

Videre ble det i år vedtatt en felles servicestrategi for hele utlendingsforvaltningen for perioden 2008-2011 som alle de tre departementene på utlendingsfeltet står bak. Det overordnede servicemålet i denne strategien er "Å utvikle en effektiv og brukervennlig utlendingsforvaltning som brukerne har tillitt til". I tillegg har både Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda egne servicestrategier.

Departementet har også i tildelingsbrevet for 2008 pålagt Utlendingsdirektoratet å initiere samarbeidstiltak med andre sentrale aktører som politi, utenriktjeneste og andre offentlige etater med sektoransvar på utlendingsfeltet. Utlendingsdirektoratet er tildelt et særlig ansvar for å bidra til at politiet og utenriksstasjonene gir riktig, oppdatert og felles informasjon til brukerne.

Avslutningsvis vil jeg presisere at jeg er opptatt

av at den informasjonen og veiledningen som gis til brukerne er korrekt og i tråd med tradisjonelle forvaltningsverdier. Både Arbeids- og inkluderingsde-

partementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet har helhetlig, ef-fektiv og brukerorientert utlendingsforvaltning som felles mål.

SPØRSMÅL NR. 46

Innlevert 7. oktober 2008 av stortingsrepresentant Kenneth Svendsen

Besvart 22. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Ifølge regelverket skal en AFP-pensjonist kunne ha en inntekt på opp til et toleransebeløp på kr. 15 000 før pensjonen blir redusert. Når en pensjonist har tjent f.eks. 16 000 kr og får en reduksjon i sin pensjon på kr. 10 000 virker dette svært urimelig for mange. Beregningen er imidlertid korrekt ifølge dagens regelverk.

Vil statsråden vurdere å endre reglene slik at beløpet som overstiger toleransebeløpet er det som faktisk kommer til fradrag i AFP-pensjonen?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge regelverket skal "pensjonen reduseres med samme prosentatsats som den nye arbeidsinntekten utgjør av tidligere arbeidsinntekt". Dette gjelder uavhengig av toleransebeløpet når inntekten overstiger dette. Tjener man mer enn toleransebeløpet blir hele beløpet tatt med i beregningen. Mange opplever dette som urettferdig. Det aksepteres at man skal betale tilbake det man har hatt i inntekt over de 15 000 kronene, men mange har svært vanskelig for å forstå at de ikke skal få beholde de 15 000 som oppfattes som et fribeløp. En pensjonist som har hatt en ekstraintekt på ca. kr. 14 000 vil kunne komme bedre ut enn en som har hatt en inntekt på 16-17 000.

Svar:

Avtalefestet pensjon (AFP) ble etablert i 1988 ved tariffavtale mellom partene i arbeidslivet. Formålet var å gi arbeidstakere som var slitne etter et langt arbeidsliv mulighet til å gå av med pensjon før den ordinære pensjonsalderen på 67 år. Ordningen har siden vært justert flere ganger. Personer som omfattes av ordningen, kan i dag få pensjon tidligst fra fylte 62 år.

Ved delpensjonering ytes det AFP etter et pro rata system som sikrer forholdsmessighet mellom pensjonsuttak og inntekt. Systemet innebærer at pensjonsgraden fastsettes i forhold til bortfalt arbeidsinntekt. Dersom inntekten reduseres til for eksempel 60 prosent av tidligere inntekt, skal vedkommende

motta 40 prosent av full pensjon. Hvis det viser seg at pensjonisten tjener mer eller mindre, skal pensjonsandelen justeres tilsvarende.

I prinsippet skal pensjonen avkortes allerede fra første krone. For at ikke enhver endring i pensjonsgivende inntekt skal føre til endringer i løpende pensjonsutbetalinger ble det opprinnelig lagt inn et toleransebeløp på 4000 kroner. Toleransebeløpet økte i 2002 til 15 000 kroner. For den som tar ut delpensjon betyr toleransebeløpet at den inntekten man faktisk har, kan avvike fra den inntekten man har oppgitt og som pensjonen er utmålt etter med inntil 15 000 kroner før pensjonen skal justeres. De som tar ut full pensjon kan ha en inntekt på inntil 15 000 kroner før pensjonen i det hele tatt skal justeres.

I lønnsoppgjøret våren 2008 inngikk partene i privat sektor en avtale om ny AFP som er tilpasset den nye fleksible alderspensjonen i folketrygden. Ny AFP vil utformes som et påslag til folketrygden og skal gjelde for personer født i 1948 eller senere. Påslaget beregnes slik at summen av de årlige utbetalingen skal være lik, uavhengig av når pensjonen tas ut. Samme nøytrale løsning er valgt for ny alderspensjon fra folketrygden. Det vil være mulig å fritt kombinere hel eller delvis pensjon og arbeidsinntekt uten at pensjonen avkortes.

I forslaget til Statsbudsjett for 2009 forslår regjeringen til fleksibelt uttak av alderspensjon fra folketrygden iverksettes fra 1. januar 2011. Forskyvningen av fleksibelt uttak i folketrygden innebærer at innfasingen av ny AFP må justeres for 1948-kullet, ved at de som tar ut AFP-pensjon i 2010 får denne etter dagens regler. Regjeringen legger opp til at personer født i 1948 skal få ny AFP dersom pensjonen tas ut etter 1. januar 2011.

I brev av 7. oktober 2008 til partene i arbeidslivet, har statsministeren gitt uttrykk for at Regjeringen er innstilt på å vurdere tilpasninger også i dagens AFP-ordning for personer i årgangene 1944-1947, samt de i 1948-årgangen som tar ut AFP i 2010. Formålet er å styrke muligheten til å kombinere arbeid og pensjon.

SPØRSMÅL NR. 47**Innlevert 8. oktober 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden****Besvart 17. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Ifølge NRK Østlandssendingen fremgår det av et brev fra Statens vegvesen til Bærum kommune at buss til Fornebu er et godt tilbud også når Fornebu er ferdig utbygget. Vegvesenet har gjentatte ganger tidligere stilt krav om at skinnegående transport må på plass.

Er statsråden enig i at bussløsning til Fornebu er den beste løsningen når Fornebu er ferdig utbygget eller vil statsråden oppfylle løftet om skinnegående transport?»

BEGRUNNELSE:

Vegvesenet og andre aktører har i flere rapporter og skriv stilt krav om skinnegående transport til Fornebu. det vises til:

"Kollektivbetjening av Fornebu" Rapport fra Statens vegvesen og Jernbaneverket mars 2001

"Statens vegvesen sin merknad til valg av kollektivløsning for Fornebu" 4. april 2002

Kravet om skinnegående transport fremkommer også i Norconsults rapport om samme tema fra mars 2002.

Konsulent-selskapet Asplan Viak har vurdert bussalternativet i sin rapport: "Kollektivbetjening av Fornebu, alternativer til automatbane" fra januar 2007.

I tillegg vises det til Statens vegvesens uttalelse til Kommunedelplan II for Fornebu "En av de viktigste forutsetninger er at trafikkvolumet på Snarøyveien ved E-18 ikke skal overstige trafikkvolumet da det var flyplass på Fornebu".

Politiet har dessuten tidligere stilt krav om baneløsning og helst mulighet for to separate stasjoner for bortepublikum og hjemmepublikum i tilknytning til Fornebu arena.

Mange peker på at veisystemet på Fornebu ikke er dimensjonert for å ta imot buss for et fullt utbygget Fornebu og viser til at det allerede i dag er kaotisk i rush-tiden. Dette setter bussalternativet i et merkelig perspektiv.

Svar:

I Asplan Viaks rapport "Kollektivbetjening Fornebu, alternativer til automatbane" fra 2007 er både lokale og regionale bybane- og høystandard bussløsninger vurdert opp mot det tidligere vedtatte automatbanealternativet. Denne rapporten, samt tidligere utredning

ger, viser at løsninger der kollektivbetjeningen av Fornebu integreres direkte med dagens kollektivsystem i Osloregionen, kommer klart best ut i forhold til vesentlige faktorer som samfunnsøkonomi, trafikantnytte og muligheter for å oppnå en høy kollektivandel. Dette skyldes i stor grad at de regionale løsningene gir et bedre tilbud til trafikantene i form av færre omstigninger og kortere reisetid "dør til dør", enn lokale løsninger som forutsetter en høy andel omstigninger mot tog på Lysaker. Fra faglig hold vurderes det derfor som klart bedre til å betjene Fornebu kollektivt med en regional buss- eller bybaneløsning framfor det tidligere vedtatte automatbanealternativet.

Det er et lokalt ansvar å finne frem til konkrete løsninger for kollektivbetjening av Fornebu. Jeg er tilfreds med at Akershus fylkeskommune og Oslo kommune sammen har tatt initiativ til å få på plass en regional bybaneløsning. I denne forbindelse viser jeg til at jeg ved flere anledninger har bekreftet overfor berørte parter at det statlige bidraget på 600 mill. kr står fast også til en slik bybaneløsning. Staten støtter videre initiativet blant annet gjennom at Statens vegvesen og Jernbaneverket bidrar i arbeidet med en regional bybane. Jeg forutsetter at lokale myndigheter løpende vurderer behovet for justeringer av dagens busstilbud parallelt med at planlegging av framtidig kollektivløsning for Fornebu pågår.

I spørsmålet blir det vist til et brev fra Statens vegvesen til Bærum kommune av 14. februar 2008. Brevet var svar på en henvendelse fra kommunen om dispensasjon fra vedtatte parkeringsnormer for Fornebu. Kommunen viste i den forbindelse til behovet for en midlertidig parkeringsløsning fram til baneløsningen på Fornebu er etablert. Statens vegvesen gikk imot dispensasjon fra vedtatte parkeringsnormer. I den forbindelse ble det bemerket at Fornebu allerede i dag har et godt kollektivtilbud med buss, og at tidligere utførte kollektivutredninger for Fornebu viser at selv med full utbygging vil buss kunne gi et godt kollektivtilbud. Statens vegvesen kunne derfor ikke se at manglende baneutbygging ga grunnlag for dispensasjon. Brevet fra Statens vegvesen var følgelig ikke et innspill til vurderingen av alternative løsninger for kollektivbetjening av Fornebu, bare en vurdering av kommunens henvendelse om midlertidig dispensasjon fra vedtatte parkeringsnormer.

Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 1035 fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner og svar på spørsmål nr. 1050 fra stortingsrepresentant Borghild Tenden. Begge svarbrevene er datert 23. mai 2007.

SPØRSMÅL NR. 48**Innlevert 8. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 17. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Når vil statsråden sørge for at yrkesutøvere over 70 år innenfor transportbransjen får en avklaring og en fastsatt dato for når disse igjen kan ta opp sin yrkesutøvelse i tråd med vedtak gjort i Stortinget om dette, og vil statsråden sørge for at yrkesutøvere som snarlig passerer 70 år uavbrutt kan beholde sitt arbeid ved at politi og førerkortmyndigheter straks innvilger dispensasjoner fra gammelt regelverk og derved opptrer i tråd med nytt?»

BEGRUNNELSE:

Det er besluttet å gi adgang til utøvelse av yrkestransport ut over gjeldende aldersgrense på 70 år, ved at aldersgrensen på visse vilkår forlenges til 75 år. Dette har vært, og er en sak av stor betydning for en rekke yrkesutøvere som står midt oppe i en situasjon hvor disse nå reelt ikke kan utøve sitt yrke samtidig som det er offentliggjort at nå er regelverket endret.

Det oppfattes ikke å ha skjedd noen endring fra politi og førerkortmyndighet i tråd med Stortingets endringsvedtak, og det er nå nødvendig å sørge for at Stortingets vedtak settes ut i livet. I denne forbindelse synes det å være motstand mot å utnytte de dispensasjonsmuligheter som regelverket allerede gir politiet, til å justere sin praksis til nye regler.

Svar:

Stortinget fattet 6. mai 2008 et anmodningsvedtak om å endre yrkestransportlovens bestemmelse om kjøreseddel, slik at den øvre aldersgrense for å kunne inneha kjøreseddel blir hevet fra dagens grense på 70 år til 75 år, forutsatt at det årlig blir fremlagt helseattest som dokumentasjon på at vedkommende sjåfør oppfyller helsekravene til førerkort klassene D og DE.

Kravet om kjøreseddel i yrkestransportloven gjelder kun for sjåfører i løyvepliktig persontransport, dvs som ledd i utøvelse av yrkesmessig persontransport med buss, drosje, transport med selskapsvogn og med løyve for transport for funksjonshem-

mede. Førerkort i klassene D og DE for tyngre kjøretøy faller således ikke bort ved fylte 70 år. Aldersgrensen på 70 år for kjøreseddel er fastsatt i yrkestransportloven, som således må endres. Utkast til lov om endring av kjøreseddelbestemmelsen ble sendt til høring en uke etter Stortingets anmodningsvedtak, med høringsfrist 15. september 2008. Det er grunn til å understreke at et anmodningsvedtak er ikke det samme som en lovendring, selv om intensjonen i ovennevnte vedtak er klar og det hersket tverrpolitisk enighet om det.

Departementet er i gang med å vurdere høringsuttalelsene til nevnte lovendringsforslag hvor bl.a. spørsmålet om aldersgrense for kjøreseddel inngår. Det har ikke kommet begrunnede høringsuttalelser mot heving av aldersgrensen, men det har blitt foreslått en alternativ utforming av forslaget som vil føre til mindre bruk av ressurser enn det lovendringsforslaget forutsetter, samtidig som hensynet til trafikk-sikkerheten ivaretas. Rent konkret foreslås det å la kjøreseddelen gis en generell varighet til fylte 75 år, men hvor gyldigheten av kjøreseddelen er avhengig av at sjåføren selv til enhver tid plikter å inneha en helseattest, ikke eldre enn ett år, som dokumentasjon på at helsekravet er oppfylt. Det er tilsvarende ordning som gjelder for førerkort i dag, hvor det heller ikke skjer noen formell fornyelse av førerkortet hvert år etter fylte 70. Departementet vurderer dette forslaget nærmere.

Etter som det ikke kom begrunnede motforestillinger mot å heve aldersgrensen og på bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak, har jeg kontaktet Justisministeren for å finne en løsning for å gi midlertidig dispensasjon fra regelverket. Jeg tar sikte på en rask avklaring av dette, og vil komme tilbake med informasjon så snart vi har en løsning. Samtidig tar jeg sikte på å fremme en egen proposisjon til Stortinget om endring av bestemmelsen om aldersgrense i yrkestransportloven så snart som mulig, etter at spørsmålet om ordningen kan gjøres enklere er vurdert i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet og Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 49**Innlevert 8. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 17. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil statsråden sørge for at NSB, i en monopolsituasjon for skinnegående kollektivtransport på strekningen, leverer den kvaliteten avtaleverk og publikum forventer?»

BEGRUNNELSE:

Togpendlerne i Røyken opplever store regularitets- og stabilitetsproblemer i togtilbudet fra NSB. Via pressen opplyses det fra NSB at om toget er mye forsinket, må det gjøres innstillinger for å komme i rute igjen, og at det ofte er Spikkestad og Heggedal som blir innstilt fordi "det er lettest der" da Røyken er ytterst på pendelen mellom Spikkestad og Moss.

Fra pressen angis det også fra NSB at "noen kunder må betale for at rutene skal holdes". Det må stilles spørsmål ved om statens avtale med NSB hjemler at det er passasjerene og ikke selskapet som må "betale for at rutene skal holdes".

Svar:

Jeg er opptatt av at de reisende skal ha tillit til toget, og har derfor fokus både på NSBs leveranse av persontransporttjenester og Jernbaneverkets leveranse av infrastruktur.

En av årsakene til dårlig punktlighet i togtrafikken i Oslo-området er mangler i infrastrukturen på grunn av vedlikeholdsetterslep og manglende fornyelse. Regjeringen har tatt tak i dette og satset på vedlikehold og fornyelse av det eksisterende jernbanelinjet ut over det som det var lagt opp til i Nasjonal transportplan for 2006-2009. I tillegg til den pågående utbyggingen av nytt dobbeltspor i Vestkorridoren og ombygging av Lysaker stasjon, ble det etter initiativ fra regjeringen og som ledd i arbeidet med å forbedre driftsstabiliteten i togtrafikken i Vestkorridoren, bevilget 100 mill. kr ekstra til pågående arbeider med utbedringer i Oslotunnelen i forbindelse med RNB 2008. Det er i tillegg foreslått bevilget 220 mill. kr til videreføring av dette fornyelsesarbeidet i regjeringens budsjettforslag for 2009. Videre er det satt i gang planlegging av et større fornyelsesprosjekt for strekningen Etterstad-Lysaker, og dette vil regjeringen komme tilbake til i forbindelse med Nasjonal transportplan for 2010-2019. Det er viktig å være oppmerksom på at mens infrastrukturarbeidene pågår, vil det kunne oppstå togforstyrrelser og noen ulemper for de reisende ved for eksempel at enkelte tog må hel- eller delinnstilles på grunn av anleggsar-

beid. Jeg tillater meg å bemerke at Fremskrittspartiets forslag til kutt i Jernbaneverkets drifts- og vedlikeholdsbudsjett ville medføre et svekket tilbud til publikum.

Statens kjøp av persontransporttjenester med tog fra NSB er regulert i en trafikkavtale for perioden 2007-2010 og årlige kjøpsavtaler under denne trafikkavtalen. Trafikkavtalen bygger på at NSB har det operative driftsansvaret og markedsansvaret. Avtalen har således nedfelt NSBs operative frihet til å kunne foreta operative beslutninger innenfor rammeavtalens klausuler uten at disse må forelegges Samferdselsdepartementet som kjøper.

Avtalen bygger videre på at NSB forholder seg til trafikkavtalens bestemmelser og at selskapet i ettertid rapporterer hvilken leveranse som er blitt levert slik at Samferdselsdepartementet som kjøper kan kontrollere at leveransen har vært kontraktmessig. Dersom leveransen ikke er kontraktmessig, kan Samferdselsdepartementet sanksjonere ved eksempelvis å kreve prisavslag. Det er ikke lagt opp til at NSB skal varsle Samferdselsdepartementet som kjøper i forkant av enhver operativ beslutning da Samferdselsdepartementet som kjøper må ha tillitt til at selskapet følger avtalens bestemmelser. NSB AS har imidlertid plikt til å varsle Samferdselsdepartementet umiddelbart dersom selskapet har grunn til å tro at leveransen ikke vil bli kontraktmessig.

NSB rapporterer tertialvis til staten ved Samferdselsdepartementet på en rekke måleparametere, herunder omfanget av innstilte avganger og antall reisende. I tillegg rapporterer NSB på resultater som fremkommer fra selskapets årlige kundetilfredshetsundersøkelse. NSB får trekk i sitt vederlagt dersom ikke produksjonen er i henhold til den avtalen Samferdselsdepartementet har med selskapet. NSB har også en stimulans til å levere tjenester av høy kvalitet ved at det eksisterer en egen bonusordning. Resultatene fra denne undersøkelsen avdekker de reisendes opplevelse av togproduktene kvalitet. Departementet gjennomfører videre oppfølgingsmøter med NSB der fokus er på selskapets leveranse av persontransporttjenester.

Jeg er opptatt av at NSB leverer det som er avtalt og at selskapet hele tiden strekker seg for å bli bedre. NSB har de siste årene hatt en utfordrende bemanningssituasjon og har av den grunn hatt flere innstillinger enn hva som er ønskelig. NSB har igangsatt en rekke tiltak for å bedre situasjonen og jeg følger utviklingen nøye.

SPØRSMÅL NR. 50**Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker****Besvart 15. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Tilbud om utdanning under soning er kanskje det viktigste enkelttiltaket for å mestre livet etter soning. Ved Tromsø fengsel er situasjonen nå at innsatte på åpen soning ikke får noe utdanningstilbud, og innsatte som overføres fra lukket til åpen soning mister tilbudet de hadde.

Hva er statsrådets reaksjon på dette, og hva vil han foreta seg for å sikre utdanningstilbudet ved åpen avdeling i Tromsø i den viktige perioden frem til løslatelse?»

BEGRUNNELSE:

Den nylig fremlagte stortingsmeldingen om kriminalomsorgen vektlegger behovet for bedre innhold i soningen for å få til god rehabilitering og redusere gjengangerproblematikken i fengslene. Lørdag 4. oktober hadde avisen Nordlys et større oppslag om plassproblemer i Tromsø fengsel som har medført at åpen avdeling står uten annet utdanningstilbud enn et datakurs. Samtidig er det dokumentert at mange av de innsatte har svært mangelfull grunnutdanning og ville ha stor nytte av å få et slikt tilbud for senere å få innpass i arbeidslivet.

Svar:

Tromsø fengsel har totalt 73 plasser, hvorav 29 plasser på lukket avdeling, 10 plasser på varetektsavdeling, 20 plasser på åpen avdeling og 14 plasser på frigangsavdeling.

Breivika videregående skole har ansvaret for skoletilbudet i fengslet. I dag har skolen 14 elevplasser i lukket avdeling. I tillegg gis det noe undervisning på den åpne avdelingen. Undervisningstilbudet ved åpen avdeling består av Datakort- moduler. Skolen har satt av seks rammetimer til undervisning pr. uke. Videre er det satt av en liten pott til veiledning og støttetimer/repetisjonstimer før eksamen til elever med selvstudium på videregående skole. Tidvis har det også blitt gitt veiledning til studenter på universitets- og høyskolestudier via nettbasert opplæring.

Skolen disponerer 4,75 lærerårsverk.

Tromsø fengsel ble bygget som en samlet enhet, med lukket avdeling og varetekt innenfor muren og åpen avdeling og frigangsavdeling rett utenfor muren. Fengslet er bygget slik at det er mulig å gå direkte fra åpen avdeling til lukket avdeling. Ved planleggingen av utformingen av fengselsbygningene samt

deres plassering, var tanken at lukket avdeling og åpen avdeling skulle kunne bruke skolefasilitetene i fellesskap. I perioder har man tillatt at innsatte som soner i åpen avdeling har deltatt i undervisningen på lukket avdeling. Man har også prøvd ut ordninger der innsatte fra åpen avdeling kunne gjennomføre aktivisering i gymsal og bibliotek i lukket avdeling. På grunn av episoder der innsatte i åpen avdeling har vært utsatt for press av ulike slag fra innsatte i lukket avdeling, har man ikke videreført ordningen. Dette har blant annet også sammenheng med utviklingen i den kriminalitet de innsatte ved fengslet soner for.

I den åpne avdelingen er det i dag ikke egne lokaler til skole for innsatte. Tromsø fengsel har et møterom utenfor muren, som i stor utstrekning brukes til opplæring av fengselsbetjentaspiranter. I den grad rommet er ledig, blir det benyttet til skolegang (Datakort- undervisning) for de innsatte ved åpen avdeling. Datautstyret må rigges opp og ned før og etter at undervisningen gis. Dette er en tungvint og tidkrevende måte å drive undervisning på.

Pr. i dag har ikke Tromsø fengsel andre egnede lokaler til undervisning for innsatte ved åpen avdeling.

Ledelsen ved Breivika videregående skole har overfor kriminalomsorgen opplyst at dersom nødvendige lokaler og fasiliteter stilles til rådighet, vil de kunne etablere skoletilbud også ved fengslets åpne avdeling. Dette forutsetter imidlertid omdisponering av lærerressurser mellom lukket og åpen avdeling.

For å avhjelpe situasjonen tillater man i stor utstrekning frigang til skole for innsatte som soner på åpen avdeling. Imidlertid får ikke alle innsatte som soner på åpen avdeling frigang. Dette er begrunnet med at noen har korte dommer, noen har ikke oppnådd frigangstid eller at allmennpreventive hensyn taler mot dette.

Undervisning er viktig i rehabiliteringen og kriminalomsorgen skal legge til rette for at innsatte som ønsker det skal få et adekvat skoletilbud både under og etter avsluttet soning. Jeg har bedt Kriminalomsorgens sentrale forvaltning i løpet av de neste tre ukene om en oppdatert risikovurdering om det er forsvarlig at innsatte i åpen avdeling i Tromsø kan benytte lokalene i den lukkede del av fengselet. Vurderingen skal også omfatte hva som praktisk må legges til rette for at en løsning kan være sikkerhetsmessig forsvarlig.

SPØRSMÅL NR. 51**Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Kåre Fostervold****Besvart 14. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til å åpne for at denne typen spesialtransport får dispensasjon til å parkere på offentlige arealer som ikke er regulert til offentlig parkering?»

BEGRUNNELSE:

Fengselsbetjenter som transporterer fanger til lege, tannlege eller til andre tjenester som fanger ikke kan få inne i fengslene, har av og til store problemer med å finne parkeringsplass i nærheten av destinasjonsstedet. Det kan medføre at man må transportere fanger over lengre avstander til fots, noe som innebærer en økt rømningsfare. Samtidig kan det å bli transportert til fots i håndjern gjennom tettbygda strøk, oppleves som sterkt krenkende av den innsatte.

Svar:

Samferdselsdepartementet ble i brev av 9. juli 2007 fra Kriminalomsorgens sentrale forvaltning bedt om å vurdere hvilke muligheter kriminalomsorgens biler hadde for å kunne parkere hensiktsmessig i forhold til gjøremål under et fremstillingsoppdrag.

Bakgrunnen for henvendelsen var erfaringer Skien fengsel hadde gjort under fremstilling av innsatte som av sikkerhetsmessige årsaker måtte transporteres iført håndjern, samt ved fremstilling av bevegelseshemmede innsatte.

Henvendelsen ble besvart ved departementets brev av 21. august 2008, hvor det ble gjort rede for regelverket på området, jf. vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 11 og forskrift 21. mars 1986 nr. 747 om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) § 2 nr. 4, som på visse vilkår gir enkelte yrkesgrupper adgang til å fravike trafikkbestemmelser.

Nevnte regelverk inneholder ikke hjemmel for dispensasjon.

Departementet kom til at hensynene anført av fengselet ikke kunne forsvare en generell endring i regelverket, noe som ville være nødvendig for å imøtekomme fengselets ønsker. Behovet for å kunne fravike trafikkbestemmelser ved bruk av fengselets kjøretøy kan ikke sammenlignes med behovet for yrkesgruppene omfattet av trafikkreglene § 2 nr. 4, og fengselets fremstillingsoppdrag avviker ikke vesentlig fra transport av personer fra andre typer institusjoner som ikke har adgang til å fravike gjeldende bestemmelser om parkering.

Departementet anbefalte at fengselet anga over-

for angjeldende kommuner de mest problematiske områdene, slik at kommunene i henhold til gjeldende forskriftsverk kunne legge til rette for bedre parkeringsmuligheter for kjøretøy brukt under fremstillingsoppdrag.

Jeg fastholder denne konklusjonen og ser derfor ikke behov for å ta initiativ til endring av det aktuelle regelverket. Kopi av departementets brev av 21. august 2008 følger vedlagt til orientering.

Vedlegg til svar:

Parkering for kriminalomsorgens tjenestebiler ved fremstilling av innsatte.

Vi viser til Deres brev av 9. juli 2007 med vedlegg, hvor Samferdselsdepartementet bes vurdere hvilke muligheter kriminalomsorgens biler har for å kunne parkere hensiktsmessig og forsvarlig i forhold til gjøremål under et fremstillingsoppdrag.

Vi vil innledningsvis beklage lang saksbehandlingstid.

Bakgrunnen for henvendelsen er erfaringer Skien fengsel har gjort under fremstilling av innsatte som av sikkerhetsmessige årsaker må transporteres iført håndjern, samt ved fremstilling av bevegelseshemmede innsatte. Det er et ønske om at to av fengselets tjenestebiler gis adgang til å parkere på steder det i utgangspunktet ikke er parkeringsadgang.

Ved vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 11 og forskrift 21. mars 1986 nr. 747 om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) § 2 nr. 4, er enkelte yrkesgrupper på visse vilkår gitt adgang til å fravike trafikkbestemmelser. Typisk for disse gruppene er at de enten har behov for å komme raskt fram i trafikken, gjerne med formål å redde personer eller materielle verdier, eller at de utfører arbeid eller kontroll på eller ved veg. Et sentralt vilkår for at disse skal kunne fravike trafikkbestemmelser er at dette er nødvendig eller til vesentlig lette i tjenesten.

En adgang til å fravike parkeringsbestemmelser slik Skien fengsel ønsker, vil kreve endring både i hjemmelsgrunnlaget i vegtrafikkloven og i trafikkreglene. Vi presiserer at trafikkreglene ikke innholder hjemmel for dispensasjon. Samferdselsdepartementet har derfor vurdert om slike endringer bør foretas.

Det har vært ført en meget restriktiv praksis ved søknader om å gi ytterligere yrkesgrupper og offentlige etater lovfestet adgang til å fravike trafikkbestemmelser. Begrunnelsen for dette er hensynet både til et oversiktlig regelverk og til opprettholdelse av

trafikantenes respekt for utrykningskjøretøyer og øvrige kjøretøyer som har fått en særlig rett.

Etter Samferdselsdepartementet syn er de hensyn Skien fengsel har anført ikke av en slik styrke at de kan forsvare en generell endring i regelverket. Departementet er heller ikke kjent med at tilsvarende problemstilling har vært anført fra andre fengsler, noe som kan tyde på at de problemer Skien fengsel har påpekt, er av begrenset omfang eller gjelder Porsgrunn kommune spesielt.

Departementet kan ikke se at behovet for å kunne fravike trafikkbestemmelser ved bruk av fengselets kjøretøy er av en karakter som kan sammenlignes med behovet for de yrkesgrupper som omfattes av trafikreglene § 2 nr. 4. Fengselets fremstillingsoppdrag avviker etter departementets syn ikke vesentlig

fra transport av personer fra andre typer institusjoner, både åpne og lukkede. Slike institusjoner har heller ikke adgang til å fravike gjeldende bestemmelser om parkering, bortsett fra under transport av personer med parkeringstillatelse for forflytningshemmede.

Etter Samferdselsdepartementets vurdering bør Skien fengsel, i tråd med forslaget fra Porsgrunn kommune, angi klart overfor kommunene de mest problematiske områdene, slik at kommunene lokalt, og iht gjeldende forskriftsverk, kan legge til rette for bedre parkeringsmuligheter for kjøretøy brukt under fremstillingsoppdrag. Når det gjelder fremstilling av bevegelsehemmede kan det i tillegg være en løsning å søke om individuell parkeringstillatelse for disse etter de alminnelige regler.

SPØRSMÅL NR. 52

Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Kåre Fostervold

Besvart 16. oktober 2008 av nærings- og handelsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Hvilken type statlige tilskuddsordninger er aktuelle å bidra med for å få realisert en titanfabrikk i Tinn kommune, og vil statsråden ta initiativ til at noen av disse tilskuddsordningene blir brukt i dette tilfellet?»

BEGRUNNELSE:

Tinn kommune har ved flere anledninger vært inne hos de ulike næringsministerene i den rød-grønne regjeringen for å be om et statlig bidrag for å få realisert en bygging av en ny titanfabrikk i Tinn kommune.

Tinn kommune har inngått en intensjonsavtale med selskapet Norsk Titanium, og i den anledning på eget initiativ bevilget 20 millioner kroner til denne næringsutviklingen.

Allikevel kan det se ut som at det er nødvendig med ytterligere tilskudd for å få til en realisering av prosjektet.

Svar:

Nærings- og handelsdepartementet har ikke bevilgninger på eget budsjett for å støtte investeringsprosjekter som dette. Departementets viktigste virkemiddel når det gjelder tilrettelegging for innovasjon og nyskaping er støtte til ordninger under Innovasjon

Norge, som også forvalter midler fra andre departementer samt fylkeskommuner.

Av Innovasjon Norges tilskuddsordninger kan særlig distriktsutviklingstilskudd være aktuelt for realisering av større bedriftsetableringer i distriktsutviklingsområder. I tillegg kan ordningen med forsknings- og utviklingskontrakter, som innebærer et forpliktende samarbeid om produkt- eller tjenesteutvikling mellom en leverandør og en kunde, være aktuell. Jeg vil peke på at Innovasjon Norge også har låne- og egenkapitalordninger som kan være egnet til formålet.

I tillegg til Innovasjon Norge kan SIVA være en aktuell virkemiddelaktør. SIVAs eiendomsengasjement består av heleide industrianlegg, der SIVA står for bygging og utleievirksomhet, og av eiendomsselskaper hvor SIVA eier bygg sammen med andre.

Departementene gir overordnede politiske føringer for hvordan Innovasjon Norge skal forvalte de midlene som Stortinget bevilger. Innovasjon Norge tar på den bakgrunn beslutninger om støtte til enkeltbedrifter. Beslutningene er basert på uavhengige, faglige vurderinger. Dette er i tråd med en arbeidsdeling mellom departementene og Innovasjon Norge som det er bred enighet om.

Jeg har vært i kontakt med kommunal- og regionalministeren, som opplyser at Kommunal- og regionaldepartementet ikke har økonomiske virkemidler

for å støtte enkeltvirksomheter ut over ordningene i Innovasjon Norge. Styring av midler for tilrettelegging av næringsvirksomhet er desentralisert til fylkeskommunen.

Jeg vil også peke på at Tinn kommune tidligere

har mottatt støtte til omstilling og næringsutvikling. Denne støtten er gitt gjennom det statlige virkemiddelapparatet, direkte fra Kommunal- og regionaldepartementet og som en del av avtalen mellom staten ved Næringsdepartementet og Hydro fra 1988.

SPØRSMÅL NR. 53

Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 17. oktober 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Asker kommune ønsker å gi elevene systematisk opplæring i livreddende førstehjelp. Ordfører i Asker Lene Conradi sa til Budstikka 25. september at barn skal være trygge på at de kan førstehjelp. Ordføreren ønsker at Asker skal være en pilotkommune som gir opplæring på alle trinn i grunnskolen. Dette er et viktig initiativ som jeg håper at statsråden vil se positivt på.

Vil statsråden åpne for et slikt prosjekt og samarbeide med Asker for å få det til?»

Svar:

Det er et mål i læreplanen i kroppsøving etter 7. trinn i Kunnskapsløftet at elevene skal kunne utføre enkel førstehjelp. Kommunene er ansvarlige for innføringen av læreplanen i grunnskolen, og Asker kommune står fritt til å gi elevene systematisk opplæring i livreddende førstehjelp på alle trinn i grunnskolen. Dette er et godt initiativ og jeg ser positivt på prosjektet. Det er åpning for slike prosjekt innenfor rammene av læreplanen slik den er i dag.

SPØRSMÅL NR. 54

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 55

Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 14. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«I gd.no har man et oppslag om en politimann som blir slått til blods under forsøk på pågripelse av flere ransmenn fra Litauen, sist mandag. Det som likevel er verst med saken slik jeg ser det er at disse kriminelle gjerningsmenn ikke tiltales for vold mot offentlig tjenestemann.

Støtter statsråden en slik mangel på ansvarliggjøring av kriminelle, og er statsråden bekymret for hva

norsk politi skal måtte akseptere at kriminelle slipper unna med i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

Avisen viser til at 5 personer fra Litauen skulle pågripes etter innbrudd i Annis Pølsemakeri i Ringebu i forrige uke. Som en del av basketaket ble en politimann sparket til blods. At politiet deretter ikke finner å tiltale de kriminelle for dette og skylder på så-

kalte "prosessøkonomiske grunner" er etter mitt skjønn en hån mot alle politifolk som til daglig gjør en fantastisk jobb. Dersom det nå skal være slik at de som fysisk angriper politiet ikke skal straffes for det, vil det være en tragedie. Kun det motsatte resultat er akseptabelt. Jeg forventer derfor en betydelig innsats fra statsråden i denne saken og et endret resultat.

Svar:

Behandling av enkeltsaker på straffesaksområdet hører under påtalemyndigheten som ledes av Riksadvokaten. Påtalemyndigheten er i disse spørsmål ikke undergitt noen instruksjonsmyndighet fra justisministeren og rapporterer ikke om de vurderinger som ligger til grunn for de påtalemessige avgjørelser som tas.

Påtalsystemet bygger videre på at en avgjørelse truffet på et nivå, etter nærmere regler, eventuelt kan bringes inn for overordnet nivå som klagesak. Det kan for eksempel være tilfelle hvor en fornærmet klager over en henleggelsesbeslutning. Justisministeren inngår heller ikke som en del av denne klageordningen.

Spørsmålet tar utgangspunkt i en konkret sak som jeg derfor både av formelle og faktiske årsaker ikke kan kommentere ut over å opplyse at Riksadvokaten opplyser at:

”Det fremgår av en redegjørelse fra politiet til statsadvokaten at det faktiske forhold er at det ikke var mulig å identifisere hvem som utøvde vold mot politiet og at det heller ikke var grunnlag for medvirkningsansvar. Politiet har søkt å korrigere medienes feilaktige omtale”.

Det er videre opplyst at:

”politiet har brukt betydelige ressurser på saken, fem utenlandske borgere er varetektsfengslet, tiltale er tatt ut i løpet av 14 dager og hovedforhandling er berammet til 14. – 15. oktober d.å.”.

De faktiske omstendigheter i saken skiller seg således ganske vesentlig fra den fremstillingen media har valgt å gi, og som danner utgangspunkt for spørsmålet.

Når politiet utøver myndighet er det ikke på vegne av seg selv, men på vegne av samfunnet. For å sikre myndighetsutøvelsen er de gitt nødvendige fullmakter til å anvende makt og maktmidler og de er gitt særskilt strafferettslig vern i blant annet straffeloven §§ 127 og 128. Formålet med straffebestemmelsene er dels å virke forebyggende i den forstand at utsikten til straff skal gjøre at personer avstår fra nærmere definerte, straffbare handlinger, og dels at det skal legge grunnlag for strafferettslig oppfølging og adekvate straffereaksjoner når en slik handling er forevd.

Straffeloven § 127, første ledd rammer vold mot offentlig tjenestemann og har en alminnelig straffeframme på fengsel i inntil 3 år, men inntil 5 år dersom forbrytelsen er utført av flere i forening. De alminnelige straffebestemmelser om legemskrenkelser vil dessuten kunne anvendes i tillegg til nevnte bestemmelser. Dette gir en mulig strafferamme i den enkelte sak som i mange tilfeller vil overstige strafferammen for vold mot personer som ikke er offentlige tjenestemenn.

Rettspraksis i saker som gjelder vold mot offentlig tjenestemann er gjennomgående streng og straffeutmålingen vil ofte være ubetinget fengsel.

Ut fra de refererte bestemmelser i straffeloven og gjeldende straffutmålingspraksis er det min vurdering at politiet generelt har et godt strafferettslig vern.

I likhet med alle andre straffesaker har også disse sakene en bevismessig side. Saker med vold mot offentlig tjenestemann vil bli etterforsket og påtalemessig vurdert på samme måte som alle andre straffesaker. I dette ligger blant annet vurdering av bevisene, herunder i forhold til om kravet til strafferettslig skyld anses oppfylt. Hvordan man samlet sett vurderer en saks bevismessige side er en påtalemessig vurdering som jeg, som tidligere nevnt, ikke kan gå inn i.

SPØRSMÅL NR. 56**Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal****Besvart 17. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Hva vil miljø- og utviklingsministeren foreta seg for å få en snarlig avklaring av spørsmålet om lagring og denaturering av bioetanol?»

BEGRUNNELSE:

Fra Norsk Petroleumsinstitutt har undertegnede fått informasjon om en at bransjen etter flere år fortsatt venter på en avklaring i spørsmålet om lagring og denaturering av bioetanol. Bransjen har fått dispensasjon i forhold til E85, men regelverket er fortsatt uklart i forhold til lavinnblanding av bioetanol i vanlig bensin. Toll- og avgiftsdirektoratet har ikke kommet med en løsning som fritar bioetanol fra alkoholavgift (denaturering), noe som medfører at bransjen ikke tør å investere i tank- og mottaksanlegg for lavinnblanding.

Svar:

Spørsmålet er overført til Finansministeren som er ansvarlig for alkoholavgiftene, drivstoffavgiftene, samt regelverket knyttet til innførsel, tilvirkning og omsetning av etanol til teknisk bruk.

Formålet med alkoholavgiftene og andre regler knyttet til omsetningen av alkoholholdige drikkeva-

rer er i første rekke å begrense skadevirkningene av alkoholbruk. I tillegg gir avgiftene på alkoholholdige drikkevarer betydelige inntekter til statskassen. Alkoholavgiften er ikke ment å ramme etanol som benyttes til annet en drikk. I praksis er dette gjennomført ved at etanol som er gjort utjenelig til drikk (denatureres) fritas for alkoholavgift. Denaturert etanol er heller ikke underlagt de restriksjoner som gjelder for omsetning og bruk av konsumalkohol. Reglene om hvordan denaturering må skje følger av forskrift 22. juni 2005 nr. 674 om godkjenning av denaturering av teknisk etanol og etanolholdige preparater.

Ifølge forskriften oppfyller ikke etanol innblandet lave konsentrasjoner med bensin kravene til denaturering. For E85 er det imidlertid gitt en dispensasjon der E85 er å anse som tilstrekkelig denaturert. Toll- og avgiftsdirektoratet opplyser at de har mottatt et innspill fra Norsk Petroleumsinstitutt hvor det foreslås å innføre et system der det åpnes for å godkjenne etanol med lave innblandinger av bensin som denaturerte. Direktoratet opplyser videre at de har vært i dialog med Petroleumsinstituttet om saken, og at de har lovet å gi en tilbakemelding til Petroleumsinstituttet innen oktober 2008. På denne bakgrunn ser jeg ikke grunn til å gripe inn i denne saken på dette tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 57**Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Tord Lien****Besvart 17. oktober 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Jeg viser til spørsmålene Dok. 15 181 (05-06) og 576 (06-07) hvor det fremgår at lov om motorferdsel vil bli lagt frem til Stortinget for revidering hhv. våren 2007 og i løpet av 2008. På listen over bebudede saker fra Miljøverndepartementet for høsten 2008 fremkommer ikke revidering av lov om motorferdsel i utmark.

Når kan lovforslaget ventes å bli fremlagt for Stortinget til behandling?»

Svar:

Miljøverndepartementet har nå til behandling Direktoratet for naturforvaltning sin tilråding om ny lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Departementet tar sikte på at et eventuelt forslag til ny lov kan framlegges for Stortinget til behandling i vårsesjonen 2009.

SPØRSMÅL NR. 58**Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen****Besvart 27. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Flere nettselskaper er lite tilfredse med NVEs reguleringspolitikk. Det blir vist til at reguleringen virker lite stabil og har liten forutsigbarhet over seg. Det hevdes fra selskaper at de er utsatt for stor detaljregulering og at skiftende faktorer vektlegges i effektivitetsmålinger som dermed kan slå ut ganske tilfeldig for enkeltelskaper.

Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av NVEs regulering av nettselskapene, med sikte på å få på plass mindre detaljregulering og større langsiktighet og stabilitet for selskapene?»

BEGRUNNELSE:

24 selskaper mener NVE har gitt dem for lave inntektsrammer for 2007, pga. feil ved beregningen av "kystparameteren i effektivitetsmålingen for deres distribusjonsnett. Dermed går selskapene glipp av betydelige inntekter. Nettselskapene spiller en viktig rolle i distribusjon av energi i Norge. Denne rollen og oppgaven vil øke i betydelig grad. Selskapene investerer normalt i utstyr og teknologi som skal ha lang varighet, og trenger dermed langsiktighet og forutsigbarhet i sine rammevilkår. Skal landet make ambisjonene om å utvikle betydelig mer ny fornybar energi i årene som kommer, bør nettpolitikken utvikles og samhandlingen mellom selskaper og myndigheter utvikles og forbedres.

Svar:

Inntektsrammeregulering ble innført som økonomisk reguleringssystem i 1997. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjennomførte i perioden 2002 – 2007 et omfattende utredningsarbeid for å forbedre reguleringen. Det var tett kontakt med bransjen i dette arbeidet. Det ble konkludert med at inntektsrammer fortsatt var den mest hensiktsmessige måten å regulere nettselskapene på, men at det var behov for å endre metoden for hvordan inntektsrammene ble fastsatt. Som et resultat av dette arbeidet ble reguleringen vesentlig endret fra 1. januar 2007. Av hensyn til forutsigbarhet og stabilitet har NVE lagt til grunn at prinsippene i denne reguleringen skal ligge fast over flere år. Jeg mener det er et riktig standpunkt, og vil på denne bakgrunn ikke allerede nå iverksette en gjennomgang av reguleringen.

Jeg registrerer imidlertid at det er flere ønsker om endringer i modellene. Jeg er kjent med at NVE arbeider kontinuerlig med forbedringer av modellene og vurderinger av betydningen av ulike rammevilkår. Eksempler på dette er betydningen av økt innmating fra små kraftverk og forsyning av øysamfunn. Bransjen er involvert i forbedringsarbeidet. Det er viktig at grunnlaget for reguleringen er basert på anerkjente og dokumentbare metoder. Det er min oppfatning at NVE til nå har sørget for dette, og jeg forutsetter at reguleringen fortsatt baseres på slike prinsipper.

Når det gjelder den spesifikke henvisningen til den såkalte kystparameteren i effektivitetsmålingene, ber jeg om forståelse for at jeg ikke kan gi en vurdering av dette nå, da disse klagene er til behandling i NVE. NVEs avgjørelse kan ankes til Olje- og energidepartementet.

SPØRSMÅL NR. 59**Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 20. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Jeg ber om å få en oversikt over midler brukt til rassikring hvert år fra og med 2002 til og med budsjettforslag for 2009 og med finansieringskilde.

Oversikten må omfatte Kap 1320 post 31 rassikring, hva som spesifikt er brukt/finansiert på samme

kapitel under postene 23, 30 og 60 til rassikring samt finansiering av rassikringstiltak med bompenger.»

BEGRUNNELSE:

Det er stort udekket behov for midler til rassikring. Det er anslått til minst 20 mrd. kr. pr. 2008. I ar-

beidet med å finansiere nødvendig tiltak for å få dekket behovet innenfor en tidshorisont som folk finner akseptabel er det viktig å få en oversikt over det som på ulike vis er gjort av rassikringstiltak totalt og hvilken finansiering som er brukt.

I forbindelse med oversikten er det ønskelig å få opplyst om betegnelsen "rassikring" har vært brukt uendret gjennom hele denne perioden eller om betegnelse/klassifisering er blitt endret og ev. hvordan og hvorfor.

Svar:

Jeg viser til tabellen nedenfor som viser bevilgninger og forutsatte eksterne midler til rassikringstiltak/tiltak med rassikringsgevinst i perioden 2002-2008 og i budsjettforslaget for 2009. Disse er fordelt på ulike budsjettposter og ulike typer ekstern finansiering. Beløpene er regnet om til 2009-prisnivå.

Mill. 2009-kr

År	Post 30, inkl post 60	Post 31	Post 33	Bom-penger	Forskudd	Tilskudd
2002.....	231	230,4	7,0	24		
2003.....	487	57,7	66,1	75	72	
2004.....	381	200,1		67		
2005.....	243	289,1	51,2	12	34	
2006.....	360	332,7		19	8	
2007.....	169	342,5		40	46	4
2008.....	92	342,5		31	79	
2009.....	64	442,5		38	110	

Handlingsprogrammet for perioden 2006-2009 fra forrige regjering, er lite ambisiøst på rassikring og lagt opp slik at hovedvekten av prosjekter med rassikringsgevinster kom tidlig i perioden. Vi har fulgt opp dette, noe som resulterer i en reduksjon i bevilgningene over post 30 mot slutten av perioden.

Jeg gjør oppmerksom på at forutsatte bevilgninger over post 30, inkl post 60, er basert på opplysningene i de årlige budsjettproposisjonene. Dette innebærer at det kan ha skjedd mindre endringer i ettertid,

bl.a. som følge av omprioriteringer. Videre vil jeg gjøre oppmerksom på at eksterne midler er basert på anslag i de årlige budsjettproposisjonene, ikke regnskapstall.

Det foreligger ikke oversikter over årlige bevilgninger til rasrelaterte drifts- og vedlikeholdstiltak. Arbeider som finansieres over post 23 utgjør imidlertid en svært liten andel av den samlede rassikringsinnsatsen.

SPØRSMÅL NR. 60

Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten

Besvart 17. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«I Follo-regionen er det et økende behov for bedre tverrgående transportforbindelser. Det er nærmest umulig å reise kollektivt øst/vest i Follo uten å reise om Oslo. Stadig flere offentlige og private servicefunksjoner i området sentraliseres nå til Ski, uten at transportstrukturen er tilpasset utviklingen. Dette går særlig ut over barn, unge og eldre.

På hvilken måte vil statsråden bidra til et bedre tverrgående kollektivtilbud i Follo-regionen?»

Svar:

Det er de regionale myndighetene som har best kjennskap til de lokale kollektivtransportutfordringene, og som er best egnet til å løse dem. Ansvar for det lokale kollektivtilbudet er derfor lagt til fylkeskommunene. Det er således Akershus fylkeskommune, ev. i samråd med Østfold fylkeskommune, som må vurdere og sette inn relevante tiltak m.h.t. det tverrgående kollektivtilbudet i Follo-regionen.

SPØRSMÅL NR. 61**Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 16. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Det har den siste tiden vært flere stygge voldsepisoder rettet mot politi i tjeneste, blant annet i Gudbrandsdalen og i Solør. Polititjenestemannen i Solør har nå sagt opp sin stilling og det er sterke reaksjoner på at gjerningsmannen ikke ble varetektsfengslet. Både i politiet og ellers i samfunnet stiller man seg spørsmålet om dette viser at terskelen for varetektsfengsling er for høy i saker der det utøves vold mot polititjenestemenn og -kvinner.

Hva er statsrådets generelle syn på dette?»

Svar:

Jeg vil først understreke at de aktuelle straffesakene det er referert til og håndteringen av disse hører inn under påtalemyndigheten som ledes av Riksadvokaten. Påtalemyndigheten er i forhold til behandlingen av enkeltsaker ikke undergitt justisministerens instruksjonsmyndighet.

Når det gjelder saken det er vist til i Gudbrandsdalen kan jeg informere om at Riksadvokaten har opplyst følgende:

”Det fremgår av en redegjørelse fra politiet til statsadvokaten at det faktiske forhold er at det ikke var mulig å identifisere hvem som utøvde vold mot politiet og at det heller ikke var grunnlag for medvirkningsansvar. Politiet har søkt å korrigere medienes feilaktige omtale”.

Det er videre opplyst at:

”politiet har brukt betydelige ressurser på saken, fem utenlandske borgere er varetektsfengslet, tiltale er tatt ut i løpet av 14 dager og hovedforhandling er berammet til 14.-15. oktober d.å”.

De faktiske omstendigheter i saken skiller seg således ganske vesentlig fra den fremstillingen media har valgt å gi.

På generelt grunnlag vil jeg understreke at det er høyt prioritert arbeid for Regjeringen å bekjempe kriminalitet og sørge for en forsvarlig og effektiv straffeforfølgning. Det er i denne sammenheng helt avgjørende at personer som utsettes for kriminalitet og publikum i sin alminnelighet har tillit til straffesaksarbeidet, selvfølgelig også når det er lovens håndhevere som selv rammes. Dette gjelder i særlig grad saker av stor alvorlighetsgrad, slik som i voldssaker. Det arbeides kontinuerlig med å forbedre elementer som kvaliteten på etterforskingen, saksbehandlingstid og oppklaringsprosenten. Samtidig er det et ufra-

vikelig krav at straffesaksbehandlingen holder en slik kvalitet at man sikrer riktige avgjørelser og ivaretar den enkeltes rettssikkerhet på ethvert trinn av saken.

Polititjenestemenn skal ha og har et særskilt strafferettslig vern. Vi har flere alminnelige bestemmelser med straffesanksjoner mot hindring av politiets arbeid og mot forulemping av polititjenestemann. Under utøvelsen av politimyndighet har polititjenestemenn et spesielt strafferettslig vern blant annet etter straffeloven § 127 (vold mot offentlig tjenestemann), § 128 (bruk av trusler for å få en tjenestemann til å urettmessig foreta/unnlate en tjenestehandling) § 132 a (motarbeiding av rettsvesenet) og § 326 (hindring av offentlig tjenestemanns tjenesteutøvelse). Dertil kan naturligvis de alminnelige bestemmelsene i straffeloven eksempelvis til vern mot legemskrenkelser også være anvendelige.

Rettspraksis i saker som gjelder vold mot offentlig tjenestemann er gjennomgående streng, og straffutmålingen vil ofte være ubetinget fengsel. Ut fra de refererte bestemmelser i straffeloven og gjeldende straffutmålingspraksis er jeg av den oppfatning at politiet generelt har et godt strafferettslig vern.

Når det gjelder varetektsfengsling, så er vilkårene for dette strenge. Det er viktig å understreke at varetektsfengsling ikke er straff, men et tvangsmiddel som benyttes i sikringsøyemed. Det gjelder her ingen spesielle regler når overtredelsen har rammet en polititjenestemann. Saken skal bedømmes etter de alminnelige regler. De materielle grunnvilkår for varetektsfengsling fremgår av straffeprosessloven § 171, jf. § 184. Det må foreligge skjellig grunn til mistanke om at vedkommende er skyldig i en eller flere handlinger som kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder. I tillegg må ett av følgende tilleggsvilkår i straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 1-4 være oppfylt: det må foreligge gjentakelsesfare, bevisforspillelsesfare, unndragelsesfare eller anmodning fra den antatte lovovertræderen selv. Det kreves således et spesielt grunnlag, alvorlighetsgrad er i seg selv her ikke tilstrekkelig. Det skal i tillegg også vurderes om bruk av tvangsmiddelet er hensiktsmessig og ønskelig på avgjørelsestidspunktet, og om inngrepet vil være uforholdsmessig, jf. straffeprosessloven § 170 a.

Gjelder mistanken svært alvorlige lovbrudd, kan den mistenkte likevel varetektsfengsles selv om ingen av de tre nevnte vilkårene er tilstede. Straffeprosessloven § 172 gir adgang til fengsling når det aktuelle lovbruddet kan gi minst ti års fengsel eller det

foreligger omstendigheter som i særlig grad styrker mistanken om forbrytelse mot nærmere angitte lovbrudd (de mest alvorlige legemskrenkelsene som ikke har en strafferamme på minst ti års fengsel).

Som tidligere nevnt så er varetekt ikke straff. Reaksjonen på at det er utøvet vold eller annen utilbørlig atferd mot polititjenestemann skal komme ved idømmelsen og utmålingen av reaksjon.

SPØRSMÅL NR. 62

Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Line Henriette Holten Hjemdal

Besvart 21. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«Når kommer den bebudede energimeldingen til behandling i Stortinget?»

Svar:

Regjeringen har hatt en stor satsing innenfor energiområdet siden den tiltrådte, og vi ønsker å ytterligere styrke denne.

Det har tidligere blitt signalisert fremlegging av en energimelding i 2009. Hovedprioritet fra min side er å løse de store enkeltsakene departementet står overfor.

Det vil ikke bli fremlagt en egen energimelding i 2009. Aktuelle saker vil bli fremmet for Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 63

Innlevert 9. oktober 2008 av stortingsrepresentant Laila Dævøy

Besvart 17. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmål om forskjellsbehandling av barn med VPI (ganefeil), og til statsrådets svar dattert 24.9.2008. Helseministeren sier at han ikke kan gripe inn i enkeltsaker, men HOD grep inn i denne saken allerede i 2006. Familien dro til USA, det var best og billigst for deres barn, og det hastet. De trodde deres barn ville få samme mulighet som andre til å få dekket denne behandlingen som deres lege i Norge anbefalte, etter barnets opphold i USA.

Mener statsråden at barn ikke skal få likeverdig behandling?»

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til meg svarer ikke helseministeren på hvorfor noen får dekket behandling i USA, og andre ikke. I dette tilfellet valgte familien å takke nei til et tilbud om utredning i Gøteborg eller London, noe de

visste andre hadde forsøkt uten hell. De visste også at andre på eget initiativ hadde reist til Portland, USA, og fått hjelp og dekket kostnader i ettertid.

På dette tidspunktet var ikke Elander-utvalget ferdig med sin utredning. Det hastet for barnet å få utredning og behandling, fordi barnet skulle begynne på skolen om et halvt år.

Som andre før dem dro de til Portland, hvilket ble meget vellykket for barnet. Utredningen fra USA viste at barnet måtte opereres. I etterkant av utredningen anbefalte også behandlende lege ved Ullevål videre behandling i USA, på forespørsel fra Helse Sør om hva som burde gjøres for barnet. Senere sendte Helse Sør sak om godkjenning til utenlandsenheten ved Rikshospitalet, noe som ikke ville vært nødvendig dersom familien hadde takket ja til behandling i Gøteborg eller London.

Familien håpet deres barn ville få likeverdig be-

handling og dekket behandlingen i USA, slik andre hadde fått. Slik gikk det ikke, utgifter ble ikke refundert. Familien har aldri hatt inne klagesak, fordi det var Helseforetaket (Helse Sør) utfra sitt sørge- for ansvar som søkte om å få dekket behandling via utenlandsenheten, etter utført operasjon i USA.

Men da familien opplevde å ikke få dekket sine utgifter, at Rikshospitalet hadde sagt nei til Helse Sør, ønsket familien selv å sende søknad, slik at de formelt kunne anke videre i systemet dersom Rikshospitalet opprettholdt sitt avslag. En slik søknad må gå gjennom Helseforetaket. Imidlertid sa Ullevål nei til å la foreldrene sende inn denne søknaden, fordi Ullevål nå ikke lenger hadde ansvar for ganebarn. Familien er imidlertid kjent med at legen fra Ullevål et par måneder tidligere dro sammen med en annen familie for ganeoperasjon i Portland.

Familien har aldri forstått hvorfor helseforetaket må gå via utenlandsenheten ved Rikshospitalet for USA-behandling, men ikke for behandling i Sverige eller London. Altså i det ene tilfellet kunne Helse Sør selv ha besluttet behandling i utlandet (f.eks. Göteborg), men når behandlende lege anbefalte USA, måtte Helse Sør sende saken til godkjenning ved Rikshospitalet. Og dette til tross for at den behandling foreldrene ønsket i USA var bedre og billigere.

Disse sakene gjelder helt spesielle, vanskelige tilstander, som det norske fagmiljøet har lite erfaring med.

Etter min mening er det viktig at pasientens (foreldres) medbestemmelse bør telle. Det bør være i statsrådets interesse å foreta en vurdering av de aktuelle sakene. Det bør også være av interesse for statsråden at helseforetak som er bedt om å sikre et likeverdig diagnostikk- og behandlingstilbud faktisk forskjellsbehandler pasienter.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 24. september 2008.

Enhver som henvender seg til Helse- og omsorgsdepartementet med spørsmål eller klager over behandlingen i helsetjenesten, vil i henhold til god forvaltningsskikk få svar på sine spørsmål. Eventuelt henvises vedkommende til rette instans. I meget

sjeldne tilfeller vil den som henvender seg ikke være tilfreds med forvaltningens svar, og retter gjentatte muntlige og skriftlige henvendelser gjennom flere år til ulike institusjoner og enkeltpersoner.

Av Årsrapport 2007 for Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet framgår følgende:

I 2007 har rettsapparatet behandlet én av nemndas avgjørelser (lagmannsrettens dom av 26. september 2007). Saken gjaldt spørsmål om gyldigheten av et vedtak nemnda hadde fattet om at det var kompetanse til å behandle språkproblem sekundært til ganespalte og ganespalteoperasjon i Norge. Lagmannsretten kom i likhet med tingretten til at nemndas vedtak var gyldig. Lagmannsretten fant det ikke tvilsomt at det var kompetanse til forsvarlig behandling av den aktuelle pasientgruppen i Norge. Retten uttalte i premissene at den var enig med tingretten i at det ikke var manglende kompetanse i lovens forstand dersom den behandlingen som ble tilbudt i Norge var forsvarlig og i tråd med aksepterte metoder. Det var derfor ikke manglende kompetanse dersom det skulle være slik at det fantes institusjoner andre steder i verden som hadde et bedre behandlingstilbud. Om en behandling hadde vært mislykket eller ikke hadde ført til helbredelse, ga heller ikke dette i seg selv grunnlag for å konstatere manglende kompetanse. Det samme gjaldt i tilfeller der behandling av prioriteringsmessige grunner ikke ble tilbudt selv om den medisinske kompetansen fantes.

Den ankende part anførte også at nemndas vedtak var ugyldig på grunn av saksbehandlingsfeil, idet det ble gjort gjeldende at det var innhentet en rådgivende uttalelse fra en lege som var inhabil etter forvaltningsloven. Påstanden om ugyldighet førte ikke fram på dette grunnlag. Det gjorde heller ikke en anførsel om at vedtaket måtte kjennes ugyldig fordi det var utslag av en urimelig og usaklig forskjellsbehandling. Dommen er rettskraftig.

Som helse- og omsorgsminister forholder jeg meg til de vedtak Stortinget har fattet som lovgivende organ, i dette tilfellet bestemmelsene om behandling i utlandet som er fastsatt i lov om pasientrettigheter. Videre forholder jeg meg til rettspraksis, jf lagmannsrettens dom av 26. september 2007.

SPØRSMÅL NR. 64**Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen****Besvart 21. oktober 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys****Spørsmål:**

«Konkurransemyndighetene grep inn overfor Statkrafts erverv i Agder Energi og Trondheim Energiverk. Det siste valgte Regjeringen å sette til side av politiske hensyn, noe som var uheldig for konkurransesituasjonen i Midt-Norge. Høyre og Venstre har fremmet forslag om at det skal utredes en modell om at Statkrafts eierandeler i regionale kraftselskaper kan eies av staten direkte.

Hva er konkurransemyndighetenes vurdering av konkurransesituasjonen i kraftsektoren i dag, og vil et slikt grep virke positivt på konkurransen?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag på Konkurransetilsynets hjemmesider "Fortsatt utfordringer i kraftmarkedet", datert 13.09.2007 og til Innst. O. nr. 78 (2007-2008) hvor Høyre og Venstre fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en modell for hvordan Statkrafts eierandeler i de regionale kraftselskaper kan eies av staten direkte eller gjennom et annet statlig selskap.»

Svar:

Jeg viser til brev av 10. oktober i år fra Stortingets Presidentskap med spørsmål fra stortingsrepresentant Torbjørn Hansen om hvordan konkurransemyndighetene vurderer konkurransesituasjonen i kraftsektoren. Representanten Hansen viser til at Høyre og Venstre i Innst. O. nr. 78 (2007-2008) fremmet forslag om at Regjeringen skulle utrede en modell der Statkrafts eierandeler i regionale kraftselskaper kan eies av staten direkte, og representanten spør om et slikt grep vil virke positivt på konkurransen.

Situasjonen i kraftmarkedet

Regjeringen er opptatt av at det skal være virksom konkurranse mellom norske produsenter av elektrisk kraft. Markedet for kraft er i utgangspunktet nordisk, der norske kraftprodusenter konkurrerer med kraftprodusenter i Sverige, Danmark og Finland, i det såkalte engrosmarkedet. På grunn av flaskehals i overføringssystemet vil det nordiske markedet i perioder splittes opp og ha forskjellige priser i ulike områder, noe som skjer gjennom prissettingen på kraftbørsen Nord Pool Spot. Per i dag har det vist seg nødvendig med tre prisområder i Norge (Sør-Norge, Midt-Norge og Nord-Norge), ett i Sverige, ett

i Finland og to i Danmark for å håndtere mangelfull overføringskapasitet. I de perioder det er begrensninger i overføringskapasiteten, kan det være nødvendig å vurdere konkurransesituasjonen innen hvert område.

Konkurransetilsynet gjorde en grundig analyse av konkurransesituasjonen i kraftmarkedet i forbindelse med sin behandling av Statkrafts erverv av 45,5 prosent av aksjene i Agder Energi AS og 100 prosent av aksjene i Trondheim Energiverk AS i 2002. I begge saker kom konkurransemyndighetene til at ervervene forsterket en vesentlig begrensning av konkurransen i engrosmarkedet, og ervervene ble godkjent på vilkår om avhending av annen produksjon i samme område. De konkurransemessige vurderingene ble opprettholdt i 2005 av Konkurransetilsynet og Fornyings- og administrasjonsdepartementet, selv om Regjeringen ut fra andre hensyn, herunder industrielle hensyn, reduserte kravene til avhending av annen produksjonskapasitet som forutsetning for Statkrafts kjøp av Trondheim Energiverk.

Konkurransemyndighetene følger nøye konkurranseforholdene i kraftmarkedet. I 2003 tok daværende Arbeids- og administrasjonsdepartementet initiativ til å opprette en ekspertgruppe som senere avgav en rapport til departementet¹. Videre initierte departementet et utredningsarbeid for å kartlegge kryssende eierskap mellom kraftselskaper og kraftverk i Norge². Det kan også nevnes at de nordiske konkurransemyndighetene utarbeidet en rapport i 2007 om utviklingen i det nordiske kraftmarkedet³. Arbeidet satte særlig søkelyset på ny produksjonskapasitet og ny overføringskapasitet for å styrke markedets funksjonsmåte.

I henhold til konkurranseloven § 16 skal Konkurransetilsynet gripe inn mot en foretakssammenslutning dersom tilsynet finner at den vil føre til eller forsterke en vesentlig begrensning av konkurransen i strid med lovens formål. Etter lovens § 18 skal partene i en foretakssammenslutning over en viss størrelse sende melding til Konkurransetilsynet. I tillegg er Statkraft og de regionale selskapene Statkraft har ei-

1. Torstein Bye, Nils-Henrik Mørch von der Fehr, Christian Riis og Lars Sørgard: Kraft og makt. En analyse av konkurranseforholdene i kraftmarkedet 2003

2. Balbir Singh og Frode Skjeret "Ownership relations and cooperation in the Norwegian power market". SNF-rapport nr. 35/06

3. Capacity for Competition. Investing for an Efficient Nordic Electricity Market". Rapport fra nordiske konkurransemyndigheter 2007

erandeler i, pålagt en særskilt meldeplikt som går lengre enn den ordinære meldeplikten for foretakssammenslutninger. Dette gir Konkurransetilsynet anledning til å følge utviklingen i markedsstrukturen nøye.

I hvor stor grad det nordiske markedet splittes opp på grunn av flaskehals i overføringssystemet, vil ha avgjørende betydning for om markedsrett kan utøves i kraftmarkedet i tiden fremover. Konkurransemyndighetene støtter derfor de tiltak som de nordiske systemoperatørens organisasjon Nordel har blitt enige om å investere i. Nordel vil i tiden frem til 2013 ha utbedret fem snitt i det nordiske nettet, noe som vil bidra til færre flaskehals og dermed mindre mulighet til å utøve markedsrett.

Forslaget i Innst. O. nr. 78 (2007-2008)

Representanten Hansen viser til et forslag, fremmet av Høyre og Venstre, om utredning av en modell der Statkrafts eierandeler i regionale kraftselskaper kan eies av staten direkte. Representanten spør om et slikt grep vil virke positivt på konkurransen.

Den foreslåtte modellen innebærer i utgangspunktet at Statkrafts markedsposisjon er tenkt tilbakeført til slik strukturen var før Statkraft kjøpte seg inn i BKK AS, Skagerak Energi, Agder Energi og Trondheim Energiverk. Tiltaket vil være inngripende på viktige industri- og sektorpolitiske forhold, og vil samtidig innebære at de samfunnsøkonomiske gevinstene ved de ulike foretakssammenslutningene går

tapt. Jeg understreker at dersom representantene for de to partiene hadde fått tilslutning for sitt forslag, måtte disse konsekvensene vært vurdert grundig av rette myndighet, nærings- og handelsministeren som eier av Statkraft og olje- og energiministerens som sektorminister.

Forslaget fra Høyre og Venstre fikk ikke tilslutning i Stortinget. Jeg har derfor ikke funnet det hensiktsmessig å be Konkurransetilsynet bruke sine knappe ressurser på å foreta en nærmere vurdering av hvordan forslaget hadde påvirket konkurransesituasjonen i kraftmarkedet dersom det hadde blitt gjennomført. Det er videre et komplisert spørsmål om tiltaket vil være proporsjonalt i forhold til det problemet det er ment å løse. I tillegg vil det også være et spørsmål om tiltaket er målrettet, eller om det finnes andre og mindre inngripende tiltak som virker like godt eller bedre for konkurransen. Etter min mening tilsier ikke dagens konkurransesituasjon i kraftmarkedet at det er behov for et slikt inngripende tiltak som Venstre og Høyres representanter har foreslått.

Jeg vil understreke at konkurranseloven ikke gir hjemmel til fisjon. Et tiltak som fradeler Statkraft kraftselskaper som det i dag eier eller er deleier i, kan derfor ikke hjemles i konkurranseloven.

Capacity for Competition. Investing for an Efficient Nordic Electricity Market". Rapport fra nordiske konkurransemyndigheter 2007

SPØRSMÅL NR. 65

Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen

Besvart 17. oktober 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Statsråden har denne uken kommet med et prisverdig utspill om muligheten for å skrinlegge CO₂-renseprosjektet på Kårstø. Dette er en modig realitetsorientering som statsråden fortjener honnør for. Undertegnede, sammen med Greenpeace, har foreslått å skrinlegge prosjektet i sin nåværende form, men dedikere prosjektets planlagte kostnader til annet relatert miljø- og energiarbeid.

Vil statsråden bekrefte at han vurderer å skrinlegge prosjektet, og vil statsråden åpne for å drøfte alternativ bruk av midlene?»

BEGRUNNELSE:

Det vises for øvrig til interpellasjoner fra undertegnede overfor energiminister, datert 16.11. 2007 og 23.01. 2007.

samt

skriftlig spørsmål nr. 1035, (2007-2008), og skriftlig spørsmål nr. 1344, (2007-2008), og skriftlig spørsmål nr. 652 (2006-2007), og skriftlig spørsmål nr. 318 (2006-2007), og skriftlig spørsmål nr. 1143 (2005-2006)

Svar:

Gassnova SF forvalter statens interesser i Kårstøprosjektet. I henhold til kunngjorte kvalifikasjonskriterier, skal Gassnova legge frem grunnlag for investeringsbeslutning høsten 2009.

Regjeringen vil ta stilling til investeringsbeslutningen når beslutningsgrunnlaget foreligger, og eventuelt fremme forslag om bevilgning til selve investeringen i fangst, transport og lagring av CO₂ fra

gasskraftverket på Kårstø i egen stortingsproposisjon.

De erfaringene en får knyttet til driftsmønsteret i gasskraftverket i tiden framover må imidlertid måtte

vektlegges når Regjeringen skal vurdere investeringsbeslutningen vedrørende CO₂-fangstanlegget på Kårstø.

SPØRSMÅL NR. 66

Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen

Besvart 21. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«Under dagens regjering er samtlige gasskraftprosjekt i Midt-Norge skrinlagt eller avvist. Prosjektene sliter med økonomisk lønnsomhet, urealistiske krav om CO₂-rensing ved oppstart, og/eller manglende infrastruktur for gass. Samtidig drøftes det ytterligere industrisatsinger i regionen og krav om elektrifisering av oljeinstallasjoner i området.

Vil statsråden vurdere muligheten for å tillate et fullskala offshore gasskraftverk som dekker både onshore og offshore behov, og som underlegges offshore beskatningsregler?»

BEGRUNNELSE:

Kraftsituasjonen i Midt-Norge er vanskelig, og kan fort bli prekær. Det er viktig å se etter alternative løsninger på kraftbehovet, utover mobile gasskraftverk og linjeforsterkninger. Gasskraftverk har vært nevnt av begge foregående rød-grønne energiministre, som sentrale bidrag for å løse kraftkrisen. Det er trolig uaktuelt for denne regjeringen å inkludere gasskraft i noen direkte økonomisk støtteordning. Men dersom offshore gasskraftverk omfattes av offshore beskatning kan dette bidra til bedre lønnsomhet for et slikt anlegg. En lignende løsning ble gjort på Snøhvitprosjektet med tanke på Melkøya-anlegget. Det er imidlertid flere ting som må avklares hvis man åpner for dette, som for eksempel om det skal være størrelsesbegrensninger for et slikt anlegg, hvor langt det eventuelt må ligge fra land og om kraftverket vil kunne levere eventuell overskuddskraft til land.

Svar:

Det er riktig at det er betydelige utfordringer knyttet til lønnsomhet for gasskraftverk i Midt-Norge. Å underlegge et gasskraftverk petroleumsskatte- regimet gjør imidlertid ikke et eventuelt prosjekt mindre kostbart for samfunnet. Formålet med petro-

leumsskattesystemet er å skatlegge den ekstraordinære avkastningen i petroleumssektoren. Produksjon av gasskraft gir ikke opphav til slik ekstraordinær avkastning.

Petroleumsskatteovens saklige virkeområde er skattlegging av undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske petroleumforekomster og tilknyttet virksomhet og arbeid, herunder rørledningstransport av utvunnet petroleum. Det er følgelig bare driftsmidler og anleggsdeler som inngår i denne virksomheten som er omfattet av petroleumsskattesystemet. Investeringer som i henhold til loven kan avskrives lineært over 6 år og som gir opphav til friinntekt, er enda snevrere avgrenset.

Et anlegg som har et annet hovedformål enn å inngå i petroleumsvirksomheten, vil derfor ikke nødvendigvis være omfattet av petroleumsskatteoven. Dette gjelder selv om anlegget plasseres til havs i tilknytning til petroleumsvirksomhet.

Som et ledd i å finne gode løsninger på kraftsituasjonen i regionen ble Shell bedt om å vurdere det forretningsmessige grunnlaget for kraftproduksjon i tilknytning til Ormen Lange. Shell kom fram til at det ikke var tilstrekkelige gevinster ved samlokalisering av kraft- og petroleumproduksjon som gjorde det lønnsomt å investere i kraftproduksjon på Nyhamna. Ifølge selskapet er det i hovedsak forholdet mellom kraft- og gasspriser og det høye kostnadsnivået som gjør at det ikke er grunnlag for et gasskraftverk knyttet til Ormen Lange. Selskapet vurderte økonomien for gasskraftverk med ulik kapasitet under alle skatteregimer, og fant at gasskraftverk under petroleumsskatte- regimet ikke var lønnsomt.

Jeg er svært opptatt av kraftsituasjonen i regionen. Det er viktig for regjeringen å sikre kraftforsyning til innbyggere og industriutvikling, og det foreligger planer for økt overføringskapasitet, økt satsing på energiomlegging og ulike typer ny produksjon i Midt-Norge.

SPØRSMÅL NR. 67**Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg****Besvart 20. oktober 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen****Spørsmål:**

«Storfjord Torsk AS fikk avslag på konsesjon av torskeoppdrett av Fiskeridirektoratet sitt regionkontor fordi konsesjonen ligger innenfor gyte- og oppvekstområde for torsk. Saken er anket til Fiskeridirektoratet i Bergen. Det foreligger ikke noen vitenskapelig kartlegging om hvor gyte- og oppvekstområde er.

Vil statsråden sørge for at Storfjord Torsk AS får sin oppdrettskonsesjon og synes statsråden at det riktig at et hovedkontor ankebehandler en avgjørelse tatt av et regionkontor?»

Svar:

Fiskeridirektoratet har behandlet flere søknader fra Storfjord Torsk AS om tillatelse til oppdrett av torsk. Etter det departement kjenner til, er samtlige søknader ferdigbehandlet i forvaltningen. Jeg antar imidlertid at representanten Korsberg sikter til søknaden fra Storfjord Torsk AS om tillatelse til akvakultur med torsk på lokaliteten Falsnes i Storfjorden i Troms fylke. For ordens skyld vil jeg opplyse at Fiskeridirektoratet i vedtak av 3. september 2008, avslø søkerens klage. Saken er følgelig endelig avgjort i forvaltningen. Avslaget er begrunnet i at etablering av akvakultur på angitte lokalitet ikke er å anse som miljømessig forsvarlig da lokaliteten ligger innenfor et gyteområde for torsk, jf. akvakulturloven §§ 6 og 10.

Fiskeridirektoratet er av Fiskeri- og kystdepartementet delegert myndighet til å fatte vedtak om tildeling av tillatelser til akvakultur. Saksbehandlingen er lagt opp slik at det er Fiskeridirektoratets regionkon-

torer som behandler søknader i første instans og Fiskeridirektoratets hovedkontor som er klageinstans. Arbeidsfordelingen mellom departement og direktorat medfører at det normalt ikke vil være aktuelt å overprøve direktoratets vurdering i slike tilfeller.

Jeg har imidlertid merket meg at det fra flere hold har vært spørsmål knyttet til de geografiske plasseringene av gyteområder i Storfjorden. Fiskeri- og kystdepartementet har derfor i brev datert 6. oktober 2008 bedt Fiskeridirektoratet utdype enkelte elementer i sitt vedtak datert 3. september d.å., blant annet faktiske forhold knyttet til kartleggingen av gyteområder i Storfjorden.

Når det gjelder spørsmålet om jeg synes det er riktig at et hovedkontor klagebehandler en avgjørelse tatt av et regionkontor, vil jeg vise til at oppdrettsaker i flere tiår er blitt behandlet på denne måten, først av fiskerisjefene – senere regionkontorene – med Fiskeridirektoratet sentralt som klageinstans. Bakgrunnen for dette er blant annet å unngå at store deler av departementets ressurser blir bundet opp i enkelt-saksbehandling, slik at departementet primært kan konsentrere sine ressurser til politikkutforming og overordnet etatsstyring. Denne ordningen har etter min oppfatning fungert godt og den har derfor i de senere år blitt overført til stadig flere områder innenfor fiskeriforvaltningen.

Jeg mener forvaltningsstrukturen i Fiskeridirektoratet sikrer en forsvarlig saksbehandling. Fiskeridirektoratet og regionkontorene er formelt og reelt å betrakte som adskilte forvaltningsorgan, og jeg er ikke i tvil om at Fiskeridirektoratet foretar en selvstendig og habil vurdering av innkomne klagesaker.

SPØRSMÅL NR. 68**Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Tord Lien****Besvart 20. oktober 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen****Spørsmål:**

«Rapporter fra Vestlandet indikerer at lakselus i matfiskanlegg har utviklet resistens mot godkjente bekjempelsesmiddel. Dersom slike resistente lus får spre seg, vil dette kunne medføre alvorlige utfordringer både for oppdrettsnæringen og villaksen.

Hvilke tiltak vil Regjeringen på kort og lang sikt

iverksette for å unngå chilenske lakselustilstander i norsk oppdrettsnæring?»

Svar:

Lusesituasjonen i norsk oppdrettsnæring er generelt god. Ifølge Mattilsynet er det mindre lus i anleggene i 2008 enn i de to foregående årene. Antallet be-

handlinger mot lus er på samme nivå som i de to foregående årene, mens andelen av anlegg som benytter leppefisk som avlusningsmetode er økt de siste årene. Dette siste ser jeg som særlig positivt.

I tillegg til bruken av leppefisk som biologisk avlusning er det tre middel mot lakselus tilgjengelig i Norge. Slice er et middel som blandes i fôr og tas opp i fisken. De andre to midlene er syntetiske pyretroider (Alpha Max og Betamax), som brukes som bade-midler (det vil si at midlet løses i vann og fisken bades i dette). Alle tre midlene kan føre til resistensutvikling ved for hyppig bruk, eller ved at det gjennomføres ufullstendige behandlinger.

Det er nylig observert resistensutvikling mot lusemidlet Slice på en lokalitet i Austevoll i Hordaland. Dette medfører at lakselusa på denne lokaliteten ikke forsvinner når fisken behandles med dette midlet. Det forrige tilfellet av slik redusert følsomhet mot dette midlet ble observert i Trøndelag i mars 2008. Observasjoner av resistensutvikling (reduisert følsomhet) mot ulike lakselusmidler har blitt gjort regelmessig på enkeltlokalteter siden 1999. Det er hittil ikke observert resistens på lokaliteter etter at fisken er slaktet ut og ny fisk satt ut på lokalitetene.

For å begrense problemene med lakselus og forhindre resistensproblemer har vi gitt Mattilsynet en rekke verktøy. Først og fremst er regelverket utformet på en slik måte at Mattilsynet kan fatte vedtak om ekstraordinære tiltak ved tegn på resistensutvikling. Disse tiltakene omfatter bl.a. samordnet avlusning, avlusning med annet middel, samordnet brakklegging eller i særskilte tilfeller pålagt utslakting med påfølgende brakklegging.

Mattilsynet gjennomfører også samordnet avlusninger for å forebygge smittespredning av lus mellom oppdrettsanlegg, og for å redusere påvirkningen på utvandrende villaks. En slik kampanje med samordnet avlusning ble gjennomført på Vestlandet høsten/vinteren 2007/2008. Dette tiltaket har vist seg effektivt, og reduserer nødvendigheten av flere behandlinger, noe som igjen reduserer faren for resistensutvikling. En tilsvarende kampanje er planlagt høsten/vinteren 2008/2009.

Mattilsynet har i samarbeid med andre forvaltningsorganer og næringen oppdatert handlingsplanen mot lus på laksefisk. Handlingsplanen har eksistert som dokument og samarbeidsprosjekt mellom næring og forvaltning siden 1997, og har i løpet av 2007/2008 bl.a. blitt oppdatert i henhold til St.prp. nr.

32 (2006-2007) om vern av villaksen og ferdigstillelse av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder. Et av delmålene i Mattilsynets handlingsplanen er å utvikle en strategi for å motvirke resistensutvikling og håndtere resistens mot eksisterende medikamenter mot lus. Delmålet er knyttet til en rekke tiltak og en ansvarsfordeling mellom næring og forvaltning. Følgende tiltak er foreslått:

- Kartlegging av kritiske faktorer for resistensutvikling.
- Evaluere og eventuelt å revidere de gjeldene terapianbefalingene.
- Stimulere til ansvarlige medikamentelle avlusningsstrategier.
- Utvikle regelverk/veiledere som kan sikre forsvarlig medikamentell avlusning.
- Overvåking for å fange opp tidlig resistensutvikling.
- Stimulere til utvikling av nye og/eller alternative bekjempelsesstrategier (for eksempel vaksine, avl, leppefisk og nye medikamenter).
- Brakklegging av områder med påvist resistens.
- Utarbeide nasjonal beredskapsplan for å hindre utvikling av resistens mot lusemidler.

Mattilsynet har sammen med forvaltningsstøtteinstitusjonene ansvar for kartlegging av kritiske faktorer for resistensutvikling, gjennomføringen av revisjonen av terapianbefalingene og regelverksutviklingen. Næringen har, i samarbeid med fiskehelsetjenestene, ansvaret for å gjennomføre en teknisk, biologisk og miljømessig forsvarlig avlusningsstrategi.

I den konkrete saken i Austevoll er fisken, etter at nedsatt følsomhet mot Slice ble registrert, behandlet med et annet middel, og den nye behandlingen har hatt tilfredsstillende effekt. Det er også aktuelt å behandle andre nærliggende anlegg. Lokaliteten blir brakklagt etter at fisken er slaktet ut. I følge Mattilsynet ansees situasjonen under kontroll.

Fiskeri- og kystdepartementet har nylig bedt Norges Forskningsråd om en oversikt over nyere forskning og kompetanse innen lakselus, samt en vurdering av forskningsmessige tiltak som kan bidra til å redusere problemene med lakselus.

Departementet legger også opp til å gjennomføre – i samarbeid med Forskningsrådet og Mattilsynet – et bredt anlagt seminar for å drøfte utfordringene knyttet til lakselus.

SPØRSMÅL NR. 69**Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 21. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Hva vet finansministeren om amerikanske Community Reinvestment Act (CRA) vedrørende boligutlån til folk med lav kredittverdighet, hva denne loven innebærer, og hvilken virkning denne objektivt sett kan antas å ha hatt på finanskrisen i USA?»

Svar:

1

The Community Reinvestment Act ble vedtatt av USAs Kongress i 1977. Loven har blitt endret flere ganger. Loven er inntatt som 12 U.S.C. 2901. Utfyllende forskrifter er gitt i Regulations 12 CFR parts 25, 228, 345, and 563e.

Formålet med The Community Reinvestment Act er å tilskynde finansinstitusjoner til å bidra til å dekke kredittbehovet i området hvor de har tillatelse til å drive virksomhet, inkludert i nabolag med lav og middels inntekt, i tråd med sikker og fornuftig bankpraksis.

Loven gjelder for finansinstitusjoner som har tillatelse til å ta imot innskudd, og som har forsikret innskuddene i The Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC).

Nedenfor er en noe forenklet oversikt over fordelingen av tilsyn med banker som mottar innskudd og er omfattet av The Community Reinvestment Act mellom de fire føderale banktilsynsmyndighetene:

- The Board of Governors of the Federal Reserve System (FRB – tilsyn med “State chartered banks which are members of the Federal Reserve System”),
- The Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC – tilsyn med “State chartered banks and savings banks which are not members of the Federal Reserve System and the deposits of which are insured by the Corporation”),
- The Office of the Comptroller of the Currency (OCC – tilsyn med “national banks”), og
- The Office of Thrift Supervision (OTS – tilsyn med “savings associations, the deposits of which are insured by the Federal Deposit Insurance Corporation).

Finansinstitusjonene som omfattes skal evalueres, evalueringene skal offentliggjøres, og det skal legges vekt på resultatet av evalueringen ved behandling av søknader:

”In connection with its examination of a financial institution, the appropriate Federal financial supervisory agency shall--

(1) assess the institution's record of meeting the credit needs of its entire community, including low- and moderate-income neighborhoods, consistent with the safe and sound operation of such institution; and

(2) take such record into account in its evaluation of an application for a deposit facility by such institution.”

Uttrykket “application for a deposit facility” omfatter i denne sammenheng søknad om mange typer tillatelser, inkludert tillatelse til oppkjøp og fusjon.

De forskjellige føderale banktilsynsmyndighetenes oppfølging av The Community Reinvestment Act koordineres gjennom Federal Financial Institutions Examination Council (FFIEC).

“The Council is a formal interagency body empowered to prescribe uniform principles, standards, and report forms for the federal examination of financial institutions by the Board of Governors of the Federal Reserve System (FRB), the Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC), the National Credit Union Administration (NCUA), the Office of the Comptroller of the Currency (OCC), and the Office of Thrift Supervision (OTS), and to make recommendations to promote uniformity in the supervision of financial institutions. In 2006, the State Liaison Committee (SLC) was added to the Council as a voting member. The SLC includes representatives from the Conference of State Bank Supervisors (CSBS), the American Council of State Savings Supervisors (ACSSS), and the National Association of State Credit Union Supervisors (NASCUS).”

2

Formannen i Federal Reserve, Ben Bernanke, holdt 30 mars 2007 en tale til the Community Affairs Research Conference der han gjennomgikk The Community Reinvestment Act i forbindelse med at det var 30 år siden loven ble vedtatt. Talen kan leses på:

<http://www.federalreserve.gov/newsevents/speech/bernanke20070330a.htm>

Det ser, ut fra innholdet i Bernankes tale, ikke ut til at Federal Reserve i mars 2007 så The Community Reinvestment Act som noen trussel mot den finansielle stabiliteten i USA.

3

Som representanten Rytman sikkert er kjent med, pågår det nå en debatt i USA om The Community Reinvestment Act har bidratt til USAs finanskrise.

Det er vanskelig for meg å endelig vurdere virkningene av enkeltelementer i amerikansk føderal lovgivning på amerikanske bankers virksomhet. Vurderingene fra henholdsvis the New York Times' redaktør onsdag 15. oktober (<http://www.nytimes.com/2008/10/15/opinion/15wed2.html?ei=5070&emc=eta1>),

og innlegget til Michael S Barr og Gene Sperling i samme avis lørdag 18. oktober (<http://www.nytimes.com/2008/10/18/opinion/18barr.html?ei=5070&emc=eta1>), gjenspeiler noen av meningene i denne debatten, og virker etter min mening fornuftige.

SPØRSMÅL NR. 70

Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 22. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Har justisministeren oversikt på hvor dårlig tilstanden er til politiets bilpark, og kan ministeren forklare hvorfor politiet ikke har topp moderne utstyr og biler?»

BEGRUNNELSE:

Politibilen til Modum lensmannskontor var nylig i EU-kontroll. Da viste det seg at politiets patruljebil av merke Ford Mondeo (2000-modell), som hadde tilbakelagt 225000 kilometer, hadde så mange gravevende feil at den måtte skrotes.

Da fikk lensmannskontoret tilbud om å overta den 14 år gamle patruljebilen fra Geilo lensmannskontor, som de takket ja til. En gammel Volvo, men likevel i bedre stand enn Forden.

Nå har imidlertid Modum lensmannskontor fått "ny" bruktbil. Men da en bil som er 6 år gammel og "bare" gått 90000 kilometer.

Undertegnede antar at dette ikke er et enkelttilfelle, og mener derfor det kan vært interessant å få en komplett oversikt over status på øvrige politibiler i Norge, og da spesielt for mitt hjemfylke Buskerud.

Svar:

Justisdepartementet hadde tidligere den direkte etatsstyringen av det enkelte politidistrikt. Da Politidirektoratet ble opprettet og politireformen vedtatt av et bredt flertall i Stortinget, innebar dette også vesentlige endringer i den administrative styringen av norsk politi. Etatsstyringsoppgavene for politidistriktene og de fleste særorganene ble delegert til Politidirektoratet, herunder ressursfordeling, intern organisering og resultatoppfølging.

Dette innebærer at politibudsjettet fordeles av Politidirektoratet. Fordelingen skjer ut fra en ressursfordelingsmodell basert på en rekke kriterier relatert

til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbekjempelse og trygghet representerer de viktigste områdene. Den enkelte politimester er ansvarlig for å fastsette både årsverksrammen og midler til drift og investeringer, herunder innkjøp og leasing av biler.

Det ble i 2006 anskaffet 58 kjøretøyer, i 2007 170, mens antallet nye kjøretøyer anskaffet pr. 1.7.2008 er 62 i politi- og lensmannsetaten.

Spørsmålet om bilparken i Modum lensmannsdistrikt er forelagt Politidirektoratet og politimesteren i Nordre Buskerud, som rapporterer at distriktet som helhet har en forsvarlig bilpark og at distriktet kontinuerlig vurderer nødvendig utskifting. Distriktet kjøpte seks biler i 2007 og fire i 2008. Politimesteren opplyser at det i 2009 bl.a. er lagt planer for å bytte ut 20 kjøretøy som i dag er på leasingavtaler. Dette vil bli vurdert nærmere når distriktet får budsjettildeling for 2009.

Når det gjelder Modum lensmannskontor har driftsenheten pr. i dag fire biler, hvorav en førstelinjebil av modell 2003, en sivil utrykningsbil av modell 2006 og en uniformert bil av modell 2002.

Regjeringen er svært opptatt av arbeidsforholdene for de ansatte i politi- og lensmannsetaten. Vi ønsker at det skal være trygt å jobbe der. Derfor har vi sørget for mer penger til utstyr, blant annet til verneutstyr. Det foregår en planmessig utskifting av tjenestetilpasset verneutstyr (TTV), og vernevester og ileggsplater blir levert med fortløpende supplering av utfaset materiell. Pistoler er anskaffet og opplæring ble gjennomført første halvår 2008.

Det er et mål for Regjeringen særlig å øke oppklaringen av det store volumet av vinningskriminalitet. Fra 1. september 2008 er politiet gitt mulighet til økt bruk av DNA under etterforskningen. Regjeringen har økt politiets bevilgning til bruk av DNA med 103 millioner kroner i 2009 til utvidelse av DNA-registeret og sentral finansiering av prøver. 1,35 milli-

oner kr skal nyttes til forberedelse av et nytt offentlig analyseinstitutt ved Universitetet i Tromsø. DNA-reformen innebærer flere stillinger og et opplegg for sentral finansiering av DNA-analyser som vil frigjøre ressurser i det enkelte politidistrikt.

Regjeringen er opptatt av å intensivere innsatsen mot økonomisk kriminalitet og styrke det etterforsknings- og forvaltningsmessige arbeidet for å avdekke svart økonomi, deriblant hvitvasking. Økokrim er tilført ressurser for å styrke arbeidet mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger. Den personellmessige styrkingen har bidratt til å øke kapasiteten ved enheten for finansiell etterretning og opprettelse av et etterforskingsteam. Nytt datasystem for mottak

og analyse av meldinger om mistenkelige transaksjoner og annen etterretningsinformasjon vil være fullt operativt høsten 2008, og forventes å være et svært nyttig redskap i kampen mot den økonomiske kriminaliteten.

Justisdepartementet arbeider for å skaffe politiet ressurser og rammevilkår som setter etaten i stand til å ivareta publikums behov for service og beredskap. Ikke bare har denne regjeringen videreført den økning som Bondevik II-regjeringen la opp til før valget i 2005, men vi har i tillegg økt politiets budsjetter med om lag 800 mill. kr i perioden 2006 – 2009. I tillegg kommer kompensasjon for lønns- og prisvekst.

SPØRSMÅL NR. 71

Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 20. oktober 2008 av landbruks- og matminister Lars Peder Brekk

Spørsmål:

«Regjeringens strategi for økologisk mat har vært mislykket. Det er behov for en større gjennomgang av satsningen på økologisk mat fordi markedet etterspør mer enn det landbruket er i stand til å levere. Regelverket står blant annet i veien for at bøndene vil satse.

Vil statsråden ta initiativ til å fremme en sak for Stortinget om en offensiv satsning på økologisk produsert mat?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr 71 fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr der han tar opp problemstillinger knyttet økologisk matproduksjon.

Innledningsvis finner jeg grunn til å minne representanten Kielland Asmyhr om at for kort tid tilbake var det betydelige avsetningsproblemer for økologiske varer. Aktørene i næringen, inkludert Landbruks- og matdepartementet, har derfor brukt betydelige ressurser på å utvikle og gjennomføre markedstiltak. Vi ser nå at disse tiltakene har virket, og vi kan registrere en gledelig utvikling hva gjelder omsetning av og etterspørsel etter økologiske produkter.

Det er også nødvendig å påpeke at det tar i gjennomsnitt 3 år fra en bonde starter omleggingen av produksjonen på gården til produktene kan omsettes som økologiske varer. I disse dager er det tre år siden regjeringen Stoltenberg tiltrådte. Representanten

Asmyhr har derfor ikke noe grunnlag for å si at regjeringens satsing på økologisk mat har vært mislykket. Regjeringen har derimot vist en offensiv satsing på økologisk matproduksjon. Vi har økt bevilgningene til økologisk jordbruk de siste årene, og ved forrige års jordbruksavtale ble det også gjort en rekke endringer i areal- og husdyrtilskuddene til økologisk drift. Vi forventer å se resultatene av denne satsingen i årene som kommer.

Det er verdt å understreke at det har vært en meget positiv utvikling i den økologiske produksjonen de siste årene. Sett under ett økte de økologiske arealene med 122 % i perioden 2000-2007. Det har også vært en sterk vekst i produksjonen av enkelte varegrupper det siste året.

Departementet er generelt opptatt av enkelt regelverk og lite byråkrati. Det er nødvendig å finne gode løsninger og å sikre forutsigbarhet ved omlegging til økologisk produksjon. Det er derfor etablert et utvalg for regelverksarbeid ledet av Mattilsynet. Utvalget er bredt sammensatt av berørte parter innen økologisk landbruk. Det må for øvrig føyes til at store deler av reglene på dette området er EØS-regler og som Norge derfor må forholde seg til på samme måte som andre EU- og EØS-land. Av hensyn til tillit hos forbrukerne er det videre nødvendig at vi har et regelverk og kontrollsystem som er troverdig, og som garanterer at de Ø-merkede varene er produsert på en troverdig økologisk måte.

Gjennom stortingsproposisjon om jordbruksopp-

gjør og statsbudsjett orienterer Landbruks- og matdepartementet to ganger i året Stortinget om status, utfordringer og tiltak knyttet til økologisk matproduksjon. Jeg kan derfor ikke se at det er behov for å fremme en egen sak for Stortinget på dette området.

Avslutningsvis vil jeg understreke at den beste

måten for å løfte den økologiske produksjonen i Norge er gjennom gode rammevilkår for norsk landbruk generelt og økologisk landbruk spesielt. Dette forutsetter at det er politisk vilje til å prioritere støtteordningene gjennom de årlige jordbruksoppgjørene, noe denne regjeringen har vist at den har.

SPØRSMÅL NR. 72

Innlevert 10. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 20. oktober 2008 av landbruks- og matminister Lars Peder Brekk

Spørsmål:

«Produsenter og importører av vegetarmat mener de blir diskriminert i forhold til produsenter av animalsk mat fordi disse får langt mer i tilskudd til sin drift enn det vegetarprodusentene får, samt at importører møter en tollmur som gjør produktene dyre.

Hvordan vil statsråden bidra til å likestille produsenter av vegetarmat og animalskmat?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr, der representanten hevder at produsenter og importører av vegetarmat diskrimineres i forhold til produsenter av animalske varer, og ber om at disse varegruppene likestilles.

Det er for det første ikke uten videre klart hva representanten Asmyhr legger i uttrykket ”produsenter og importører av vegetarmat”.

Den vanligste definisjonen av vegetarmat er all mat som ikke er av animalsk opprinnelse. I tillegg er det noen varianter der melk og eggprodukter også kan aksepteres. Jeg tar her utgangspunkt i den snevreste definisjonen. Jeg vil videre skille mellom produsenter og importører, da dette i liten grad dreier seg om en og samme gruppe.

Videre må det bero på en misforståelse når representanten synes å mene at den totale mengden tilskudd til en produksjon i seg selv er et mål på om den diskrimineres eller ikke.

Departementet har i en rekke proposisjoner redegjort detaljert for utformingen av virkemiddelbruken i landbrukspolitikken. De viktigste økonomiske virkemidlene er priser, som igjen avhenger av tollvernet, samt ulike produksjonstilskudd over jordbruksavtalen.

Utformingen av tilskuddsystemet i norsk landbrukspolitikken tar utgangspunkt i en vurdering av både

produksjonsvilkår, priser og markedsinntekter, produksjonskostnader, strukturelle og distriktmessige forhold med mer. Virkemidlene utformes på en helhetlig måte med sikte på å nå de målene som Stortinget har satt for landbrukspolitikken. Å vurdere mengden budsjettstøtte isolert gir liten mening. At tilskudd pr. dekar, pr. dyr eller pr. kg nødvendigvis vil gi mer i samlet tilskudd til store enn til små produksjoner, bør også være vel kjent.

Norge er et land der forholdene ligger best til rette for grasproduksjon i store områder. Derfor vil husdyrproduksjonene dominere, rett og slett fordi det

mange steder ikke er annen produksjon som er hensiktsmessig. Likevel har vi et betydelig støttenivå også til frukt- og grøntproduksjon, spesielt i mer marginale områder. Areal- og kulturlandskapstilskuddet til grønnsaker i sone 7 (for inntil 60 dekar lengst i nord) er for eksempel 1.689,- kroner pr. dekar, mens det samme tilskuddet for gras er 455,- kroner pr. dekar (for inntil 200 dekar). I sentrale områder er tilskuddene lavere, men vi har ingen indikasjoner på at økonomien samlet sett er spesielt dårlig innenfor grøntproduksjonene sammenlignet med husdyrproduksjoner.

Når det gjelder import, har det norske tollvernet som formål å beskytte de produksjoner vi har i Norge på en slik måte at vi kan opprettholde en lønnsom produksjon. Dette gjør oss videre i stand til å produsere de varene det er grunnlag for i Norge, å ha landbruksproduksjon over hele landet, og bidra til matvaresikkerheten ved å opprettholde jordbruksarealene.

For frukt- og grøntprodukter har vi derfor kun tollvern for de produkter vi har produksjon av, og i de perioder av året markedet tilbys norske produkter. Det vil si at vi har nulltoll for en rekke vegetabiliske produkter som soya, ris, sukker, sitrusfrukter med mer. Likeledes er det også nulltoll i perioder av året for en rekke frukt- og grøntprodukter som har be-

grenset norsk sesong. I det siste året har også verdensmarkedsprisen på korn vært så høy at det heller ikke her har vært beregnet toll ved innførsel til Norge. For husdyrproduktene derimot, har vi et kostnadsnivå i produksjonen som gjør at produksjonen må beskyttes av et relativt høyt tollvern.

Statens landbruksforvaltning opplyser og det burde være vel kjent, at tollsatsene generelt er forholdsvis langt lavere for grønnsaksprodukter enn for kjøttprodukter. For grønnsaksprodukter kan det i tillegg søkes om ytterligere tollnedsettelse. Statens landbruksforvaltning har i 2008 behandlet flere søknader om tollnedsettelse for konserverte grønnsaker/konserverte grønnsaksblandinger der tollsatsen har blitt satt til 1,50 kr/kg.

Generelt har vi ikke støtteordninger til bearbeiding av landbruksvarer. Råvarekostnadene er derfor den eneste faktoren som er påvirket av norsk landbrukspolitikk og som samtidig kan virke inn på et eventuelt konkurranseforhold mellom animalske og vegetabiliske bearbejdede produkter. Videre er det

slik at vegetarprodukter som for eksempel er produsert med henblikk på å være substitutter for kjøtt, blir ilagt toll på basis av tollene på de råvarene de inneholder. Det vil derfor eventuelt måtte være andre kostnader i bearbeidingen som kan forskyve konkurranseforholdet, dvs. kostnader som ikke påvirkes av landbrukspolitikken.

Konklusjonen er derfor det motsatte av hva representanten Asmyhr antyder i sitt spørsmål. Norsk landbrukspolitikk innebærer samlet sett at ikke-animalske produkter relativt sett blir billigere enn de animalske. Dette er trolig også en medvirkende årsak til at Norge har et relativt lavt forbruk av kjøtt per person sammenlignet med mange andre land, og for eksempel et klart høyere forbruk av sitrusfrukter enn Sverige. Dette forholdet vises også gjennom norske forbrukeres grensehandel av matvarer. Her er det alt vesentlig kjøtt som handles, i tillegg til tobakk og alkoholholdige produkter, og i svært liten grad frukt og grønt.

SPØRSMÅL NR. 73

Innlevert 13. oktober 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim

Besvart 20. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Gjennom media har vi siste dagane høyrte at direktøren i Helse Vest har høgare lønn enn statsministeren. Vi har også fleire gonger høyrte om svært høge lønningar til andre leiarar i helseføretaka. Samtidig høyrer vi at helseføretaka har til dels store underskot på drifta, noko som går ut over pasientbehandlninga.

Kva syn har statsråden på lønnsforholda til administrative leiarar i helseføretaka?»

Svar:

Som representanten Åge Starheim er kjent med, har de statlige eide regionale helseføretakene ansvar for å sikre likeverdige spesialisthelsetjenester til befolkningen i sin region, samt et eieransvar for de underliggende helseføretakene. I St.prp. nr. 1 (2008-2009) er det foreslått at de regionale helseføretakene skal tildeles omlag 100 milliarder kroner for å ivareta dette ansvaret. De fire regionale helseføretakene varierer i størrelse, men preges av store budsjetter, krevende oppgaver og store utfordringer. Dette krever kompetente ledere.

Jeg deler Starheims syn på at de administrerende direktørene i de regionale helseføretakene er godt avlønnet. Jeg mener imidlertid at avlønningen må reflektere det ansvaret og de krevende oppgavene disse lederne har. Det er styrene i det regionale helseføretaket som tilsetter og fastsetter administrerende direktørs lønns- og ansettelsesforhold. Dette følger av helseføretakslovens § 36.

Staten er etter hvert en betydelig eier av ulike virksomheter, og det er derfor satt fokus på lederlønninger i virksomhetene. På den bakgrunn har Nærings- og handelsdepartementet fastsatt retningslinjer for lønns- og ansettelsesvilkår for ledere i heleide statlige foretak og selskaper (28. juni 2004). Retningslinjene slår fast at "...lederlønnsnivået i statlige selskaper skal være konkurransedyktige, men de bør ikke være lønnsledende innenfor sine bransjer". Dette er også denne regjeringens grunnleggende holdning.

Helseføretakene er omfattet av disse retningslinjene. Retningslinjene, som er veiledende for styrene, omfatter forhold som fastsettelse av lønn, pensjonsytelser og sluttvederlag for administrerende direktør.

Det er avgjørende at den offentlige spesialisthelsetjenesten har tillit og legitimitet i samfunnet. Det er derfor viktig at administrerende direktørs lønns- og pensjonsvilkår ikke oppfattes som urimelige sett i forhold til de krav stillingen innebærer og den kontekst de opptrer i. På den annen side må de kunne tilbys vilkår som gjør det mulig å rekruttere og beholde ledere i disse krevende stillingene. Styrene har derfor en utfordring i å håndtere lønns- og ansettelsesvilkårene til de administrerende direktørene i en balanse mellom å tilby vilkår som er tilstrekkelig attraktive til å rekruttere og beholde ledere, og som samtidig vinner forståelse og aksept i samfunnet.

Det er derfor viktig med åpenhet om de administrerende direktørens lønns- og ansettelsesforhold.

På den bakgrunn redegjør styrene, i sine årsberetninger til eier, i detalj om administrerende direktørs lønns- og ansettelsesforhold. Videre redegjør departementet, i St.prp. nr. 1, om hver av de administrerende direktørens lønns- og ansettelsesforhold i regnskapsperioden (St.prp. nr. 1 (2008-2009, kap 8.4).

Ingen eier eller virksomhet er tjent med intern eller ekstern uro knyttet til urimeligheter i ledernes avlønning eller mangel på åpenhet om denne. Jeg kan derfor forsikre representanten Starheim om at jeg følger utviklingen nøye. Vår vurdering av hvordan styrene håndterer dette ansvaret inngår som del av eiers totalvurdering av styrenes arbeid i hvert av de regionale helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 74

Innlevert 13. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 17. oktober 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Utbyggingen av ny 4-felts E6 langs Mjøsa ser nå ut til å stanse helt opp fordi Stortinget ikke har fått gjort endelig vedtak om den siste parsellen. Statens vegvesen mener at Miljøverndepartementet snarest må gjøre et vedtak om hvor traseen skal gå. Bl.a. vil anleggsmaskinene måtte flyttes til andre prosjekter fordi Stortinget ennå ikke har fått fattet et endelig vedtak. Dette er svært beklagelig og typisk norsk.

Vil statsråden snarest konkludere og fremme nødvendig sak for Stortinget slik at vedtak kan tas før nyttår?»

Svar:

Kommunedelplaner for E6 og Dovrebanen i Stange og Eidsvoll kommuner er i Miljøverndepartementet til behandling. Miljøverndepartementet skal avgjøre valg av traséer for veg og bane fordi Statens vegvesen og Jernbaneverket har fremmet innsigelser til kommunenes vedtak. Saken er svært omfattende og konfliktfylt, og saksbehandlingen har derfor tatt tid. Saken er prioritert, og behandles videre av Miljøverndepartementet i samråd med andre berørte departementer.

SPØRSMÅL NR. 75

Innlevert 13. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 23. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Det eksisterer et vidtgående regelverk for merverdiavgift knyttet til begravelser og gravferd. Blant annet er avdøde en "vare" i forhold til moms-regelverket, og ileggelse av moms kan være avhengig av hvor i landet man bor i forhold til hvor man blir grav-

lagt. I tillegg er regelverket fullt av grenseoppganger som synes ganske spesielt, f.eks. er frakt av kiste til stedet der avdøde ligger momsbelagt, mens videre frakt med den avdøde er momsfritt.

Er statsråden enig i at det trengs en opprydning i regelverket?»

Svar:

Merverdiavgiftsplikten er i utgangspunktet generell og ikke knyttet til hvor i Norge omsetningen skjer. For at merverdiavgiftsplikt skal inntre må det imidlertid finne sted en omsetning. Dersom det ikke tas betalt for en tjeneste, skal det heller ikke beregnes merverdiavgift. Det gjør at samme tjeneste kan ytes både med og uten at merverdiavgift beregnes.

Utgangspunktet er videre at omsetning av alle typer varer og tjenester er merverdiavgiftspliktige. For enkelte typer varer og tjenester er det likevel vedtatt enkelte lempinger i avgiftsplikten. Slike lempinger er blant annet gitt på dette området. Unntak av denne typen skaper lett vanskelige avgrensninger.

Det framgår av merverdiavgiftsloven § 5 b nr. 8 at ”seremonielle tjenester som ytes i forbindelse med begravelser og bisettelser” er unntatt fra merverdiavgiftsloven.

Unntaket gjelder bare for tjenester. Begravelsesbyråer skal derfor beregne merverdiavgift ved all vareomsetning.

I tillegg til unntaket for seremonielle tjenester er

begravelsesbyråers omsetning av tjenester som gjelder transport av avdøde og tjenester som gjelder pakking og forsendelse av urner etter bisettelser fritatt for merverdiavgift. Disse fritakene ble gitt av Finansdepartementet 14. oktober 1969 med hjemmel i merverdiavgiftsloven § 70, og er foreslått lovfestet i et utkast til en ny, teknisk revidert merverdiavgiftslov som ble sendt på høring 30. mars 2007.

Når det gjelder Kirkelig fellestråd sitt arbeid i forbindelse med gravferd er dette, med hjemmel i merverdiavgiftsloven § 70, unntatt avgiftsplikt ved omsetning av tjenester. Unntaket ble gitt under forutsetning av at de aktuelle tjenestene er oppgaver som Kirkelig fellestråd har ansvaret for. Det kan imidlertid synes som om dette arbeidet organiseres forskjellig i enkelte kommuner. Dette kan også ha innvirkning på om merverdiavgift skal beregnes eller ikke. Intensjonene med dette unntaket har ikke vært at like tjenester skal få forskjellig merverdiavgiftsbelastning.

Jeg vil derfor be Skattedirektoratet om å gjennomgå merverdiavgiftsreglene på dette området for å se om regelverket kan gjøres klarere.

SPØRSMÅL NR. 76

Innlevert 13. oktober 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 21. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Kan samferdselsministeren forsikre om at den siste og unødvendige forsinkelsen på T-forbindelsen ikke vil medføre nye kostnadsoverskridelser eller andre problemer for fremdriften i prosjektet?»

BEGRUNNELSE:

T-forbindelsen mellom kommunene Haugesund, Karmøy og Tysvær er et særdeles viktig vei- og tunnelprosjekt som vil sørge for betydelig forbedring av trafikkavviklingen på Haugalandet. Prosjektet er solid forankret lokalt både hos myndigheter, næringsliv og befolkning.

Prosjektet er en rekke ganger blitt forsinket av ulike årsaker. Da de siste forutsetninger var godkjent av Karmøy kommune og Rogaland fylkeskommune i april i år og saken fortsatt ikke var kommet til Stortinget, sendte undertegnede 7. mai skriftlig spørsmål (1058) til samferdselsministeren og spurte om når Stortinget ville få den til behandling.

Samferdselsministeren forsikret i sitt svar datert

15. mai at det ble arbeidet intenst med saken for å få den lagt frem for Stortinget så snart som mulig. Signaler fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomité var at man der var innstilt på å få saken gjennom før man tok ferie, forutsatt at saken kom til Stortinget innen rimelig tid.

Til tross for signaler om at saken var ferdig i departementet lot fortsatt saken vente på seg, og undertegnede gjorde derfor en uformell henvendelse til departementet på telefon 5. juni for å høre hva som nå forsinket saken. En irritert og svært arrogant statssekretær ville ikke svare på dette, men fortalte i stedet at representanter for partier som ikke hadde vært i regjering overhodet ikke hadde greie på hva dette dreide seg om.

Årsaken til forsinkelsen kom for dagen da statsministeren og samferdselsministeren dro til Haugalandet med saken i kofferten på Stortingets siste dag, 20. juni. Det bekymret ikke de to at Stortinget ikke fikk behandlet saken før ferien, så lenge de fikk bruke saken i sitt mediashow på Haugalandet.

Resultatet av dette er at Stortinget nå behandler saken 5 måneder senere, og mange er på bakgrunn av dette bekymret for ytterligere kostnadsøkninger og problemer for fremdriften.

Svar:

Våren 2008 ble det arbeidet med å fastlegge forutsetningene for finansieringsplanen, bl.a. gjennom nye vedtak fattet av Karmøy kommune 7. april 2008 og av Rogaland fylkeskommune 22. april 2008. Etter dette ble det arbeidet med å få lagt saken fram for Stortinget så snart som mulig, slik jeg også forsikret representanten Vaksdal om i mitt brev datert 14. mai 2008 med svar på spørsmål nr. 1058 til skriftlig besvarelse.

Underforstått i mitt svar datert 14. mai lå det en selvsagt forutsetning om at behandlingen av saken i departementet og regjering skulle skje på en forsvarelig måte i tråd med de krav som stilles til saksbehandlingen. I denne forbindelse vil jeg vise til den så-

kalte utredningsinstruksen, Instruks om utredning av konsekvenser, foreleggelse og høring ved arbeidet med offentlige utredninger, forskrifter, proposisjoner og meldinger til Stortinget. Instruksen har som formål å sikre god forberedelse av og styring med de saker som er omfattet av den og bestemmelsene tar særlig sikte på at økonomiske, administrative og andre vesentlige konsekvenser av reformer og tiltak blir kartlagt.

Det er gjennomført utvidet ekstern kvalitetssikring (KS2) som har ført fram til fastsettelsen av styringsramme og kostnadsramme for prosjektet. Det er ikke mulig å si med sikkerhet om en endring av utlysningstidspunkt med noen måneder fører til endringer i kostnadene for T-forbindelsen. Dette vil være avhengig av markedssituasjonen. Det arbeides nå med sikte på å få et best mulig konkurransegrunnlag. Generelt skal grundige forberedelser hindre problemer ved gjennomføringen.

SPØRSMÅL NR. 77

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik

Besvart 24. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Undertegnede har både gjennom media og korrespondanse med kommunestyrerepresentanter blitt gjort kjent med at flere kommuner har fattet vedtak om å avhjemle sykehjemsplasser for å spare penger. Dette er gjerne sykehjemsplasser som er kommet i stand ved hjelp av statlige investeringsmidler.

Vil statsråden foreta en gjennomgang av hvor stort omfang dette ser ut til å ha, og samtidig sørge for at de statlige investeringsmidlene må tilbakebetales?»

Svar:

Kommunenes ansvar for å yte pleie- og omsorgstjenester følger av kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Etter disse lovene er den enkelte kommune forpliktet til å yte pleie- og omsorgstjenester både i form av hjemmebaserte tjenester og i form av institusjonsbaserte tjenester som sykehjem. Kommunene organiserer i hovedsak selv sine tjenester ut fra lokale forhold og behov.

Vurderingene av hvordan tjenestetilbudet skal organiseres vil variere fra kommune til kommune ut

fra ulike ønsker og behov. Det er kommunene som må finne den gode balansen mellom sykehjem og hjemmetjenester, herunder omsorgsboliger.

Jeg er kjent med at enkelte kommuner har valgt å omgjøre sykehjemsavdelinger til omsorgsboliger med heldøgns tjenestetilbud, mens andre kommuner har lagt ned gamle nedslitte alders- og sykehjem og bygd opp nye omsorgssentra med omsorgsboliger og heldøgns hjemmetjenester. Som følge av ulik finansieringsordning for hjemmebaserte og institusjonsbaserte pleie- og omsorgstjenester medfører dette for kommunene en gunstigere finansiering av blant annet medisiner og hjelpemidler, som i institusjon dekkes av kommunen. Regjeringen har i St.meld. nr. 25 (2005-2006) vurdert ulike alternativer for mer lik finansiering og brukerbetaling for opphold og tjenester i og utenfor institusjon, og konkludert på følgende måte:

”Samlet sett finner regjeringen at ulempene ved dagens ordninger ikke forsvare å gjennomføre en omfattende reform. Hensynet til at brukerne ikke skal komme svekket ut etter en omlegging, tilsier at dagens ordninger inntil videre bør opprettholdes. Regjeringen

vil imidlertid følge utviklingen i kommunene og vurdere behovet for tiltak løpende.”

Når det gjelder omdanning av sykehjemsplasser til heldøgns omsorgsboliger, har dette foreløpig et så begrenset omfang at det isolert ikke tilsier grunnlag for noen reform av finansieringsordningene.

I denne sammenheng har jeg imidlertid lyst til å understreke at dersom omsorgssektoren skal kunne møte de utfordringer den står foran, vil det være av avgjørende betydning at sentrale myndigheter legger til rette og åpner for lokal utvikling og tilpasning, og for etablering av hensiktsmessige løsninger som kanskje også går på tvers av tradisjonelle modeller. Enkelte undersøkelser og forsøk kan indikere at hjemmetjenesteorienterte kommuner driver mer effektivt enn institusjonsorienterte kommuner uten at omsorgstilbudet blir dårligere. En av årsakene til dette kan være det tette samspillet hjemmetjenesten har med den enkeltes familie og nettverk om enkelte av omsorgsoppgavene.

Først og fremst må det likevel være brukernes behov og ønsker som må legges til grunn for valg av boformer og organisering av tjenestetilbudet. Blant de nye eldregenerasjoners brukere er det flere som ønsker alternativer til institusjon ved langvarig opphold, og det er viktig også å ta hensyn til disse ved utformingen av tjenestetilbudet.

I de tilfeller der en sykehjemsbeboer får sitt tjenestetilbud endret fra sykehjem til omsorgsbolig med heldøgns tjenestetilbud, må det fattes et særskilt vedtak om dette. Beboeren og eventuelt beboerens pårø-

rende bør varsles tidlig og har rett til å påklage dette som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Utflytting mot beboerens vilje kan bare skje når faglige grunner taler for det og det er ordnet med annet opphold.

Det er riktig at enkelte av de sykehjemmene som omdannes til heldøgns omsorgsboliger kan være bygd ved hjelp av statlige investeringsmidler gitt gjennom Husbankens investeringstilskudd til sykehjemsplasser. Tilskuddet etter Handlingsplanen for eldreomsorgen skulle stimulere kommunene til å øke tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger tilrettelagt for heldøgns pleie og omsorg. Av retningslinjenes punkt 3.5 fremkommer at forutsetningene om bruk, disponering og tildeling av sykehjemsplassene tas inn i en egen tilskuddsavtale mellom Husbanken og den enkelte kommune. Dersom sykehjemsplassene i løpet av de første 20 årene etter utbetaling brukes til andre formål enn det som er forutsatt ved tilskuddstildelingen, kan Husbanken kreve at kommunen tilbakebetaler den delen av oppstartings-tilskuddet som ikke er avskrevet. Tilskuddet blir avskrevet med 5 prosent av opprinnelig tilskuddsbeløp hvert år etter utbetaling.

Omdisponering av sykehjem til omsorgsboliger oppfattes som endret bruk av en slik karakter at nevnte bestemmelse kommer til anvendelse. Da tilskuddet er basert på egen avtale mellom Husbanken og den enkelte kommune, forutsettes det at kommunen varsler Husbanken ved endret bruk av sykehjemsplasser kommunen har mottatt investeringstilskudd for.

SPØRSMÅL NR. 78

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Tord Lien

Besvart 22. oktober 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim

Spørsmål:

«Direktoratet for Naturforvaltning og en lokal rovviltneemnd har totalt tildelt 16 fellingstillatelser på lisensfelling av bjørn for inneværende år. Så langt har bare to bjørn blitt felt. En utvidelse av jakttiden vil i store deler av landet medføre mulighet for jakt på sporsnø, noe som muliggjør en mer effektiv jakt. Etersom binnene går i hi først vil en slik utvidelse også medføre mer målrettet uttak av hannbjørner.

Vil statsråden sørge for at jakttiden for lisensjakt på bjørn blir utvidet?»

Svar:

Bakgrunnen for den økte vektleggingen av lisensfelling og kvotejakt er ønsket om å utvikle jakt og fellingformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltagelse av lokale jegere. Perioden for lisensfelling av bjørn i Norge er i rovviltforskriften fastsatt til 1. september til 15. oktober. Det er nødvendig å ha en tydelig avgrensning av tidsrommet for når det er lov til å jakte på bjørn i Norge. Dette gjelder for alle arter det åpnes for jakt på. Lisensfellingsperiodens avgrensning er gjort av hensyn til bjørnen som normalt går i hi fra og med midten av oktober.

I Norge ble det for første gang åpnet for lisensfelling på bjørn i 2006. Kun to bjørner ble felt under lisensfellingsperioden i høst. Det lave antallet felte bjørner kan bl.a. skyldes manglende tradisjon og kunnskap om jakt på bjørn i Norge og lav tetthet av bjørn. I Sverige, hvor de har lenger erfaring med jakt på bjørn og høyere bjørnetetthet, er fellingsprosenten langt høyere. Bjørnejakten i Sverige avsluttes omtrent på samme tid som i Norge, og dette tilsier at lav fellingsprosent ved lisensfelling i Norge ikke uten

videre kan tilskrives fellingsperiodens lengde. Det er rimelig å anta at fellingsprosenten i Norge vil øke på sikt, etter hvert som interessen for og kompetansen på bjørnefelling øker også her.

På denne bakgrunn anser jeg det ikke som aktuelt å gjøre endringer i tidsperioden for lisensfelling av bjørn. Erfaringene fra Sverige viser at det er fullt mulig å oppnå effektiv jakt på bjørn innenfor den perioden det er åpnet for lisensfelling i Norge.

SPØRSMÅL NR. 79

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten

Besvart 24. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Bergen, Trondheim og Oslo får flere millioner i årlig støtte til psykisk helse, mens Stavanger-studentene selv må finansiere et tilsvarende tilbud.

Hva vil statsråden gjøre for å rette opp i denne åpenbare skjevfordelingen?»

BEGRUNNELSE:

I motsetning til Bergen, Trondheim og Oslo finansierer Stavangerstudentene samskipnadens psykiske helsetilbud fullt ut over semesteravgiften.

Statsråden har tidligere nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere det psykiske helsetilbudet til studenter. Rapporten er omtalt i St.prp. nr. 1 (2008-2009). I forslag til statsbudsjett tilgodeses Helse Nord med 1 mill. til studentenes psykiske helse. NAV-refusjonene som tidligere har vært utbetalt til Studentsamskipnadene i Oslo, Trondheim og Bergen overføres til Helseregionen. Helse Vest og Helse Sør Øst tilføres altså ikke friske midler og Helse Vest og Helse Sør-Øst får heller ikke føringer i statsbudsjettet om økonomisk støtte til studentene i Stavanger og Oslo/Akershus.

Studentsamskipnaden i Oslo/Akershus og Stavanger har samme tilbud om psykisk helsetjeneste til studentene som Oslo, Trondheim, Tromsø og Bergen. I Oslo/Akershus og Stavanger dekkes alle kostnadene med tilbudet over semesteravgiften, men de fire andre som har et tilsvarende tilbud får overført millionbeløp fra staten. At Bergen, Trondheim og Oslo får flere millioner i årlig støtte til psykisk helse mens stavangerstudentene selv må finansiere et tilsvarende tilbud innebærer en skjevfordeling.

Svar:

Jeg enig med representanten Høybråten i at det er store variasjoner mellom de ulike studentsamskipnadene når det gjelder tilbud og finansiering av det psykiske helsetilbudet til studentene. Som varslet i statsbudsjettet for 2008 har det derfor vært nedsatt en arbeidsgruppe for å vurdere hvordan man kan samarbeide bedre om å gi et godt psykisk helsetilbud til studentene ved våre universiteter og høyskoler. En av forutsetningene for oppdraget i budsjettet for 2008 var at eksisterende tilbud ved samskipnadene ikke skulle bygges ned. Det har ligget i arbeidsgruppens mandat at de regionale helseforetakenes "sørge for"-ansvar og kommunenes ansvar for primærhelsetjenesten skal legges til grunn for en fremtidig løsning for studenthelsetjenesten, jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008). Arbeidsgruppen foreslår enstemmig at det etableres avtaler mellom studentsamskipnadene, lærestedet, vertskommunen og regionale helseforetak om hvordan tilbudet om psykiske helsetjenester for studenter skal innrettes og finansieres. Gruppen foreslår videre visse justeringer av finansieringsordningen og har avgitt delt innstilling på spørsmålet om fremtidig finansiering av avtalehjemler versus finansiering gjennom basistilskuddene i de regionale helseforetakene.

Det er i dag 25 studentsamskipnader i Norge fordelt på 7 universiteter, 26 høyskoler og 5 vitenskapelige høyskoler under statlig eierskap. De tre største studentsamskipnadene, Studentsamskipnaden i Oslo, Studentsamskipnaden i Bergen og Studentsamskipnaden i Trondheim, får i dag tilskudd fra regionale helseforetak og trygderefusjon fra NAV, i tillegg til

egenfinansiering gjennom semesteravgiften og gratis lokaler fra utdanningsinstitusjonene. De øvrige 22 studentsamskipnadene finansierer sitt helsetilbud fra semesteravgiften og gratis lokaler fra utdanningsinstitusjonene. Semesteravgiften utgjør den største inntektskilden også ved de tre studentsamskipnadene som i dag får tilskudd fra de regionale helseforetakene.

Med utgangspunkt i behovet for lik tilgang til tjenester i alle helseregionene, foreslår jeg derfor i statsbudsjettet for 2009 å stille krav til Helse Nord RHF i neste års oppdragsdokument om å avsette 1 mill. kroner innenfor sin budsjettramme for 2009 til psykiske helsetjenester i regi av studentsamskipnadene i Helse Nord. Helse Nord tilføres ikke friske midler, men blir bedt om å oppprioritere innenfor sine rammer. I oppdragsdokumentet for 2008 ble det stilt tilsvarende krav til Helse Vest RHF.

I tillegg foreslår jeg i budsjettet for neste år å overføre de refusjonene til lege- og psykolog-spesialister som i dag utbetales fra NAV, til de regionale helseforetakenes basisrammer. Denne løsningen tar utgangspunkt i de regionale helseforetakenes generelle "sørge for"-ansvar overfor befolkningen. Det er i dag ikke hjemmel i folketrygdloven for å utløse trygderefusjon for psykologspesialister og psykiatere ansatt ved samskipnadene. Departementet har til nå bedt om at det midlertidig gjøres unntak fra de aktuelle bestemmelsene. Forslaget om å overføre disse trygderefusjonene til de regionale helseforetakenes basisrammer vil rydde opp i dette. Tilskuddene til samskipnadene vil bli mer samlet, og dette er en modell som bygger på de ordinære prinsippene for organisering og finansiering av helsetjenester.

Jeg vil derfor følge rapportens anbefalinger ved å

bidra til å initiere avtaler mellom studentsamskipnadene, lærested, vertskommune og regionale helseforetak om drift av psykisk helsetjeneste for studenter. Avtalene skal ha som formål å sikre at studentene har tilgang til psykiske helsetjenester/psykososiale tjenester. Slike avtaler vil bidra til å ivareta det behovet for samhandling og klare ansvarsforhold som har vært etterlyst, og bidra til at de sentrale aktørene vil ha en felles basis for ansvar, oppgaveforståelse, samarbeidsrutiner og finansiering.

Det sentrale styringsredskapet framover vil være det lovfestede ansvaret hos regionale helseforetak og kommuner, samt de avtaler som anbefales inngått. Det lovfestede ansvaret omfatter tilbud til studentene som til andre innbyggere, og jeg ser det ikke som hensiktsmessig på sikt verken å ha særskilte finansieringsordninger eller å øremerke midler i tilknytning til enkeltgrupper i samfunnet. Styringssignalet til Helse Vest og Helse Nord er imidlertid begrunnet med at det er ønskelig å etablere et nasjonalt sett like- re utgangspunkt for helsetjenester til studenter. Hvordan helsetjenesten nærmere skal organiseres og hvordan ulike behov skal dekkes lokalt, forutsettes ivare tatt gjennom den anbefalte avtaleordningen. Det er behovet for psykiske helsetjenester ved den enkelte studentsamskipnad som må ligge til grunn for utforming av tilbudet. Dette forutsettes ivare tatt gjennom de nevnte avtaler.

Gjennom å følge opp de tiltakene arbeidsgruppen foreslår – forpliktende avtaler mellom de aktuelle aktørene og en mer samlet finansiering fra de regionale helseforetakene, har jeg tro på at dette vil gi en tilfredsstillende psykisk helsetjeneste for studentene både i Stavanger og ved de øvrige studentsamskipnadene.

SPØRSMÅL NR. 80

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 21. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Aksjonsgruppa for E-18 i Telemark har krevd planfritt kryss på E-18 V/Åby i Bamble. I statsbudsjettet for 2009 er det satt av ca. 20 mill. til T-kryss på strekningen. Noe som ikke er i tråd med aksjonsgruppas krav.

Vil statsråden sørge for at vegvesenet etablerer planfritt kryss, samt sørge for at event. behov for ek-

stra midler for å fullføre krysset kommer på plass, og mener statsråden at Statens vegvesen sin fremgangsmåte med trusler om å flytte pengene til andre hvis ikke man går for disses forslag er akseptabel?»

BEGRUNNELSE:

Aksjonsgruppa for E-18 i Telemark har i lang tid arbeidet for at det må komme på plass strakstiltak for

å bedre trafikksikkerheten på E-18 i Telemark. Aksjonsgruppa har blant annet krevd at det i tillegg til midtdelere må bygges en sammenhengende gang/sykkelvei mellom Rugtvedt og Dørdal for at myke trafikanter skal slippe å gå langs E-18. I tillegg har aksjonsgruppa krevd at det må etableres 5 planfrie kryss på E-18 i Bamble og Kragerø. Et av disse kryssene (Åby-krysset) ligger inne i Statens vegvesen sitt handlingsprogram perioden 2006-2009 inne med finansiering i 2009. I statsbudsjettet for 2009 ligger det inne ca. 20 millioner kroner til utbedring av Åby-krysset som T-kryss. Dette er ikke i tråd med kravene som aksjonsgruppa har fremmet både for statsråden, transport- og kommunikasjonskomiteen og Statens vegvesen. I forbindelse med kommunens arbeid med reguleringsplanen for området ble det under behandlingen i Teknisk komité i Bamble kommune, gitt klar beskjed fra saksbehandler at dersom kommunen ikke aksepterte forslaget om T-kryss så ville vegvesenet legge inn innsigelser, dersom kommunen gikk for planfritt kryss, samtidig som man truet med at penge- ne da også ville bli tatt bort fra det aktuelle krysset. I forbindelse med statsbudsjettet som nå er fremlagt legges det til grunn at man skal bruke ca. 20 millioner til å utbedre krysset som et T-kryss.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar om samme sak datert 19. september 2007 til Fremskrittspartiets stortingsgruppe. I svaret redegjorde jeg for at det langsiktige mål er at E18 gjennom Bamble skal ha firefelts veg med midtdeler og planskilte kryss. Strekingen inngår i konseptvalgutredningen og påfølgende KS1 (ekstern kvalitetssikring i tidelig planfase) for strekingen Langangen-Grimstad, som vil gi føringer for fremtidige, langsiktige løsninger og videre planlegging.

Inntil det er aktuelt med en større utbygging av E18 gjennom Bamble mener jeg det er nødvendig å utføre trafikksikkerhetstiltak langs eksisterende E18 for å avhjelpe ulykkessituasjonen. Utbedringen av blant annet Åbykrysset inngår i denne tiltaksstrategien. Utbygging til fullkanaliserte T-kryss med venstresvingefelt forventes å gi god effekt, der nytt kanalisert T-kryss gir en god trafikksikker løsning med god sikt og lite kryssende trafikk. Med uavklarte løsninger for fremtidig E18 gjennom Bamble er det etter mitt syn ikke riktig nå å bygge fullt ut planskilte kryss, da det er usikkert om de vil inngå i en permanent løsning.

SPØRSMÅL NR. 81

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos

Besvart 22. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Hva vil arbeids- og inkluderingsministeren gjøre for at alle som har krav på å komme inn under tiltaksgarantien får dette tilbudet, i henhold til intensjonene i stortingsproposisjon?»

BEGRUNNELSE:

Idet jeg viser til mitt spørsmål til arbeids- og inkluderingsministeren den 2. oktober (spm. nr. 12) om tiltaksgarantien jf. St.prp. nr.1 (2007-2008) og ministerens svar av 9. oktober 08 ref 200805009/MAT kan jeg ikke se av svaret at ministeren har svart fyllestgjørende på mitt spørsmål. Det er positivt at Arbeids- og velferdsetaten rapporterer at de fleste tidligere ventestønadmottakere nå har kommet i arbeid, er i tiltak eller mottar andre ytelser. Mitt spørsmål til ministeren dreide seg ikke om "de fleste" som hadde fått et tilbud, men snarere om alle de andre som ikke

hadde blitt ivaretatt av tiltaksgarantien og som ikke hadde fått noe tilbud. Med henvisning til St.prp. nr.1 (2007-2008) hvor det står klart at:

"langtidsledige som har vært sammenhengende helt ledige siste to årene eller lenger, og ventestønadsmottakere som har vært ledige de siste 6 månedene eller lenger skal omfavnes av en tiltaksgaranti som innebærer tilbud om deltakelse på arbeidsmarkedstiltak".

Mitt spørsmål til ministeren var altså om hva han ville gjøre for de som enda ikke hadde blitt omfattet av garantien, men som åpenbart hadde krav på tiltaksgaranti på lik linje med "de fleste".

Svar:

Ventestønadene ble opphevet for nye tilfeller fra 1. januar i år. For de som mottok stønaden ved opphevelsen, ble ordningen forlenget frem til 1. juli. Ventestønadene var, som betegnelsen tilsier, ment å

være en midlertidig stønad i påvente av tilbud om arbeid eller arbeidsmarkedstiltak. Det viste seg at relativt mange ble gående lenge i ordningen uten å komme tilbake i arbeid. Dette er en av grunnene til at stønadsordningen nå er opphevet. Tidligere mottakere av ventestønad omfattes av regjeringens langtidsledighetsgaranti, og målet med garantien er å øke aktiviteten med sikte på overgang til arbeid.

Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet vil langtidsledige, deriblant tidligere ventestønadsmottakere, alltid bli vurdert for arbeidsmarkedstiltak. Tilbudet til den enkelte skal tilpasses de individuelle behov med sikte på å bidra til at vedkommende kommer raskt ut i jobb. En stor del av målgruppen for langtidsledighetsgarantien er imidlertid over 65 år, noe som gjør arbeidet med å motivere og å finne passende tiltak krevende. Flere av personene har dessuten deltatt på arbeidsmarkedstiltak tidligere.

I juni hadde om lag tre fjerdedeler av de tidligere ventestønadsmottakerne fått oppfølging av de lokale NAV-kontorene. I dette ligger det at de har vært inne til en samtale ved sine lokale NAV-kontor for å kartlegge sine behov, og de kan også ha fått tilbud om tiltak eller arbeid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet melder at enkelte av de tidligere ventestønadsmottakerne opplevde det som vanskelig når ventestønaden opphørte og det ikke umiddelbart forelå et alternativt tilbud. De tidligere ventestønadsmottakerne er en prioritert gruppe i Arbeids- og velferdsetaten, og dagens tiltaksnivå er tilstrekkelig for å møte behovene. Etaten arbeider derfor fortløpende med å gi tilbud til denne gruppen. Innfasingen av NAV-reformen gjør imidlertid at Arbeids- og velferdsetaten nå er inne i en krevende fase, både når det gjelder organisering og gjennomføringen av mange viktige oppgaver. Dette påvirker den generelle gjennomføringsevnen til etaten.

Det er liten tvil om at det er en stor belastning å være arbeidsledig over lang tid. Regjeringen er opptatt av at flest mulig som har behov for bistand skal få tilbud som kan bidra til at de får en fot innenfor arbeidslivet. Oppfølgingen av langtidsledighetsgarantien er derfor noe jeg vil ta opp nærmere med Arbeids- og velferdsdirektoratet for å sikre at garantien oppfylles.

SPØRSMÅL NR. 82

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Gunn Olsen

Besvart 24. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Mener statsråden at en refusjonsordning fra hjemmekommunen er den beste løsningen og vil statsråden se på denne utfordringen?»

BEGRUNNELSE:

Mange kommuner i Telemark forbereder seg på økte utgifter til hjemmesykepleie. Dette er kommuner med mange fritidsboliger. Høy hyttestandard gjør at stadig flere vil oppsøke fritidsboligene tross høy alder, funksjonshemming og sykdom. Kommunehelsesloven gir som kjent ikke bare rett til akutt helsehjelp, men også rett til tradisjonell pleie og omsorgstjenester der man er hytteboer eller feriegjest. Det er grunn til å tro at denne ordningen stadig blir bedre kjent og blir utfordrende for kommunene økonomisk. Mangel på fagpersonell er også krevende, særlig i sommerferien.

Svar:

Det er riktig at kommunene i dag er forpliktet til å yte nødvendig helsetjeneste for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen. Dette betyr at kommunene også er ansvarlig for å yte nødvendig helsehjelp for pendlere og feriegjester som måtte oppholde seg på hytter.

Undersøkelser fra kommunenes interesseorganisasjon, KS, har vist at det foreløpig er få hyttebeboere som bruker pleie- og omsorgstjenestene i sine hyttekommuner. Av seks undersøkte hyttekommuner var det kun en som kunne vise til ekstra kostnader som følge av feriegjester. I hovedsak var "gjestebrukere" av kommunenes pleie- og omsorgstjenester således ikke noen stor ekstra belastning på tjenesteapparatet, verken økonomisk eller praktisk. Jeg vil også vise til at spørsmålet om kompensasjon for ekstra kostnader til feriekommuner ble reist av ordfører i Trysil kommune, Ole Martin Norderhaug, på vegne av flere rei-

selivskommuner i forbindelse med "Sørheimutvalget" sitt arbeid, jf. rapport: "Forslag til forbedring av overføringssystemet for kommunene". Utvalget avviste imidlertid å ta opp disse spørsmålene og la inn en ekstra kompensasjon for dokumenterbare kostnader i skjønnsrammen. I Kommunal- og regionaldepartementets retningslinjer for fordeling av skjønns-tilskuddet er dette fulgt opp med en føring om at fylkesmannen i sin fordeling av skjønnsmidlene bør ta hensyn til kommuner med et høyt antall fritidsboliger.

Det er allikevel klart at mange kommuner etter hvert kan stå overfor betydelige utfordringer med å oppfylle det lovpålagte ansvaret. Denne problematik-

ken er jeg oppmerksom på, og jeg er derfor opptatt av å finne gode løsninger på dette. Det er nødvendig med systemer som er gode både for mottakeren og tilbydereren av tjenestene, også i hyttekommuner.

Som kjent har jeg startet et omfattende arbeid for å finne gode løsninger for hvordan samhandlingen i helsetjenesten kan bli bedre. Det handler om å kunne gi et sammenhengende og helhetlig tilbud til pasientene både på tvers av forvaltningsnivåene og innad i den enkelte virksomhet. Jeg vil også vise til at departementet arbeider med en større revidering av kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Også her vil det være naturlig å se nærmere på virkeområdet i forhold til den enkelte kommunes ansvar.

SPØRSMÅL NR. 83

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Eirin Faldet

Besvart 22. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Statens vegvesen - Vegdirektoratet har nylig avholdt en anbudskonkurranse om produksjon av bilskilt. Dette er utlyst som en reservert kontrakt forbeholdt skjermet sektor. Vegdirektoratet har innstilt på å velge en svensk leverandør som skal levere skilt i plast, og som har automatisert produksjon, noe som innebærer færre attføringsarbeidsplasser.

Er samferdselsministeren kjent med at intensjonen i anbudet mht. å gi arbeid til sosialt vanskeligstilte mennesker ikke er fulgt?»

BEGRUNNELSE:

Anbudskonkurransen er utlyst som åpen konkurranse, samtidig som det er en reservert kontrakt forbeholdt "vernede virksomheter", altså skjermet sektor eller institusjonelle tiltaksarrangører som attføringsbedriftene i Norge er.

Intensjonen var at dette skulle gi arbeid til sosialt vanskeligstilte mennesker ved å stille enkelte krav knyttet til sosiale forhold ved tilbydernes bedrifter i denne konkurransen. Det er bl.a. et krav om 70 % attføring.

Vegdirektoratet har valgt et tilbud med maskinell produksjon som gir minimal behov for arbeidskraft. Dette bryter med intensjonen om å gi arbeid til sosialt vanskeligstilte mennesker, personer på attføring.

Et konsortium av 6 attføringsbedrifter synes å ha det billigste tilbudet basert på skilt i produsert i aluminium.

Ifølge opplysninger fra Svenska Vägverket gikk Sverige bort fra å produsere skilt i plast allerede i 2002, fordi plastskilt har dårligere kvalitet og er mindre robust enn aluminium.

Det er et stort behov for flere attføringsplasser i Norge, noe som jeg mener ikke blir godt nok ivare tatt.

Svar:

Jeg har primært ønsket at denne typen kontrakt ikke skulle bli tildelt ved bruk av anbud. Vegdirektoratet utlyste 20. juni 2008 konkurranse om fremtidig leveranse av kjennemerker til kjøretøy. Bakgrunnen var blant annet behov for strengere sikkerhetskrav til produksjon av kjennemerker og at det ble ansett nødvendig med konkurranse etter reglene for offentlige anskaffelser. Spørsmålet om de nå oppsagte avtalene med attføringsbedriftene lovlig kunne videreføres, ble også vurdert av Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) i fjor sommer. Klagenemnda konkluderte med at Statens vegvesen "har foretatt, og løpende foretar, anskaffelser i strid med kunngjøringsplikten etter anskaffelsesregelverket", jf. premiss 36 i KOFA's vedtak av 13. august 2007. Anskaffelsen er gjennomført med utgangspunkt i lov 16. juli 1999 om offentlige anskaffelser og forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser som gjennomfører EØS-regler på området.

Produksjon av kjennemerker til kjøretøy har frem

til nå i stor grad sysselsatt sosialt vanskeligstilte mennesker. Det har vært viktig for Samferdselsdepartementet å utnytte de muligheter som finnes slik at dette også skal være tilfelle fremover.

Reglene om offentlige anskaffelser gir rammer for de krav som kan stilles, blant annet at kravene både skal være nødvendige og hensiktsmessige i forhold til de fastsatte mål for anskaffelsen. Innenfor reglene ble hensynet til de sosialt vanskeligstilte ansett best ivaretatt ved å benytte adgangen etter forskrift om offentlige anskaffelser § 3-11 annet ledd om å fastsette særlige vilkår knyttet til sosiale hensyn, for gjennomføringen av kontrakten. Det ble derfor stilt krav om at minst 70 prosent av arbeidet tilknyttet leveransen skal utføres av sosialt vanskeligstilte personer. Den valgte tilbyderen tilfredsstiller dette kravet, og skal etter det opplyste benytte ansatte i tilknytning til NAV i Tønsberg. Hvor mange ansatte leverandøren skulle benytte ved utførelsen av kontraktsarbeidet var ikke del av konkurransen.

Vegdirektoratet opplyser at bortsett fra valgte tilbyder, baserte alle tilbudene seg på kjennemerker i aluminium. Det konsortium av seks attføringsbedrifter som omtales i begrunnelsen til representanten Faldet, hadde det fjerde billigste tilbudet blant de som hadde basert tilbudet på skilt produsert i aluminium.

Det er riktig at man i Sverige gikk over fra plast til aluminiumskjennemerker etter å ha brukt plastkjennemerker i perioden 1993-2002. Vegdirektoratet opplyser at bakgrunnen for bytte tilbake til aluminium ikke var at plastskiltene hadde dårligere kvalitet og var mindre robust enn aluminium, men særlig at returordningen for plastkjennemerker ikke fungerte tilfredsstillende i Sverige. Vegdirektoratet opplyser at dette er under god kontroll i Norge, fordi gamle kjennemerker kreves innlevert på trafikkstasjonene i forbindelse med avregistrering av kjøretøyene. Vägverket opplyser også at antallet klager på plastkjennemerkenes kvalitet og holdbarhet var svært lavt. Det opplyses videre at holdbarheten til selve nummeret på kjennemerkeplaten er bedre på plastkjennemerker fordi nummeret er beskyttet av pleksiglass, mens bokstaver og tall på aluminiumskjennemerket vil slites over tid, slik at lesbarheten blir dårligere.

Jeg mener det er viktig at vi innenfor reglene utnytter de muligheter vi har til å tilgodese sosiale hensyn ved tildeling av denne type kontrakter, men vil likevel fremheve at det i denne saken ikke var mulig å ivareta alle hensyn fullt ut innenfor de rettslige rammene som reglene gir på dette området og derfor måtte gjennomføre konkurranse i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser.

SPØRSMÅL NR. 84

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jan Sahl

Besvart 20. oktober 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Ser utenriksministeren en potensiell fare for at Islands eventuelle lån fra Russland i forbindelse med finanskrisen kan medføre politiske bindinger for Island i forholdet til Russland som kan gå på tvers av norske og nordiske interesser når det gjelder forhold som energi, fiskeri og sikkerhet, og hva vil utenriksministeren i så fall foreta seg for å motvirke et slikt utfall?»

BEGRUNNELSE:

Finanskrisen på Island har gjort at landet nå forhandler med Russland om et lån. Et ev. lån kommer trolig ikke uten at Russland ønsker motytelser fra Island som kan gå på tvers av norske og nordiske interesser når det gjelder forhold som energi, fiskeri og sikkerhet. Denne saken kommer i tillegg til økt rus-

sisk aktivitet i nordområdene den siste tiden, både av økonomisk og militær art, og bør tas med største alvor av norske myndigheter.

Dette handler også om nordisk solidaritet og om å gjøre det vi kan for å hjelpe en nabo i nød. Det kommer nå bl.a. meldinger om hamstring av mat på øya som følge av finanskrisen.

Finansministeren har uttalt at Regjeringen er rede til å hjelpe Island, dersom Island henvender seg til Norge. Etter mitt syn er dette for passivt. Jeg mener at Regjeringen bør være langt mer proaktiv i denne situasjonen, både med tanke på å sikre norske interesser og av hensyn til å hjelpe en nordisk nabo, og snarest mulig ta kontakt med landet for å høre på hvilken måte vi kan bistå i den svært vanskelige situasjonen landet er kommet i.

Svar:

Island har vært i kontakt med flere land for bistand i forbindelse med den finansielle krisen. Islands henvendelse til Russland om et valutastabiliseringslån må ses i dette lys. Regjeringen er kjent med at det har vært avholdt innledende samtaler i Moskva, men det er ikke kjent om det blir noen avtale, hvilken størrelse et eventuelt lån vil ha, eller under hvilke betingelser et eventuelt lån vil bli gitt. Begge parter har gjort det klart at et eventuelt lån vil bli gitt på kommersielle betingelser.

Det pågår en politisk debatt på Island om ønskeligheten av å ta opp lån fra Russland. Samtidig er de fleste innforstått med at landet har akutt behov for valutalån. Island forventes også å forhandle med Det internasjonale pengefondet (IMF) om et rammeverk for stabilisering av landets økonomiske situasjon.

Norge legger vekt på at vår nabo og allierte Island kan opprettholde sin utenriks- og sikkerhetspolitiske forankring og integritet. Vi anser ikke denne for truet, og vi vil ha som linje å aktivt gi vår støtte til Islands politiske og finansielle bestrebelser.

Ingingting tyder på at Islands henvendelse til Russland er uttrykk for en politisk reorientering eller at dette skulle få sikkerhetspolitiske konsekvenser. Island har i perioder hatt omfattende samhandel med Russland og Sovjetunionen, og Islands forhold til Russland har – i likhet med Norges forhold til Russland – vært preget av gradvis mer åpenhet og tettere samarbeid i årene etter Sovjetunionens sammenbrudd.

Som NATO-medlem deltar Island blant annet i NATOs samarbeid med Russland gjennom NATO-Russlandsrådet, samt i andre samarbeidsfora hvor både Norge og Russland deltar, som for eksempel Barentsrådet, Østersjørådet og Nordlig Dimensjon. Både Norge og Island har lange tradisjoner med samarbeid med Russland/Sovjetunionen, ikke minst om ressursforvaltning i nordområdene. Samarbeidet har

fungert godt også i perioder hvor de sikkerhetspolitiske rammer har vært langt vanskeligere enn de er i dag.

Island har imidlertid reagert negativt på det økende antallet russiske flyvninger i Norskehavet i løpet av det siste halvannet året og landet legger stor vekt på å holde kontakt med sine allierte i NATO – inkludert Norge – om akkurat dette. Island har heller ikke unnlatt å kritisere Russlands opptreden i Georgia – i likhet med Norge og andre vestlige land.

Regjeringen har lagt vekt på å vise solidaritet med Island også før krisen ble akutt. Statsministeren, Finansministeren og jeg har hatt tett kontakt med våre islandske kolleger. På islandske hold er kontakten som er tatt på politisk nivå fra vår side blitt verdsett og disse kontaktene videreføres.

I mai i år ble det inngått en såkalt valutawap-avtale mellom den islandske sentralbanken og de skandinaviske sentralbankene på 1,5 milliarder Euro. Den 14. oktober i år trakk Island på 200 millioner Euro fra henholdsvis Norge og Danmark (til sammen 400 millioner Euro).

Denne bistanden fra Norge og de skandinaviske land blir også verdsatt på Island. På Det europeiske råds toppmøte i Brussel 15.-16. oktober lyktes Sverige å få med en referanse til Islands vanskelige situasjon i konklusjonene. Det gis der uttrykk for solidaritet med Island som EØS-land og at landets bestrebelser krever støtte fra det internasjonale samfunn.

Island er hardt rammet av den økonomiske krisen. Alvoret i situasjonen tilsier at vi fra norsk side vurderer alle muligheter for å vise samhold og solidaritet med landet. Regjeringen er i kontinuerlig tett dialog med islandske myndigheter om utviklingen i finanskrisen. Vi har også tett kontakt med de øvrige nordiske land om dette. Regjeringen er positiv til å bistå Island i forbindelse med krisen. Bistanden må være basert på islandske ønsker og tilpasset deres behov.

SPØRSMÅL NR. 85

Innlevert 14. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfohn

Besvart 23. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Vil finansministeren foreta seg noe med tanke på å hjelpe Island i lys av den tiltakende krisen der og komme Russland i forkjøpet som långiver til landet?»

BEGRUNNELSE:

Finanskrisen på Island har gjort at landet nå forhandler med Russland om et lån på om lag 33 mrd. kroner. Et ev. slikt lån kommer trolig ikke uten at Russland ønsker motytelser fra Island som kan gå på

tvers av norske og nordiske interesser når det gjelder forhold som energi, fiskeri og sikkerhet. Denne saken kommer i tillegg til økt russisk aktivitet i Nordområdene den siste tiden, både av økonomisk og militær art, og bør tas med største alvor av norske myndigheter.

Dette handler også om nordisk solidaritet og om å gjøre det vi kan for å hjelpe en nabo i nød. Det kommer nå bl.a. meldinger om hamstring av mat og landets børs faller dramatisk.

Finansministeren har uttalt at Regjeringen er rede til å hjelpe Island, dersom Island henvender seg til Norge. Etter mitt syn er dette altfor passivt. Jeg mener at Regjeringen bør være langt mer proaktiv, både med tanke på å sikre norske interesser og av hensyn til å hjelpe en nordisk nabo i nød, og snarest mulig ta kontakt med landet for å høre på hvilken måte vi kan bistå i den svært vanskelige situasjonen landet er kommet i.

Svar:

Statsministeren, utenriksministeren og finansministeren har en rekke ganger hatt samtaler med sine kollegaer på Island over telefonen for å drøfte situasjonen. Det har fra norsk side blitt gitt uttrykk for vilje til å diskutere løsninger og bistand ut fra de behov islandske myndigheter måtte ha. Islandske myndig-

heter har uttrykt takknemlighet for Norges holdning, men ikke gitt uttrykk for spesielle behov.

Regjeringen er generelt positiv til henvendelser om assistanse på områder der vi har særlig kompetanse. Det er imidlertid islandske myndigheter som selv må avgjøre nødvendige tiltak, og hvilken støtte de vil ha fra andre land. Det er viktig at norsk støtte skjer innenfor en koordinert flernasjonalt ramme.

I mai i år ble det inngått valutabytteavtaler mellom den islandske sentralbanken og de skandinaviske sentralbankene på til sammen 1,5 milliarder euro. Den 14. oktober i år trakk Island på 200 millioner euro fra henholdsvis Norge og Danmark (til sammen 400 millioner euro).

Henvendelsene og bistanden fra Norge og andre skandinaviske land blir verdsatt på Island. På Det europeiske råds toppmøte i Brussel 15.-16. oktober lyktes Sverige å få med en referanse til Islands vanskelige situasjon i konklusjonene. Det gis der uttrykk for solidaritet med Island som EØS-land og at landets bestrebelser krever støtte fra det internasjonale samfunn.

Island er i samtaler med Det internasjonale valutafondet (IMF) om et rammeverk for stabilisering av landets økonomiske situasjon. Vi kjenner ikke utfallet av denne prosessen, men dersom Island velger å be om et IMF-program, er det naturlig at norsk støtte vurderes i sammenheng med dette.

SPØRSMÅL NR. 86

Innlevert 15. oktober 2008 av stortingsrepresentant Martin Engeset

Besvart 24. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Har statsråden en oversikt over omfanget av pasienters selvmord på ulike helseinstitusjoner i Norge og hvilke strategier ev. handlingsplaner har man for å begrense omfanget av dette til et absolutt minimum?»

BEGRUNNELSE:

Fra tid til annen rapporteres det bl.a. gjennom media om tragiske enkeltsaker hvor pasienter har tatt sitt eget liv mens de har vært pasienter ved for eksempel en psykiatrisk sykehusavdeling.

Som stortingsrepresentant er jeg opptatt av at alle helseinstitusjoner har gode rutiner og prosedyrer for vurdering av selvmordsrisiko hos pasienter og at disse rutiner blir fulgt.

For å kunne foreta en god vurdering av dette alvorlige problemets omfang ville jeg satt pris på å motta informasjon om dette, hvordan hyppigheten av selvmord fordeler seg på ulike landsdeler og helseregioner, samt utviklingen de siste 5 år.

Svar:

Selv mord og selvmordsforsøk er en stor påkjenning først og fremst for pårørende og etterlatte, men også for helsepersonell som opplever dette i sitt arbeid. Helsetjenestene vil dessverre aldri kunne forhindre alle selvmord og selvmordsforsøk. Det er likevel et viktig helsepolitisk mål å redusere antallet selvmord og selvmordsforsøk i Norge. Skal vi lykkes, er det viktig å vektlegge forebygging og å arbei-

de for at tjenestene er tilgjengelige og trygge, og holder en kvalitativt god standard. Opptrappingsplanen for psykisk helse (1999 – 2008) har vært svært viktig for utviklingen av et bedre psykisk helsetilbud til befolkningen. Psykisk helse vil ha høy prioritet framover selv om Opptrappingsplanen avsluttes.

Det registreres årlig om lag 530 selvmord i Norge. Dette tallet har vært stabilt de siste 10 årene. I tillegg kommer et ukjent antall selvmordsforsøk. Det er ikke registrert store forskjeller mellom helseregionene. 25 prosent av selvmordene er pasienter som har vært innlagt i psykisk helsevern siste 3 år.

Det overordnede målet for arbeidet er å redusere antall selvmord og selvmordsforsøk, og å bedre livskvalitet og omsorg for alle som blir berørt av selvmordsatferd. Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utarbeide satsingsområder og tiltak innen selvmordsforebygging. Strategien har fem hovedmål:

- redusere forekomsten av selvmord og selvmordsforsøk
- sikre god oppfølging av etterlatte
- styrke opplæring i selvmordsforebygging for viktige arbeidsgrupper
- stimulere til økt forskning, kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling
- forbedre nasjonal statistikk.

I tråd med strategien er nasjonale retningslinjer for forebygging av selvmord i psykisk helsevern utarbeidet i 2008. Retningslinjene skal bidra til å redusere antall selvmord og alvorlige selvmordsforsøk blant pasienter i psykisk helsevern ved å sikre et forsvarlig tilbud til denne gruppen. Dette skal oppnås bl.a. gjennom å sikre at helsepersonell i psykisk helsevern som har kontakt med selvmordsutsatte personer blir mer effektive, trygge og kompetente i å håndtere selvmordsrisiko. Ivaretagelse av pårørende er også vektlagt i strategien. Til orientering er en egen

veileder for ivaretagelse av pårørende under utarbeidelse. Anbefalingene fra retningslinjene blir også framhevet i Helsedirektoratets veileder for poliklinikker i psykisk helsevern for barn og unge.

De regionale Helseforetakene ble i 2004 og 2005 bedt om å prioritere bedre oppfølging av personer som begår selvmordsforsøk. Rapporteringen er ujevn og viser ulik vektlegging. Det vil bli stilt nytt målkrav til de regionale helseforetakene i oppdragsdokumentet i 2009 på bakgrunn av de nye nasjonale retningslinjene.

I perioden 2006-2008 er det etablert regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging i alle helseregioner. Gjennom dette vil kompetanseutvikling, veiledning og samarbeid styrkes regionalt.

Seksjon for selvmordsforskning og -forebygging (SSFF) har fått i oppgave å samarbeide med de regionale ressursentre om vold og traumatisk stress (RVTS) om å utarbeide en strategi for implementering av retningslinjene for forebygging av selvmord i psykisk helsevern i helseforetak og andre aktuelle instanser.

Kommunal sektor er også viktig i det selvmordsforebyggende arbeidet. Det er særlig viktig å styrke den generelle kunnskapen og kompetansen hos ansatte i kommunen, dvs. fastlege, psykologer, ansatte ved helsestasjons- og skolehelsetjeneste, lærere mv. Departementet har i 2008 gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utarbeide retningslinjer/veiledende materiell for arbeidet i kommunene overfor selvmordsutsatte. Utdanningsprogrammet Vivat er et tilbud for førstelinjen som gir grunnleggende kompetanse i risikovurdering av selvmord. Programmet videreføres i 2009.

Departementet vil følge nøye med i det videre arbeidet med selvmordsforebygging, og ha et særskilt fokus på utviklingen av gode rutiner og retningslinjer, samt bedre kompetanse for personellet som jobber med dette feltet.

SPØRSMÅL NR. 87

Innlevert 15. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jan Fredrik Vogt

Besvart 23. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at man umiddelbart igangsetter arbeidet med å finne kontorløsninger på de enkelte NAV-kontor som ivaretar taushetsplikten?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til at NAV i Sande i Vestfold hver dag bryter taushetsplikten.

I Sande Avis har det i leserinnlegg og fra brukere blitt påpekt uholdbare forhold når det gjelder taus-

hetsplikten. Grunnen til dette er en åpen kontorløsning hvor andre besøkende nesten ikke kan unngå å høre samtalen som pågår med brukerne.

Undertegnede mener denne situasjonen er uholdbar for både brukere og ansatte.

Jeg kjenner selv til at personer har blitt vitne til at NAV-ansatte har blitt skjelt ut etter noter av brukere i full offentlighet. Slike opplevelser bidrar ikke til et godt og produktivt arbeidsmiljø hos de ansatte.

Undertegnede reagerer imidlertid mest på åpenbare brudd på taushetsplikten.

Taushetsplikt innebærer ikke bare forbud om å snakke med andre om taushetsbelagte forhold, man har også en plikt til å sørge for å hindre andre i å få informasjonen. Slik kontoret i Sande er konstruert med åpen løsning er dette nesten umulig. Undertegnede har fått tilbakemelding om at det fra NAV sin side er ønskelig med åpne løsninger. Ikke bare i Sande, men også i andre kommuner. Dette gir inntrykk av manglende fokus på taushetsplikt og diskresjon i forhold til brukerne.

Egen sykdom, familiære situasjoner eller andre personlige forhold kan være årsaker til at man oppsøker NAV, og dette har ikke andre noe med.

I tillegg legger en åpen kontorløsning til rette for identitetstyveri da andre vil høre klientens personnummer og andre personlige opplysninger. Det blir videre slik jeg ser det helt feil dersom man aktivt må gi uttrykk for at man vil snakke mer privat, når utgangspunktet er at man har krav på taushet.

Svar:

Brukere av NAV-kontorene skal være trygge på at taushetsbelagte opplysninger ikke kommer på avveie. Det gjelder både ved at de ansatte overholder sin taushetsplikt, ved at oppbevaring og viderefremming av opplysninger skjer på en forsvarlig måte og ved at kontorlokalene er utformet slik at samtaler kan foregå i konfidensialitet.

Ved utforming av NAV-kontorer er det flere viktige hensyn som må ivaretas. Lokalene skal ikke minst være brukervennlige gjennom å bidra til effektiv bistand og kø-avvikling. Det skal videre legges til rette for brukere med funksjonshemninger, sikkerheten til de ansatte skal ivaretas og konfidensialitet skal sikres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet laget i 2007 en veileder for hvordan NAV-kontorene bør utformes – Konsept for fysisk utforming for publikumsmottak. Veilederen ble til etter en prosess hvor blant annet flere brukerorganisasjoner og KS ble hørt. Store variasjoner i NAV-kontorenes størrelse tilsier at det må være betydelig rom for lokalt skjønn ved utforming av lokalene.

I veilederen er det lagt betydelig vekt på at brukernes personvern ivaretas. Et grunnleggende prinsipp er at samtaler med brukere skal foregå i lydtette rom. Det er likevel lagt opp til at rask avklaring av hvilke tjenester brukeren ønsker og veiledning om kontorets tilbud kan skje i åpne kontorløsninger. Samtalens innhold og varighet skal her være sterkt begrenset, siden informasjonen kan høres av andre.

Veilederen gir videre regler om at publikum ikke skal ha adgang til ansatteareal og at skrivere, kopimaskiner og telefaks skal stå i låsbare rom.

NAV-kontorenes fysiske utforming er viktig, men kan ikke alene garantere for at taushetsbelagte opplysninger ikke kommer andre for øre. De ansattes holdninger og kompetanse vedrørende disse spørsmålene er av stor betydning. Arbeids- og velferdsetaten har derfor stor oppmerksomhet om disse spørsmålene i opplæringssammenheng.

Når det gjelder den konkrete utformingen av NAV-kontoret i Sande har jeg fått opplyst fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at det er iverksatt bygningsmessige tiltak slik at det blir enklere å ivareta kravene til personvern i kontoret.

SPØRSMÅL NR. 88

Innlevert 15. oktober 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik

Besvart 27. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«En ung mann som ble utsatt for en alvorlig ulykke og svevde mellom liv og død ble fraktet til Ullevål sykehus hvor han etter hvert ble bragt tilbake til livet. Han er sterkt preget av ulykken og avhengig av kontinuerlig tilsyn. Mannen er såkalt rettighetspasient,

men blir utestengt fra rehabiliteringsinstitusjoner, sykehus og leger fordi han er blitt smittet med gule stafylokokker høyst sannsynlig under oppholdet på Ullevål sykehus.

Hva skal denne mannen gjøre for å få den behandling og oppfølging han har krav på?»

BEGRUNNELSE:

Denne unge mannen ble utsatt for en alvorlig ulykke og fraktet til Ullevål sykehus med helikopter for snart to år siden. Etter noen uker i koma klarte legene å redde livet hans. Han er i dag sterkt preget av ulykken. Han har dårlig syn, dårlig hørsel, armer som fungerer dårlig og han kan ikke bruke bena. I september 2007 ble det påvist MRSA-smitte - gule stafylokokker - som man antar er blitt påført ham under oppholdet på Ullevål sykehus. Han har vært gjennom 5 sanneringsperioder med påfølgende isolasjon uten at dette har ført til negative tester. Han bodde hjemme i 15 måneder, men har nå flyttet til egen bolig hvor han har 24 timers tilsyn. I den perioden han har bodd hjemme har ingen av de øvrige familiemedlemmer blitt smittet og det virker umenneskelig at han pga. smittefaren ikke får den helsehjelpen han sårt trenger og har rett til.

Svar:

Mistenkt eller bekreftet MRSA hos en person må ikke forsinke nødvendig helsehjelp. Dette ble presisert i den nasjonale MRSA-veilederen som ble utgitt

av Nasjonalt folkehelseinstitutt og Helsedirektoratet i 2004. Nasjonalt folkehelseinstitutt har nylig lagt ut på sine nettsider nye oppdaterte anbefalinger for håndtering av MRSA i helsetjenesten. Der gjentas budskapet om at MRSA ikke skal hindre nødvendig undersøkelse, behandling eller pleie. Det presiseres at ved å følge de anbefalte tiltakene mot MRSA, kan pasienter tas i mot i kommune- og spesialisthelsetjenesten uten forsinkelse i tid (jf. veilederens kapittel 2.3). Dersom personalet ved et sykehus er usikre på hvordan en pasient med MRSA skal håndteres, må de søke råd hos sykehusets smittevernlege eller ved regionalt kompetansesenter for sykehushygiene.

Når en pasient eller representant for pasienten mener at en pasientrettighet er brutt, kan de be den som yter helsehjelpen om at rettigheten oppfylles etter pasientrettighetsloven § 7-2. Den som yter helsehjelp kan være alt fra sykehus til kommunehelsetjeneste - alt etter hva slags helsehjelp pasienten har krav på. Dersom rettigheten ikke oppfylles, til tross for en slik anmodning, kan det klages til Helsetilsynet i fylket. Klageretten fremgår av pasientrettighetsloven § 7-2.

SPØRSMÅL NR. 89

Innlevert 15. oktober 2008 av stortingsrepresentant Svein Flåtten

Besvart 23. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Norske kraftkommuners eiendomsskattegrunnlag for 2009 reduseres betydelig i en tid hvor både kraftpriser og produksjon, som er sentrale i takseringsgrunnlaget, har økt. Årsaken er departementets økning av kapitaliseringsrenten. Økningen skjer ved forskriftsendring som ikke har vært verken på høring eller er konsekvensutredet.

Mener finansministeren dette er forsvarlig saksbehandling, og hva vil statsråden gjøre i forhold til at mange kommuner får sine inntekter svekket ved endringen?»

Svar:

Den risikofrie renten i grunnrentebeskatningen ble som omtalt i budsjettet for 2008 endret fra og med 2007. Fram til og med inntektsåret 2006 ble den risikofrie renten i grunnrentebeskatningen definert som gjennomsnittlig rente på statsobligasjoner med tre års løpetid over en treårsperiode.

Rentesatsen i grunnrentebeskatningen for kraftverk, renten i skjermingsmetoden for aksjeinntekter og framføringsrenten i petroleumsbeskatningen har i stor grad samme prinsipielle utgangspunkt. Ut fra hensynet til likebehandling er det ønskelig at disse satsene fastsettes med samme metode. Rentesatsen i grunnrentebeskatningen ble på denne bakgrunn endret slik at den fastsettes som årgjennomsnittet av renten på statskasseveksler med 12 måneders gjestående løpetid fra inntektsåret 2007.

I St. prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak ble det pekt på at forslaget til endret beregningsmetode for den risikofrie renten ville gi en overgangseffekt. Den risikofrie renten er fastsatt til 4,9 prosent for inntektsåret 2007, mens med tidligere beregningsmetode ville renten blitt 3,8 prosent. Økningen skyldes at de nominelle rentene har steget de siste årene, og at en overgang til årgjennomsnitt gjør at økningen slår raskere ut i grunnlaget for eiendoms-skatten.

Kapitaliseringsrenten for beregning av eien-

domsskattegrunnlaget har siden eiendomsskatten ble innført, blitt fastsatt på grunnlag av den risikofrie renten, jf. forskrift til skatteloven (FSFIN). Kapitaliseringsrenten fastsettes ved at den risikofrie renten tillegges et risikotillegg på 3 prosentpoeng og korrigeres for inflasjon. For inntektsåret 2007 er renten fastsatt til 7,1 prosent. Med den tidligere beregningsmetoden ville renten blitt til 5,2 prosent. Årsaken til at kapitaliseringsrenten endres mer enn endringen i den risikofrie renten er betydelig lavere inflasjon i 2007 enn 2006 og 2005, og at dette slår ut i sterkere grad når rentene er basert på et årsgjennomsnitt.

Endringene i beregningen av den risikofrie renten fom 2007 vil isolert sett gi en overgangseffekt, med reduserte eiendomsskatteinntekter til kommunene i 2009 på grunn av høyere rente og lavere inflasjon i 2007 sammenlignet med de foregående årene. Over tid vil imidlertid dette ikke medføre vesentlige endringer i kommunenes inntekter fra eiendomsskatten.

Effekten av endret renteberegningsmetode for eiendomsskatten på kraftverk i 2009 må blant annet ses i sammenheng med betydelig økte inntekter til kommunene gjennom økte verdier de siste årene på kon-

sesjonskraft som følge av generelt økende kraftpriser. Markedet forventer videre at kraftprisene vil stige i årene som kommer sammenlignet med årene 2003-2007 som ligger til grunn for anslaget for eiendomsskatten for 2009. Dersom kraftprisene øker, vil eiendomsskatten også gradvis øke.

Det er lagt inn flere elementer i eiendomskattreglene for kraftverk for å dempe effekten av endringer i blant annet kraftpriser og produksjon. Ved beregningen av eiendomsskattegrunnlaget beregnes verdien av inntektene som et rullerende gjennomsnitt over fem år av kraftpriser multiplisert med produksjon. I tillegg er det regler for hvor lav og høy eiendomsskatten kan bli (minimums- og maksimumsreglene). Kraftkommuner som får eiendomsskatten beregnet etter minimums- eller maksimumsreglene vil ikke bli påvirket av endret beregningsmetode for kapitaliseringsrenten. Verdien av konsesjonskraften har økt fra om lag 530 mill. kroner i 2001 til 2589 mill. kroner i 2006. Det bør samtidig legges til at det har vært en betydelig økning i eiendomsskatten på kraftverk, fra om lag 900 mill. kroner i 2001 til i størrelsesorden 1,8 mrd. kroner i 2008.

SPØRSMÅL NR. 90

Innlevert 15. oktober 2008 av stortingsrepresentant Laila Dāvøy

Besvart 24. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Vil statsråden i lys av de gode erfaringene fra helsestasjonen på Strindheim og fra USA snarest sørge for at ansatte på alle norske helsestasjoner får spesialopplæring i å stille spørsmål om alkohol under graviditet med sikte på å forebygge helseskader på barn?»

BEGRUNNELSE:

NRK viste i programmet Puls den 13. oktober 2008 de svært alvorlige skadene som skyldes bruk av alkohol under graviditet. Det kom frem at helsepersonell på Strindheim har fått spesialopplæring i å spørre mer indirekte om bruk av alkohol under graviditet, noe som viser seg i stor grad å gi svar som kan brukes til å forebygge helseskader på fosteret. Barnelege dr. med. ved universitetet i Oslo, Astrid Valvik, kommenterte at:

"Vi har måter å spørre på som vi vet fungerer. Det plukker opp både kvinner som virkelig har et alkohol-

misbruk, og kvinner som har et bruk som gjør at man under graviditeten kanskje trenger rådgivning".

Dette er en spørremetode som stort sett ikke brukes i Norge i dag, men som brukes i USA. Alvik uttalte videre at:

"Jeg synes dette bør innføres i Norge. Mange med meg mener det".

Svar:

Jeg er som helse- og omsorgsminister opptatt av at gravide kvinner får informasjon om at bruk av alkohol i svangerskapet kan føre til skader på fosteret. Helsepersonell i svangerskapsomsorgen har et spesielt ansvar for å formidle slik informasjon på en hensiktsmessig måte, fange opp gravide som benytter alkohol i svangerskap og ved behov henvise til videre oppfølging.

Det er godt dokumentert at alkoholbruk i svangerskapet kan gi varige skader med påfølgende hjel-

pebehov. Risikoen for skade øker med økende alkoholkonsum, og store enkeltinntak er ifølge Helsedirektoratet regnet som særlig farlig for fosteret. Noen sikker grense for å unngå skadevirkninger er ikke kjent. Dette er bakgrunnen for at det i Helsedirektoratets retningslinjer for svangerskapsomsorgen gis anbefalinger om at kvinner ikke bør drikke alkohol i svangerskapet eller når de planlegger å bli gravide. Med utgangspunkt i gjeldende retningslinjer for svangerskapsomsorgen vil vanligvis alle gravide kvinner tidlig i svangerskapet bli spurt om sitt alkoholforbruk. Det anbefales at leger og jordmødre henviser gravide kvinner med risikofyllt alkoholbruk til instanser med tverrfaglig kompetanse. Videre anbefales det at helsepersonell utviser varsomhet, slik at kvinner som misbruker alkohol, ikke søker å unngå kontakt med helsetjenesten. Norge er eneste land som har hjemmel til å holde tilbake gravide rusmiddelavhengige i institusjon uten deres samtykke under hele svangerskapet av hensyn til barnet, jf. lov om sosiale tjenester § 6-2a.

Svangerskapskontrollene skjer ikke bare ved helsestasjonene, men også på fastlegekontorene. Ifølge retningslinjene anbefales det at svangerskapsomsorg til kvinner med normale svangerskap bør gis av jordmor eller allmennlege, eller gjennom et samarbeid mellom jordmor og allmennlege. Kvinnen bør selv få velge om hun vil gå til allmennlege, jordmor eller en kombinasjon. Helsemyndighetene har gjennom mange år anbefalt at lege og jordmor, og eventuelt helse-søster, samarbeider om svangerskapsomsorgen. En brukerundersøkelse gjennomført i 2003 viste at en stor andel av de gravide både benyttet fastlegekontoret og helsestasjonen. 85 prosent av de gravide hadde hatt en eller flere kontroller hos sin fastlege, og 70 prosent hadde vært til kontroll på helsestasjon.

Det er generelt et behov for å heve kompetansen om tidlig identifisering og tidlig intervensjon i tjenestene. Helsedirektoratet vil i høst ferdigstille en veileder for tidlig intervensjon for å styrke tjenesteutøveres evne til å oppdage og intervensjon før rusmiddel-

problemer oppstår. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2009, og som en oppfølging av Opptrappingsplanen for rusfeltet, foreslått å styrke dette arbeidet med 10 millioner kroner.

For å ivareta arbeidet med å informere om faren for fosterskade ved bruk av alkohol i svangerskapet, er det viktig at helsepersonellet på en egnet måte formidler betydningen av å unngå bruk av alkohol under graviditet. Videre er det nødvendig at helsepersonellet er skolert i bruk av relevante metoder for å avdekke eventuell bruk av alkohol under graviditet.

For å styrke dette arbeidet tildeles det midler til et prosjekt i Nord-Trøndelag ved Levanger sykehus til utvikling og utprøving av spørremetoden som det vises til i spørsmålet fra representanten Dåvøy. Dette utviklingsarbeidet er startet opp og vil bli prøvd ut som en del av Familieambulatoriet ved sykehuset. Erfaringene fra blant annet helsestasjonen på Strindheim vil bli inkludert i utviklingsarbeidet. Denne spørremetoden anbefales også i handlingsveilederen for kommunene som ble utarbeidet i et prosjekt om tidlig intervensjon rundt graviditet og småbarnsperiode (TIGRIS-prosjektet). Familieambulatoriet er et forsøk med et lavterskeltilbud for langsiktig oppfølging av gravide mødre med rusproblemer og foreldre med rus og/eller psykiske problemer. Dette forsøket er det også tildelt midler til som en del av Regjeringens satsing på barn av rusmiddelavhengige og psykisk syke foreldre.

Avslutningsvis vil jeg understreke at Regjeringens overordnede mål på rusfeltet er å redusere de negative konsekvensene som rusmiddelbruk har for enkeltpersoner og for samfunnet. Blant målene i opptrappingsplanen, som ble lagt fram i 2007, er et tydelig folkehelseperspektiv, tidlig intervensjon og mer tilgjengelige tjenester til barn og unge og bedre oppfølging og hjelp til barn av personer med rusmiddelproblemer. I statsbudsjett for 2009 foreslår regjeringen totalt sett å styrke rusfeltet med 300 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 91

Innlevert 15. oktober 2008 av stortingsrepresentant Åge Starheim

Besvart 24. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Som statsråden er kjend med gjennom regionrådet i Nordfjord har Helse Førde gjennomført ei ortopedi plan som slår uheldig ut for pasientane i Nordfjord-regionen. Nordfjord sjukehus har høg kompe-

tanse innanfor ortopedi, og har fram til no kunne ha gjennomført dei aller fleste inngrep innanfor dette området. Ortopedisk avdeling ved Nordfjord sjukehus får no ikkje lov til å behandle pasientar som treng traumehandtering.

Vil statsråden tillate at slike uverdige forhold rammar store pasientgrupper i Nordfjordregionen?»

GRUNNGJEVING:

Dei negative konsekvensane av sentraliseringsvedtaket som styret i Helse Førde har gjort, har vore grundig belyst av NRK Sogn og Fjordane, aviser i fylket, og ikkje minst frå primærlegane i Nordfjord.

Vedtaket råkar pasientar på den måten at dei får lang transport og må ligge opp til eit døgn ved Sentralsjukehuset i Førde før dei vert behandla.

Dette kan ikkje vere hensiktsmessig, hverken medisinfagleg eller økonomisk, når det ved Nordfjord sjukehus er ei operativ avdeling, både av ortopedar og anestesilegar.

Det må også nemnast at ortopediplanen seier at mindre ortopedisk inngrep utan anestesi kan behandlast på dagtid poliklinisk. Dette vil medføre at eit påstarta inngrep som då viser seg ikkje kan gjennomførast med lokalbedøving, har legane fått klar beskjed om at pasienten skal pakkast inn og sendast med sjukebil til Førde.

Dette på tross av at det er ledig kapasitet ved Nordfjord sjukehus.

Desse uverdige forholda, som statsråden sjølv kan lese i lokalmedia i Sogn og Fjordane, fører berre til ein ting, å undergrave helsereforma.

Det ser ut no som at det er berre statsråden som kan forhindre at desse uverdige forholda skal kunne halde fram.

Årstida vi no går inn tilseier at eldre folk har behov for ortopedisk behandling på grunn av fallskade, og eg tenkjer med gru på dei lidingane pasientane vert påført, dersom sentraliseringsvedtaket vert oppretthaldt.

Svar:

Eg har vore i kontakt med Helse Vest RHF på bakgrunn av representanten sitt spørsmål. Eg viser også til tidligare svar frå departementet den 10. juni i år på spørsmål nr. 1197.

Som kjent har ein gjennomgått ortopeditenestene i Helse Førde HF.

Det fins ortopediske tenester ved tre sjukehus i helseføretaket (Førde, Lærdal og Nordfjord). Helse Vest RHF fortel meg at det i eit område med 106 000 innbyggjarar ikkje er grunnlag for å ha parallellkompetanse på alle tre stader. Kvaliteten skal ein ta vare på gjennom funksjonsfordeling og spesialisering. Dette er i tråd med Regjeringa si Soria Moria-erklæring, der det vert slått fast at ingen lokalsjukehus skal

leggjast ned, men at arbeidet med ei betre arbeidsdeling mellom sjukehusa skal vidareførast for å sikre kvaliteten.

Helse Vest RHF informerer meg om at Plan for ortopediske tenester i Helse Førde ligg fast med akuttberedskap innan ortopedi ved dei nemnte sjukehusa i Helse Førde. I tråd med dette vil traumebehandling/ØH som krev operasjonsteam bli samla ved Førde sentralsjukehus, eventuelt bli sendt til Haukeland universitetssjukehus ved større skader. Det vert vidare gjennomført ei meir spesifisert arbeidsdeling mellom sjukehusa.

Grunnlaget for vedtaket i ortopedisaka er utgreidd i samarbeid med fagmiljøa, og det vart semje om hovudprinsippa. Større skadeortopedi som krev narkose vart då i tråd med dette vedteke samla ved Sentralsjukehuset i Førde, som har generell akutfunksjon i føretaket. Eit tilstrekkelig volum for å sikre utdanning av nye ortopedar var også eit viktig moment i vurderinga. Talmaterialet syner også at mange inngrep blei gjort svært sjeldan ved fleire av seksjonane. Samstundes er det planlagt å legge til rette for at rehabiliteringa av pasientar frå lokalsjukehusområda i størst mogeleg grad skal skje lokalt.

Helse Vest RHF fortel meg at målet for omorganiseringa er å skape ei kvalitativ god og bærekraftig traumebehandling for heile befolkninga i fylket. Negative effektar som lengre transportar for ein del pasientar er moment som har vore drøfta under arbeidet, men transporttida har blitt funne akseptabel og medisinsk forsvarleg. Det må understrekast at støttande og lindrande behandling inkludert smertebehandling ikkje er knytt primært til sjølv det ortopediske inngrepet, men finn stad under heile behandlingsforløpet, også i ambulansen.

Alle sjukehusa i helseføretaket vil ha døgnkontinuerleg ortopedivakt og skadepoliklinikk. Dei fleste pasientane får av denne grunn også god hjelp ved sitt lokalsjukehus.

Eg har forståing for at endringar i tenestetilbodet kan vekke bekymring, men eg har på bakgrunn av utgreiinga frå Helse Vest RHF tillit til at styret i Helse Førde HF utviklar gode tenester i tråd med dei styringsmessige rammer og i tråd med Regjeringa si Soria Moria erklæring.

Helse Vest RHF opplyser at dei følgjer omstillingsprosessane i Helse Førde HF tett. I samband med ei konkret pasientsak er det teke initiativ til ein fagleg revisjon, som også vil kunne seie noko meir generelt om arbeidsdelinga mellom sjukehusa innan ortopedi, og eventuelt gi grunnlag for justeringar.

SPØRSMÅL NR. 92**Innlevert 15. oktober 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt****Besvart 30. oktober 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske****Spørsmål:**

«Skuffelsen er svært stor etter at Regjeringa i St.meld. nr. 32 (2007-2008) om scenekunst nærmest har degradert Beavvváš Sámi Teáhter til å være ei fri gruppe. I 1992 utarbeidet kulturminister Åse Kleve-land ei stortingsmelding, "Kultur i tiden", hvor Beavvváš fikk status som et av de fire nasjonale teatrene i Norge. I 2002 ble Beavvváš overført til Sametinget og ble fortsatt definert som et nasjonalt teater for samene.

Hvordan vil statsråden nå bidra slik at Beavvváš kan få realisert planene om et eget teaterbygg?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK-Nordland den 13.10. så ønsker kulturministeren et skikkelig kulturløft for hele landsdelen. Dette rimer svært dårlig med det som faktisk skjer i landsdelen ved at Beavvváš Sámi Teáhter som det profesjonelle og kulturelle flaggskipet det er for det samiske folk, nå blir degradert. Beavvváš har hatt svært stor betydning for oppblomstringen i samisk kulturliv etter etableringen i 1981 og det er på høy tid at planene om et eget teaterbygg i Kautokeino kan bli en realitet etter 27 år.

Svar:

Som en oppfølging av St.meld. nr. 61 (1991-92) Kultur i tiden og Innst. S. nr. 115 (1992-93) fikk Den Norske Opera, Nationaltheatret, Det Norske Teatret, Den Nationale Scene og Beavvváš Sámi Teáhter fra 1995 hele det offentlige tilskuddet fra staten. Tilskuddene ble bevilget under kap. 324 Teater- og operaførmål, post 70 Nasjonale institusjonar.

I forrige regjeringperiode, som oppfølging av St. meld. nr. 55 (2000-2001) Om Samepolitikken ble midler til samiske tiltak under Kulturdepartementets budsjett fra 2002 samlet under en post, post 53 Samiske kulturformål, under kap. 320 Allmenne kulturformål. Som følge av dette ble det forvaltningsmessi-

ge ansvaret for en rekke formål, herunder tilskuddet til Beavvváš Sámi Teáhter overført til Sametinget. Alle partiene på Stortinget, med unntak av Fremskrittspartiet, sluttet seg til forslaget om å overføre forvaltningsansvaret for statlige tilskudd til samiske tiltak til Sametinget, jf. Budsjettinnstilling S. nr. 2 (2001-2002).

Siden regjeringsskiftet har tilskuddene til samiske formål økt fra 32,1 mill. kroner i 2005 til 62 mill. kroner som er foreslått for 2009. Dette innebærer nær en dobling av bevilgningene. I tillegg kommer byggetilskudd og støtte til samiske aviser.

I St. meld. nr. 32 (2007-2008) Bak kulissene foreslås det at Beavvváš Sámi Teáhters oppnådde resultater skal presenteres sammen med rapporteringen fra de øvrige teatrene slik at Beavvváš Sámi Teáhter blir sett i sammenheng med resultater fra de øvrige teaterinstitusjonene med fast årlig støtte. Departementet vil også invitere til at samisk scenekunst skal omfattes av den systematiske kvalitative evalueringen som skal initieres for de øvrige institusjonene. Det er derfor ingen forhold som understøtter påstanden om at Beavvváš Sámi Teáhter er degradert til å være en fri gruppe.

Planene om nytt teaterbygg for Beavvváš Sámi Teáhter er omtalt i St.meld. nr. 28 (2007-2008) Samepolitikken, pkt. 15.6 Investeringer i samiske kulturbygg. I meldingen foreslår Regjeringen at en som hovedregel bør ta i bruk husleieordninger i statlig finansiering av nye kulturbygg som prioriteres av Sametinget, og at Sametinget får alt ansvar for å prioritere mellom aktuelle byggeprosjekter. Dersom Stortinget slutter seg til forslaget i meldingen, og etter at departementet har hatt konsultasjoner med Sametinget om dette, vil nybygg for Beavvváš Sámi Teáhter kunne gjennomføres innenfor husleieordningen i staten. Realisering av planene krever at Sametinget prioriterer prosjektet før andre nye samiske kulturbygg.

SPØRSMÅL NR. 93**Innlevert 16. oktober 2008 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug****Besvart 22. oktober 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen****Spørsmål:**

«Hva vil Regjeringen gjøre for å hindre at flere anlegg får problemer med resistent lakselus?»

BEGRUNNELSE:

Flere oppdrettsanlegg sliter med at lakselusa har blitt resistent mot avlusningsmidlet Slice. Man har hatt tilfeller av resistent lakselus i Trøndelag, og nå i Austevoll i Hordaland. Havforskningsinstituttet mener at en må vente en økning i lakselus som blir resistente mot behandlingsmidler.

Havforskningsinstituttet hevder at kampen mot lakselusa må intensiveres, skal man fortsatt ha en bærekraftig oppdrettsnæring.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 68, som ble sendt Stortinget 20. oktober 2008, for en generell besvarelse om utfordringer knyttet til resistent lakselus.

Etter at svaret ble avgitt, har Mattilsynet sendt ut til fiskeoppdrettere og fiskehelsetjenestene i området fra Haugesund til Sotra et konkret forslag til foreløpig tiltaksplan mot Slice-resistent lus. Forslaget inneholder følgende tiltak:

- Fjerne resistent lus på den konkrete lokaliteten.
- Forby bruken av Slice i en nærmere definert sone rundt den konkrete lokaliteten.
- Oppfordre på det sterkeste oppdrettere som holder til i området fra Haugesund til Stord om å benytte seg av andre lusemidler enn Slice frem til felles avlusning i desember 2008 – januar 2009. (Forbud kan komme i enkeltområder dersom det blir vurdert som nødvendig).
- Spesielt fokus på forsvarlig avlusning. Mattilsynet vil føre tilsyn med gjennomføringen.
- Kartlegging av følsomheten for Slice, først i nærområdet til den rammede lokaliteten, siden i en større sone.
- Stimulere til økt bruk av leppefisk.

Mattilsynet vil fortløpende evaluere tiltakene, og ytterligere tiltak vil bli satt i verk dersom dette blir nødvendig.

For øvrig vil jeg peke på at Regjeringa i sitt framlegg til statsbudsjett for 2009 (Fiskeri- og kystdepartementets budsjettproposisjon), har framholdt at både Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Havforskningsinstituttet, Veterinærinstituttet og Forskningsrådet forutsettes å prioritere arbeidet med lakselusproblematikken ut fra respektive ansvarsområder.

SPØRSMÅL NR. 94**Innlevert 16. oktober 2008 av stortingsrepresentant Vigdis Giltun****Besvart 27. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«I løpet av siste halvåret har jeg mottatt mange henvendelser fra pasienter som må vente lenge på å få radiologiske undersøkelser. I mange tilfeller er dette pasienter som har fått henvisning fra andre enn sykehuset.

Hvordan er ventetiden på ulike typer radiologiske undersøkelser i Østfold i dag sammenlignet med for 1 år siden, og kan man i løpet av siste året se endringer ved at en større andel av pasientene benytter seg av privat betaling for å få stilt diagnosen raskere?»

BEGRUNNELSE:

Det er viktig å få stilt en diagnose for å kunne gi en pasient rett behandling på et tidlig stadium. I påvente av undersøkelser har en del pasienter store smerter, og i andre tilfeller utvikler sykdommen seg i løpet av ventetiden og blir vanskeligere å behandle. Rask behandling fører også flere raskere tilbake til arbeid. Både av hensyn til pasienten, og også rent samfunnsøkonomisk, er det negativt med ventetider. Årsaken til de lange ventetidene er etter hva jeg har hørt ikke mangel på kapasitet, da det finnes ledig ka-

pasitet ved private institutter. Begrensningen i tilbudet som skal betales av det offentlige ser nå ut til å ha ført til at vi har fått et 2-delt helsesystem hvor de "rikest" kjøper seg frem i køen.

Svar:

De regionale helseforetakene skal sørge for at befolkningen tilbys spesialisthelsetjenester i og utenfor institusjon, herunder radiologiske undersøkelser (MR, CT, røntgen og ultralyd). Oppgaven løses dels ved at pasienter undersøkes ved offentlige poliklinikker ved helseforetakene, og dels ved at det kjøpes undersøkelser ved private røntgeninstitutt som regionale helseforetak har avtaler med. De private aktørene i helsetjenesten kan ha kapasitet utover det som er kjøpt av regionale helseforetak. I så fall kan den private aktøren tilby den ledige kapasiteten til pasienter som ønsker å betale full pris.

Enkelte henvisninger er påtrykket firmalogo, kart og informasjon om et spesielt institutt. Men det betyr ikke at undersøkelsen må gjøres ved det angitte firmaet. Pasienter med henvisning har de samme rettigheter ved alle aktuelle tjenesteytere, offentlige som private. Det er forskjell i ventetid mellom de forskjellige aktørene, både mellom helseforetakene og de private røntgeninstituttene seg i mellom.

I Østfold er det tilbud om radiologiske undersøkelser ved Sykehuset Østfold og ved det private røntgeninstituttet Unilabs (tidligere Capiro) som har inngått avtale med Helse Sør-Øst RHF. Fritt Sykehusvalg Norge samler inn og publiserer forventet ventetid slik denne er forventet for de lavest prioriterte pasientene. Videre publiserer Unilabs forventet ventetid på sine nettsider. Det kommer fram av disse kildene at det er en markert økning i forventet ventetid for radiologiske undersøkelser utført i Østfold fra i fjor til i år, særlig gjelder dette for MR-undersøkelser. Det er også en økning i forventet ventetid ved sykehus og private røntgeninstitutt med avtale med Helse Sør-Øst RHF i Oslo, men ikke like sterk som i Østfold. Også pasienter fra Østfold kan vurdere å benytte tilbudene i Oslo.

Helse- og omsorgsdepartementet registrerer at det er stor variasjon i forventet ventetid på radiologiske undersøkelser innen Helseregion Sør-Øst RHF. Departementet vil kontakte Helse Sør-Øst RHF og be om en vurdering av tilbudet av radiologiske undersøkelser.

Det eksisterer ingen rapportering over pasienter som velger å benytte seg av egenfinansierte helsetjenester. Det kan derfor heller ikke sies noe om en eventuell utvikling på dette området.

SPØRSMÅL NR. 95

Innlevert 16. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jan Fredrik Vogt

Besvart 30. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Vil statsråden se på eventuelle nye løsninger og effektivisering når det gjelder registrering og kontroll av tilhengere og kjøretøy?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har blitt kontaktet en rekke ganger om lite ensartet praksis og lange ventetider ved registrering og kontroll av kjøretøy og tilhengere ved Statens vegvesen. Dette rammer folk flest og ikke minst de som driver næring. De færreste som har jobb eller driver virksomhet har tid til å sitte en hel dag ved en av trafikkstasjonene til Statens vegvesen, for å få kontroller og papirer i orden. Dette legger beslag på folks tid og er dårlig samfunnsøkonomi.

Konkret har undertegnede blitt kontaktet i forhold til hestehengere og tilhengere til dyretransport.

Mange slike hengere bygges og tilpasses på forskjellige hengerunderstell, mens andre bygges som ferdig hengere til dyretransport. Uansett er ventetiden for å få godkjenning lang og mange har lagt igjen utallige uproduktive timer på venterommene på de forskjellige trafikkstasjoner.

Undertegnede mener det bør kunne finnes bedre og enklere løsninger. En løsning kunne for eksempel være typegodkjenning av understell og hengere, hvor videre kontroll for godkjenning utføres hos verksted som er godkjent for "EU-kontroll". Dette ville kunne redusere presset på Statens vegvesen sine kontrollstasjoner.

Svar:

Det er viktig for alle brukere av vegvesenets tjenester at disse utføres innen akseptable rammer, både

med hensyn til tid, avstander og kostnader. Jeg har derfor hatt et tett samarbeid med Vegdirektoratet om lokalisering og omfang av tjenestetilbudet.

Jeg vet at Statens vegvesen arbeider kontinuerlig med å effektivisere arbeidet med godkjenning og registrering av kjøretøy. Etaten har et spesielt fokus på ventetidsproblematikken og på å tilpasse ressursbruken til etterspørselen. Resultatene så langt viser at ventetidene er blitt kortere, men at de enda ikke er på et tilfredsstillende nivå.

Vegvesenet arbeider også aktivt for at flest mulig kjøretøy kan komme inn under den nasjonale typegodkjenningsordningen. I tillegg innføres et nytt godkjenningsdirektiv fra våren 2009 som utvider ordningen med EU-typegodkjenning til å omfatte flere kjøretøytyper. Direktivet åpner i tillegg for trinnvis godkjenning, noe som vil kunne bidra til å effektivisere godkjenningsprosessen.

Jeg vil fremheve at vegvesenet ved kontroll og enkeltgodkjenning av kjøretøy ofte også utøver myn-

dighet etter andre etaters regelverk, bl.a. for Mattilsynet der det stilles særskilte krav til kjøretøy for dyretransport og for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap der kjøretøyet skal brukes til transport av farlig gods. Vegvesenet utøver også myndighet på vegne av toll- og avgiftsmyndighetene ved avgiftsklassifisering av kjøretøy. Disse regelverkene har tekniske krav som er omfattende og detaljerte og som kommer i tillegg til kravene som følger av kjøretøyforskriften. Dette tilsier at det samlet må påregnes noe tid for å kunne utføre en tilfredsstillende kontroll og godkjenning.

Jeg har tillit til at Staten vegvesen jevnlig vurderer sine kontroll- og godkjenningsrutiner med formål å kunne drive mest mulig effektiv tjenesteyting og myndighetsutøvelse. Jeg har også tiltro til at det arbeidet som nå pågår internt i etaten, knyttet til organiseringen av vegvesenets virksomhet, vil bidra til at ventetiden for å få utført kontroll-, godkjenning- og registrering av kjøretøyer vil bli tilfredsstillende.

SPØRSMÅL NR. 96

Innlevert 16. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 23. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«I en dom fra Nedre Romerike Tingrett blir en person som tidligere er dømt for drap, og i tillegg oppholder seg ulovlig i riket, samt tiltalt for trusler mot polititjenestemenn, dømt til en svært lav straff. Politiet og allmennheten reagerer sterkt på at vold og trusler mot polititjenestemenn straffes svært lavt i Norge. Dette vil hindre rekruttering til politiet og skape usikkerhet.

Vil statsråden bidra til en skjerpelse av straffnivået ved å heve miniumsstraffen for vold og trusler mot polititjenestemenn?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at jeg ikke kan uttale meg om behandlingen av en konkret sak. Reaksjonsspørsmålet i straffesaker skal avgjøres av domstolene på bakgrunn av gjeldende rett. Jeg skal i det følgende kommentere de generelle problemstillingene som reises.

I Soria Moria-erklæringen slår regjeringspartiene fast at de vil "arbeide for å få opp straffnivået for voldtekt, drap, grov vold og sedelighetsforbrytelser".

Dette løftet vil bli fulgt opp gjennom den siste proposisjonen om den spesielle delen i straffeloven 2005 som Justisdepartementet er i ferd med å ferdigstille. Dette omfatter både saker som gjelder grove voldslovbrudd og saker om kjønnslemlestelse, mishandling i nære relasjoner og vold mot offentlige tjenestemenn. Det særskilte vernet som offentlige tjenestemenn i dag nyter etter straffeloven 1902 §§ 127, 128 og 326, er videreført i straffeloven 2005 § 155, som ble vedtatt av Stortinget tidligere i år, jf. lov 7. mars 2008 nr. 4 om endringer i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28.

Når det gjelder bruk av minimumsstraffer, viser jeg til den generelle redegjørelsen i Ot.prp. nr. 90 (2003 – 2004) side 132 flg. I norsk rett har det i den nyere tid vært en tydelig tendens til å gå bort fra bruk av minstestraft. I den nevnte proposisjonen til straffeloven 2005 ble det lagt til grunn at minimumsstraff bare bør anvendes der det er tale om krenkelser av de mest beskyttelsesverdige interessene – livet, den seksuelle integritet og rettsstaten. For de lovbrudd der det gjenstår å vedta straffebestemmelser i straffeloven 2005, er det derfor først og fremst for drap, voldtekt, grov seksuell omgang med barn under 14 år,

grov brannstiftelse og grove narkotikalovbrudd at det er nærliggende å oppstille minstestraffer.

Med unntak av de aller mest alvorlige lovbruddskategoriene vil straffverdigheten av en handling kunne variere mye. Det er derfor nødvendig med en vid strafferamme, som åpner for at domstolen skal kunne utmåle en passende reaksjon i den enkelte saken. Dersom det opereres med en høy minimumsstraff, vil det være vanskelig å signalisere forskjeller i straffverdigheten gjennom en differensiering av reaksjonen fra sak til sak. Av hensyn til straffens signaleffekt ville dette være uheldig.

SPØRSMÅL NR. 97

Innlevert 16. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jan Sahl

Besvart 24. oktober 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«NEW Corridor har vært under utredning med formål å utvikle ny transportkorridor over Narvik mellom Kina og USA. Forretningsplanen for selskapet NEW AS skisserer gradvis oppbygging av transportlinjen, først gjennom en prøveperiode på ett år, med testkjøring et halvt år, og deretter en oppbyggingsperiode på fem år. Statlige midler i prøveperioden er nødvendig.

Har prosjektet NEW Corridor Regjeringens støtte, og hvordan er fremdriften i departementets dialog med Russland og Kina?»

BEGRUNNELSE:

North East West transportkorridor har vært under utredning i perioden 1998–2004. Korridoren inngår også som en del av EUs framtidige transportsystemer og er anbefalt av High Level Group. Narvik er forutsatt å være knutepunkt i den nye transportrutene mellom Kina og USA. Narvik kommune og Narvik havn legger nå til rette for at havnen kan ta de økte godsmengdene som vil komme. Et nært samarbeid mellom kommune, fylkeskommune og statlige myndigheter om framdrift og finansiering er nødvendig. Det er behov for statlige garantier for å sikre kontinuitet. Samtidig er det kritisk viktig med en offensiv holdning fra statlige myndigheter overfor aktuelle land, særlig Russland og Kina. Regjeringen har tidligere avslått støtte til selskapet NEW AS. Selskapets kapital er nå brukt opp og selskapet er et sovende selskap. Den Internasjonale Jernbaneunionen (UIC) er

Det er grunn til å understreke at en restriktiv holdning til bruk av minimumsstraffer ikke hindrer straffskjerping for grove voldshandlinger. Jeg legger til grunn at klare signaler som gis i forarbeidene til den nye straffeloven vil bli fulgt opp av domstolene som et ledd i straffutmålingen innenfor de alminnelige strafferammene. Dermed vil det kunne oppnås en skjerpelse av straffen for de grovere voldslovbrudd, uten at man øver vold mot den fleksibiliteten som de alminnelige strafferammene gir.

positive til fortsatt deltakelse i prosjektet, men avklaringer er nødvendig dersom UIC ikke skal orientere seg mot Botnsviken eller Murmansk. På grunn av risikoen i prosjektet må gjennomføringen av konseptet håndteres aktivt av norske myndigheter, blant annet med tanke på en konsolidering mellom staten og fylkeskommune/kommune om realisering av prøvetransporten.

Svar:

Regjeringen er positivt innstilt til ideen om en transportkorridor mellom Urumqi i Nordvest-Kina til østkysten av USA via Narvik, så fremt den bygger på reelle kommersielle interesser og reelle brukere. Så langt er det fortsatt behov for utredning av transportkorridoren og prosjektet trenger mer tydelig uttrykt interesse fra private investorer. Det har derfor ikke blitt stilt midler til rådighet for prøvedrift foreløpig.

Fra Regjeringens side har vi sett det som hovedoppgave å bidra til å avklare politiske usikkerhetsmomenter for å øke mulighetene for at private aktører kan gå inn i prosjektet med egne midler. Dette gjelder også behovet for å avklare transitlandenes holdning til korridoren.

Ideen om en transportkorridor har derfor vært forelagt myndighetene i Kasakhstan, Kina og Russland. Tilbakemeldingene har vært positive, men det er så langt lite som tyder på at disse landene vil innta en aktiv holdning for å bringe saken videre. Norske myndigheter har også informert om ideen i relevante multilaterale fora som EU og EUs Nordlige Dimensjon

Utenriksdepartementet har hatt et koordinerende ansvar for oppfølging av saken fra myndighetenes side, i samråd med Fiskeri- og kystdepartementet, Samferdselsdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Det er dessuten kommunikasjon både med Den internasjonale jernbaneunionen og regionale myndigheter i saken.

Vi vil fortsette å holde tett kontakt med private aktører i denne saken. Det vil være naturlig at de tydeliggjør og konkretiserer prosjektet for derigjennom å muliggjøre nye framstøt overfor berørte land fra Regjeringens side.

SPØRSMÅL NR. 98

Innlevert 16. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn

Besvart 23. oktober 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Ser statsråden at det kan være vanskeligere for yrkesfagelever å få godkjent ett år av videregående i utlandet enn elever på studieforbereende, og vurderer statsråden å lage felles retningslinjer som sikrer alle elever mulighet til å ta ett år i utlandet uavhengig av egen økonomi og hvilke skole eleven går på?»

BEGRUNNELSE:

En rekke elever i videregående skole tar et år av utdanningen som utvekslingsstudent. For å få støtte fra Lånekassen til et slikt år, så er det en rekke vilkår som må være oppfylt. Det gis blant annet kun støtte til kurs på Vg2-nivå, og det må sendes med bekreftelse fra skolen om at opplegget blir godkjent som Vg2, og ikke fører til forsinkelse i studieløpet.

Undertegnede har fått en henvendelse fra en mor som har en datter som er utvekslingsstudent i USA, og som i Norge går på utdanningsprogram for service og samferdsel. Vedkommende mener at det er mye vanskeligere å få et år i utlandet godkjent når man går yrkesfag enn studiespesialiserende, men undertegnede kan ikke finne noe i Lånekassens regelverk som tilsier at det skal være vanskeligere for yrkesfagelever enn elever på studieforbereende program å få støtte fra Lånekassen. Imidlertid så er det slik i dag at skal man få støtte fra Lånekassen i året som utvekslingsstudent, så avhenger det at skolen man går på godkjenner året i utlandet som en del av den videregående opplæringen. Slik blir det altså opp til den enkelte skole å avgjøre dette, og litt satt på spissen, så er det skolens fleksibilitet, og hvor mye velvilje de har, som vil avgjøre om elevene får mulighet til å ta ett år i utlandet som utvekslingsstudent.

Svar:

Ordnningen med individuell utveksling gjennom utvekslingsorganisasjoner startet opp som en forsøksordning i 1999-00 og ble gjort permanent fra studieåret 2005-2006.

Forutsetningen for støtte gjennom denne ordningen er at eleven reiser ut gjennom en utvekslingsorganisasjon godkjent av departementet. Det må dokumenteres at elevens utenlandsopphold inngår som en del av den videregående opplæringen som eleven er i gang med i Norge og at oppholdet ikke vil føre til at eleven blir forsinket i denne utdanningen.

Ordnningen blir nå, i motsetning til tidligere, benyttet av elever over hele landet, og hovedtyngden av dem reiser til USA og andre engelskspråklige land. Det rapporteres om at antall elever som reiser til andre land enn engelsktalende, er økende. I overkant av 80 prosent av elever som reiser på individuell utveksling flyttes opp en klasse på ordinært vis, mens de resterende går ett ekstra år. De aller fleste elever som får støtte gjennom ordningen, går på studiespesialiserende utdanningsprogrammer.

En forutsetning for godkjenning av et utvekslingsopphold i utlandet er at skolen i Norge forhåndsgodkjenner det opplegget eleven skal følge under utvekslingsoppholdet. I dag gis det støtte til utvekslingsopphold gjennom utvekslingsorganisasjonen først når det foreligger bekreftelse fra skolen i Norge på at det er laget et opplegg som innebærer at eleven vil bli flyttet opp til neste trinn når han eller hun kommer tilbake til Norge.

Praksisen er imidlertid ulik blant skolene når det gjelder på hvilket grunnlag forhåndsgodkjennelse blir gitt.

Slik ordningen fungerer i dag står utvekslingsor-

ganisasjonene for kontakten mellom elev og vertsskole, men de har altså ikke ansvar for å sikre kvaliteten av opplæringen som gis ved mottakerskolen. De har heller ikke ansvar for å fremlegge informasjon om det faglige opplegget ved skolen i forkant. Dermed blir det meste av ansvaret for faglig kvalitetssikring lagt på eleven og skolen i Norge. Eleven må fremskaffe dokumentasjon som skolen må vurdere.

Færre elever fra yrkesfaglige utdanningsprogram enn fra studiespesialiserende nyter godt av ordningen i dag. Grunnen til dette kan være at det er vanskeligere å sammenligne læreplaner og innhold i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene enn i de studiespesialiserende med det tilbudet som gis på en skole i utlandet.

Det er imidlertid ikke noe i Lånekassens regelverk som skulle tilsi at yrkesfaglige elever ikke skal omfattes av ordningen. I regelverket (§ 35-7) skilles det ikke mellom elever fra studiespesialiserende og yrkesfaglige utdanningsprogrammer.

Jeg kjenner ikke til at ”det er mye vanskeligere å få et år godkjent i utlandet når man går på yrkesfag enn studiespesialiserende” slik det fremstilles i spørsmålet. Imidlertid kan det virke som om skoler som tilbyr yrkesfaglige studieprogrammer har færre elever som søker seg ut nettopp fordi det kan virke som om det er vanskeligere å få opplegg og innhold på slike programmer godkjent. Jeg vil oppfordre alle videregående skoler, uansett utdanningsprogram, til i størst mulig grad å utnytte den fleksibilitet som ligger i systemet til å godkjenne slike utvekslingsordninger.

I forbindelse med slik individuell utveksling kan jeg opplyse at i den varslede Stortingsmelding om internasjonalisering i utdanningen, herunder grunnopplæringen, vil spørsmål om individuell utveksling av elever, skolens rolle, og i tillegg utvekslingsorganisasjonenes rolle bli diskutert.

SPØRSMÅL NR. 99

Innlevert 16. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jon Jæger Gåsvatn

Besvart 23. oktober 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Finnes det plasser ved norske universitet forbeholdt utenlandske studenter eller plasser i utlandet forbeholdt norske studenter, som står tomme og som er betalt av norske myndigheter, og finnes det noen som helst mulighet for at man kan tilby noen av disse plassene til studenter som er havnet i en slik uheldig situasjon og som får avbrutt sine studier som følge av uklare regler og byråkrati i utlandet?»

BEGRUNNELSE:

Norge har som mål at flere studenter skal reise ut for å ta deler eller hele utdannelsen i utlandet. Dessverre er det mange hindringer i veien for utdanning i utlandet, og blant disse er høye skolepenger, byråkratiske ordninger, dårlige offentlige finansieringsordninger og manglende språkkunnskaper for å nevne noen. Målet må være at disse hindringene skal være lavest mulig slik at flere reiser ut for å ta utdanning. Innenfor én utdanning har studentene lange tradisjoner for å reise ut for å ta utdanning, nemlig på legestudiet. At studenter reiser ut for å studere medisin er et gode for den norske stat siden dette bidrar til å ut-

danne leger. Vi vet at det er stor legemangel i Norge og sektoren bruker stor grad av importert arbeidskraft.

Undertegnede har fått henvendelser fra en person som har forsøkt å ta medisinstudiet i utlandet, men som er blitt hindret av byråkrati og tette skott mellom land og mellom utdanningsinstitusjoner. Vedkommende startet på studier i Malta og studerte to år der, men på grunn av høye skolepenger søkte vedkommende seg over til å ta resten av utdannelsen i Tyskland og fikk klar beskjed fra opptaksmyndigheter i Tyskland vedrørende muligheten til å fullføre utdannelsen der. Vedkommende bestemte seg for å takke ja til en Erasmus-plass tredje året mens saken om å ta resten av studiet i Tyskland ble behandlet. Rett før avslutningen av tredje året fikk vedkommende avslag på søknad om å ta resten av legestudiet i Tyskland. Vedkommende har heller ingen mulighet til å reise tilbake til Malta for å ta resten av utdannelsen der. Dette er fire år siden nå, og vedkommende har siden da hatt pause fra studiene fordi han ikke har fått noe tilbud om plass ved andre utdanningsinstitusjoner. Vedkommende har forsøkt det meste – både å søke seg til ledige plasser i Tyskland, og å få innpass

med norske universiteter der det blir ledige plasser i løpet av studiet. Svarene har vært negative.

Trolig ville det vært lettere for vedkommende å få opptak ved et europeisk universitet hvis vedkommende var EU-borger, og vedkommende har også dokumentert at det står ledige plasser på medisinstudiet ved flere universitet i Norge. Dette blir paradoksalt all den tid Norge har legemangel, og vi her har en student som virkelig ønsker å bli lege, men som ikke får anledning til å bli det. Vedkommende har også pådratt seg flere hundre tusen i lån fra Lånekassen som må betales tilbake siden studiene per definisjon er avbrutt (selv om vedkommende ikke ønsker det). Vedkommende mener å ha forsøkt alle tenkelige muligheter, og hele prosessen har vært særdeles psykisk belastende.

Spørsmålsstiller ønsker frie universitet som selv avgjør hvilke studenter de ønsker å ta opp, og mener ikke at statsråden skal diktere et norsk universitet til å ta opp denne studenten, men det må være et mål at vi skal ha et system der folk som brenner for noe har mulighet til å følge drømmene sine uten å bli møtt av byråkratiske skott og et rigid regelverk. Når Norge via internasjonale samarbeidsavtaler har dedikerte plasser til studenter fra spesielle land, så må målet være at disse plassene blir brukt og hvis de står ubenyttet må det være mulig å fylle plassene slik at vi får utdannet nok leger.

Svar:

Representanten Jon Jæger Gåsvatn viser i sin begrunnelse til målet om at flere norske studenter skal kunne ta hele eller deler av sin utdanning i utlandet, og det er et mål jeg slutter helhert opp om. Min kollega Bård Vegar Solhjell og jeg vil derfor i løpet av høsten legge frem en egen stortingsmelding om internasjonalisering av utdanningen. På grunn av legemangel hjemme viser representanten Gåsvatn videre spesielt til behovet for at norske studenter skal kunne ta medisinstudier i utlandet. Jeg kan opplyse at det i studieåret 2007/08 ifølge tall fra Statens lånekasse for utdanning var 2349 norske studenter som var i gang med full medisnutdanning i utlandet. Sett i forhold til de totalt 3575 registrerte medisinstudentene i Norge i 2007, er dette et høyt tall, som viser at det er mange som benytter seg av de mulighetene som finnes for å bli lege ved å ta studier i utlandet.

Når det gjelder spørsmålet om det finnes studieplasser ved norske universiteter og høyskoler som er forbeholdt utenlandske studenter, er svaret at det i utgangspunktet ikke finnes noen øremerking av plasser etter nasjonalitet i norsk høyere utdanning. Det skal være slik at det er de beste søkerne som tas opp, uansett hvor de kommer fra, så sant de har lovlig opphold i landet. Det eneste unntaket fra dette er ”Kvoteordningen” som forvaltes av Senter for internasjonalise-

ring av høyere utdanning; den finansierer livsopphold for studier i Norge gjennom Statens lånekasse for utdanning for 1100 studenter fra utviklingsland og land i Øst-Europa, Vest-Balkan og Sentral-Asia. For å kunne motta slike studenter må universitetene og høyskolene sende egen søknad. Selv disse plassene er derfor i utgangspunktet ikke øremerket bestemte studier – det er kvaliteten på institusjonenes søknader som bestemmer studieplassefordelingen.

Spørsmålet om vi har studieplasser ved utenlandske universitet som er forbeholdt norske studenter, må også besvares negativt. Imidlertid hadde vi inntil nylig helt ekstraordinært noen slike plasser på medisin som ble forvaltet av NTNU. Disse er nå under avvikling og er erstattet av en økning i kapasitet på dette studiet ved NTNU og Universitetet i Tromsø. Forutsetningen for å få slik studieplasse, var at utdanningen skulle fullføres i utlandet.

Departementet behandler aldri søknader om opptak til høyere utdanning, og det er heller ikke er klageinstans for slike søknader. Det er det enkelte lærested som er opptaksorgan i Norge, med hhv Opptakssentralen medisin og Samordna opptak som koordinatorer instanser for å sikre effektivitet i saksbehandlingen og hindre dobbeltarbeid.

De medisinske fakultetene har ulike regler for overflytting fra medisinstudier i utlandet til egne studier. Det finnes ingen nasjonal oversikt over studieplasser som blir ledige underveis i medisinstudiet, da det er det enkelte medisinske fakultet som har oversikt over dette. Søkere som ønsker å tas inn underveis i løpet, må derfor undersøke hvilke muligheter som finnes med de aktuelle fakultetene. For å kunne benytte en slik plass, er det et krav at søker tilfredsstillt opptakskravene i henhold til gjeldende regelverk og kan konkurrere seg inn på studiet før eventuelt fritak kan gis og innpassing foretas.

Departementet har tidligere i år fått opplyst fra Opptakssentralen medisin at det virker som om stadig flere av søkerne til medisin ønsker å komme inn underveis i studiet, dvs. til høyere årstrinn – dels pga det økende antallet nordmenn som studerer medisin i utlandet, og dels pga. økende innvandring. En del av disse søkerne er leger fra land hvis utdanning ikke godkjennes som tilstrekkelig kvalifikasjon for utøvelse av yrket i Norge. Det er derfor stor rift om de få plassene som blir ledige underveis på medisin i Norge.

Departementet får av og til henvendelser fra norske studenter i utlandet som er tatt opp ved studier som er lukket i Norge, og som av ulike årsaker får problemer og ønsker hjelp til å komme seg videre – vanligvis i Norge. Slik hjelp ville, som i dette tilfellet, bety at departementet både måtte finansiere en ekstra studieplasse og pålegge en institusjon å ta opp en student som etter deres vurdering ikke nødvendigvis står

først på "ventelisten" for opptak. Det har til nå ikke blitt gjort – dels fordi ekstrastudenter kan by på praktiske problemer mht. laboratoriekapasitet, klinisk opplæring, turnusavvikling eller lignende, dels av rettferdighets-hensyn overfor andre som også har søkt seg hjem til studieplasser uten studieavgift, og som kanskje har bedre resultater å vise til.

Jeg har stor forståelse for at situasjonen til den personen representanten Gåsvatn omtaler i brevet, kan være vanskelig, ettersom han har tatt tre tildels

meget kostbare studieår på et studium han ikke får fullført. Selv om det i brevet ikke opplyses om navnet på vedkommende, er departementet godt kjent med den aktuelle saken gjennom korrespondanse i 2005 og 2006 og et møte med min statssekretær Jens Revold og stortingsrepresentant Freddy de Ruiten i februar i år. Men som det fremgår av min redegjørelse over ligger myndigheten til å håndtere de spørsmål som stortingsrepresentant Gåsvatn tar opp, til universitetene selv.

SPØRSMÅL NR. 100

Innlevert 17. oktober 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 23. oktober 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys

Spørsmål:

«Ifølge opplysninger i Aftenposten 16.10.2008 lagrer en av hurtigmatkjedene kredittkortopplysninger fra kundene i tre år. Datatilsynet reagerer på praksisen og frykter at flere virksomheter lagrer store mengder kredittkort-informasjon i interne databaser. Datatilsynet frykter at databasene kan bli tappet eller at kortopplysninger på annen måte kan komme på avveier.

Hva vil statsråden gjøre for å innskjerpe og ev. endre lov- og regelverk slik at kredittkortopplysninger ikke lagres unødig etter at transaksjonen er utført?»

Svar:

Jeg viser til brev 16. oktober 2008 vedrørende næringsdrivendes lagring av kredittkortopplysninger, og ev. personvernulemper dette måtte medføre for kundene. Bakgrunn for saken er oppslag i pressen som følge av klager Datatilsynet har mottatt fra kunder hos en pizzaleverandør som lagrer kredittkortnummer i flere år etter avsluttet transaksjon. Den konkrete saken er ennå ikke avsluttet hos Datatilsynet.

Det er sentralt i personvernsammenheng å begrense mengden personopplysninger som behandles til det som faktisk er nødvendig for den enkelte behandlingsansvarlige. Næringsdrivende skal ikke behandle personopplysninger som ikke er nødvendige for virksomheten som drives. Dette følger direkte av personopplysningsloven, og en behandling av unødvendige personopplysninger, er en behandling i strid med loven.

I en del sammenhenger er det spesialregelverk som pålegger lagring av personopplysninger en viss tid ut over det konkrete behovet den behandlingsansvarlige har. Eksempler her er bokføringsloven og regnskapsloven, som har regler for hvor lenge opplysninger knyttet til ulike typer transaksjoner skal lagres. Lagringstiden er begrunnet i kontrollformål. Dette regelverket tilligger det Finansdepartementet med underliggende etater å tolke.

Jeg er svært oppmerksom på de utfordringer som ligger i at næringsdrivende har plikt til å lagre en del personopplysninger for dokumentasjons- og kontrollformål. Det er viktig at de sektorspesifikke myndighetene gir næringslivet god informasjon om de plikter de har til å oppbevare personopplysninger, så som transaksjonsdata, for kontrollformål, og til å slette de samme opplysningene når formålet er oppfylt. Selv om det eksisterer plikt til å lagre personopplysninger for fremtidige kontrollformål, er det av stor betydning at de behandlingsansvarlige har etablerte rutiner og systemer for å slette opplysninger når det ikke lenger er saklig behov for lagring. Slike rutiner vil være et uttrykk for en bevisst holdning til personvernspørsmål.

Det er også viktig at de næringsdrivende selv iverksetter gode tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten knyttet til behandlingene, slik at opplysningene behandles på en betryggende måte den tid de lagres. På dette området driver Datatilsynet et viktig informasjonsarbeid. Regnskaps- og bokføringsregelverket er komplisert, og i den grad det viser seg nødvendig, vil jeg ta kontakt med finansministeren med tanke på å etablere klarhet i de regler og plikter som gjelder, og få gjort disse bedre kjent for næringslivet.

Jeg er kjent med at også Datatilsynet er svært opptatt av problemstillinger knyttet til lagring av personopplysninger ut over den tid som er nødvendig for å oppnå selve innsamlingsformålet. Deres erfaring er at det er et økende press på langvarig lagring av personopplysninger for ulike kontrollformål. Erfaring viser dessverre også at mange behandlingsansvarlige har mangelfulle sletterutiner.

Medio desember skal Personvernkommissjonen levere sin rapport der de skal gjøre rede for de personvernutfordringer de ser i dagens samfunn. Det er

ikke nå mulig å foregripe hva Personvernkommissjonen ev. vil ha å si om akkurat dette temaet. Mitt departement vil uansett ha fokus på dette temaet og vil dersom det viser seg påkrevd, se nærmere på regler og rutiner for sletting av personopplysninger, med særlig fokus på pliktene som følger av regnskaps- og bokføringsregelverket. Det kan også være aktuelt å se nærmere på den informasjonen som gis om dette regelverket, for å sikre at det kommuniseres på en god måte i de rette kanaler.

SPØRSMÅL NR. 101

Innlevert 17. oktober 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen

Besvart 23. oktober 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland

Spørsmål:

«Samskipnaden i Hedmark får igjen omtale av riksrevisor i hans rapport til Kunnskapsdepartementet. I rapporten sies det at departementet "opplyser at det er satt i verk tiltak for å avhjelpe vedlikeholdsetterslepet og den vanskelige økonomiske situasjonen", og at "denne samskipnaden følges opp særskilt".

Hvilke konkrete tiltak har statsråden iverksatt og hvordan følges samskipnaden opp?»

BEGRUNNELSE:

Samskipnadene har i Norge en helt spesiell rolle i forhold til studentvelferden. Det har i mange år vært mye uro rundt samskipnaden i Hedmark og nå synes det som om dette igjen har økt i intensitet. Det er bekymringsfullt. Riksrevisoren har omtalt samskipnaden tidligere, og departementet har hatt lang tid på å orientere seg om situasjonen. Uroen rundt samskipnaden i Hedmark synes, ut ifra medieomtaler, å vedvare. Riksrevisor konkluderer med at "saken blir fulgt opp", men sier ingenting konkret om hvilke tiltak og på hvilken måte samskipnaden blir fulgt opp.

Svar:

Som jeg redegjorde for i mitt brev av 25. februar 2008 til stortingsrepresentant Gundersen, har studentsamskipnadene en viktig oppgave i å yte studentvelferd. I den nye forskriften til lov om studentsamskipnader som trådte i kraft 1. august 2008, har man forsøkt å klargjøre studentsamskipnadens oppgaver

og departementets tilsynsrolle innenfor rammen av at studentsamskipnadene er egne rettssubjekt.

I spørsmålet viser stortingsrepresentant Gundersen til Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2007, jf. dokument nr. 1 (2008-2009). I rapporten skriver Riksrevisjonen at de tidligere har hatt merknad til statsrådets tilsyn med Studentsamskipnaden i Hedmark, da samskipnaden ikke hadde avgitt regnskap innen lovens frist. Imidlertid skriver de også at regnskapene for 2005 og senere år er avgitt innen fristen.

I Riksrevisjonens rapport refereres det videre til at departementet har satt i verk tiltak for å avhjelpe vedlikeholdsetterslepet og den vanskelige økonomiske situasjonen ved Studentsamskipnaden i Hedmark, og at denne samskipnaden følges opp særskilt.

Departementet har hatt tett dialog med Studentsamskipnaden i Hedmark helt siden departementet ble klar over det økonomisk uføre samskipnaden var kommet i. Det er avholdt en rekke møter med samskipnaden for å drøfte hvordan en kan bedre situasjonen. I disse møtene, og i annen dialog med samskipnaden, har departementet bidratt med informasjon, rådgivning og veiledning. Dette har både vært av generell karakter, men også for å løse konkrete saker.

Departementet har videre gjort klart for Høgskolen i Hedmark det ansvaret som de har, og bedt høgskolen vurdere hvordan den på en konstruktiv måte kan bedre sitt samspill med samskipnaden for å løse den vanskelige situasjonen.

For å avhjelpe den mer akutte økonomiske situasjonen ved Studentsamskipnaden i Hedmark har departementet sett det som nødvendig å gå inn med ek-

stra studentvelferdsmidler. Rent konkret er det gitt ekstraordinært tilskudd til samskipnaden i 2007 og 2008 på til sammen 7 500 000 kroner.

I stortingsrepresentant Gundersens begrunnelse til spørsmålet vises det også til uroen rundt Student-samskipnaden i Hedemark, en uro som også departementet har registrert. Dette har bl.a. vært knyttet til drift av organisasjonen, valg av styre, forholdet mel-

lom samskipnad og høyskole m.m. Også i forhold til slike problemstillinger har departementet gitt bistand i form av veiledning og hjelp til fortolkning av lover og regler som gjelder studentsamskipnader. Jeg vil imidlertid igjen vise til mitt tidligere brev der jeg understreket at studentsamskipnader er selvstendige rettssubjekt og at departementets styrings- og sanksjonsmuligheter derfor er begrenset.

SPØRSMÅL NR. 102

Innlevert 17. oktober 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 24. oktober 2008 av kultur- og kirkeminister Trond Giske

Spørsmål:

«Det har over mange år bygget seg opp et stort behov for rehabilitering og nyetablering av idrettsanlegg over hele landet. Spørsmålet angående statsgaranti i forhold til store internasjonale mesterskap har fått mye negativ oppmerksomhet den siste tiden og fortjener en bedre prosess enn det som er tilfellet i dag.

Vil statsråden legge frem en stortingsmelding om de utfordringer Idretts-Norge står overfor på anleggssektoren, samt en mal for søkerprosessen i forhold til internasjonale mesterskap?»

Svar:

Det er kommuner og idrettslag som i all hovedsak står for utbyggingen av idrettsanlegg i Norge. Kommunene står bak de aller fleste store og kostnadskrevende anleggene.

I forbindelse med utbyggingen av idrettsanlegg har staten en tilskuddsordning "Spillemidler til idrettsanlegg". Tilskudd fra denne ordningen er ikke noe søkerne har krav på, men er et tilskudd det kan søkes om. Tilskuddordningen er godt kjent og har eksistert siden 1948 og i 2008 er det tildelt 632,5 mill. kroner.

På bakgrunn av innsendte oversikter fra fylkeskommunene stiller staten til rådighet ut fra faste kriterier, et beløp til disposisjon for de enkelte fylkes-

kommunene. Fylkeskommunene står for detaljfordelingen til de enkelte idrettsanleggene. Søknader som fremmes til denne tilskuddsordningen overgår det beløpet som er til disposisjon på bakgrunn av overskuddet fra Norsk Tipping AS.

Når det gjelder internasjonale mesterskap, er det idrettsorganisasjonene som søker om disse og det har de siste årene blitt gjennomført en rekke mesterskap i Norge. Disse mesterskapene gjennomføres uten at staten bidrar til arrangementet, bortsett fra at mesterskapene i hovedsak gjennomføres i anlegg som er tildelt spillemidler.

Allerede i 1994 ble Norges Idrettsforbund (NIF) tilskrevet og gjort oppmerksom på at en eventuell økonomisk medvirkning fra staten måtte avklares før det ble søkt om mesterskap. Dette er fortsatt gjeldende og departementet ser ikke behov for å endre på denne praksisen.

For eventuelle framtidige OL-søknader har NIF tilkjennegitt at organisasjonen vil drøfte sine egne prosedyrer.

Stortinget har drøftet idrettsrelaterte spørsmål jevnlig de siste årene, senest under behandlingen av St. meld. nr. 39 (2006-2007) Frivillighet for alle i desember 2007. Departementet vurderer jevnlig behovet for å legge aktuelle problemstillinger fram for Stortinget, herunder utfordringer på anleggssektoren.

SPØRSMÅL NR. 103**Innlevert 17. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 23. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«I dagens utgave av BT vises det til en sak der politiet i Bergen har kjent til en forsendelse av heroin. Det fremkommer at det hele endte med at tipset politiet hadde, ikke ble fulgt opp.

Siden justisministeren har det overordnede politiske ansvaret for det som skjer innen justissektoren vil jeg gjerne vite om statsråden er bekvem med det faktum at 0,5 kg heroin havnet i Bergen, selv om politiet kjente til det og kunne ha stoppet forsendelsen?»

BEGRUNNELSE:

Dersom oppslaget i BT fullt ut beskriver saken korrekt, noe jeg forutsetter, viser det at mulig faglig uenighet i politiet gjorde at 0,5 kg heroin ble tilgjengelig i Bergen. Dette selv om et slikt parti innebærer

en strafferamme på 21 år, nemlig lovens strengeste straff. At et forhold som dette i det hele tatt kan skje er etter mitt skjønn uakseptabelt. Vi kan ikke la uenighet innen politiet gjøre at så mye heroin får flomme fritt. Her bør statsråden kjenne sin besøkelsestid og gi klar beskjed om at dette ikke er akseptabelt.

Svar:

Spesialenheten for politisaker opplyser at de har blitt orientert om saken av ledelsen i Hordaland politidistrikt. Enheten har besluttet å opprette en såkalt undersøkelsessak for å avklare om det er grunnlag for å iverksette etterforskning eller om det ikke foreligger slikt grunnlag. I den anledning vil Spesialenheten for politisaker innhente ytterligere dokumentasjon fra Hordaland politidistrikt.

Jeg vil derfor avvente Spesialenhetens vurdering.

SPØRSMÅL NR. 104**Innlevert 17. oktober 2008 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten****Besvart 24. oktober 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«TV-aksjonen Blå Kors har satt barns problemer i kjølvannet av foreldrenes alkohol- og narkotikabruk på dagsordenen. Disse problemene gjelder også barn i mange av Norges samarbeidsland. Norge har bidratt til å få et vedtak på Verdens helseforsamling om at WHO skal utarbeide en Global strategi mot alkoholskader. Behovene for å innarbeide rusperspektivene i bistandsvirksomheten er stort i mange land.

Hvordan vil statsråden bidra til å sikre at disse utfordringene møtes i norsk utviklingsarbeid?»

BEGRUNNELSE:

TV-aksjonen Blå Kors har bidratt med flere dokumentarprogrammer og informasjon gjennom aksjonsdagen med fokus på hvordan rusproblemer medfører skader for andre enn brukeren. Det er særlig barna og familien til brukerne som lider. TV-aksjonsmidlene skal fordeles mellom tiltak i Norge og tiltak i noen utvalgte utviklingsland. Mange land sli-

ter med store rusproblemer, og alkoholbruken har en tendens til å øke i forbindelse med økonomisk utvikling, så sant ikke mottiltak, forebygging, settes i verk. WHO har dokumentert at alkohol er risikofaktor nr. fem for sykdom og tidlig død på verdensbasis. I utviklingsland med lav dødelighet, det vil si de landene som har løst en del av de mest akutte helseutfordringene knyttet til fattigdom, er alkohol risikofaktor nr 1.

Samtidig ser alkoholindustrien på disse landene som sine lovende markeder når forbruksveksten flater ut i Vesten. I en del land i Afrika har FORUT dokumentert hvordan industrien nå er i ferd med å legge ferdigskrevne alkoholpolitikkdokumenter på bordet. (Se Drinks industry supplanting government role in alcohol policies in Sub-Saharan Africa).

Norge sammen med de nordiske landene har tatt et initiativ i WHO som førte til at Verdens helseforsamling vedtok en alkoholresolusjon i 2005 (WHA58.26 Public health problems caused by harm-

ful use of alcohol). På helseforsamlingen i vår fulgte de afrikanske landene med Kenya og Rwanda i spissen opp. De la fram et resolusjonsforslag om å utarbeide en global strategi mot alkoholskader (WHA61.4 Strategies to reduce the harmful use of alcohol). Den ble vedtatt og dette arbeidet er nå i gang i WHO.

I norsk bistandsvirksomhet har kvinner og likestilling en sentral plass. Helse og utdanning har også en sentral plass i fattigdomsbekjempelsen. Som vi har sett i forbindelse med TV-aksjonen påvirkes disse problemene også av rus. En slik sammenheng er nå også dokumentert for et annet sentralt bistandstema; HIV/AIDS. Det er derfor behov for å innarbeide rusproblematikk blant de temaene bistandsvirksomheten tar opp.

Svar:

Det er en viktig problemstilling representanten Høybråten reiser i sitt spørsmål. Gjennom WHO's systematiske arbeid de siste 15 år med kartlegging av risikofaktorer for sykdom, har man fått en bedre samlet oversikt over hvilke faktorer som bidrar sterkest til den globale sykdomsbyrde. Arbeidet viser at en stadig økende del av sykdomsbyrden utgjøres av skader ved ulykker og kroniske lidelser som ikke er overført ved smitte, men som ofte er forårsaket av tobakk, rusmidler og overvekt.

Globalt regner man nå med at disse lidelsene utgjør rundt 80% av sykdomsbyrden. I gruppen utviklingsland med høy dødelighet er fortsatt underernæring, usikker sex og dårlig vannstandard de viktigste risikofaktorene bak sykdomsbyrden, I utviklingsland med lav dødelighet fordeler risikofaktorene seg jevnere med stort innslag av så vel underernæring som overvekt, men her er alkohol den av de 26 risikofaktorene som bidrar sterkest til sykdomsbyrden.

Det pågår for tiden en oppdatering av tallene fra

2002, og mye peker i retning av en økning av ikke-smittsomme sykdommer også i de fattigste landene. Det er nå større oppmerksomhet om den rolle alkohol og tobakk spiller i denne sammenheng. Dette så vi klart under drøftingene om alkoholresolusjonen i Verdens 61. Helseforsamling i mai i år. og i den etterfølgende diskusjon i WHO's regionale komite for Afrika sør for Sahara. Som representanten viser til i begrunnelsen for spørsmålet, spilte Rwanda og Kenya begge en aktiv rolle i forberedelsene til alkoholresolusjonen i WHO. Det er verdt å peke på at man nå oftere hører omtalt den dobbelt og også den tredobbelte sykdomsbyrde for de fattigste landene: De smittsomme sykdommene, livsstilsrelaterte sykdommer og som tredje nivå, sykdommer forårsaket av klimatiske endringer.

Norge har gjennom mange år bidratt aktivt til bekjempelse av skadelig bruk av alkohol gjennom den toårige programavtalen med WHO. Norge har også vært en pådriver i WHO og UNAIDs arbeid med å se på sammenhengen mellom spredningen av en del overførbare sykdommer og alkoholbruk. Det gjelder særlig tuberkulose og HIV/AIDS. Vurderingene på dette feltet er et ledd i forberedelsene til den kommende globale strategi om skadelig bruk av alkohol,

Norge deltar aktivt i det nordiske samarbeidet om alkoholpolitiske spørsmål i internasjonale organer, i førte omgang i WHO og EU. Sverige vil høsten 2009 være vertskap for et globalt ekspertmøte som inngår i WHO's forberedelse til den globale strategien. Norge er invitert til å bidra til planleggingen og gjennomføringen av dette ekspertmøtet.

Frivillige organisasjoner gjør også et viktig arbeid på dette feltet. Blant de organisasjoner som mottar støtte, er FORUT. De har i år mottatt 26500000 NOK fra NORAD, hvorav 3 mill. til alkohol- og rusprogrammet. Organisasjonen har utviklingsprogram i Nepal, India, Sri Lanka, Sierra Leone og Malawi.

SPØRSMÅL NR. 105

Innlevert 17. oktober 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 30. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Fergeavløsningsprosjekter får statlig tilskudd for kostnader til ferge begrenset til 15 år til tross for at veg varer i 50-100 år. Ofte tvinges derfor lokale og regionale myndigheter til å foreslå bompengefinansiering på slike prosjekt. Det er også et vilkår at lokale myndigheter eller bompengeselskap forskotterer de fremtidige statlige innsparingene til ferge.

Vil statsråden ta initiativ til å øke tilskottstiden og å forskottfianisere statlige fergebesparelser for å bedre økonomien i fergeavløsningsprosjekt?»

Svar:

Jeg vil først vise til at rammene for ordningen med alternativ bruk av ferjetilskudd er lagt gjennom Stortingets behandling av St.prp. nr. 1 (2001-2002),

St.prp. nr. 60 (2001-2002), St.prp. nr. 67 (2002-2003) og St.prp. nr. 64 (2004-2005). Hovedmålet med ordningen er at hele eller deler av det statlige ferjetilskuddet til et ferjesamband kan brukes til å (del)finansiere et veganlegg til erstatning for ferjesambandet.

Det innsparte ferjetilskuddet skal iht. dagens rammer regnes i en periode på maksimalt 15 år. I hvilken grad det bør åpnes for å øke ferjetilskuddsperioden, er nå til vurdering i Samferdselsdepartementet. Departementet vil evt. komme tilbake til Stortinget med dette. Jeg oppfatter videre at det er spørsmål om staten kan forskottere de statlige ferjebesparelsene, for å bedre økonomien i prosjektet. Jeg ser en slik løsning som lite aktuell. Det ville i så fall bety at staten forskotterer og så tilbakebetaler til seg selv. Jeg mener at ordningen fortsatt bør baseres på at det er en forskotteringsmulighet for bompengeselskap og lokale myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 106

Innlevert 17. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen

Besvart 29. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«I et utspill på dn.no 02.10.08, tar SVs petroleumspolitiske talsperson til orde for ikke å tildele flere leteområder for oljebransjen, samt politisk å styre ungdom bort fra petroleumsrelatert utdanning. Hun tar ikke innover seg hvilke fatale konsekvenser dette vil ha for Norges mest verdiskapende næring, ei heller hvilke konsekvenser en slik politikk vil ha for energiforsyningen i våre europeiske naboland, som er avhengig av norsk olje og gass.

Kan statsråden forsikre at SVs utspill ignoreres i Regjeringens utøvende petroleumpolitikk?»

Svar:

Regjeringens politikk fremgår av Soria Moria erklæringen. Vi vil opprettholde leteaktiviteten etter olje og gass og gi industrien tilgang til interessante letearealer. Derfor har vi 9. mai i år utlyst tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) 2008 med planlagt tildeling tidlig i 2009. Industrien får her tilgang til interessante letearealer i modne områder på norsk sokkel.

Stortinget har sluttet seg til at ansvaret for øvrig riksvegnett og øvrige riksvegferjer i det vesentligste skal overføres til fylkeskommunene fra 1. januar 2010, jf. St.meld. nr. 12 (2006-2007) og Innst. S. nr. 166 (2006-2007). Det vegnettet som overføres til fylkeskommunene vil betegnes fylkevegnett og det vegnettet som fremdeles er statlig betegnes riksvegnett etter at reformen trer i kraft, jf. Ot.prp. nr. 10 (2008-2009).

Jeg legger til grunn at ansvaret for statlige investeringer på det øvrige riksvegnettet som overføres, vil bli overført til fylkene når forvaltningsreformen trer i kraft i 2010. Dette betyr at fylkene vil bli ansvarlig for bevilgninger av midler til prosjektene etter 2009 inkl. evt. utbetaling av forutsatt innspart ferjetilskudd over 15 år etter at prosjektet er åpnet for trafikk.

Regjeringen har også 27. juni i år utlyst 20. konsesjonsrunde som omfatter 79 blokker eller deler av blokker i Norskehavet og Barentshavet. Tildelinger i 20. konsesjonsrunde er planlagt våren 2009. Dette vil bidra til å opprettholde leteaktiviteten i umodne deler av norsk kontinentalsokkel, og legge grunnlag for ny aktivitet og verdiskaping i nordområdene. Nye funn i disse områdene kan få stor betydning for sysselsetting og næringsutvikling langs hele kysten i nord.

Petroleumsnæringen er kunnskapsintensiv bransje med et langsiktig perspektiv på virksomheten. Norge er en stor leverandør av olje og gass som vil spille en viktig rolle i den europeiske energiforsyningen i flere tiår fremover. Det er derfor behov for å styrke rekrutteringen til realfagene, også for å sikre at olje- og gassproduksjonen i fremtiden kan drives på en miljømessig forsvarlig måte.

Jeg legger stor vekt på betydningen av norsk petroleumsnæring, dette krever talent og kompetanse. Det er også gledelig at norsk petroleumsnæring bidrar med kunnskap og erfaringsoverføring til andre kunnskapsmiljøer i Norge.

SPØRSMÅL NR. 107**Innlevert 17. oktober 2008 av stortingsrepresentant Laila Dāvøy****Besvart 24. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Omsorgstjenester bør være av god kvalitet, slik at de som benytter seg av dem får trygge tjenester.

Hvilke godkjennings- og tilsynsordninger eksisterer for etablering av private omsorgstjenester i kommunene?»

BEGRUNNELSE:

Fylkeslegen i Nord-Trøndelag uttaler om omsorgstilbud til Trønderavisa 14. oktober 2008 følgende:

"vi har ikke alltid oversikt hvor slik virksomhet foregår i Nord-Trøndelag i dag. Vi kommer derfor ikke inn før det eventuelt foreligger en klage. Da kan vi opprette tilsynssak".

Svar:

Etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven er kommunene forpliktet til å yte nødvendige pleie- og omsorgstjenester for alle som bor eller oppholder seg i kommunen. Kommunen kan organisere disse tjenestene enten ved å ansette personell i kommunale stillinger, eller ved å inngå avtaler med personell om privat helsevirksomhet. Det er ingen egen godkjenningsordning for disse tjenestene, men kommunen står ansvarlig for at tjenestene er bemannet og organisert på en slik måte at virksomheten yter forsvarlige og adekvate tjenester i samsvar med brukernes behov.

I enkelte kommuner er det i tillegg private aktører som tilbyr ulike pleie- og omsorgstjenester på ren kommersiell basis. Så lenge disse ikke har noen avtale med kommunen, drives disse virksomhetene uten offentlig støtte, og brukeren må selv dekke alle kostnader. I prinsippet kan enhver etablere slik virksomhet, og virksomheten står selv ansvarlig for å utøve tjenestene i samsvar med norsk lovgivning. Innenfor pleie- og omsorgssektoren utgjør denne type private alternativer en svært liten andel.

Etter lov om statlig tilsyn med helsetjenesten av 30. mars 1984 har Statens Helsetilsyn det overordnede faglige tilsyn med helsetjenesten i landet. I hvert fylke skal det være en fylkeslege som er tillagt myndighet som Helsetilsynet i fylket, og som er direkte underordnet Statens Helsetilsyn. Helsetilsynet i fylket skal føre tilsyn med alt helsevesen og alt helsepersonell i fylket, og i tilknytning til tilsynet gi råd, veiledning og opplysninger som medvirker til at befolkningens behov for helsetjenester blir dekket.

Det følger videre av tilsynsloven at enhver som yter helsetjeneste skal etablere intern-kontrollsystem for virksomheten og sørge for at virksomhet og tjenester planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lover og forskrifter. Helsetilsynet i fylket skal påse at alle som yter helsetjenester har etablert internkontrollsystem og fører kontroll med sin egen virksomhet på en slik måte at det kan forebygge svikt i helsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 108**Innlevert 20. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 24. oktober 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for en umiddelbar og full gjennomgang av sikkerheten i Romeriksporten som også omfatter en vurdering av og ev. utbedring av forhold ved konstruksjonen som på sikt kan innebære en risiko for de reisende?»

BEGRUNNELSE:

Jernbanetunnelen Romeriksporten med tusener av reisende i døgnet må tilby et sikkerhetsnivå som gir de reisende full trygghet. Etter at det er oppdaget brudd i en jernbaneskinne på flere desimeter kan det stilles tvil ved om det absolutte sikkerhetsnivået man forventer i tunnelen er oppfylt.

Det må forventes at problemet tas tak i, ikke bare ved å reparere den oppståtte skade, men ved å gå dyper inn i årsakene til at bruddet oppstod, og at det klarlegges om det ligger konstruksjonsmessige forhold bak. Det må forventes at det ikke legges mindre ressurser inn i sikkerheten for reisende gjennom Romeriksporten, enn den innsatsen som ble lagt ned for å sikre veitunneler etter raset i Hanekleivtunnelen.

Svar:

Romeriksporten ble åpnet i 1999 og er 14,5 kilometer lang. Det er Jernbaneverket som eier og drifter tunnelen. Jernbaneverket har døgnkontinuerlig beredskap på strekningen, og det er egne vedlikeholdsingeniører inkludert hydrolog som har et særlig ansvar for Romeriksporten. Jernbaneverket driver vedlikeholdsarbeid i Romeriksporten nesten hver natt.

Jernbaneverket har laget en egen rapport om skinnebruddet, som ble oppdaget 31. august i år. Denne rapporten ble den 19. september sendt til Statens jernbanetilsyn, togselskapene og Statens havarikommisjon for transport og beskriver i detalj hendelsesforløpet, mulige årsaker og hva som er gjort for å hindre liknende hendelser.

Årsaken til skinnefeilen kan, ifølge Jernbaneverket, henge sammen med kontinuerlig vandrypp over lang tid. Det er siden 1999 gjort registreringer av drypp i tunnelen og det er funnet minst 250-300 drypppunkter som kan føre til feil på skinnegang, drivmaskiner og kabelkanaler. Det har helt fra åpningen av Romeriksporten vært omfattende lekkasjer og drypp i tunnelen. Det er vanlig med drypp og mindre lekkasjer i alle tunneler. Jernbaneverket vil nå trappe opp arbeidet med å lede vann vekk fra skinnene og ut til tunnelsiden.

Romeriksporten kontrolleres to ganger i året til fots i henhold til regelverket. Det kjøres også avanserte målevogner med ultralyd og geometrikontroll i tunnelen. I tillegg er det en egen årlig visitasjon om høsten der det ses spesielt på dryppsoner og mulige skader som følge av disse. Etter hendelsen har Jernbaneverket iverksatt ekstra visitasjoner på dryppste-

dene i Romeriksporten. Jernbaneverket gjennomgår for tiden regelverket for å vurdere behovet for endringer knyttet til slike visitasjoner. Det er ennå ikke klarlagt hvorfor ingen av disse inspeksjonene har avdekket skinnefeilen. Siste inspeksjon ble gjort om lag seks uker før skinnebruddet ble oppdaget. Det vil imidlertid alltid være slik at de målemetodene som benyttes ikke kan finne 100 prosent av alle feil.

Jernbaneverket har lenge drevet forebyggende arbeid i dryppsonene. Sist vinter og vår ble det lagt nye skinner på 9 steder (ferdig mai 2008), som forebyggende tiltak. Ut fra samme tankegang er det foreløpig lagt opp til innlegging av nye skinner på 10 steder høsten 2008 og vinteren 2009. Området rundt bruddstedet ble inspisert samtidig med reparasjonen den 31. august. Det var planer om å legge inn flere nye skinner i dette området som forebyggende vedlikeholdsarbeid.

Ifølge Jernbaneverket er det to måter å fjerne problemene med drypp i tunnelen på. Det ene er å legge inn platehvelv for å lede bort vannet. Det er et svært omfattende tiltak som vil kreve stenging av tunnelen i lang tid og koste flere hundre millioner kroner. Det andre er punktvis bortledning av vannlekkasjer ut mot tunnelveggen der hvor problemene er størst. Dette har Jernbaneverket jobbet med siden 1999, og denne innsatsen blir nå økt.

Jernbaneverket forsikrer om det er trygt å ta toget gjennom Romeriksporten, og påpeker at etaten ellers ville stengt tunnelen. NSB og Flytoget gir også uttrykk for full tillit til Jernbaneverket i denne saken. Det arbeides videre med å finne nærmere ut av årsaken til at skinnen ble såpass skadet som den ble, og det gjøres vurderinger av hva som kan gjøres for å forebygge slike skader i framtiden. Som ansvarlig statsråd er jeg fornøyd med at Jernbaneverket og Statens havarikommisjon for transport, arbeider systematisk og iherdig med å følge dette opp. Jeg vil sørge for å bli orientert om resultatene av de videre undersøkelserarbeider i tiden framover, men ser ellers ikke behov for å gripe inn i saken på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 109**Innlevert 20. oktober 2008 av stortingsrepresentant Svein Flåtten****Besvart 27. oktober 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Ligningsverdiene på boliger og fritidsboliger er øket med 66 pst. i de siste 4 budsjetter. Samtidig ser vi nå at markedsverdiene faller og utvilsomt kan falle mer.

Hvor mange boliger og fritidsboliger vurderer finansministeren har kommet over grensen for reduksjon i verdi etter 30 %-regelen etter de kraftige økningene i ligningsverdier og ditto fall i markedsverdier, og hva gjør finansministeren for at regelen om lempning etter 30%-regelen blir gjort godt nok kjent for skattebetalerne?»

Svar:

Som påpekt i St.prp. nr. 1 (2008-2009) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, har manglende oppjustering av ligningsverdiene av boliger kombinert med høy vekst i boligprisene over flere år ført til at forskjellen mellom ligningsverdier og markedsverdier har økt betydelig. I perioden fra 1996 til 2. kvartal 2008 har boligprisene i gjennomsnitt økt med om lag 167 pst. Ligningsverdiene har i den samme perioden kun blitt økt med 91 pst. Dette har ført til at det gjennom mange år har bygget seg opp økte forskjeller mellom ligningsverdier og reelle omsetningsverdier. Ifølge statistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB) utgjorde ligningsverdiene i gjennomsnitt 20 pst. av salgssummen for selveide boliger i 2004. Selv om boligprisveksten har vært svakere det siste året og ligningsverdiene ble økt med 10 pst. i 2008, anslås ligningsverdiene av bolig fortsatt å utgjøre kun om lag 21 pst. av markedsverdiene i gjennomsnitt. Regjeringens forslag om å øke ligningsverdiene av bolig, fritidseiendom med 10 pst. i 2008, vil følgelig heller ikke bidra til at lig-

ningsverdiene som andel av markedsverdien i gjennomsnitt kommer opp på nivå med "sikkerhetsventilen" på 30 pst. av markedsverdien.

Enkelte boliger vil likevel kunne få en ligningsverdi som overstiger 30 prosent av markedsverdien som følge av de generelle økningene i ligningsverdi eventuelt kombinert med et fall i markedsverdien. Dette vil trolig i hovedsak gjelde relativt nye boliger. I slike tilfeller vil sikkerhetsventilen hindre urimelige utslag ved at ligningsverdien kan settes ned til 30 prosent av markedsverdien. Det er imidlertid viktig å merke seg at dette kun vil ha betydning for personer som er i formuesskatteposisjon, samt enkelte som blir skattlagt under skattebegrensingsregelen for pensjonister. Med Regjeringens endringer i inneværende regjeringensperiode er bunnfradraget i formuesskatten mer enn tredoblet for enslige og mer enn femdoblet for ektepar. Dette har ført til at antallet som betaler formuesskatt er redusert fra nærmere 1,2 millioner personer dersom 2005-reglene hadde blitt videreført, til i underkant av 800 000 personer med Regjeringens forslag for 2009. Andelen av befolkningen som betaler formuesskatt, er redusert fra 30 til 20 prosent.

Finansdepartementet har ikke grunnlag for å anslå hvor mange som vil bli berørt av sikkerhetsventilen. Departementet er imidlertid ikke kjent med at justeringene av ligningsverdier har ført til press på sikkerhetsventilen.

Sikkerhetsventilen er godt beskrevet både i "Rettledning til postene" for selvangivelsen og i Lignings-ABC, og må regnes som lett å bli kjent med for skattebetalerne.

SPØRSMÅL NR. 110**Innlevert 20. oktober 2008 av stortingsrepresentant Dagrun Eriksen****Besvart 27. oktober 2008 av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

«Prester i Den norske kirke kan foreta vielser i andre menigheter enn den de selv er ansatt i så lenge soknepresten på stedet godkjenner dette. Prest/forstander eller seremoniledere i andre trossamfunn- og

livssynssamfunn kan kun foreta vigsel i det tjenstedistriktet de er registrert i.

Hva er begrunnelsen for denne klare forskjellsbehandling og hva vil statsråden gjøre for å sørge for like rettigheter og plikter for vigslere i alle tros- og livssynssamfunn?»

BEGRUNNELSE:

I et rundskriv fra Barne- og likestillingsdepartementet presiseres reglene for hvor vigslere kan foreta vielser. Der heter det at:

"Det er det tjenstedistrikt som er oppgitt i registreringsmeldingen etter trossamfunnsloven § 14 som er bestemmende for vedkommendes stedlige kompetanse, jf. Norsk lovkommentarer til trossamfunnsloven. Det er ikke gitt særskilt hjemmel i ekteskapsloven for at forstandere eller prester i registrerte trossamfunn eller livssynssamfunn skal kunne få vie utenfor eget tjenstedistrikt."

Videre heter det at et ekteskap ikke er ugyldig selv om prest/forstander har viet utenfor sitt tjenstedistrikt, men at det imidlertid kan være et forhold som kan føre til sanksjoner etter trossamfunnsloven § 27.

Dette gjelder imidlertid ikke for prester i Den norske kirke. En ordinert prest i Den norske kirke kan vie utenfor sitt eget tjenstedistrikt med samtykke fra sokneprest i det aktuelle tjenstedistrikt.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har på bakgrunn av departementets presisering sendt et rundskriv til alle trossamfunn hvor de ber om å få tilsendt opplysninger om hver enkelt prest/forstander eller seremonileders tjenstedistrikt.

Departementets rundskriv er en innstramning av dagens praksis, som medfører en urimelig forskjellsbehandling mellom vigslere innenfor og utenfor Den norske kirke.

Begrensningene vil skape vansker for mange mindre menigheter som ikke har pastor/forstander, og det vil begrense muligheten for brudepar til å benytte seg av en pastor/forstander som de kjenner eller av andre grunner ønsker.

Svar:

Det er ekteskapsloven § 12 som regulerer hvem som har rett til å vie i Norge. Ekteskapsloven § 12 første ledd bokstav a fastslår at vigslere er:

"prest i Den norske kirke, og prest eller forstander i et registrert trossamfunn, eller seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn som mottar tilskudd etter lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn når Kongen har godkjent formen for inngåelse av ekteskap".

Det følger av forskrift av 19. oktober 1990 nr. 4983 om tjenesteordning for menighetsprester § 12 at en ordinert prest i den norske kirke kan vie utenfor sitt distrikt med samtykke fra sokneprest i det aktuelle område.

Borgelige vigslere foretas av notarius publicus, og

i følge ekteskapsloven § 12 første ledd bokstav b, kan dette også skje utenfor dennes embetsdistrikt.

Prest/forstander i andre trossamfunn eller seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn kan ha vigselfrett. Vilråene er imidlertid noe annerledes enn for prester ansatt i Den norske kirke. Det følger av lov om trdomssamfunn og ymist anna av 13. juni 1969 nr. 25 § 14 at prest eller forstander i trossamfunn må sende melding til fylkesmannen med navn og tjenstedistrikt på hver prest eller forstander. Det er denne registreringen som legges til grunn ved fastsettelsen av hvem som har vigselfrett innenfor det oppgitte tjenstedistrikt.

Det er ikke gitt nærmere regler for den stedlige kompetansen til prest eller forstander i ekteskapsloven § 12. I kommentarene til trossamfunnsloven § 12. I kommentarene til trossamfunnsloven § 14 som er bestemmende for vedkommendes stedlige kompetanse. Menighetene i et landsomfattende kirkesamfunn, men som likevel er registrert som enkelte menigheter hos de forskjellige fylkesmennene, vil anses som enkeltstående trossamfunn. Forstanderen vil ikke kunne utføre offentlige gjøremål utenfor sitt tjenstedistrikt. Videre er det uttalt at en person ikke kan godkjennes som prest eller forstander i flere trossamfunn, da vedkommende kun kan være medlem i et trossamfunn.

Når det gjelder seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn er det heller ikke i forskrift av 27. september 2004 nr. 1296 om tildeling og tilbaketrekking av vigselfrett for seremonileder eller tilsvarende sagt noe nærmere om stedlig kompetanse.

Det er anført at dette er innstramning av tidligere praksis. Det er foretatt en presisering i rundskrivet, men hensikten har ikke vært innstramning. Presiseringen er i tråd med det som er uttalt i kommentarene til trossamfunnsloven. Det er videre gjort rede for at dersom en prest eller forstander foretar en vigselfrett utenfor sitt distrikt kan det være grunnlag for å iverksette sanksjoner etter trossamfunnsloven § 27.

Jeg har forståelse for representantens ønske om større likhet mellom trossamfunn i og utenfor Den norske kirke. Siden det ikke er gitt en særskilt hjemmel for at forstandere eller prester i registrerte trossamfunn eller seremonileder i livssynssamfunn skal kunne vie utenfor eget tjenstedistrikt, dvs. i ett annet registrert trossamfunn, vil jeg vurdere nærmere om det er behov for å foreta en endring i forskrift til ekteskapsloven § 12, eventuelt endring i trossamfunnsloven. Jeg vil drøfte dette spørsmålet nærmere med kultur- og kirkeministeren som har ansvaret for trossamfunnsloven.

SPØRSMÅL NR. 111**Innlevert 20. oktober 2008 av stortingsrepresentant Dagrun Eriksen****Besvart 28. oktober 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell****Spørsmål:**

«I en ny undersøkelse mener 80 prosent at frykten for å uttale seg offentlig er stor blant rektorene. Åpenhet om forholdene lokalt er avgjørende for å få til en god skoleutvikling.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at skolens ansatte kan ytre seg fritt om situasjonen i skolen?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 116 fra representanten Odd Einar Dørum om samme tema. Svarene jeg gir vil derfor være likelydende.

Resultatene fra Utdanningsforbundets undersøkelse om skolelederes yringsfrihet gir grunn til bekymring. Særlig er det betenkelig at resultatene viser at mange skoleledere mener at det blant skoleledere eksisterer en frykt for å stå fram offentlig og fortelle om kritikkverdige forhold. Jeg vil innledningsvis understreke at det er viktig at det eksisterer en åpenhetskultur i skolen slik at kritikkverdige forhold kan møte offentlighetens lys. Holdes kritikkverdige forhold skjult, kan det gå utover elevenes opplæring. Prinsippet om offentlighet, som blant annet kommer klart til uttrykk i den nye offentlighetsloven, skal stå sterkt i skolen som i forvaltningen for øvrig.

Jeg forutsetter at skoleeierne aktivt bidrar til at regelverk og andre nasjonale føringer blir fulgt opp lokalt. Dersom skoleledelsen er kjent med at regelverket brytes skal vedkommende varsle skoleeier om dette. Skulle det oppstå tilfeller der skoleledelsen opplever at kritikkverdige forhold blir systematisk

oversett, vil også vernet som gis varslere i arbeidsmiljøloven kunne tre inn. Jeg vil imidlertid understreke at skoleeier og skoleledelsen sammen har et ansvar for å unngå at slike situasjoner oppstår.

Samtidig som behovet for åpenhet må ivaretas er det viktig at skoleledere lojalt følger opp kommunale og nasjonale skolepolitiske føringer. Et godt lokalt arbeid med kvalitetsforbedring i skolen forutsetter god kommunikasjon mellom skoleledelse og skoleeier. Rammene for kommunikasjonen mellom skoleledere som arbeidstaker og skoleeier som arbeidsgiver må avklares lokalt, blant annet med hensyn til grunnloven § 100 om yringsfrihet, bestemmelsene om offentlighet i forvaltningen, og ansattes rettigheter og plikter etter arbeidsmiljøloven i forbindelse med varsling. I avklaringen vil forholdet til offentlighet og media inngå. Jeg vil understreke at en åpenhetskultur og en lojal oppfølging av konkrete føringer ikke er innbyrdes motsetninger, men må virke sammen. En åpenhetskultur i skolen er også av stor betydning for at blant annet elever og foreldre kan engasjere seg i arbeidet med å forbedre kvaliteten i opplæringen.

Skoleledere må ha et bevisst forhold til tematikken rundt åpenhet og skolepolitiske føringer. Fra august 2009 skal det innføres en skolelederutdanning for alle nytilsatte rektorer og rektorer som ikke har lederutdanning. I utdanningen vil forholdet mellom lojalitet og det å skulle sette politikk ut i livet på den ene siden, og det å si fra om kritikkverdige forhold være et sentralt element.

SPØRSMÅL NR. 112**Innlevert 20. oktober 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt****Besvart 24. oktober 2008 av fiskeri- og kystminister Helga Pedersen****Spørsmål:**

«Rapporten om miljøet rundt krysseren Murmansk ved Sørvær er nå lagt fram. Området rundt vraket er svakt til moderat forurenset. Kystverket sier at man ikke kan utelukke at selve vraket inneholder miljøgifter. Selskapet Metall og gjenvinning sa i au-

gust at vraket kan komme til å knekke i to i løpet av kort tid. Kystministeren lovte på et folkemøte på Sørvær i høst at vraket skal fjernes, men det er ikke satt av midler til dette i Regjeringas forslag til statsbudsjett for 2009.

Når ser man da for seg at dette kan gjennomføres?»

Svar:

Kystverket startet i august i år et arbeid med undersøkelser og vurdering av vraket av "Murmansk", med sikte på å fjerne vraket på en sikker og miljømessig forsvarlig måte. Kystverket vil levere en anbefaling om dette til Fiskeri- og kystdepartementet i løpet av høsten. Det forelå således ikke et tilstrekkelig grunnlag for å fremme et konkret bevilgingsforslag for fjerning av "Murmansk" i regjeringens budsjettforslag for 2009. Stortinget ble orientert i budsjettproposisjonen for 2009 for Fiskeri- og kystdepartementet om at regjeringen vil komme tilbake til saken på egnet måte.

En fjerning av vraket er en omfattende operasjon som krever at oppdraget må lyses ut på offentlig anbud etter vanlige regler. Som jeg framholdt i mitt brev av 22. august i år med svar på spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim (spørsmål nr. 1402 (2007-2008)), håper jeg at selve fjerningsoperasjonen vil kunne settes i verk så snart som mulig. Våren 2009 er av hensyn til klimatiske forhold tidligste mulighet for oppstart, men dette forutsetter at hensynet til sikkerhet og miljø blir ivaretatt på en forsvarlig måte og at det er kapasitet i markedet.

SPØRSMÅL NR. 113

Innlevert 21. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 28. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Det er et felles ønske om å styrke rettssikkerheten når små barn dør plutselig. Blant annet er det flere som har pekt på behovet for at helsepersonell ved mistenkelige dødsfall skal melde dette til relevante myndigheter og at et eget team trer inn ved slike dødsfall. En forskrift departementet har sendt på høring møter imidlertid sterk kritikk og Justisdepartementets lovavdeling mener at hjemmel for slik melding allerede foreligger.

Hva vil departementet nå foreta seg i sakens anledning?»

Svar:

Saken stortingsrepresentant Hans Olav Syversen refererer til har i den senere tid vært sterkt debattert i media. Jeg vil derfor - før jeg besvarer det konkrete spørsmålet representanten stiller - gi en kort redegjørelse for saken.

Et plutselig uventet dødsfall i en familie er en tragedie for de som rammes. Når et barn mellom 0 og 3 år dør plutselig og uventet, anses det alltid som unaturlig. Leger skal derfor automatisk melde slike dødsfall til politiet, jf. forskrift 21. desember 2000 nr. 1378 om leges melding til politiet om unaturlige dødsfall o.l.

På bakgrunn av meldingen vil politiet begjære rettsmedisinsk obduksjon. Dersom det er mistanke om straffbare forhold vil all etterforskning av døds-

fallet skje i regi av politiet, og reglene for etterforskningen vil følge av reglene i straffeprosessloven.

Som oppfølging av forslagene i Barsedødsårsaksrapporten (Rognumrapporten), har Helse- og omsorgsdepartementet foreslått å etablere et tilbud om dødsstedsundersøkelse i regi av helsetjenesten ved alle tilfeller av plutselig uventet barnedød. Det vil i praksis si i de tilfeller der det ikke er mistanke om straffbare forhold. Tilfeller der det er mistanke om straffbare forhold, vil som nevnt innledningsvis være en oppgave for politiet.

På denne bakgrunn sendte departementet 13. mai 2008 ut på høring forslag til presiseringer i forskrift om leges meldeplikt til politiet om unaturlig dødsfall. Forskriften er gitt med hjemmel i helsepersonelloven § 36. Det følger av merknadene til § 36 tredje og fjerde ledd at legen uten hensyn til taushetsplikt også kan gi øvrige opplysninger han/ hun har som kan ha betydning for saken, og som han/hun mener er viktig at kommer fram. Per i dag er det således ikke noen plikt til å gi politiet opplysninger, ut over det faktum at det er grunn til å tro at dødsfallet er unaturlig. Hensikten med forslaget til forskriftsendring er å pålegge leger en plikt til å melde opplysninger og funn ved slike undersøkelser til politiet. Etter departementets vurdering, vil en slik forskriftsendring gi en nærmere presisering av legens meldeplikt til politiet.

Jeg kan videre informere om at også Justisdepartementet i sitt høringssvar til forskriftsendringen ser at det kan være behov for en slik bestemmelse, jf.

følgende sitat fra Justisdepartementets høringsuttalelse:

”Helsepersonelloven § 24 åpner for at opplysninger om en avdød person kan gis videre dersom vektige grunner taler for det. I den foreslåtte forskriften er det ikke noe uttalt krav om vektige grunner, men sakens natur gjør at man trolig kan si at det foreligger vektige grunner. Til forskjell fra helsepersonelloven § 24 oppstiller den foreslåtte nye 4 i forskriften en plikt til å utlevere dokumentasjonen til politiet. Vi ser derfor at det kan være behov for en egen forskrifts-bestemmelse” (vår understrekning). ”Helse- og omsorgsdepartementet bør sørge for å få tydelig frem adgangen etter helsepersonelloven § 24 i forbindelse med at forskriften gjøres kjent (gjennom merknader/rundskriv og lignende.)”

SPØRSMÅL NR. 114

Innlevert 21. oktober 2008 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten

Besvart 29. oktober 2008 av statsminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

«Hvor langt er Regjeringens arbeid med oppsummering og konsekvensvurdering av tjenstedirektivet kommet, og når kan Stortinget forvente å få seg forelagt en sak med Regjeringens vurdering?»

BEGRUNNELSE:

I et brev til opposisjonspartiene på Stortinget 16. februar 2007 skrev statsministeren om disse partienes anmodning om en redegjørelse fra Regjeringens side i Stortinget om tjenstedirektivets konsekvenser for Norge bl.a. følgende:

"Direktivteksten er nå på bred høring. Det er satt frist til 22. februar i år med å gi høringsuttalelser. Etter dette vil regjeringen oppsummere høringsuttalelsene og komme tilbake til Stortinget med sin vurdering på egnet måte."

I et svar til Stortinget i november samme år skrev Nærings- og handelsdepartementet at man var i ferd med å gjennomgå høringsuttalelsene og vurdere innspillene som var kommet:

"Arbeidet med tjenstedirektivet konsentrerer seg videre om å beskrive innholdet i direktivet og kartlegge og vurdere konsekvensene av en eventuell implementering av tjenstedirektivet i norsk rett.

En viktig oppgave er å kartlegge hvilke tillatelsesordninger i norsk rett som kan komme inn under tjenstedirektivet. Det vurderes også om lovgivningen innenfor de ulike områder inneholder nærmere opplis-

Det som er nytt i departementets forslag om organisering av dødsstedsundersøkelser, er at helsetjenesten skal tilby slike i de tilfeller der det i utgangspunktet ikke er mistanke om straffbare forhold. All den tid det legges opp til at slike undersøkelser skal skje i regi av helsetjenesten, må man ta utgangspunkt i helsetjenestens regelverk. Overordnede ledetråder vil da være prinsippet om frivillighet og samtykke.

Jeg vil nå nøye gjennomgå høringsuttalelsene og andre innspill jeg har mottatt i denne saken. I samråd med Justisdepartementet vil jeg vurdere om det er grunnlag for å foreta noen justeringer i forhold til forslaget.

tede krav som vil eller kan virke diskriminerende i forhold til nasjonalitet, og krav som begrenser tjensteyteres mulighet til å drive ulike typer virksomhet samtidig. I tillegg kartlegges det hvorvidt det stilles krav i norsk lovgivning til tjensteytere som vil yte tjenester i Norge på midlertidig basis, og som faller inn under tjenstedirektivets virkeområde.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på et egnet tidspunkt og på egnet måte".

Når representanter for Regjeringen nå varsler at det er aktuelt å bruke reservasjonsretten mot direktivet, er det ønskelig å få avklart når og på hvilken måte Regjeringen vil komme til Stortinget med saken.

Svar:

Regjeringen sendte 1. juli i år ut et høringsnotat om tjenstedirektivet på en bred offentlig høring. Fristen for innspill var 20. oktober.

Det har nå vært gjennomført flere høringer om tjenstedirektivet I tillegg har vi innhentet 9 eksterne utredninger for å få kartlagt direktivets konsekvenser på ulike områder. En arbeidsgruppe med representanter fra departementene har utredet mulige endringer i norsk lov som følge av direktivet.

Regjeringen vil nå gå gjennom høringsinnspillene som har kommet i denne runden, samt annet tilgjengelig materiale om tjenstedirektivet. Deretter vil vi ta stilling til om direktivet bør innlemmes i EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 115**Innlevert 21. oktober 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 30. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Hvor alvorlig tillater statsråden at situasjonen blir før statsråden tar ansvar og rydder opp i politikrisen landet over, og kan statsråden i svar til undertegnede garantere at han umiddelbart vil sørge for at politiet og narkoseksjonen ved Sunnmøre politidistrikt igjen vil bli i stand til å ivareta oppbygd kompetanse, og sitt viktige arbeid mot salg og bruk av narkotika?»

BEGRUNNELSE:

Sunnmørsposten tirsdag 21. oktober slår på førstesiden stort opp om "Narkosjokk på Sunnmøre" Videre kan en lese at lederen for narkoseksjonen ved Sunnmøre politidistrikt, Sindre Ryssevik er oppgitt. Han viser til at politiet de siste sju-åtte årene har vært en verdig motstander for dem som omsetter narko i området. I år har de ikke hatt motstand i det hele tatt. Undertegnede mener dette gir svært uheldige og alvorlige signal, da politiet i Ålesund og på Sunnmøre i mange år nå har jobbet godt og i tett samarbeid med kommunene for å holde narkosalg og misbruk på et lavest mulig nivå. Når det viser seg at kun ett eneste beslag av tyngre narkotiske stoffer er gjort på Sunnmøre til nå i år, mot at det samme tid i fjor var registrert 14 beslag, er det en svært alvorlig svikt i systemet. Ryssevik legger heller ikke skjul på at det er nærmes vidåpne dører for narkoomsetning på Sunnmøre i år, og at årsaken er at politiet på Sunnmøre står helt uten mulighet til å snakke med informanter. Nestleder i Norsk Narkotikapolitiforening på Sunnmøre Per Martin Bjartan, begrunner det med følgende: "De som jobber med narko i vårt distrikt, har også ordinære vakter på krimvakta.

De har ikke fått på plass en skikkelig arbeidsavtale, og har derfor mer enn nok med sitt daglige arbeid. Vi får heller ikke personell til å stille på uroaksjoner på kveldstid." Leder for Politiets Fellesforbund på Sunnmøre Trond Arne Aglen synes utviklingen er skremmende. Han mener også at flere alvorlige voldssaker på Sunnmøre den siste tiden kunne vært unngått dersom informanttjenesten var oppe og gikk. Politimester Arne S. Karoliussen viser til at en jobber med å ordne opp i personellproblematikken og at de håper på mer personell over nyttår.

Svar:

Justisdepartementet arbeider for at politiet får ressurser og rammevilkår til å ivareta publikums behov for service og beredskap. Vi har økt politiets

budsjetter med om lag 2 milliarder kroner nominelt i perioden 2006 – 2009, eller 800 mill. kroner når lønns- og prisvekst er fratrukket.

Hovedutfordringen for politi- og lensmannsetaten nå og en tid fremover er mangel på politiutdannet personell. Under Bondevik II-regjeringen var opptaket av studenter over de fire årene fra 2002 til 2005 til sammen 1128 studenter. Erfaring har vist at dette var for lavt. Antall ferdigutdannede politifolk i dag er med andre ord for lavt til å dekke behovet. Regjeringen økte derfor opptaket ved Politihøgskolen i 2007 og 2008 til 432 studenter pr. år. Allerede etter tre år med denne regjeringen er opptaket høyere – dvs. 1224 studenter – enn det Bondevik II-regjeringen hadde i løpet av fire år. I statsbudsjettet for 2009 foreslår regjeringen å øke opptaket på Politihøgskolene til rekordhøye 552 studenter. Så høyt har opptaket ved Politihøgskolen aldri vært. Politihøgskolens budsjett foreslås styrket med 30 mill. kr.

I tillegg til å øke opptaket ved Politihøgskolen arbeider vi med å organisere politiet på en bedre måte. Utdannede polititjenestemenn må i større grad ut i aktiv tjeneste, og de oppgavene som like gjerne kan utføres av sivile, bør utføres av sivile. Politidirektoratet har satt i gang en rekke tiltak, bl.a. rekruttering av personell med annen utdanning, eksempelvis arrestforvarere, for å frigjøre polititjenestemenn for politioppgaver. Samtidig arbeider vi med tiltak for å beholde eldre politifolk lenger i jobb. Det er nå 149 tjenestemenn som fortsatt er i tjeneste som følge av seniorpolitiske tiltak i politidistriktene.

Justis- og politidepartementet hadde tidligere den direkte etatsstyringen av det enkelte politidistrikt. Da Politidirektoratet ble opprettet og politireformen vedtatt av et bredt flertall i Stortinget, innebar dette også vesentlige endringer i den administrative styringen av norsk politi. Etatsstyringsoppgavene for politidistriktene og de fleste særorganene ble delegert til Politidirektoratet, herunder ressursfordeling, intern organisering og resultatoppfølging.

Dette innebærer at politibudsjettet fordeles av Politidirektoratet. Fordelingen skjer ut fra en ressursfordelingsmodell basert på en rekke kriterier relatert til politiets oppgaveløsning, hvor kriminalitetsbekjempelse og trygghet representerer de viktigste områdene.

Spørsmålet fra representant Elisabeth Røbekk Nørve vedr. situasjonen ved Sunnmøre politidistrikt har vært forelagt Politidirektoratet og politimesteren i Sunnmøre. Politimesteren rapporterer at distriktet

over flere år har arbeidet godt med bekjempelse av narkotikakriminalitet. Distriktet er inndelt i fem geografiske driftsenheter. Ved samtlige driftsenheter er det tjenestemenn som arbeider med bekjempelse av narkotikakriminalitet. Ved Ålesund politistasjon, som hører inn under driftsenhet Sentrum, er det organisert et eget avsnitt for blant annet analyse og bekjempelse av narkotikakriminalitet.

Politimesteren opplyser at distriktet ligger an til å nå sine målsettinger for narkotikakriminalitet inne-

værende år når det gjelder overtredelse av legemiddelloven og straffeloven § 162, første ledd. Per i dag ser det ikke ut til at distriktet når sine mål når det gjelder å avdekke de alvorligste narkotikaovertredselsene. Distriktet vil derfor styrke sin innsats mot narkotikakriminalitet. For blant annet å avdekke enda flere grove narkotikasaker vil distriktet i nær fremtid lyse ut nye stillinger med særskilt kompetanse innen feltet.

SPØRSMÅL NR. 116

Innlevert 21. oktober 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum

Besvart 28. oktober 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil statsråden treffe for å sikre yringsfrihet for skoleledere og andre kommunalt ansatte, blant annet sett i lys av den nye offentlighetsloven som trer i kraft fra 1. januar 2009?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til oppslag i bl.a. Dagsavisen 20/10 d.å. vedrørende Utdanningsforbundets undersøkelse om skoleledere og yringsfrihet.

Nevnte undersøkelse viser bl.a. at åtte av ti tror rektorer ikke tør å stå fram offentlig og fortelle om kritikkverdige forhold ved egen skole. Hver tredje rektor svarer at hun selv har opplevd at lojalitetskrav har gjort at hun har vegret seg fra å delta i den offentlige debatten, og mer enn hver tiende skoleleder har opplevd reaksjoner fra ledelsen på grunn av uttalelser de har gitt.

Etter undertegnede mening er det en selvfølge at kommunalt ansatte skal ha yringsfrihet om forhold som berører arbeidsplassen. Arbeidsplassen er innbyggernes eiendom, og det er klart at de som kjenner til hvordan forholdene er må være en del av den offentlige debatten. Innbyggerne har krav på å vite hvordan offentlige virksomheter forvaltes og driftes.

I Oslo kommune har det - på initiativ fra Venstre - blitt innført en åpenhetsplakat for kommunens ansatte, og en veiledning om hvordan offentlighetsloven og prinsippet om meroffentlighet skal praktiseres. Undertegnede mener at dette er et initiativ til etterfølgelse også på nasjonalt nivå.

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 111 fra representanten Dagrun Eriksen om samme tema. Svarene jeg gir vil derfor være likelydende.

Resultatene fra Utdanningsforbundets undersøkelse om skolelederes yringsfrihet gir grunn til bekymring. Særlig er det betenkelig at resultatene viser at mange skoleledere mener at det blant skoleledere eksisterer en frykt for å stå fram offentlig og fortelle om kritikkverdige forhold. Jeg vil innledningsvis understreke at det er viktig at det eksisterer en åpenhetskultur i skolen slik at kritikkverdige forhold kan møte offentlighetens lys. Holdes kritikkverdige forhold skjult, kan det gå utover elevenes opplæring. Prinsippet om offentlighet, som blant annet kommer klart til uttrykk i den nye offentlighetsloven, skal stå sterkt i skolen som i forvaltningen for øvrig.

Jeg forutsetter at skoleeierne aktivt bidrar til at regelverk og andre nasjonale føringer blir fulgt opp lokalt. Dersom skoleledelsen er kjent med at regelverket brytes skal vedkommende varsle skoleeier om dette. Skulle det oppstå tilfeller der skoleledelsen opplever at kritikkverdige forhold blir systematisk oversett, vil også vernet som gis varslere i arbeidsmiljøloven kunne tre inn. Jeg vil imidlertid understreke at skoleeier og skoleledelsen sammen har et ansvar for å unngå at slike situasjoner oppstår.

Samtidig som behovet for åpenhet må ivaretas er det viktig at skoleledere lojalt følger opp kommunale og nasjonale skolepolitiske føringer. Et godt lokalt arbeid med kvalitetsforbedring i skolen forutsetter god kommunikasjon mellom skoleledelse og skoleeier. Rammene for kommunikasjonen mellom skolele-

der som arbeidstaker og skoleeier som arbeidsgiver må avklares lokalt, blant annet med hensyn til grunnloven § 100 om ytringsfrihet, bestemmelsene om offentlighet i forvaltningen, og ansattes rettigheter og plikter etter arbeidsmiljøloven i forbindelse med varsling. I avklaringen vil forholdet til offentlighet og media inngå. Jeg vil understreke at en åpenhetskultur og en lojal oppfølging av konkrete føringer ikke er innbyrdes motsetninger, men må virke sammen. En åpenhetskultur i skolen er også av stor betydning for at blant annet elever og foreldre kan

engasjere seg i arbeidet med å forbedre kvaliteten i opplæringen.

Skoleledere må ha et bevisst forhold til tematikken rundt åpenhet og skolepolitiske føringer. Fra august 2009 skal det innføres en skolelederutdanning for alle nytilsatte rektorer og rektorer som ikke har lederutdanning. I utdanningen vil forholdet mellom lojalitet og det å skulle sette politikk ut i livet på den ene siden, og det å si fra om kritikkverdige forhold være et sentralt element.

SPØRSMÅL NR. 117

Innlevert 21. oktober 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt

Besvart 29. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«Sentralnettet i Finnmark har for liten kapasitet i forhold til å ivareta samfunnssikkerhet, alminnelig forbruksøkning og forventet næringsutvikling i tida framover. I dagens situasjon kjøres nettet i Finnmark ca. 18 døgn uten backup i tunglastperioden. Disse er i de kaldeste vintermånedene desember, januar og februar.

Mener olje- og energiministeren det er statens ansvar å bygge kritisk infrastruktur i Norge - og hvordan vil statsråden sørge for at samfunnssikkerheten i Finnmark kan holdes på et nasjonalt nivå?»

BEGRUNNELSE:

En påkobling av Goliatfeltet, Syd-Varanger gruve og en generell forbruksvekst utgjør til sammen ca. 100 MW. Dette vil føre til at nettet i Finnmark kjører uten backup 74% av tunglastperioden. I praksis betyr dette at en feil nord for Ofoten betyr at forbrukere må kobles ut under den kaldeste vinteren. Statnett uttalte under en konferanse i Kirkenes den 29.09. d.å. at bygging av et nytt sentralnett til Finnmark avhenger av at tog II på Snøhvit bygges ut. Nå er det problemer med tog I, det er ikke funnet naturgass nok til tog II og renseteknologien som skal utforskes på Mongstad er neppe klar til å anvendes på et tog II før 2020.

Svar:

Regjeringen arbeider for et sentralnett med tilstrekkelig kapasitet i hele landet. Overføringsnettet regnes som kritisk infrastruktur og sikker strømtilfør-

sel er en forutsetning både for bosetting og muligheter til å drive næringsvirksomhet.

Statnett har ansvar for en samfunnsøkonomisk drift og utvikling av sentralnettet. Statnett har som systemansvarlig selskap også ansvar for å sikre balansen mellom produksjon og forbruk i kraftsystemet.

Jeg er kjent med at Statnett planlegger betydelige investeringer i sentralnettet i årene fremover. I kommende tiårsperiode er samlet investeringsomfang i sentralnettet i Nord-Norge anslått av Statnett til å være 4,3 milliarder kroner. Beløpet inkluderer også andre aktørers investeringer i sentralnettet. Frem mot 2025 er det anslått prosjekter til mellom 4 og 9 milliarder kroner. Variasjoner i anslagene henger sammen med at behovet for økt overføringskapasitet avhenger av utviklingen innen vindkraft, småkraft og annen ny vannkraft, samt mulig petroleumsvirksomhet i Nord-Norge.

Statnetts planer inkluderer blant annet nye 420 kV ledninger på strekningen fra Ofoten til Balsfjord og videre til Hammerfest. Dette vil styrke forsyningssikkerheten i området fra Ofoten og nordover og helt til Øst-Finnmark. De nye ledningene vil også øke overføringskapasiteten og dermed legge til rette for økt forbruk og ny produksjon i Troms og Vest-Finnmark. Utbyggingen er helt nødvendig ved utbygging av Snøhvit trinn II, men også andre endringer i forbruk og produksjon vil kunne være viktige drivkrefter for utbygging av nytt nett i området.

Statnett arbeider for at driftssikkerheten i hele kraftsystemet skal være tilfredsstillende. Det vil blant annet si at nettet skal tåle utfall av én komponent uten

å gi avbrudd i strømforsyningen. Statnett har flere virkemidler for å håndtere denne oppgaven. For eksempel har Statnett mulighet til å inngå avtaler om spesialregulering av produksjon og om installering av systemvern. Dette er tiltak som er helt nødvendige og gjør at produksjon og forbruk kan justeres ved feil i nettet. I enkelte perioder kan imidlertid forholdene gjøre det nødvendig å akseptere redusert driftssikkerhet. I følge Statnett har dette i Finnmark stort sett skjedd i perioder med lite produksjon i området.

Jeg er også kjent med at Statnett iverksetter flere mindre tiltak i det eksisterende nettet i Øst-Finnmark. Disse tiltakene vil bedre spenningskvaliteten og for-

syningssikkerheten i området. Statnett vurderer forsyningssikkerheten i Øst-Finnmark som akseptabel ved dagens forbruk og produksjonsforhold. Ved forventet økt forbruk ved gruvedriften AS Syd-Varanger er forsyningssikkerheten i følge Statnett tilfredsstillende forutsatt at den konsesjonsgitte 132 kV ledningen Varangerbotn-Skogfoss realiseres i tillegg til ovennevnte tiltak.

Jeg har tillit til at Statnett følger situasjonen i Finnmark løpende og foretar de nettførsterkninger som er nødvendige for å ivareta forsyningssikkerheten i regionen.

SPØRSMÅL NR. 118

Innlevert 21. oktober 2008 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 5. november 2008 av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden sikre døves demokratiske rettigheter, blant annet sett i forhold til døves behov for tolk i forbindelse med utøvelse av verv som folkevalgte?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er opptatt av å sikre døves interesser i samfunnet, og har i den senere tid blitt gjort kjent med tilfeller der døve ikke har fått mulighet til å utøve sitt verv som folkevalgte på grunn av manglende tilrettelegging i forbindelse med tolketjenester.

Etter undertegnedes mening er det en grunnleggende oppgave for samfunnet å ivareta døves demokratiske rettigheter, blant annet ved å sikre at døve kan inneha verv som folkevalgte.

Svar:

Jeg mener det er viktig av hensyn til tilliten til vårt demokratiske system at alle mennesker, også de som er døve, skal kunne ta aktivt del i politisk arbeid. De som blir valgt til politiske verv i en kommune eller fylkeskommune har også en plikt til å utføre sine verv. På denne bakgrunn er det nødvendig og viktig at kommunen/ fylkeskommunen sørger for å legge til

rette for at alle kan utføre sine ombudsroller på en best mulig måte.

Jeg viser til at et lignende spørsmål som gjaldt tilrettelegging for hørselshemmede i kommunestyresaker ble satt frem av stortingsrepresentant Berit Brørby den 25.10.2007 (Dokument nr. 15 (2007-2008), spørsmål nr. 112). I svarbrev av 06.11.2007 (vedlagt) orienterte jeg om at det arbeides med at kravene til universell utforming også skal gjelde for kommunale bygg.

Jeg forventer og har tillit til at kommunene i nært samarbeid med de berørte partene jobber for å finne løsninger som kan fungere godt i det enkelte tilfellet, og som gjør at døve, på lik linje med andre folkevalgte, får mulighet til å ta del i det arbeid som finner sted i de folkevalgte organene.

Kommuneloven har ikke egne regler om tilrettelegging for døve i forbindelse med utførelse av vervet som folkevalgt, men døve og hørselshemmede har etter folketrygdloven i dag rettigheter når det gjelder behovet for tolkehjelp for å kunne bedre sin funksjonsevne i dagliglivet eller i arbeidslivet. Vervet som folkevalgt og folkevalgte representanter omfattes som utgangspunkt også av dette regelverket, som forvaltes av Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 119**Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bent Høie****Besvart 30. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Det viser seg at Helse Vest over tid har bygget opp en buffer ved å holde tilbake deler av overføringene på regionalt nivå, samtidig som de lokale helseforetakene går med underskudd og må lånefinansiere investeringer.

Er dette i samsvar med intensjonen i de årlige bevilgningene til helsesektoren?»

BEGRUNNELSE:

I 2007 gikk Helse Vest som region med 240 millioner kroner i overskudd, samtidig som de lokale helseforetakene gikk med 337 millioner kroner i underskudd samlet sett i regionen. Det innebærer at de lokale helseforetakene må lånefinansiere en større del av investeringene sine og at penger som Stortinget har bevilget til pasientbehandling i det året bevilgningen gjelder, blir holdt tilbake. Hadde pengene vært holdt tilbake gjennom året for å ha en sikkerhet ved årets slutt ville situasjonen vært forståelig, men når pengene holdes tilbake på regionnivå over flere år, svekker dette driften av de lokale helseforetakene der pasientbehandlingen foregår.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at Helse Vest RHF og deres underliggende helseforetak samlet sett har gått med underskudd hvert eneste år siden sykehusreformen, og at Helse Vest RHF dermed har brukt mer enn hva som er stilt til disposisjon gjennom statsbudsjettet.

Jeg vil også understreke at bevilgninger og styringskrav fra Helse- og omsorgsdepartementet stilles til hvert regionalt helseforetak som en helhet, og ikke til det enkelte helseforetak eller sykehus. Det regionale helseforetaket har dermed betydelig frihet med hensyn til hvordan de ønsker å innrette finansieringen som et ledd i å sikre forsvarlig drift og å oppnå budsjettbalanse i regionen som helhet. Dette innebærer at kriteriene for fordeling av midlene kan variere fra et år til det neste, eller at det stilles ulike krav til økonomiske resultater til de enkelte helseforetakene. Jeg har imidlertid tillit til at de regionale helseforetakene fordeler midler og stiller styringskrav på en slik måte at det gir best mulig pasientbehandling i regionen.

De regionale helseforetakene disponerer hvert år svært store budsjettposter. Av styringsmessige årsaker, og for å kunne ta høyde for noe av den usikkerheten som naturlig nok ligger i slike store budsjetter, har Helse Vest RHF både i 2007 og 2008 lagt inn en reserve i budsjettet for det regionale helseforetaket på 80-100 mill. kroner. Dette tilsvarer om lag 0,7 pst av den samlede inntektsrammen. Denne reserven har bidratt til at det regionale helseforetaket isolert sett har gått i overskudd i forhold til budsjett. Samtidig har de underliggende helseforetakene i regionen samlet sett hatt større underskudd enn det regionale helseforetakets overskudd. Det er derfor ikke slik at det er noen gjenværende midler hos Helse Vest RHF som kunne vært disponert til ytterligere pasientbehandling. Det er tvert imot slik at regionen har brukt mer enn det Stortinget har bevilget.

SPØRSMÅL NR. 120**Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Karin S. Woldseth****Besvart 30. oktober 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

«Hva gjør utenriksministeren for å hjelpe Sjømannskirkens ansatte til å opprettholde adgang til havner i USA?»

BEGRUNNELSE:

Til neste år innfører USA et nytt ID-kort, et såkalt TWIC-card, som man må ha for å bevege seg uten es-

korte på havneområdene. Utstedelse av dette kortet foretas av Det amerikanske sikkerhetsdepartement. Kortet forutsetter bakgrunnssjekk hos FBI og politi. For utlendinger kreves det ulike visum for å kunne få dette kortet. R1-visumet, som utstedes til Sjømannskirkens ansatte, står ikke på listen og får dermed ikke dette ID-kortet.

At ikke R1-holdere får TWIC-kortet er påklaget.

Sjøfartsdirektoratet har skrevet et brev som viser at Sjømannskirken gjennom dem har en formell link til norske myndigheter og dermed et offisielt oppdrag overfor norske sjøfolk.

Hvis avslaget blir opprettholdt, og Sjømannskirkens ansatte ikke får ID-kort, vil man trolig ikke få gå på skipsbesøk i USA fra neste år.

Svar:

Ambassadør Strømmen hadde den 18. september i år et møte i New York med styret i Sjømannskirken, der saken om Sjømannskirkens ansattes adgang til amerikanske havner ble drøftet. På møtet ble det klart at Sjømannskirkens styre først ønsket å ta opp saken med ambassadør Ben Whitney i Oslo. Dersom det skulle vise seg nødvendig med ytterligere assistanse ville de komme tilbake til den norske ambassaden i Washington om dette. Dersom Sjømannskirken ønsker det vil vi gi nødvendig bistand.

SPØRSMÅL NR. 121

Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker

Besvart 30. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«På nyhetene i dag onsdag 22.10 ble det opplyst at Justisdepartementet vil innføre passplikt og passkontroll ved reise til Svalbard. Politimester Truls Fyhn kan ikke se at det er noe i dagens trussel- eller kriminalitetsbilde som kan forsvare et slikt inngripende tiltak overfor norske borgere som reiser til Svalbard.

Hvordan vil justisministeren forklare innføring av passkontroll til Svalbard, og ser ikke statsråden at dette er nok en oppgave som vil tappe politiet for viktige ressurser i en fra før anstrengt bemanningssituasjon?»

BEGRUNNELSE:

Svalbard har i dag en bosetting på flere tusen norske borgere som i tillegg til sin adresse på Svalbard er pålagt en hjemstedsadresse på fastlandet. Innføring av passplikt og passkontroll vil representere en betydelig inngripen i norske borgeres hverdag og lede til en klar forskjellsbehandling basert på bosted. Sysselmannens kontrollbehov på Svalbard må kunne løses på andre måter enn ved innføring av en generell passplikt og passkontroll.

Etter hva jeg kjenner til slår Schengenavtalen fast at Svalbard er ikke-Schengen. Det vil derfor være en ensidig norsk beslutning å innføre passplikt og passkontroll til øygruppen.

Passkontroll er blant politiets mange pålagte oppgaver og legger beslag på viktig kapasitet som burde vært disponert til annet høyt prioritert politiarbeid, herunder sikring av en forsvarlig vaktberedskap og etterforskning av alle typer kriminalitet.

Svar:

Norges deltakelse i Schengen-samarbeidet medfører bl.a. at det skal gjennomføres personkontroll av reisende til og fra Schengen-området. Dette er omtalt i St. prp. nr. 50 (1998-1999) om samtykke til inngåelse av Schengen-avtalen. Kontrollforpliktelsen går ut på å kontrollere identiteten til de reisende ved at de må fremvise godkjent identitetsbevis. For borgere av land utenfor EU/EØS-området skal det i tillegg kontrolleres om det er registrert informasjon om vedkommende i Schengen-informasjonssystem (SIS).

Svalbard er som kjent ikke en del av Schengen-området. Utgangspunktet for Schengen-personkontrollen for reisende mellom fastlandet og Svalbard har således vært å forene norske forpliktelser etter Schengen-avtalen med Svalbards spesielle situasjon som en del av Kongeriket Norge, men unntatt fra Schengen-avtalen.

Kontrollen med reisende til og fra Svalbard skjer med hjemmel i utlendingsforskriften. Politidistriktene med kontrollansvar for hhv. Gardermoen og Tromsø lufthavner er pålagt å forestå kontrollen. Det ble ved inntreden i Schengen-samarbeidet i 2001 tildelt personellressurser til politidistrikter som fikk ekstra arbeidsoppgaver knyttet til kontrolltiltak.

Det vurderes nå å foreta praktiske tilpasninger i reglene om identitetskontroll ved reiser til og fra Svalbard. Endringer av dagens regler vil fullt ut respektere retten som borgere av de land som er part i Svalbardtraktaten har til å reise til øygruppen så lenge de respekterer norsk lov. Det er ikke klart om og i tilfelle på hvilken måte slike endringer vil berøre norske borgere.

SPØRSMÅL NR. 122**Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Torbjørn Hansen****Besvart 31. oktober 2008 av fornyings- og administrasjonsminister Heidi Grande Røys****Spørsmål:**

«Det er grunn til å stille spørsmål ved om dagligvarekjedene presser leverandørene til store prisavslag og hemmelige bonuser uten at dette medfører billigere varer i butikkene for kundene.

Er statsråden enig i at konkurranse er viktig for å gi forbrukerne lavere priser, og vil statsråden på bakgrunn av det som har kommet frem gjøre undersøkelser for å forsikre seg om at avtalestrukturen og konkurransesituasjonen i dagligvaremarkedet ikke er til hinder for lavere priser?»

BEGRUNNELSE:

Espen Bogen har skrevet en bok kalt "Rik på pris". Boken setter spørsmålsteget ved begrepet "lavpris" i norsk dagligvarebransje, og forsøker å svare på hvordan så mange har kunnet bli så rike av å drive med lavpris i Norge. Ifølge forfatteren henger de høye prisene, maktkonsentrasjonen og det dårlige vareutvalget sammen med ett forhold; mangel på reell konkurranse i markedet.

NRKs FBI publiserte 15.10. 2008 en sak der Bogen uttalte at problemet med bonussystemet er at disse pengestrømmene lettere kan holdes skjult og at de gjør dagligvarene i norske butikker unødvendig dyre. Han uttalte videre at:

"Jeg tror prisene er 10-20 prosent for høye på grunn av bonussystemene som rår og den spesielle konkurransesituasjonen i Norge."

Svar:

Konkurranse er viktig for å holde oppe og videreutvikle et effektivt system for distribusjon av dagligvarer med god kvalitet og gunstige priser for forbrukerne. Den høye konsentrasjonen i norsk dagligvarebransje er en konkurransepolitisk utfordring. Det er fire store grupperinger på detaljleddet. Konsentrasjonen blant leverandørene er på mange viktige vareområder enda sterkere, på andre områder mindre. På denne bakgrunn har konkurransemyndighetene gjennom lang tid prioritert tilsynet med konkurransen i dagligvarebransjen. Flere av Konkurransetilsynets viktige inngrep i senere år har vært rettet mot ulike forhold her.

Det er stilt spørsmål ved om dagligvarekjedene presser leverandørene til store prisavslag og hemmelige bonuser uten at dette medfører billigere varer i

butikkene for kundene, og om spørsmålsstillingen bør undersøkes nærmere.

Konkurransetilsynet gjorde for noen år siden en undersøkelse rettet inn mot såkalte hylleplassavgifter, eller faste beløp som leverandøren betaler i tilknytning til leveringskontraktene med en kjedemotpart. Undersøkelsen er publisert på Konkurransetilsynets hjemmeside. Hylleplassavgifter er eksempel på ordninger kan bidra til økt effektivitet, men de kan også ha konkurranseskadelige virkninger, spesielt hvis de er betaling fra en dominerende leverandør for ekskludering av konkurrenter. Konkurransetilsynet har ilagt meierivareleverandøren TINE et overtredelsesgebyr knyttet til spørsmål om ytelser for å oppnå eksklusivitet i forbindelse med årsavtaler med dagligvarekjeder. Saken er i skrivende stund til behandling i Oslo Tingrett etter at TINE ikke aksepterte tilsynets beslutning.

Forutsetningen for at lavere innkjøpspriser eller kostnader kommer forbrukerne til gode avhenger av at konkurransen i detaljleddet opprettholdes. Etter lengre tids undersøkelser fikk Konkurransetilsynet i 2007 stanset en praksis med ukentlig informasjonsutveksling mellom kjedene. Kjeden rapporterte sine priser inn til analysebyrået ACNielsen, som deretter sammenstilte opplysningene og gjorde dem tilgjengelige for kjedene. Tilsynet kom til at praksisen trolig representerte et brudd på konkurranseloven. Etter dette ble praksis endret, bl.a. blir priser nå rapportert hver fjerde uke, og informasjonen er langt mindre detaljert.

Konkurransetilsynet prioriterer som nevnt dagligvaremarkedet høyt. I dette inngår bl.a. oppfølging av pålagte meldinger om dominerende leverandørers avtaler med dagligvarekjedene. Tilsynet innkaller videre kjedene til årlige møter for å ta opp forhold i markedet som kan være til skade for konkurransen.

Jeg er orientert om at Konkurransetilsynet har hatt et møte med forfatteren av boken det er vist til i spørsmålet fra representanten Torbjørn Hansen. Jeg legger stor vekt på at det skal være konkurranse i dagligvaremarkedet og at Konkurransetilsynet arbeider aktivt for å hindre konkurransebegrensende adferd fra aktørenes side. Jeg har derfor bedt Konkurransedirektøren om å gi en vurdering av de forhold som er framkommet og om det er nødvendig med ytterligere tiltak for å opprettholde konkurransen i denne sektoren.

SPØRSMÅL NR. 123**Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Gunvald Ludvigsen****Besvart 6. november 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Det inngår i klimaforliket at det skal arbeides videre med en ordning med et tilbud om en energisjekk for boligbygg.

Når tar Regjeringen sikte på å etablere en slik ordning?»

BEGRUNNELSE:

Mange ønsker å spare på strømmen, men har ikke gode nok kunnskaper om hvordan dette kan gjøres i eget hjem. I forbindelse med klimaforliket skulle det arbeides videre med en ordning med et tilbud om energisjekk av boligbygg for å bidra til å realisere enkle og effektive sparetiltak innen 2009. Regjeringen

har ikke foreslått å etablere en slik ordning i statsbudsjettet for 2009.

Svar:

Det arbeides aktivt i departementet med å følge opp de punktene i klimaforliket som jeg har ansvaret for. I klimaforliket heter det blant annet at ”Partene er enige om at det skal arbeides videre med en ordning med tilbud om energisjekk av boligbygg for å bidra til å realisere enkle og effektive sparetiltak innen 2009.” Departementet vil om kort fremme en Odelsingsproposisjon om gjennomføring av bygningsenergidirektivet.

SPØRSMÅL NR. 124**Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim****Besvart 6. november 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Når vil statsråden fremme en sak om elektrifisering i petroleumsnæringen?»

BEGRUNNELSE:

I klimaforliket heter det at ”partene er enige om at arbeidet med utslippsfri kraft intensiveres” og at ”partene er enige om at elektrifisering som klimatiltak i petroleumsnæringen vil bli omtalt i egnet dokument fra Olje- og energidepartementet til Stortinget i 2008”. Petroleumsnæringen står for en stor andel av de norske klimagassutslippene. Utslippene fra olje og gassvirksomheten har siden 1990 nærmest doblet seg og utgjør i dag om lag 26 prosent av de totale utslippene av klimagasser.

Svar:

Det er krav om at alle planer for utbygging og drift av olje- og gassfelt skal inneholde en analyse av mulighetene for kraftforsyning fra land. Dette gjelder både nye feltutbygginger og større modifikasjoner på eksisterende installasjoner. Elektrifisering må ses i lys av at det er betydelige variasjoner mellom de uli-

ke installasjonene med tanke på tekniske egenskaper, kostnader og ikke minst den virkningen som blir påført andre brukere av kraft gjennom tilknytning til den alminnelige kraftforsyningen.

Det er per i dag flere felt som får hele eller deler av kraftforsyninga fra land. Installasjonene på Troll A og Ormen Lange blir i dag forsynt med kraft fra el-nettet, mens Valhall videreutvikling og Gjøa-feltet er vedtatt utbygd med kraft fra land. Totalt blir nærmere 40 pst. av norsk gass produsert med kraft fra land. Kraft fra land erstatter i disse prosjektene gass-turbiner som ville ført til utslipp av om lag 3 mill. tonn CO₂.

Jeg jobber kontinuerlig med å se på muligheter for å redusere CO₂-utslippene fra norsk sokkel, og både elektrifisering og andre klimatiltak vurderes. Samtidig skal utslippsreduksjoner være i samsvar med et mål om optimal ressursutnyttelse på norsk sokkel.

Forhold knyttet til elektrifisering og klimatiltak i petroleumssektoren er omtalt i St.prp. nr. 1 (2008-2009) OED, i kap 11 Sektorovergripande miljøvernpolitikk. Jeg vil komme til Stortinget nærmere om saken på egnet måte innen sommeren 2009.

SPØRSMÅL NR. 125**Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Anne Margrethe Larsen****Besvart 29. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Ordningen med grønne sertifikater trekker ut.

Hvordan vil Regjeringen følge opp løftet i klimaforliket om å etablere et alternativ til ordningen med grønne sertifikater som er like ambisiøst og virkningsfullt?»

BEGRUNNELSE:

Klimaforliket bygger på at Regjeringen skal komme med et alternativ til ordningen med grønne sertifikater som skal være like omfattende og virkningsfullt. Ordningen skal innrettes slik at den over tid legger til rette for økt utbygging av ny fornybar elektrisitet i Norge i samme størrelsesorden som en ordning med grønne sertifikater ville gitt. Samtidig må ordningen innrettes slik at den gir mest mulig ny kraftproduksjon igjen for den offentlige støtten. Den forbedringen som Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2009 imøtekommer ikke det som er avtalt.

Svar:

I klimaforliket var det en bred enighet mellom regjeringspartiene og øvrige partier på Stortinget, uten

om Fremskrittspartiet, om å gjenoppta drøftingene med Sverige for å utvikle et felles marked for grønne sertifikater. Dersom man ikke lyktes med å komme frem til et resultat om grønne sertifikater innen 1. juli 2008, skulle regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til omlegging av ordningen for fornybar elektrisitet. Denne ordningen skulle innrettes slik at den over tid ville gi en utbygging i samme størrelsesorden som grønne sertifikater ville gitt.

Den 27. juni i år ble det lagt frem en forståelse med Sverige om utvikling av et felles marked for elsertifikater. Ambisjonen er å ha på plass de sentrale prinsippene for hvordan markedet skal utformes, og andre relevante spørsmål, innen 1. oktober 2009. Jeg vil fokusere på dette arbeidet framover.

Av klimaforliket framgår det at inntil et grønt sertifikatmarked er på plass vil investeringsstøtten til fornybar kraft innenfor dagens notifiserte ordning styrkes gjennom å åpne for et høyere støttenivå for å utløse nye prosjekter. Enova har nå fjernet sin øvre grense for investeringsstøtte på 25 prosent. Investeringsstøtten fungerer som en overgangsordning.

SPØRSMÅL NR. 126**Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Leif Helge Kongshaug****Besvart 6. november 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Hvordan vil Regjeringen følge opp klimaforlikets punkt om å opprette et demonstrasjonsprogram for utvikling og introduksjon av nye fornybare energiteknologier offshore?»

BEGRUNNELSE:

Klimaforliket forutsetter at det opprettes et demonstrasjonsprogram for utvikling og introduksjon av nye fornybare energiteknologier offshore med en ramme på 150 millioner i statsbudsjettet for 2009. Enigheten i klimaforliket bygger på at denne satsingen skal tilføres friske midler. Regjeringen har ikke

fulgt opp klimaforliket på dette området i sitt budsjettforslag for 2009.

Svar:

Bevilgninger til utvikling og introduksjon av nye fornybare energiteknologier offshore vil i 2009 inngå delvis i bevilgningene til Norges forskningsråd og delvis i bevilgningene til Energifondet som forvaltes av Enova. I budsjettet for 2009 foreslås Energifondet tilført i overkant av 1,4 milliarder kroner.

Regjeringen har i statsbudsjettet for 2009 foreslått å styrke satsingen på demonstrasjon av nye energiteknologier. Vi er samtidig opptatt av å sikre at det

blir aktivitet på området i 2009. Vi har ikke gått inn for å etablere et eget program for utvikling og introduksjon av nye fornybare energiteknologier offshore, men har valgt å basere en slik satsing på etablerte virkemidler i Enova og Norges forskningsråd. Gjennom å benytte seg av etablerte virkemidler, vil ny notifisering til ESA ikke være nødvendig, og vi unngår en utsettelse av gode prosjekter.

Regjeringen er i tillegg opptatt av at det etableres en mer langsiktig ordning, også ut over 2009. Både Norges forskningsråd og Enova vil være sentrale i den videre satsingen. I den nylig fremforhandlede avtalen mellom Olje- og energidepartementet og Enova heter det at "Fondsmidlene skal også benyttes til å aktivt fremme innovasjonsskjeden, gjennom demonstrasjon og introduksjon av ny teknologi for effektive energiløsninger og miljøvennlig energiproduksjon, som bygger opp under målene for energiomleggingen på lang sikt. Det skal for denne virksomheten etableres aktivitetsmål i Enovas årlige plan. Fornybar energiteknologi offshore skal være et prioritert område". Dette vil bidra til et økt fokus på fornybare energiteknologier offshore hos Enova. Olje- og energidepartementet har i tillegg bedt Enova om å undersøke

det forretningsmessige grunnlaget for etablering av en felles infrastruktur for demonstrasjonsprosjekter innen fornybar marin kraftproduksjon.

Støtte fra Norges forskningsråd til utvikling av nye fornybare energiteknologier offshore vil i første rekke skje gjennom RENERGI-programmet. I budsjettet for 2009 er RENERGI foreslått tilført 98 mill. kroner i økte bevilgninger. I tillegg er det fra Forskningsrådet gått ut en utlysning til forskningsmiljøene om å opprette forskningssentre for miljøvennlig energi (FME). Det er i budsjettet for 2009 foreslått satt av 110 mill. kroner til ordningen. Det kan komme et slikt senter på offshore vindkraft. Valg av forskningssentre vil skje tidlig på nyåret.

Som en oppfølging av klimaforliket er vi også i gang med å utarbeide en nasjonal strategi for fornybare energiteknologier offshore. En slik strategi kan blant annet beskrive utvikling og utprøving av teknologi, sentrale prinsipper i en fremtidig konsesjonsbehandling, og tiltak for å identifisere hensiktsmessige arealer, slik det er nevnt i klimaforliket. Den videre innretningen av satsingen på utvikling og introduksjon av nye fornybare energiteknologier offshore vil bli utdypet i strategien.

SPØRSMÅL NR. 127

Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant Borghild Tenden

Besvart 6. november 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen

Spørsmål:

«Hvordan vil Regjeringen følge opp klimaforliket om en opptrapping av satsingen over lavenergi-programmet?»

BEGRUNNELSE:

Det inngår i klimaforliket at satsingen på det ny-etablerte lavenergi-programmet skal trappes opp. Det skal settes av tilstrekkelige midler til kompetanseoppbygging i næringen, gjennomføring av forbildeprosjekter og forskning og utvikling på stadig mer energi- og miljøvennlige byggevarer og byggeløsninger. Regjeringen foreslo ikke å trappe opp denne satsingen i statsbudsjettet for 2009.

Svar:

Lavenergi-programmet for bygg og anlegg er et samarbeid mellom Byggenæringens Landsforening, Arkitektbedriftene, Enova, Statsbygg, Statens byggetekniske etat, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Husbanken. Programmet er basert på en avtale som ble undertegnet 7. september 2007.

Olje- og energidepartementet følger opp lavenergi-programmet gjennom sine underliggende etater, Enova og NVE, som bidrar til finansieringen og med egen kompetanse. Tilsvarende følges programmet opp av Kommunal- og regional-departementet gjennom deres etater.

Målsettingen med programmet er å styrke kompetansen i byggsektoren og bidra til mer effektiv energibruk og omlegging til ny fornybar energi. Dersom samarbeidet resulterer i konkrete prosjekter og aktiviteter, kan disse søke om støtte i Enova SF.

SPØRSMÅL NR. 128**Innlevert 22. oktober 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 30. oktober 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Hvordan vil Regjeringen følge opp klimaforliket og trappe opp innsatsen innen klimainformasjon?»

BEGRUNNELSE:

Et viktig punkt i klimaforliket er at arbeidet med klimainformasjon skal trappes vesentlig opp. Arbeidet må ha som mål å formidle god og saklig informasjon om hvordan virksomheter og privatpersoner kan redusere egne utslipp av klimagasser, og hvilke støtteordninger som er tilgjengelig. For å nå dette målet er det behov for en opptrapping utover det som ligger i Regjeringens budsjettforslag for 2009.

Svar:

Jeg viser til brev av 22. oktober 2008 vedlagt spørsmål fra stortingsrepresentant André Nicolai Skjelstad til skriftlig besvarelse.

Regjeringen satte i gang klimakampanjen "Klimaløftet" i 2007 som et ledd i å styrke formidling og informasjon om klima. Klimaløftet skal gjennom mange ulike tiltak bidra til å øke klimakunnskapen og stimulere til mer klimavennlig atferd overfor befolkningen, kommuner og bedrifter. Som en oppfølging av klimaforliket har Regjeringen økt bevilgningen til Klimaløftet med 8 millioner i budsjettet for 2009. Dette er mer enn en dobling av Klimaløftets budsjett for 2008. Midlene vil bli brukt til en spesiell satsing overfor ungdom, foredragsturné, videreutvikling av nettsidene, tiltak som gir folk praktiske råd og lignende.

Det er så langt ikke tatt stilling til opptrapping utover 2009. Dette er både avhengig av underveisevaluering og om vi vil benytte oss av massekommunikasjon som vil være særlig ressurskrevende. Dette må vi komme tilbake til.

SPØRSMÅL NR. 129**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Alf E. Jakobsen****Besvart 4. november 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Arbeidet med E6 vest for Alta er nå stoppet opp ved Talvik. Dette er beklagelig ut fra at det er stor trafikk tetthet, vegbanen er smal, svingede og trafikkfarlig.

Ser statsråden noen mulighet for løsninger som kan sørge for videre framdrift i arbeidet?»

Svar:

Som en konsekvens av Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2009, er handlingsprogrammet for perioden 2006-2009 for ruten E6 Nordkjosbotn – Kirkenes med tilknytninger oppfylt. I handlingsprogrammet var prosjektet E6 Langnesbukta – Jansnes vest for Alta forutsatt gjennomført i fireårsperioden. Strekningen er på om lag 8 km og ble åpnet nå i oktober.

Videreføringen av utbyggingen av E6 vest for Alta er viktig, både av hensyn til fremkommelighet og trafiksikkerhet for befolkningen i området. Dette er også påpekt av regjeringspartiene i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015. Som et resultat av Stortingets behandling av stortingsmeldingen, ble den økonomiske rammen til denne ruten økt med 200 mill. kr. Midlene ble lagt til perioden 2010-2015.

Videreføringen av E6 vest for Alta er ikke prioritert i forslaget til statsbudsjett for 2009. P.g.a. av prosjektets viktighet for befolkning og næringsliv lokalt har jeg tatt initiativ til en dialog med Alta kommune og Alta kraftlag AL med tanke på et opplegg med forskuttering. Kommunen og kraftlaget har sagt seg villig til å forskuttere 15 mill. kr i 2009, mot refusjon i 2010. I tillegg vil Statens vegvesen stille til rådighet 15 mill. kr i 2009, slik at samlet bevilgning til pro-

sjektet blir 30 mill. kr. Dette sikrer at den videre utbyggingen av E6 vest for Alta kan videreføres i 2009.

Dette representerer en mindre endring i forhold til St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Samferdselsdepartementets område. Stortinget er orientert om endringen, jf. mitt brev til Transport- og kommunikasjonskomiteen 3. november 2008.

Regjeringen vil komme tilbake til den videre prioriteringen av E6 vest for Alta i forbindelse med stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan for perioden 2010-2019.

SPØRSMÅL NR. 130

Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker

Besvart 5. november 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Etter ønske fra lokale myndigheter og næringslivet i Hitra/Frøya/Snillfjord-regionen har Hitra Frøya Fastlandsamband A/S søkt om forlengelse av bompengene ved Sandstad bomstasjon for å finansiere og fremskynde Dolmsundprosjektet.

Hvilke muligheter ser statsråden for en forsert behandling av denne saken, og når kan vi få saken til behandling i Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Hitra Frøya Fastlandssamband AS sendte 10. september 2008 inn sin bompengesøknad om forlengelse av bompengeperioden ved Sandstad bomstasjon f.o.m. 1. november 2008 og ut 2009 for å få realisert Dolmsundprosjektet (Rv. 714). Prosjektet var opprinnelig med i Fastlandspakken – fastlandsforbindelsen til Hitra og Frøya med godkjent bompengeperiode ut 2011. I første omgang ble Dolmsundprosjektet lagt på is pga. at man var redd for at bompengene ikke ville strekke til.

Senere ble prosjektet tatt inn i bompengepakken da inntektsgrunnlaget og kostnadene hadde blitt mye bedre enn antatt. Da Frøyatunnelen sto ferdig sommeren 2000, var det meningen å fortsette med Dolmsundprosjektet, men dette stoppet opp pga. kommunal uenighet om valg av trasé, og prosjektet ble derfor igjen lagt på is.

Etter sterk anmodning fra næringslivet ble kommunene enige om trasévalg i sommer, og det ble flertall i berørte kommuner (Frøya, Hitra og Snillfjord) og Sør-Trøndelag fylkeskommune om å ta inn Dolmsundprosjektet i fastlandspakken.

Alle formaliteter fra lokalt hold er på plass. Bompengesøknaden innebærer i første rekke en forskuttering av statlige midler på 88 mill. kr (2007-nivå) og en mindre delfinansiering av Dolmsundprosjektet. Forskutteringen innebærer at byggestart for prosjektet blir fremskyndet fra 2014 til sommeren 2009.

For næringslivet er dette en veldig viktig sak. Hitra og Frøya står for hele 20 % av lakseproduksjonen i Norge, og herfra går årlig 14 000 vogntog med laks til en verdi på over 3 milliarder kr. Regionen Hitra-Frøya-Snillfjord står for ca 40 % av Sør-Trøndelag fylkes eksportverdier. Dagens vei er smal, svingete og utilfredsstillende for en rask voksende oppdrettsnæring. Det har vært alvorlige trafikkulykker på traaseen.

Vegdirektoratet har nylig signalisert at de ikke greier å få søknaden om forlengelse ferdigbehandlet i Stortinget til 1. november 2008, og dermed stoppes innkrevingen ved Sandstad bomstasjon.

Svar:

Sør-Trøndelag fylkeskommune har gått inn for å forlenge bompengene i tilknytning til prosjektet rv 714 Fastlandssambandet Hitra – Frøya med vel ett år for å delfinansiere planlagt omlegging av rv 714 over Dolmøya i Hitra kommune. Prosjektet er kostnadsberegnet til om lag 125 mill. kr som er forutsatt finansiert med bompenger, inkl. forskuttering av statlige midler.

Det legges opp til å fremme saken for Stortinget i høst i departementets samleproposisjon.

SPØRSMÅL NR. 131**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfohn****Besvart 31. oktober 2008 av nærings- og handelsminister Sylvia Brustad****Spørsmål:**

«Vil nærings- og handelsministeren snarast ta kontakt med DNB Nor for å gje klart uttrykk for at leiarløner bør frysast og bruk av bonusordningar stansast i samband med at DNB Nor nyttar seg av staten si redningspakke for bankane?»

GRUNNGJEVING:

Eg reagerar sterkt på at finansminister Kristin Halvorsen i si pressemelding om staten si redningspakke til bankane i dag ikkje konkret tek opp spørsmålet om leiarløner og bonusar i bankane, men berre snakkar om samfunnsansvar heilt generelt. Det er altfor svakt.

Norge er ramma av finanskrisa, og staten har sagt seg villig til å gje bankane ei redningspakke for å hjelpe dei ut av krisa. I denne situasjonen er det heilt avgjerande at Regjeringa sender eit tydelig signal til alle bankar som nyttar redningspakka om at frys i leiarløner og bonusstopp er ein underliggjande føresetnad for å få hjelp frå staten. Om dette ikkje skjer, vil redningspakka mista all demokratisk legitimitet. Det kan me ikkje risikera i den vanskelige situasjonen me er oppe i.

Staten eig 34 pst. av DNB Nor ASA, og har difor eit særleg ansvar for å sikra at denne banken no tek samfunnsansvar. Punkt 2.6 i retningslinjene for statlig eigarskap seier at: "Styret må påse at lederlønsordningene ikke gir uheldige virkninger for bedriften eller svekker selskapets omdømme". Auka leiarløner eller utbetalingar av bonusar ville på dette tidspunktet ikkje berre riva bort all folkelig oppslutning om redningspakka for bankane, det ville óg ha svekka DNB Nor sitt omdømme vesentlig. Eg krev difor at statsråden snarast tek kontakt med DNB Nor for å understreka alvorret i situasjonen og behovet for at banken omgåande frys leiarlønene og innfører bonusstopp.

Svar:

Eg viser til regjeringa sine retningslinjer for fastsettinga av løn til leiarar i verksemdar med statleg ei-

garandel. Retningslinjene gjer greie for forhold staten vil legge vekt på ved vurderinga av styret sitt opplegg for fastsetting av leiarlønsordningar. Retningslinjene endrar likevel ikkje styret sitt ansvar eller rollefordelinga mellom generalforsamlinga eller styret. Sakshandsamingsreglane i allmennaksjelova som tok til å gjelde 1. januar 2007 gjer at eigarane no i sterkare grad tek del i fastsettinga av retningslinjer for leiaravlønning ved at den ordinere generalforsamlinga skal handsame styret sine retningslinjer for fastsettinga av leiarløner ved rådgjevande avstemming.

Staten sine retningslinjer har blant anna som følge at staten som eigar seier nei til nye opsjonar til leiande ansatte. Vidare følger det av retningslinjene punkt 2.6 at styret må sjå til at leiarlønsordningane ikkje har uheldige verknadar for verksemdar eller svekkar verksemdene sitt omdømme. Når det gjelder bonusordningar heiter det i staten sine retningslinjer blant anna at regjeringa er opptatt av at bonusordningar ikkje bygger på forhold som ligg utanfor det leinga kan påverke.

Statens representant på årets generalforsamling i DnB NOR ASA uttrykte i ein tilførsel i protokollen at staten som eigar vurderer verksemda sine retningslinjer for godtgjering til leiande ansatte på vesentlege punkt materielt å vere i tråd med statens retningslinjer. Staten ved Nærings- og handelsdepartementet oppfordra likevel styret til å arbeide vidare med retningslinjene for å auke presisjonsnivået slik at det tydeligare går fram at dei er i tråd med statens haldning til løn til leiarar.

Det var ikkje forutsett at dei nye retningslinjene til staten skulle oppheve allereie avtalefesta ordningar. Her som ellers gjeld at inngåtte avtalar må respekterast.

Eg viser ellers til regjeringa si oppmoding om at alle bankar som nyttar ordninga i krisepakken bør, uavhengig av kven som er eigar, vise måtehald og ikkje kome med urimelege bonusutbetalingar. Slike utbetalingar vil i denne situasjonen kunne få uheldige konsekvensar for omdømmet til finansbransjen generelt og dei enkelte bankane spesielt. Denne forventinga gjeld sjølvstags også overfor DnB NOR.

SPØRSMÅL NR. 132**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen****Besvart 4. november 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«I Jernbaneverkets årsrapport for 2007 opplyses det at Gjøvikbanen har den beste punktligheten av alle baner i Norge med 95 pst. Kongsvingerbanen er den dårligste med 79 pst. Gjøvikbanen er konkurranseutsatt og resultatene er gode også ut ifra disse kriteriene.

Vil statsråden foreta tilsvarende grep for Kongsvingerbanen for å bedre situasjonen på Kongsvingerbanen?»

BEGRUNNELSE:

Kongsvingerbanen og forbindelsen Oslo-Stockholm framstår som stemoderlig behandling. Tilbudet er svakt og står i fare for ikke å være et attraktivt alternativ. Det har mange årsaker, men resultatet er at for mange reisende er kun bil og buss de aktuelle kommunikasjonsmidler. Rv2-utbyggingen er forsinket og trafikkbelastningen er så stor at den er nær vegens kapasitet. Et bedre og mer velfungerende togtilbud vil kunne avlaste dette og det haster derfor å få fokus på hvordan Kongsvingerbanen kan bli et bedre tilbud.

Svar:

Staten ved Samferdselsdepartementet er kjøper av persontransporttjenester med tog på både Gjøvikbanen og Kongsvingerbanen og har i sitt oppfølgingsarbeid fokus på punktlighet og regularitet på begge banestrekningene uavhengig av hvordan staten opprinnelig inngikk kontrakten med selskapene.

God punktlighet avhenger av en rekke forhold. Gjøvikbanen er en banestrekning som i langt mindre grad enn Kongsvingerbanen berøres av driftsforstyrrelser i Oslotunnelen og på andre baner. Dette skyldes for det første at de fleste av togene på Gjøvikbanen kjører isolert fra øvrig trafikk med unntak av Bergensbanens godstog mellom Grefsen og Roa som hovedsakelig trafikkerer strekningen på sen kveld, natt og tidlig morgen. For det andre er Oslo S endestasjon for hovedandelen av Gjøvikbanens tog, noe som innebærer at togene unngår å kjøre gjennom den overbelastede Oslotunnelen. Persontransporten på strekningen tilbys av NSB Gjøvikbanen AS som har

ensartet togmateriell og eget togpersonell. Selskapet har stort fokus på å identifisere og korrigere årsaker til punktlighets- og regularitetsavvik som skyldes forhold som selskapet selv kan forbedre. Gjøvikbanens tog kan vise god avgangspunktlighet.

Kongsvingerbanens tog har svakere avgangspunktlighet. Togene kjøres til og fra Skøyen og berøres av driftsforstyrrelser i Oslotunnelen og på andre baner. Kongsvingerbanen kommer inn på hovedbanen ved Lillestrøm og strekningen mellom Lillestrøm og Oslo S har en høyere togtetthet per døgn enn det noen deler av Gjøvikbanen har. Videre er kapasitetsutnyttelsen på deler av Kongsvingerbanen (mellom Lillestrøm og Årnes) høyere enn kapasitetsutnyttelsen på Gjøvikbanen er. Togmateriellet som benyttes på Kongsvingerbanen turneres også på andre baner (Østfoldbanens østre linje) og kan derfor også bli påvirket av forsinkelser på Østfoldbanen.

På Kongsvingerbanen har det i tillegg pågått større infrastrukturarbeider med saktekjøringer i forbindelse med ballastrensing og oppgradering av banen. Oppgraderingene vil på sikt gi færre feil, bedre komfort og mer punktlig tog.

En stor del av forsinkelsene skyldes utfordringer ved gammel infrastruktur. Jeg mener derfor at helt sentralt for å bedre punktligheten, er å forbedre infrastrukturen. Regjeringen har tatt tak i dette og satset på vedlikehold og fornyelse av det eksisterende jernbanelinjet ut over det som det var lagt opp til i Nasjonal transportplan for 2006-2009. Som ledd i arbeidet med å forbedre driftsstabiliteten i togtrafikken i Vestkorridoren, ble det bevilget 100 mill. kr ekstra til pågående arbeid med utbedringer i Oslotunnelen i forbindelse med RNB 2008. Det er i tillegg foreslått bevilget 220 mill. kr til videreføring av dette fornyelsesarbeidet i regjeringens budsjettforslag for 2009. Som tidligere nevnt kjøres Kongsvingertogene til og fra Skøyen og berøres av driftsforstyrrelser i Oslotunnelen. Dette arbeidet vil derfor også gi positive ringvirkninger for persontrafikken på Kongsvingerbanen.

Jeg legger til grunn at både Jernbaneverket, NSB AS og NSB Gjøvikbanen AS gjør sitt til at punktligheten blir så god som mulig og jeg vil følge utviklingen fremover nøye.

SPØRSMÅL NR. 133**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Tord Lien****Besvart 31. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Statsråden skriver i svar på Dokument nr. 15 (2008-2009), Spørsmål nr. 29, datert 03.10.2008 at han "ser det som naturlig at vannkraften får en plass i et grønt sertifikatsystem, og vil jobbe for dette i tråd med Regjeringens politikk for småkraftverk i Norge." Soria Moria-erklæringens politikk for småkraftverk tilsier at de ikke får delta i et sertifikatmarked, samt at stor vannkraft er utelukket.

Er det dette statsråden i realiteten sier, eller kan statsråden varsle en politikkendring fra Regjeringens side?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av å etablere et langsiktig og stabilt støttesystem for fornybar energi. Den 27. juni i år ble det lagt frem en forståelse med Sverige om utvikling av et felles marked for elsertifikater.

Ambisjonen er å ha på plass de sentrale prinsippene for hvordan markedet skal utformes, og andre relevante spørsmål, innen 1. oktober 2009. Det er derfor for tidlig å si noe om hvilke teknologier som vil inkluderes i et grønt sertifikatmarked med Sverige. Dette er noe som vil avklares i forhandlingene. Jeg må derfor igjen be om forståelse for at jeg ikke kan gå i detaljer om det pågående arbeidet med å etablere et felles elsertifikatmarked med Sverige.

SPØRSMÅL NR. 134**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen****Besvart 31. oktober 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Det vises til statsrådets svar på Dokument 15. spørsmål nr. 62 (2008-2009). Statsråden viser dessverre en manglende vilje til å presentere en helhetlig energipolitikk. "Energimeldingen" tok utgangspunktet i en varslet petroleumsmelding, som tidligere regjeringer har hatt tradisjon med å fremlegge hvert annet år. Denne regjeringen har dog ikke fremlagt noen slik stortingsmelding.

Kommer Regjeringen til å fremlegge en stortingsmelding om norsk olje- og gasspolitikk før stortingsvalget, og hvis nei, hvorfor ikke?»

BEGRUNNELSE:

Behovet for en slik stortingsmelding illustreres godt i Dokument 15. spørsmål nr. 106 (2008-2009)

Svar:

Regjeringen vil ikke legge frem en egen stortingsmelding om norsk olje- og gasspolitikk i 2009.

Jeg mener det viktigste nå er å jobbe med de store enkeltsakene innenfor olje- og gassfeltet. I første omgang mener jeg det er viktig å ta tak i de store og ressurskrevende arbeidsoppgavene. Innenfor petroleumssektoren er dette blant annet saker som Goliat, Skanled, bruk av gass i Norge og elektrifisering av sokkelen.

Jeg satser på operativ jobbing med disse sakene og mener at en fornuftig ressursbruk innebærer å fremme slike viktige saker for Stortinget i dertil egnede dokumenter. Jeg vil vurdere i hvilken grad disse sakene skal kobles sammen i felles dokumenter.

SPØRSMÅL NR. 135**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Inge Lønning****Besvart 5. november 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Hvilken dokumentasjon har statsråden for sin påstand om at antall årsverk i pleie- og omsorgssektoren bare økte med 500 i forrige stortingsperiode?»

BEGRUNNELSE:

I en debatt i Dagsnytt 18 03.10.08 hevdet helse- og omsorgsministeren at det kun ble 500 flere årsverk i pleie- og omsorgssektoren under regjeringen Bondevik II. Han hevdet dette var basert på tall fra SSB.

Regjeringen Bondevik tiltrådte 19. oktober 2001, og det må da være korrekt å ta utgangspunkt i SSBs tall fra oktober/november 2001, ikke fra november 2002 slik statsråden gjorde i nevnte debatt.

SSBs tabell om utviklingen i årsverk i pleie- og

omsorgssektoren i perioden 1994-2007 viser at det i 2001 var 104 374 årsverk i sektoren, mens det i 2005 var 107 093. Dette innebærer at det ble 2719 flere årsverk i pleie- og omsorgssektoren under regjeringen Bondevik II, og ikke 500 slik statsråden hevdet.

Det forutsettes at statsråder forholder seg etterrettelig til faktagrunnlaget i politiske debatter, og det bes derfor om dokumentasjon på påstanden om at årsverksvekste i pleie- og omsorgssektoren bare var 500 under regjeringen Bondevik II.

Svar:

Jeg viser til Statistisk sentralbyrås registerbaserte sysselsettingsstatistikk for avtalte årsverk i pleie og omsorg for perioden 2002-2005.

SPØRSMÅL NR. 136**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Inge Lønning****Besvart 31. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Hva er statsrådets vurdering av kapasiteten i tilbudet om ablasjonsbehandling for pasienter med plagsom atrieflimmer, og hva kan eventuelt gjøres for å sikre raskere behandling?»

BEGRUNNELSE:

Fagpersoner har informert om at pasienter med plagsom atrieflimmer må vente i flere år for å få tilbud om ablasjonsbehandling. Dette er angivelig en vitenskaplig veldokumentert behandling med gode resultat for pasientene. Tilbudet finnes blant annet ved Rikshospitalet, Ullevål sykehus, Helse Bergen og ved St. Olavs hospital. Pasienter som er henvist for slik behandling har fått opplyst at verken Rikshospitalet eller Ullevål sykehus tar imot nye henvisninger, fordi ventetiden er henholdsvis 3 år og 2 år. Helseforetakene i de andre helseregionene har også lang ventetid for slik behandling.

Svar:

I forbindelse med representantens spørsmål har jeg vært i kontakt med Helsedirektoratet som opplyser at ventetiden for ablasjonsbehandling for atrieflimmer i dag er 3 år ved Rikshospitalet, 1 ½ år ved Ullevål universitetssykehus, 1 ½ år ved Haukeland universitetssykehus og 2 år ved St. Olavs Hospital. Helse Sør-Øst RHF har ved en tidligere anledning informert meg om at de ønsker å øke kapasiteten på dette fagområdet i etterkant av hovedstadsprosessen. Det er satt i gang arbeid med utredning av hvordan situasjonen kan bedres. Rapporten vil danne grunnlag for videre arbeid med å utvide tilbudet.

Jeg understreker at de regionale helseforetakene i henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a er tillagt et "sørge for"-ansvar for å sikre pasientene i sin region nødvendige helsetjenester. Det er også de regionale helseforetakene som må plassere pasienter med atrieflimmer riktig i en prioriteringsmessig sammenheng, og foreta nødvendige prioriteringer i forhold til utbygging av kapasitet på fagområdet.

Jeg legger vekt på at pasienter med atrieflimmer må prioriteres etter de samme kriterier som andre pasienter, og eventuelt tildeles rett til nødvendig helsehjelp etter en helhetlig medisinskfaglig vurdering. Dersom en pasient er blitt tilbudt rett til nødvendig helsehjelp, skal pasienten også ha fått tildelt en frist for når behandlingen senest skal utføres. Ved fristbrudd kan det være aktuelt for pasienten å få behandling hos annen tjenesteyter, enten i Norge eller i utlandet.

Det er usikkert om det er regionale forskjeller i ablasjonsbehandling. Helsedirektoratet vil drøfte felles retningslinjer for prioritering av pasienter med kardiologiske problemer. Dette vil også være aktuelt

i forhold til pasienter med rytmeforstyrrelse. Disse kan bidra til en mer likeverdig prioritering i hele landet.

Helsedirektoratet melder også at ablasjonsbehandling går på symptomlindring, og ikke på de antatte årsakene til symptomene. Bedre overlevelse ved slik behandling er heller ikke dokumentert vitenskapelig. Jeg er blitt informert om at rytmeforstyrrelser er et stort fagområde der den faglige utviklingen pågår kontinuerlig. Nye behandlingsmetoder kan utvikles på basis av forskning på området som i større grad avdekker årsakene til symptomene. Dette kan medføre en fremtidig endring av behandlingstilbudet.

SPØRSMÅL NR. 137

Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen

Besvart 3. november 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Helikopterforbindelsen mellom Værøy og fastlandet er av vital betydning for at Værøys befolkning og næringsliv skal kunne utvikle seg på en robust måte. I høst- og vintertiden er det normalt bare en daglig forbindelse, noe som ikke ivaretar kommunenes passasjer- og transportbehov.

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre et helikoptertjenestetilbud til Værøy, som minimum sørger for to helårs daglige forbindelser til/fra Værøy?»

Svar:

Passasjerflygning med helikopter til Værøy må i dag utføres i dagslysforhold i henhold til visuelle flygeregler (VFR). Det er dette som gjør at tiden mellom første og andre avgang må reduseres vår og høst og at det bare er tid til en avgang tur retur i årets tre mør-

keste måneder.

Det vil bli mulig å gjennomføre passasjerflygning i mørkeforhold til Værøy ved hjelp av ny teknologi, en såkalt GPS innflygingsprosedyre. Før teknologien kan tas i bruk, kreves det imidlertid godkjenning av både nytt utstyr og nye metoder.

I anbudskontrakten som gjelder fra 1. august 2008 har Samferdselsdepartementet lagt inn krav om to daglige avganger hele året på Værøy-ruten dersom en slik prosedyre kommer på plass i løpet av kontraktsperioden. Avinor og Luftfartstilsynet har signalisert at vilkårene for å kunne ta i bruk GPS innflygingsprosedyre kan være på plass allerede i løpet av våren 2009.

Jeg har derfor stor tro på at befolkningen på Værøy i løpet av inneværende kontraktsperiode kan få to daglige rundturer året rundt.

SPØRSMÅL NR. 138**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ola T. Lånke****Besvart 31. oktober 2008 av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim****Spørsmål:**

«Vil miljøvernministeren legge til rette for at lokalsamfunn som satser på reiseliv, kan utvikle sine arealer i et fornuftig og praktisk samspill mellom hensyn til allmennheten, landskapshensyn og reiseli- vets behov?»

BEGRUNNELSE:

Mange lokalsamfunn i distriktene satser på reise- liv som fremtidig næringsvei. Dette er viktig for sys- selsetting og for å opprettholde bosetting i områder som har begrenset potensial på andre områder. Dette vil ofte kreve en nødvendig tilpasning i lokalmiljøet med utbygging av bygningsmasse og infrastruktur som sikrer et konkurransedyktig og attraktivt tilbud. Dette må skje gjennom god arealplanlegging som sikrer at man samtidig tar vare på kvalitetene i natur- miljøet, landskapshensyn og allmennhetens behov. Bjugn Kommune og Lysøysundet er i en utfordrende situasjon blant annet knyttet til utflytting av industri og utviklingen i landbruket. I saken om kommu-

nedelplan for Lysøya som Miljøverndepartementet nå har til behandling, har kommunen skånsomt lagt til rette for å utnytte Lysøysundets potensial som rei- selivsdestinasjon i samarbeid med utbyggere med lo- kal forankring. Utbyggingsområdet er utenfor 100- meltersbeltet og utbyggingen vil legge til rette for at allmennheten får bedre atkomstmuligheter og tilgang til det aktuelle friområdet enn hva som er tilfellet i dag.

Svar:

Spørsmålet knytter seg til Reguleringsplan for Lysøya Opplevelse i Bjugn kommune. Det er reist innsigelse til saken fra fylkesmannens miljøvern- avdeling, og saken er nå til behandling i Miljøvernde- partementet. Det er gjennomført befarings i området den 25. september, og både kommunen og utbygger fikk der god anledning til å informere om saken og legge fram sine synspunkter. Vi vil vurdere alle inn- spill nøye før saken avgjøres i departementet.

SPØRSMÅL NR. 139**Innlevert 23. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ola T. Lånke****Besvart 28. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Helse- og omsorgsministeren forespeilet i janu- ar 2008 at Regjeringen ville komme tilbake til opp- rettelse av Norsk Helsearkiv senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2009. En kan imidlertid ikke se at dette er fulgt opp.

Hvor står saken nå, og når kan det ventes at pla- nene om dette høyst nødvendige helsearkivet blir re- alisert?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar fra helse- og omsorgsministeren på skriftlig spørsmål fra undertegnede datert 9.01.2008. I svaret viste statsråden til NOU 2006:5 Norsk helsearkiv - siste stopp for pasientjournalene,

hvor en depotordning samt kassasjons- og avleve- ringsregler for helsearkivmateriale fra spesialhelse- tjenesten ble utredet. Så langt vi kan lese av svaret fra helsestatsråden datert 9.01.2008, er man innstilt på å opprette et Norsk Helsearkiv så snart som mulig. Det er en kjensgjerning at denne saken haster, og at det er enighet om at arkivsituasjonen for helsearkivene er utilfredsstillende.

Svar:

Jeg er svært enig i at det er nødvendig å få på plass en depotordning samt kassasjons- og avleve- ringsregler for helsearkivmateriale. Av forskjellige grunner har behandlingen i departementet av denne saken blitt noe forsinket.

Regjeringen tar imidlertid sikte på i løpet av kort

tid, å sette ned en arbeidsgruppe med deltakelse fra berørte departementer og virksomheter. Arbeidsgruppen skal utrede og komme med forslag til organisering/ ansvar/ funksjoner for Norsk helsearkiv,

økonomiske konsekvenser av etablering, samt vurdere lokalisering. Jeg regner med at dette arbeidet vil være avsluttet i løpet av første halvår 2009.

SPØRSMÅL NR. 140

Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 29. oktober 2008 av arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen

Spørsmål:

«Nye anslag viser at forslaget til statsbudsjett for 2009 ikke har tatt høyde for den kraftige økningen i konkurser og tvangsavvikling av norske bedrifter som vi nå får nye rapporter om.

Hva vil Regjeringen gjøre for å motvirke en slik utvikling og vil Regjeringen komme tilbake til Stortinget med nye anslag og eventuelt forslag til omprioriteringer og endringer før statsbudsjettet vedtas?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Dagsavisen i dag, 23. oktober, har antallet konkurser og tvangsavviklinger av norske bedrifter økt med 50 prosent sammenlignet med samme periode som i fjor. Dette framkommer av tall avisen har hentet inn fra Brønnøysund-registrene. Bare i september og oktober i år er tallet 1.434. I st. prp 1 (2008-2009) forventer Regjeringen en helt annen utvikling i 2009. Departementet budsjetterer med en betydelig nedgang i utgiftene knyttet til statsgaranti for lønnskrav ved konkurs i forhold til saldert budsjett for 2008. Departementet anslår at bevilgningene vil bli redusert fra 430 mill. kroner til 320 mill. kroner, en nedgang på om lag 25 prosent i utgiftene.

Departementet viser videre utelukkende til utviklingen tidligere i år når de skriver at

"i første kvartal 2008 ble det åpnet 753 konkurser. Dette er en nedgang på 14 prosent sammenlignet med samme periode i 2007. Det antas en viss økning i antall konkurser fremover bl.a. som følge av sterk nyetablering de senere årene. SSB legger i sine prognoser for 2008 og fremover til grunn en noe dempet vekst i fastlandsøkonomien og høyere rente og økte lønninger som følge av et stramt arbeidsmarked, noe som antas å påvirke antall konkurser i negativ retning."

Etter at statsbudsjettet ble lagt fram (10.10.08) har SSB kommet med nye prognoser som ikke lenger legger til grunn en noe dempet vekst i fastlandsøkonomien, men en bråstopp av veksten og økt arbeids-

ledighet og flere konkurser og tvangsavviklinger. Det er derfor åpenbart at Regjeringens forslag til statsbudsjett på en rekke punkter er basert på et altfor optimistisk anslag og at det er behov for nye anslag og korrigerte bevilgninger før Stortinget vedtar statsbudsjettet for 2009.

Det vil videre være behov for et sett av virkemidler overfor norsk næringsliv generelt og for småbedrifter spesielt for å hindre at utviklingen eskalerer ytterligere. Regjeringens forslag til innstramminger i formuesskatt og arveavgift er helt feil virkemidler i den konjunktursituasjon vi nå ser utvikler seg.

Svar:

Det er for tiden betydelig usikkerhet om den internasjonale konjunkturutviklingen og hvilke effekter denne vil få på norsk økonomi. Regjeringen følger derfor utviklingen nøye og vil komme tilbake til Stortinget når den vurderer at situasjonen tilsier det. Når det gjelder bevilgningene til den statlige lønnsgarantiordningen har jeg følgende svar på Representantens spørsmål:

Utbetalingene over kap. 2542, post 70 er sterkt konjunkturavhengig og har sammenheng med antall konkurser, antall ansatte, ansiennitet og lønnsnivå i de bedrifter som rammes av konkurs. Estimaten som danner grunnlag for bevilgningsforslag er basert på analyser for utviklingen i arbeidsmarkedet og norsk økonomi fra bla. SSB og CreditInform.

Grunnet stor usikkerhet knyttet til bevilgningsforslagene blir bevilgningsnivået vurdert tre ganger pr. budsjettår: ved forslag til statsbudsjett, ved revidert nasjonalbudsjett og ved nysaldering av statsbudsjettet.

Utbetalingene over kap 2542, post 70 i et budsjettår er delvis basert på saker innkommet til NAV i det aktuelle budsjettåret og foregående budsjettår. Det regnes ca. 6 mnd. fra konkurs oppstår til utbetalinger kan finne sted.

Ved å ta hensyn til både fremtidige prognoser og det faktum at utbetalingen er basert på antall konkursbo/lønnsгарantisaker 6 mnd. tilbake i tid, anser Regjeringen at det er tilstrekkelig å vurdere bevilgningsbehovet tre ganger pr. budsjettår for å ivareta kravet til realistisk budsjettering.

Økningen i antall konkurser i september /oktober 2008 som Stortingsrepresentant André N. Skjelstad viser til, vil påvirke utbetalingene på vårparten 2009. Størrelsen på disse utbetalingene vil være med å dan-

ne grunnlag for innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2009. På det tidspunkt vil vi ha et bedre grunnlag for å beregne riktig bevilgningsnivå for 2009, enn det vi har grunnlag for nå.

For ordens skyld kan det nevnes at bevilgningen over kap. 2542, post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, er en overslagsbevilgning og arbeidstakere som rammes av konkurs vil derfor kunne få utbetalt opparbeide lønnsrettigheter uavhengig av bevilgningsnivået.

SPØRSMÅL NR. 141

Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ingebrigt S. Sørfonn

Besvart 30. oktober 2008 av utenriksminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

«Vil utanriksministeren i ljøs av ny og omfattande dokumentasjon frå Palestinian Media Watch erkjenna utfordringane knytta til hatpropaganda mot palestinske barn og stilla tydeligare krav til dei palestinske sjølvstyresmaktene om at dette må opphøyr?»

GRUNNGJEVING:

Eg takkar for utanriksministeren sitt svar på mitt spørsmål 17. september i år, som stadfestar at me har dei same intensjonane kring desse spørsmåla. Samstundes seier utanriksministaren i svaret 26. september at det verkar "som denne type innslag på eit barneprogram ikkje er vanleg og at [Fatah-TV] ikkje kan seiast å drive indoktrinering av born eller å forneakta Israel sin rett til å eksistere."

Ny og grundig dokumentasjon frå Palestinian Media Watch tilseier diverre noko anna. Fatah-TV har til dømes vist eit skulefjernsynsprogram gjentatte gonger i perioden august 2007 til oktober i år, der unge vert opplært i at Israel ikkje eksisterar og at heile Israels territorium er Palestina. Ulike barne- og ungdomsprogram med dette budskapet har i år vore sendt på Fatah-TV gjennom heile siste halvår: 10. april, 21. juli, 1. september, 15. september, 18. september og 20. september. Musikkvideoar på Fatah-TV retta mot unge har same budskap: Israel har inga rett til å eksistera og må verta øydelagt. Hatefulle budskap om at Israel spreiar aids og narkotika vart sendt på Fatah-TV 2. desember 2007. Falske videoklipp av israelske tanks som skyt mot palestinske barn vart sendt 15. mai i år. Terroristar vert gjennom-

gåande hylla, slik som i programma som vart sendt 5. og 7. juli om Samir Kuntar.

Dette gjeld ikkje berre Fatah-TV, men også PA-kontrollerte aviser, som til dømes har hatt historiar om jødar som begår nazi-liknande eksperimenter og holocaust mot palestinarar (jf. avisene Al-Hayat Al-Jadida, 20. mars og 6. juli 2008 og Al Ayyam, 20. mars 2008).

Palestinian Media Watch dokumenterar også at fotballturneringar og fotballag for barn vert oppkalla etter tidligare terroristar.

Svar:

La meg få understreke at Regjeringa tek avstand frå all bruk av tv-program som direkte eller indirekte spreier hat eller oppmodar til terror.

Eg erkjenner at så lenge det ikkje ligg føre ein fredsavtale mellom israellarane og palestinarane vil det vere utfordringar knytta til det som vert oppfatta som propaganda frå begge sider. Grenseavklaring mellom Israel og ein framtidig palestinsk stat er eit sentralt tema i sluttstatusforhandlingane. Før det vert semje om desse grensene vil grupper på begge sider av konflikten nytte massemedia til å hevde sine posisjonar på spørsmålet og referere til det historiske Palestina som sin geografiske eining. Eksempelvis syner israelske meteorologiske kart og turistkart heile det historiske Palestina, og palestinarane brukar kartet som eit nasjonalt symbol. Dette betyr imidlertid ikkje at partane nektar for kvarande sin rett til å eksistere.

Norge støtter den politiske prosessen som no pågår mellom Israel og palestinarane og der målet er ei

tostatsløsning. Partane si oppfølging av forplikningar og tillitsskapande tiltak er sentral i å skape framdrift i prosessen, og gjensidig respekt og anerkjenning er ein føresetnad for å få ei løysing. Å bidra til å byggja ein felles verkelegheitsforståing vil vere eit særskilt viktig

element i å oppnå varig fred. Dette er eit viktig budskap Norge kjem til å halde fram med å formidle til begge partar, og eg vil ta dette opp i nært forestående samtaler med president Abbas.

SPØRSMÅL NR. 142

Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik

Besvart 31. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen

Spørsmål:

«Undertegnede viser til statusrapporten som er utarbeidet av Foreningen for Kroniske Smertepasienter, som gir uttrykk for foruroligende sider av behandlingssituasjonen for denne pasientgruppen. Undertegnede er videre blitt kontaktet av en rekke pasienter som underbygger grunnlaget for en slik bekymring.

Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av situasjonen for denne pasientgruppen, og vil han eventuelt åpne opp for at private aktører kan få rammevilkår som sørger for at de kan behandle flere pasienter?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til statusrapporten som er utarbeidet av Foreningen for Kroniske Smertepasienter, som gir uttrykk for foruroligende sider av behandlingssituasjonen for denne pasientgruppen. Undertegnede er videre blitt kontaktet av en rekke pasienter som underbygger grunnlaget for en slik bekymring.

Kroniske smertepasienter er en pasientgruppe som har behov for tett og god oppfølging fra helsevesenet. Det er derfor, slik undertegnede ser det, behov for en helhetlig gjennomgang av det tilbudet disse mottar i dagens helsevesen. Videre vil det være nødvendig, slik jeg ser det, å sørge for at de private tilbudene, spesielt smerteklinikker, gis de nødvendige rammer for å ivareta denne pasientgruppen på en best mulig måte. Undertegnede ber derfor om statsrådets redegjørelse, også knyttet til bruk av de private tilbudene som eksisterer.

Svar:

Mange pasienter med kroniske smerter har det vanskelig; de kan føle seg stigmatisert og makteslø-

se. Det er vanskelig både for legene og for pasientene fordi smertetilstandene ofte kan være så komplekse og sammensatte. Kroniske smerter har tradisjonelt vært vurdert av helsepersonell som symptom på en sykdom, og vurderingen har vært at når sykdommen behandles, vil smertene forsvinne. Bevisstheten om kroniske smerter som en sykdom i seg selv blitt mer akseptert i den senere tid. Kroniske smertepasienter behandles enten av allmennlege eller får henvisning til spesialist. For mange som lider av kroniske smerter kreves det oppfølging fra et tverrfaglig sammensatt smerteteam, som har sin base ved en smerteklinikk.

Som kjent har departementet tidligere stilt et eksplisitt krav gjennom oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene om at det skal bygges opp tilstrekkelig kompetanse på området og styrke behandlingsskapiteten, spesielt ved smerteklinikkene.

I henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a er de regionale helseforetakene tillagt et "sørge for"-ansvar for å sikre pasientene i sin region nødvendige helsetjenester. Det er også de regionale helseforetakene som må plassere kroniske smertepasienter riktig i en prioriteringsmessig sammenheng.

Helsedirektoratet er i ferd med å utvikle veiledere for rettighetstildeling og fristfastsettelse innenfor 30 fagområder i spesialisthelsetjenesten, såkalte prioriteringsveiledere. Kroniske smerter er blant disse fagområdene. Disse veilederne skal bidra til en mer enhetlig praksis og bidra til riktigere prioritering av pasienter med kroniske smerter.

Når det gjelder representantens spørsmål om private tjenesteytere, vil jeg vise til pasientrettighetsloven. Med hjemmel i § 2-1 fjerde ledd kan de pasienter som har blitt tildelt status med rett til nødvendig helsehjelp og som ikke har fått behandling innen fastsatt frist, kreve å bli behandlet enten i utlandet eller fra en annen tjenesteyter i Norge.

SPØRSMÅL NR. 143**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum****Besvart 30. oktober 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere ytterligere tiltak for studenter med dysleksi slik at disse kan få muligheten til å avlegge en adekvat tilpasset eksamen, som kompenserer for konsekvensen av deres funksjonshemming?»

BEGRUNNELSE:

Enkelte dyslektikere velger på tross av sitt handikap å ta høyere utdanning.

En stor andel dyslektikere som velger å ta høyere utdanning, har utviklet gode strategier for tilegnelse av kunnskap, og trenger dermed ofte ikke tilpasning i innlæringsprosessen. Mange dyslektikere opplever imidlertid liten eller ingen imøtekommenhet eller forståelse når det gjelder behovet for tilrettelagt eksamen.

Undertegnede er i denne forbindelse gjort kjent med at flere utdanningsinstitusjoner innenfor høyere utdanning ikke gir dyslektikere en adekvat tilrettelagt eksamen.

Det har imidlertid vist seg å være store variasjoner innenfor en og samme utdanningsinstitusjon i hvilke grad dyslektikere imøtekommes. M.a.o. det er mer eller mindre tilfeldig hvilken høyere utdanning dyslektikere vil kunne lykkes med. Et eksempel på et positivt unntak er Samfunnsvitenskapelig fakultet ved Universitetet i Oslo, hvor flere dyslektikere har rapportert at de har fått adekvate tilretteleggelse av eksamener, slik at det har vært mulig å fullføre masterstudier.

Svar:

Det skal legges til rette for et likeverdig og tilgjengelig læringsmiljø for alle studenter i høyere ut-

danning. Av lov om universiteter og høyskoler fremgår det at ansvaret for studentenes læringsmiljø er lagt til institusjonene, og at dette ansvaret også gjelder i forhold til studenter med funksjonsnedsettelse. I lovens § 4-3 (5) heter det:

”Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.”

Denne bestemmelsen skal også bidra til at studenter med særskilte behov kan få prøvet sine kunnskaper og ferdigheter på en faglig betryggende og rettferdig måte, uten at det går utover de faglige krav som stilles ved det aktuelle studiet.

Jeg vil i denne sammenheng også vise til at institusjonene skal ha handlingsplaner for funksjonshemmede. En slik plan vil vise hvordan institusjonene legger til rette for funksjonshemmede studenter, herunder også studenter med dysleksi. Videre arbeider den nasjonale pådriverenheten for funksjonshemmede i høyere utdanning ved NTNU, i samarbeid med Norsk lyd- og blindeskriftsbibliotek og utvalgte institusjoner, med å utvikle en universelt utformet digital plattform for tilgjengelighet til studielitteratur. Dette tror jeg på sikt vil vise seg å være et godt virkemiddel for å oppnå bedre tilgjengelighet til høyere utdanning også for denne studentgruppen.

Jeg er enig med representanten Dørum når det gjelder betydningen av god tilrettelegging. Som nevnt er hovedansvaret på dette området lagt til universitetene og høyskolene, men jeg vil fortsette å rette oppmerksomheten mot arbeidet med å skape et godt tilrettelagt læringsmiljø for alle studenter innenfor høyere utdanning.

SPØRSMÅL NR. 144**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Lars Sponheim****Besvart 3. november 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Vil departementet vurdere å innføre en egen forskrift for å kunne definere innskyterbegrepet i § 2-10 i banksikringsloven nærmere, for eksempel slik at klientkonti og Overformynderiets innskudd kunne dekkes med mer enn 2 mill. kroner?»

BEGRUNNELSE:

Den internasjonale finanskrisen har ført til at mange føler usikkerhet for sine bankinnskudd, også i Norge. For de aller flestes vedkommende vil Bankenes sikringsfonds innskuddsgaranti med inntil kr. 2.000.000 være dekkende og god nok sikkerhet. Mange vil også kunne tilpasse seg ved å spre beløp over flere konti.

Det er imidlertid enkelte spesielle tilfeller hvor innskuddsgarantien i verste fall ikke er tilpasset dagens situasjon ved en eventuell bankkonkurs. Dette gjelder spesielt klientkonti, for eksempel eiendomsmegleres og advokaters klientkonti og umyndiges konti som er forvaltet av Overformynderiet.

Dette er ingen ny problemstilling. Kredittilsynet foreslo i 1997 å fastsette en forskrift for å kunne definere innskyterbegrepet i § 2-10 i banksikringsloven nærmere, for eksempel slik at klientkonti og Overformynderiets innskudd kunne dekkes med mer enn 2 mill. kroner.

Advokatforeningen anmodet Finansdepartementet i 2003 om å endre ordningen slik at beløpsgrensen skulle gjelde den enkelte klient med midler på den felles klientkontoen.

Finansdepartementet har ved begge disse tilfellene avvist forslagene ved å vise til at det i stedet kan opprettes én klientkonto per klient, og det er tydelig for banken hvem kontoen gjelder for, vil det være klienten som er å anse som innskyter. Det samme vil gjelde for Overformynderiets innskudd.

Dette synes imidlertid unødvendig byråkratisk og det er ikke sikkert det er like lett å tydeliggjøre overfor banken hvem kontoen gjelder for slik departementet hevder. I Advokatforskriften (Forskrift 1996-12-20 nr 1161) § 3-2 heter det bl.a. følgende:

”En felles klientbankkonto for klientene skal opprettes i advokatens navn. Eventuelle særskilte klientbankkonti for de enkelte klienter skal i tillegg lyde på

klientens navn. Klientmidler i forbindelse med eiendomsmeglingsvirksomhet skal ikke blandes sammen med de øvrige klientmidlene, men må settes inn på særskilt klientbankkonto.

Klientbankkonto kan bare disponeres av advokaten eller den han gir skriftlig fullmakt. Advokaten er ansvarlig for enhver transaksjon med klientmidlene.”

Og selv med den tilpasning som departementet argumenterer for, vil det som oftest i dagens boligmarked være innskudd som står på klientkonto som langt overstiger grensen for 2 mill. kroner.

Jeg anmoder derfor departementet i forskrift å fastsette høyere dekning for spesielle typer innskudd eller innskudd fra særskilte innskytere som for eksempel megleres og advokaters klientkonto og umyndiges midler som forvaltes av Overformynderiet.

Svar:

I Norge har en valgt å sette en generell og høy grense for hvilke innskudd som skal være garantert av Bankenes sikringsfond. En slik generell og høy innskuddsgrense er relativ enkel å administrere og kommunisere, og skaper ikke omgåelsesmuligheter. Dekningsgrensen på to millioner kroner per innskyter per bank er i utgangspunktet meget høy i internasjonal sammenheng og vurderes å gi en god beskyttelse for innskytere. I den grad dekningsgrensen skulle oppfattes som for lav i forhold til nevnte typer av innskudd, er dette fordi disse innskuddene representerer sparemidler fra mer enn én innskyter eller klient.

Finansdepartementet ser at det kan være praktisk å samle midler fra flere innskytere eller klienter på en felles konto, men ser ikke at dette er et tilstrekkelig tungveiende argument for å forskriftsfeste høyere dekningsgrenser på slike konti. Det vises i den sammenheng bl.a. til at midlene for alle innskyterne eller klientene ikke trenger å bli holdt på en felles konto, men at det kan opprettes individuelle konti.

Det er tidligere tatt opp fra ulike hold forslag om at ulike typer innskudd bør gis særbehandling ved unntak fra den generelle to millioner kroners grensen. Jeg ønsker ikke å etablere særregler for ulike typer innskudd.

SPØRSMÅL NR. 145**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl****Besvart 31. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Kan statsråden (om nødvendig unntatt offentlighet) redegjøre for antallet samtaler og nødanrop som ikke ble besvart av operasjonssentralen, hvor mange og hvilke typer oppdrag som ikke ble tatt i pga. manglende kapasitet og hva som var antallet biler og mannskap på patrulje i Oslo politidistrikt natt til søndag 19.10.08?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har fra en rekke og ulike hold mottatt bekymring over Oslo-politiets tilgjengelighet og evne til å rykke ut sist helg, spesielt natt til søndag den 19.10.08. Undertegnede har blitt gjort kjent med at en rekke natteravner f.eks. oppfattet at politiet ikke var mulig å nå og var fraværende i sentrum. I tillegg synes det som om det i flere bydeler ikke fantes tilgjengelig mannskap da disse måtte redde stumpene i sentrum.

Svar:

Justisdepartementet arbeider for at politiet får ressurser og rammevilkår til å ivareta publikums behov for service og beredskap. Vi har økt politiets budsjetter med om lag 2 milliarder kroner nominelt i perioden 2006 – 2009, eller 800 mill. kroner når lønns- og prisvekst er fratrukket.

Antall anrop til nødnumrene (110-brann, 113-helse/ambulans og 112-politi) i løpet av et år utgjør i overkant av 1,7 millioner anrop på landsbasis. Politiet er den etaten som opplever størst grad av feilanrop eller misbruk, med under 10 % reelle anrop.

Ved Oslo politidistrikt mottas henvendelser på politiets nødnummer 112 i første linje av ekspedientene på Sentralbordet. De vurderer ikke innholdet i innringers anrop, men luker ut telefoner som skyldes feiltasting, dvs. telefoner hvor det ikke er fysisk innringer og lignende. De øvrige henvendelser settes umiddelbart over til Operasjonssentralen på en dedikert linje med høy prioritet.

Ved for eksempel en trafikkulykke, er det ikke bare en innringer men gjerne 15-20 personer som øn-

sker å melde om det samme. I disse tilfellene vil verken sentralbordet eller operasjonssentralen ha kapasitet til å håndtere alle anropene samtidig.

På generelt grunnlag kan bemerkes at Oslo politidistrikt - som de fleste andre politidistrikter - for tiden opplever at tjenestemennene i større grad verner om sin egen fritid. I den grad det i tillegg kommer sykmeldinger i helgene, vil det være vanskelig å få dekket opp tjenestelistene med frivillige mannskaper.

I utgangspunktet er den ordinære bemanningen i helgene, og da særlig natt til lørdag og søndag, beregnet slik at alle tjenestemenn er sårt tiltrengt, og dersom sykmeldinger ikke dekkes opp, vil det måtte foretas en enda strengere prioritering enn vanlig når det gjelder hvilke oppdrag som settes ut til patruljene. Det vil da være alvorlige hendelser knyttet til liv og helse som prioriteres høyest, og andre hendelser som for eksempel innbrudd og promillekjøringer må prioriteres lavere.

Politimesteren i Oslo opplyser at dette var tilfellet forrige helg. Videre bekrefter han at Nettavisens beskrivelser i all hovedsak er korrekte og at antallet ikke-besvarte henvendelser er riktig. Stram prioritering av politioppdrag og ikke besvarte henvendelser henger selvsagt sammen. I den grad politiet ikke kommer til et sted, eller kommer sent, vil enda flere ringe inn om samme hendelse slik at man får langt flere henvendelser om samme hendelse i disse situasjonene enn vanlig.

Politimesteren i Oslo opplyser videre at det både forrige helg og sist helg var en del sykmeldinger som man ikke greide å dekke ved frivillighet eller beordringer. Det er imidlertid ikke kjent for politiledelsen i Oslo at det har vært alvorlige hendelser som ikke er håndtert av de innsatsenheter som har vært tilgjengelig, selv om de enheter man har hatt på tjeneste virkelig har hatt nok å gjøre.

Selv om oppmerksomheten i stor grad rettes mot politiets ressurs- og bemanningssituasjon, viser flere oppslag de siste døgn av politiet har nødvendig kapasitet og tar hånd om alvorlige hendelser på en svært betryggende måte.

SPØRSMÅL NR. 146**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker****Besvart 5. november 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Det er utarbeidet forslag til landsverneplan for den statlige delen av helsesektoren.

Kan helseministeren forsikre om at et vernevedtak for en gitt bygning i et av våre helseforetak ikke blir til hinder for, eller argument mot videre naturlig utbygging av institusjonen?»

Svar:

Regjeringen besluttet i 2006 at alle statlige sektorer skal utarbeide sektorvise landsverneplaner. Denne beslutningen baserte seg på en alminnelig erkjennelse av at staten ikke i tilstrekkelig grad hadde ivare tatt sitt ansvar i forhold til kulturminnevernet. Formålet med å etablere landsverneplaner er å bidra til vern av et utvalg kulturminner og kulturmiljøer som dokumenterer de ulike sektorenes historie og utvikling.

Helse- og omsorgsdepartementet igangsatte etter Regjeringens beslutning et arbeid med bistand fra Forsvarsbygg, for å etablere en landsverneplan for den statlige delen av helsesektoren – spesialisthelsetjenesten. Denne planen er imidlertid ikke helt fer-

digstilt, da en så at det var behov for en særskilt dialog med Riksantikvaren for enkelte eiendommer som er omtalt i det foreløpige utkastet til landsverneplan. Når departementet ferdigstiller sitt forslag til landsverneplan, så vil denne bli oversendt til Riksantikvaren, og vil danne grunnlag for en eventuell formell fredning etter kulturminneloven.

Det er åpenbart at en benytter et eventuelt vedtak om vern for å sikre kulturminner for fremtiden. Dette innebærer imidlertid ikke at en legger en "glassklokke" over alle bygninger som blir vernet. Konsekvensene av et formelt vern er at en må forholde seg til kulturminnemyndighetene i spørsmål om fysisk utvikling av eiendommer og bygninger som er omfattet av et slikt vern. Det at sektoren har en egen landsverneplan, vil imidlertid gjøre disse avklaringene lettere for både helseforetakene og kulturminnemyndighetene ved at begge parter får en enklere og mer forutsigbar samhandling. Kulturminnemyndighetene vil både kunne gi råd og veiledning i spørsmål om utvikling av konkrete bygg, eller eventuelt også gi dispensasjoner fra vern hvis samfunnshensyn skulle tilsi dette.

SPØRSMÅL NR. 147**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker****Besvart 3. november 2008 av forsvarsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen****Spørsmål:**

«Forsvarskomiteen har anbefalt at Forsvaret selv må avgjøre hvor ledelsen for Alliert treningssenter Nord skal lokaliseres.

Hvorfor velger forsvarsministeren å se bort fra et flertall i Stortingets fagkomité og fra Forsvarets egne anbefalinger i denne saken, og taler ikke en samlet vurdering for at man omgjør de direktiver som er gått ut fra Forsvarsdepartementet slik at ledelsesstaben på 4-5 ansatte blir lokalisert ut fra hva som er best for å legge til rette for alliert trening i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Ved behandling av ny langtidsplan for forsvaret uttalte Forsvarskomiteen:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Bendiks H. Arnesen fra Arbeiderpartiet, ser klart verdien av en samling av stabsfunksjonen for den allierte treningsvirksomheten, men ser ikke umiddelbart rasjonale bak å binde "hovedsete" for treningssenteret til Porsangermoen. Den foreslåtte lokaliseringen av ledelsen synes heller ugunstig for allierte avdelinger. Flertallet har også registrert at en arbeidsgruppe under FOHK har vurdert organiseringen av alliert øvingsvirksomhet i perioden 2009 - 2012, og har påpekt ulemper ved en slik lokalisering. På denne bakgrunn forutsetter flertallet at Forsvaret selv gis anledning til å organiseres stab ATS mellom Åsegarden og Porsanger ut fra hva som er operativt hensiktsmessig og kostnadseffektivt."

Nå er ledelselementet besluttet flyttet til Porsangermoen til tross for at dette er dyrt, men kanskje

viktigst av alt i praksis betyr å flytte den norske treningsledelsen bort fra området hvor hovedtyngden av de allierte styrkene kommer til Norge for å trene.

Svar:

Regjeringen fortsetter sin tydelige satsing på nordområdene, slik vår politikk har vært siden tiltredelsen. Dette har også konsekvenser for hvordan Forsvaret innrettes, og Forsvarets tilstedeværelse i Nord-Norge vil bli styrket. Forsvarsdepartementet vil, som en del av denne politikken, fortsette å legge til rette for alliert trening i Norge, og ser det i lys av vår vektlegging av nordområdene som naturlig at også den allierte treningen i større grad foregår i nord. En organisatorisk samling til ett Alliert treningssenter lokalisert i nord bidrar til dette.

Av Innst. S. nr. 318 (2007–2008), jf. St.prp. nr. 48 (2007–2008), fremgår det at for-svarskomiteen uttrykte støtte til at Alliert treningssenter/Sør på Bømoen og Alliert treningssenter/Nord i Åsegarden legges ned, og at et nytt Alliert treningssenter organiseres som underlagt virksomhet av Forsvarets operative hovedkvarter.

Det fremgår videre at komiteens flertall bl.a. ikke ser et ”umiddelbart rasjonale bak å binde ”hovedsete” for treningssenteret til Porsangmoen”. Komiteen har også registrert at en arbeidsgruppe under FOHK har vist til ulemper ved en slik organisering. Komiteflertallet forutsetter likevel at ”Forsvaret selv gis anledning til å organisere stab ATS mellom Åsegarden

og Porsanger ut fra hva som er operativt hensiktsmessig og kostnadseffektivt”. Det ble ikke votert over lokalisering av Alliert treningssenter under Stortingets behandling av saken.

For Regjeringen har det vært viktig å sikre et fortsatt militært nærvær i Porsanger. Lokaliseringen av hovedsetet for Alliert treningssenter til Porsangmoen må derfor sees i sammenheng med en videreføring av befalsutdanning for Heimevernet på Porsangmoen, etablering av ett samlet heimevernsdistrikt i Finnmark med distriktsstab på Porsangmoen, flytting av jegerkompaniet fra Porsangmoen til Setermoen og videreføring av Halkavarre skyte- og øvingsfelt. Lokaliseringen til Porsangmoen vil dessuten være viktig for å opprettholde en fortsatt alliert treningsaktivitet i Finnmark.

Alliert treningssenter vil, i tillegg til hovedsete og infrastruktur på Porsangmoen, ha en underavdeling med infrastruktur i Åsegarden og infrastruktur på Evenes. Forsvarsdepartementet legger til grunn at Alliert treningssenter skal ha nødvendig fleksibilitet til å utøve vertslandsstøtte ved bruk av Porsangmoen, Åsegarden og Evenes. Ut over dette vil øvrige enheter i Forsvaret fortsatt kunne være vertsavdelinger for utenlandske styrker i forbindelse med trening eller øving, men innenfor rammen av egen infrastruktur. For utenlandsk sjø- luft- og heimevernstrening videreføres eksisterende ordninger. Dette innebærer at det fortsatt vil drives alliert trening også i Troms, blant annet i Bardufossområdet.

SPØRSMÅL NR. 148

Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Jørund Rytman

Besvart 31. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Ifølge Laagendalsposten fredag 17. oktober, så hadde politiet ikke noen lokale patruljer på dagvakt i Kongsberg og Flesberg lørdag 11. oktober. Dette har skapt stor bekymring blant innbyggerne og mange er meget oppgitte. Det ble anmeldt en rekke mindre forhold denne helgen, bl.a. om skyting av softgun uten at politiet rykket ut.

Mener justisministeren at det er akseptabelt at politipatrulje som f.eks. befinner seg i Drammen må kjøre den lange turen til f.eks. Flesberg ved hendelser som krever politiets hjelp?»

BEGRUNNELSE:

I svaret fra justisministeren så hadde det vært fint å få en oversikt på hvor ofte det har vært så lav bemanning at det ikke er noen politipatrulje på vakt i Kongsberg.

Svar:

Denne regjeringen arbeider for at politiet får ressurser og rammevilkår til å ivareta publikums behov for beredskap og service. Vi har ikke bare videreført den økning som Bondevik II-regjeringen la opp til før valget i 2005, men har i tillegg økt politiets budsjetter med om lag 2 milliarder kroner nominelt i pe-

rioden 2006-2009, eller 800 mill. kroner når lønns- og prisvekst er fratrukket.

Hovedutfordringen for politi- og lensmannsetaten nå og en tid fremover er mangelen på politiutdanned personell. Under Bondevik II-regjeringen var opptaket av studenter over de fire årene fra 2002 til 2005 til sammen 1128 studenter. Erfaring har vist at dette ikke er tilstrekkelig. Antallet ferdigutdannede polititjenestemenn i dag er med andre ord for lavt til å dekke behovet. Regjeringen økte derfor opptaket ved Politihøgskolen i 2007 og 2008 til 432 studenter pr år. Allerede etter tre år med denne regjeringen er opptaket høyere, til sammen 1224 studenter, enn det Bondevik II-regjeringen hadde i løpet av fire år. I statsbudsjettet for 2009 foreslår regjeringen å øke opptaket til Politihøgskolen til rekordhøye 552 studenter. For perioden 2006-2009 vil det samlede opptaket ved Politihøgskolen bli 1776 studenter. Politihøgskolens budsjett foreslås styrket med 30 mill. kroner.

I tillegg til å øke opptaket ved Politihøgskolen arbeider regjeringen med å organisere politiet på en måte som gir bedre ressursutnyttelse. Utdannede polititjenestemenn må i større grad ut i aktiv tjeneste, og de oppgaver som kan utføres av sivile bør utføres av sivile. Politidirektoratet har satt i gang en rekke tiltak, blant annet rekruttering av personell med annen utdanning, eksempelvis arrestforvarere, for å frigjøre polititjenestemenn for politiopp-gaver. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2009 foreslått å øke bevilgningen med 10 mill. kroner for å ansette sivile slik at politiutdanned personell kan frigjøres for politioperativt arbeid.

Det er på kort sikt begrenset hvor mange nyutdannede som kan rekrutteres fra Politihøgskolen. Det er i tillegg til å utdanne flere polititjenestemenn viktig å få erfarne tjenestemenn til å stå lengre i arbeid. Det er nå 149 tjenestemenn som fortsatt er i tjeneste som følge av seniorpolitiske tiltak i politidistriktene. Politidirektoratet har satt i gang et arbeid med å oppdatere direktoratets veileder i seniorpolitikk, og seniorpolitikk er i 2009 et satsingsområde i politi- og lensmannsetaten.

Politidirektoratet har i forbindelse med arbeidet med bemanningsutredningen "Politiet mot 2020 – Bemannings- og kompetansebehov i politiet", gjennomført en analyse av politiets responstid i fem ulike politidistrikt. Undersøkelsen viser at responstiden i hovedsak er akseptabel for akutte oppdrag. Relativt uavhengig av befolkningstetthet, geografi og topografi er responstiden i gjennomsnitt 9-10 minutter. Undersøkelsen viser videre at hovedtyngden av akutte oppdrag skjer på tider der politiet har mest ressurser tilgjengelig, og innenfor geografiske områder der politiet har valgt å plassere sine ressurser. Politiet er med andre ord til stede der det er størst sannsynlighet for at alvorlige hendelser inntreffer. Politiets desentraliserte struktur sikrer langt på vei en akseptabel responstid. Det er et mål for denne regjeringen å sikre et politi med en tjenesteenhetsstruktur som ivaretar publikums behov for trygghet, service og beredskap. For å videreutvikle organiseringen lokalt blir det gjennomført en prøveordning i to politidistrikter.

Politidirektoratet har innhentet redegjørelse fra politimesteren i Søndre Buskerud, som opplyser at Kongsberg politistasjon ikke har hatt bemannet patrulje på dagtid to helger den siste måneden. Årsaken er høyt sykefravær kombinert med at tjenestemennene i større grad enn tidligere verner om sin fritid. Distriktet har iverksatt HMS-tiltak.

Søndre Buskerud politidistrikt er inndelt i fire regioner. Rollag, Flesberg og Kongsberg utgjør region 4. Når det ikke er politidekning i denne regionen, er patruljen i Eiker nærmest. Utrykningstid fra Eiker til Kongsberg er ca 10-20 minutter, avhengig av hvor patruljen befinner seg.

Skyting med softgun på en ungdomsklubb som Laagendalsposten viser til, ble korrigert til å handle om ungdommer som pekte på hverandre med laserlys.

Politimesteren rapporterer videre at det er opprettet politiråd både i Rollag, Flesberg og Kongsberg. Dette har bidratt til å videreføre det allerede godt etablerte samarbeidet mellom lokalt politi og kommune.

SPØRSMÅL NR. 149**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Tord Lien****Besvart 6. november 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«I Stortingets spørretime 22.10.08 uttalte statsråden at "Når det gjelder det som defineres som noe større vannkraftprosjekter, er det prosjekter som vi må vurdere i hvert tilfelle ut fra en konsesjonsbehandling.»

Kan statsråden bekrefte at denne positive holdningen til større vannkraftprosjekt vil gjøre seg gjeldende i Regjeringens politikk, slik at man faktisk er åpen for å vurdere større vannkraftprosjekter, og ikke konsekvent henviser til Jens Stoltenbergs nyttårstale fra 2000/2001?»

Svar:

Vannkraften har vært et viktig grunnlag for velferd og verdiskaping i over hundre år. Utvikling av vannkraftressursene har gitt oss en energiforsyning som i all hovedsak er basert på utslippsfri, fornybar energi. Vannkraft vil også i fremtiden være den sentrale energikilden i vår kraftforsyning. Verdien av vannkraft kan komme til å øke i årene fremover. Ikke

minst kan økt utbygging av uregulert fornybar produksjon gi økt etterspørsel etter regulerbar vannkraft.

Konsesjonsbehandling er det sentrale virkemiddel for vurdering av enkelte vannkraftprosjekter. Samlet plan og verneplan for vassdrag legger rammer for hva kan konsesjonssøkes. Regjeringen har styrket NVEs kapasitet innen konsesjonsbehandling vesentlig. Nest etter kraftledninger i sentral- og regionalnettet, er vannkraft gitt høyeste prioritet i konsesjonsbehandlingen, særlig prosjekter med reguleringssevne.

I konsesjonsbehandlingen skal alle positive og negative virkninger av et prosjekt vurderes og avveies. Forvaltningens oppgave er å sørge for at vannressursene utnyttes til størst mulig fordel for samfunnet, og at prosjektene som realiseres på best mulig måte dekker kraftforsyningens behov i forhold til de berørte miljøverdiene.

For øvrig vil jeg vise til mitt svar på Representantforslag nr. 8: 134 (2007-2008) om helhetlig vannkraftsatsing, jf. brev fra Energi- og miljøkomiteen av 21. august d.å.

SPØRSMÅL NR. 150**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten****Besvart 31. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«I arbeidet med endringer i politistrukturen i Follo-regionen foreslås det å legge ned Nesodden lensmannskontor og flytte funksjonene til Ski.

Vil statsråden sørge for at det økte behovet for tverrgående kommunikasjonstilbud i regionen som følge av sentralisering av tjenestetilbudet blir tatt opp i den videre prosessen?»

BEGRUNNELSE:

Forslagene om flytting av politifunksjoner til Ski er ett av flere grep som bidrar til en sentralisering av offentlig tjenestetilbud til Ski. Samtidig er kollektivtilbudet øst/vest i regionen nesten fraværende. Kollektivreisende som har behov for oppmøte hos politi-

et er henvist til å reise via Oslo, noe som tar mer enn to timer hver vei.

Svar:

Follo politidistrikt er, sammen med Hordaland politidistrikt, utpekt som forsøksdistrikter hvor grensereguleringer, etablering av politiråd og deltakelse i offentlige servicekontorer bl.a. skal ses i sammenheng med arbeidet med å videreutvikle organisasjonen lokalt. Et av de viktigste målene med OU-arbeidet er å styrke beredskapen, patroljetjenesten og publikums tilgang på polititjenester.

Forslaget til omorganisering av Follo politidistrikt er fortsatt under behandling i politidistriktet. Politimesteren opplyser at han har sendt organiseringsforslaget på høringsrunde i samtlige berørte kommu-

ner med høringsfristen 10. desember 2008. Han opplyser videre at samtlige ordførere, heriblant ordføreren for Nesodden, har deltatt i arbeidsgruppene som organisasjonsforslaget bygger på. Ledere og nestledere i Follorådet og Indre Østfold regionråd har deltatt i styringsgruppen.

Publikums tilgang på polititjenester er et sentralt tema i organisasjonsforslaget. Spørsmålet om kollektivtilbud øst/vest i regionen må imidlertid rettes til samferdselsministeren.

SPØRSMÅL NR. 151

Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Vaksdal

Besvart 3. november 2008 av finansminister Kristin Halvorsen

Spørsmål:

«Vil finansministeren se på mineraloljeavgiften for taretrålerne på nytt, og sørge for at denne næringen ikke blir utsatt for konkurransevridende og diskriminerende avgifter som setter næringens lønnsomhet i fare?»

BEGRUNNELSE:

Taretrålerne opererer på kysten fra Rogaland til og med Sør-Trøndelag, har mottaksanlegg langs kysten og næringen er av betydning for en del lokalsamfunn. Denne virksomheten genererer også direkte og indirekte en ikke ubetydelig verdiskaping.

Virksomheten er imidlertid utsatt for konkurransevridende og diskriminerende tiltak. Taretrålerne er den eneste gruppe næringsfartøy som ikke får refundert noe av mineraloljeavgiften de betaler. Denne konkurransevridende forskjellsbehandlingen går ut over lønnsomheten og får nå også betydning for rekrutteringen i næringen.

Taretrålerne er råstoffleverandør til en alginatfabrikk på Vormedal i Karmøy med 100 ansatte, og

manglende lønnsomhet for trålerne kan medføre dramatiske konsekvenser for råstoffleveransene og fabrikkens fremtid.

Svar:

Det gis fritak for mineraloljeavgift (grunnavgift på fyringsolje) for bl.a. mineralolje til bruk i skip i utenriks fart, gods- og passasjertrafikk i innenriks sjøfart, fiske og fangst i nære og fjerne farvann, anlegg på kontinentalsokkelen og forsyningsflåten. Dette innebærer i praksis at så godt som all bruk av skip i næringsøyemed er fritatt for avgiften.

Fritaket for fiske og fangst i nære farvann er avgrenset til fartøy som er innført i Registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster. Taretrålere er ikke innført i dette registeret og er dermed ikke fritatt for grunnavgiften på fyringsolje.

Regjeringen vurderer endringer i særavgiftene i forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet. Jeg kan derfor ikke nå forskuttere hvilke vurderinger Regjeringen vil gjøre i budsjettet for 2010.

SPØRSMÅL NR. 152**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter****Besvart 3. november 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Finansdepartementet har nylig fastsatt en forskrift som gjennomfører endringer i de internasjonale regnskapsstandardene IAS 39 og IFRS 7. Endringen åpner for at man i enkelte tilfeller kan unnlate nedskrivning av finansielle instrumenter til markedspris. Dette betyr at finansinstitusjoner som følger denne endringen kan rapportere bedre tall enn tidligere regnskapsregler tilsa.

Kan finansministeren opplyse hva begrunnelsen for denne endringen er og hvorfor denne endringen blir foretatt nå?»

GRUNNGJEVING:

Ifølge pressemelding fra DNB Nor vil konsernet benytte denne muligheten og slipper dermed å nedskrive for ca 1,2 mrd i tredje kvartal. Dette fordi man ikke lenger trenger å nedskrive porteføljen til det nivået som markedet mener er riktig. I tillegg til dette tilbakeføres tidligere førte tap på kroner 2.6 mrd over resterende gjennomsnittlige løpetid. Om markedet priser obligasjonsporteføljen korrekt eller ikke er det kun fremtiden som kan gi svar på. Uansett er det betenkkelig at man lager forskrifter som åpner opp for å avvike fra den prisingen som markedet setter.

En slik endring kan også medføre at rapporterte regnskaper blir mindre troverdige og dermed forsterke usikkerheten om hva som er korrekt verdi for selskaper som benytter denne muligheten.

Svar:

Finansdepartementet fastsatte 16. oktober en forskrift som gjennomfører endringer i de internasjonale regnskapsstandardene IAS 39 og IFRS 7. Det gjelder endringer i reglene for regnskapsføring av finansielle instrumenter som ble fastsatt av det standardsettende organet IASB den 13. oktober og vedtatt i EU ved en egen forordning den 15. oktober. Endringen gir, i den aktuelle situasjonen med finansiell uro, en begrenset mulighet til ikke umiddelbart å nedskrive finansielle instrumenter til markedsverdi ved at det åpnes for såkalt omklassifisering av finansielle instrumenter i handelsporteføljen. Endringen er fastsatt for å bringe IFRS-reglene på linje med tilsvarende regler i amerikanske regnskapsregler (US GAAP). EU-kommisjonen har, i forlengelsen av uttalelser fra regjeringssjefene i EU om behovet for raskt å se på regnskapsreglene, også gitt en erklæring om at det kan bli aktuelt med ytterligere endringer i nær framtid. Finansdepartementet følger dette arbeidet.

Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å gjennomføre EU-regler om internasjonale regnskapsstandarder (IFRS). I EU har disse reglene direkte virkning, det vil si at EU-reglene gjelder for foretak i EU uten at det gjøres egne vedtak i medlemslandene. I Norge må reglene fastsettes ved forskrift i medhold av regnskapsloven. Det er av vesentlig betydning at de gjeldende IFRS-reglene er de samme i Norge som i EU. Forskriften ble derfor fastsatt uten opphold etter vedtakelsen i EU.

SPØRSMÅL NR. 153**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Bjørg Tørresdal****Besvart 30. oktober 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«I stortingsmelding 37 "Straff som virker" understrekes betydningen av en helhetlig oppfølging av personer som soner eller har sonet. Meldingen presiserer at frivillige organisasjoner er viktige i dette arbeidet. Dette uten at det er satt av noen midler til dette arbeidet i budsjettforslaget.

Hvordan ser statsråden for seg at frivillige organisasjoners oppfølgingsarbeid skal finansieres?»

BEGRUNNELSE:

Kirkens sosialtjeneste er en av aktørene i frivillig sektor som driver oppfølgingsarbeid i forhold til voksne som har bakgrunn i kriminalitet. Oppføl-

gingsavdelingen har 12 virksomheter som drives av en kombinasjon av ansatte og mange frivillige medarbeidere. Crux oppfølgingscenter i Sandnes har to ansatte og rundt 15 frivillige medarbeidere. De ønsker å styrke innsatsen når det gjelder oppfølging av personer under og etter soning - i fengsel eller under friomsorgens tiltak. Til det er de avhengige av økt offentlig støtte.

Svar:

Frivillige organisasjoner er viktige samarbeidspartnere når straffedømte skal tilbakeføres til samfunnet. Regjeringen ønsker å øke samarbeidet mellom kriminalomsorgen og de frivillige organisasjonene i forbindelse med tilbakeføringsgarantien.

Som et ledd i dette foreslås det i St.prp. nr. 1 (2008-2009) Justis- og politidepartementet å øke bevilgningen under kap. 430 post 70 til frivillig virksomhet

under kriminalomsorgens virkeområde fra 17,137 mill. kr i saldert budsjett 2008 til 19,391 mill. kr i 2009. Forslaget innebærer en økning på 1,5 mill. kr utover prisjustering, og deler av økningen foreslås benyttet til å øke tilskuddet til WayBack (tidligere Livet etter soning) som har som formål å hjelpe løslatte til en lettere overgang til samfunnet. Jeg vil også minne om at bevilgningen på kap. 430 post 70 allerede er økt vesentlig i denne stortingsperioden, bl.a. til å øke tilskuddet til Kirkens Sosialtjeneste. I 2005 ble det utbetalt tilskudd på til sammen 11,005 mill. kr fra denne posten.

Forslagene i stortingsmeldingen representerer den retningen regjeringen ønsker for straffegjennomføringspolitikken i framtiden. Regjeringen vil komme tilbake til iverksetting av tiltakene på egnet måte etter at meldingen er behandlet av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 154

Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr

Besvart 31. oktober 2008 av landbruks- og matminister Lars Peder Brekk

Spørsmål:

«Til Nortura magasinet uttaler statsråden at han tror det er store muligheter for eksport av norsk lam og at det er et tankekors at det er nesten umulig å få tak i norske landbruksvarer i utlandet mens det er lett å få tak i fiskeriprodukter. Statsråden har selv stor erfaring fra fiskerisektoren.

Hvordan har statsråden tenkt til å benytte sine erfaringer fra fiskerisektoren til å bidra til at norsk landbruk tenker mer eksportrettet?»

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr 154 fra representanten Hans Frode Kielland Asmyhr vedrørende min uttalelse til Norturamagasinet om at det er store muligheter for eksport av norsk lam.

Norsk lam er av ypperste kvalitet. Dette ble bl.a. bekreftet under Bocuse d'Or, Europamesterskapet i kokkekunst, i Stavanger i sommer. Da ble norsk lam, sammen med norsk laks, valgt til hovedråvarer. Det bør derfor, på noe sikt, være mulig å få til eksport av særskilte produkter, av høy kvalitet, fra norsk lam og til særlig betalingsvillige markeder internasjonalt.

I den samme artikkelen som representanten Kielland Asmyhr viser til, uttaler jeg imidlertid også at

norsk sauehold ikke uten videre kan sammenlignes med oppdrettsnæringen for laks. Dette har bakgrunn i at norsk husdyrhold historisk i liten grad har vært rettet mot eksport. I tillegg er det er det også tids- og ressurskrevende å satse på eksport. Med utgangspunkt i et høyt kostnadsnivå i Norge begrenser dette i dag mulighetene for eksport av produkter fra norsk jordbruk i noen større målestokk.

Per i dag er heller ikke det norske markedet dekket med norsk vare, slik at det er et viktig mål å øke produksjonen av lammekjøtt med sikte på å dekke etterspørselen nasjonalt, og slik Stortinget har forutsatt. Regjeringen har derfor i de siste tre jordbruksoppgjørene gjennomført en vesentlig og helt nødvendig forbedring av økonomien i saueholdet.

Representanten Kielland Asmyhr utfordrer meg på hvordan jeg vil benytte mine erfaringer fra fiskerisektoren til å øke eksporten. I tillegg til det som er nevnt foran, vil jeg som landbruks- og matminister også bidra til å styrke samarbeidet mellom aktørene i den landbruksbaserte og i den marine matproduksjonen, og der Regjeringen også allerede har gjennomført viktige organisatoriske endringer med det som siktemål.

SPØRSMÅL NR. 155**Innlevert 24. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr****Besvart 31. oktober 2008 av landbruks- og matminister Lars Peder Brekk****Spørsmål:**

«Nordisk Råd har satt i gang prosjektet "Ny nordisk mat" som skal bidra til å fremheve nordisk mat og bidra til en bedre utveksling av ny og spennende mat mellom de nordiske land, samt å fremheve Norden som en interessant matregion i verden.

Hvordan har statsråden tenkt til å følge opp dette prosjektet og vil Statsråden bidra til å bygge ned de handelshindringer som produsenter av denne maten møter i Norge?»

Svar:

Representanten Kielland Asmyhr reiser spørsmål knyttet til oppfølging av Nordisk Råds prosjekt "Ny nordisk mat" og om eventuell nedbygging av handelshindringer som produsenter av denne maten møter i Norge.

Nordisk Råds prosjekt "Ny nordisk mat" har etter 2 års drift mottatt svært positiv respons fra presse og politikere i Norden. Dette har resultert i en betydelig markedsrespons, ny interesse for nordisk matkultur, og satt fart i nye nasjonale satsinger i alle nordiske land. Responsen har vært såpass sterk at vi kan si det er blitt skapt en trend og en "oppvåkning" om de verdier som Norden representerer som matregion.

Det er ikke tatt konkret stilling til et oppfølgingsprogram eller hva dette skal inneholde. Men, både Nordisk Ministerråds sekretariat og de berørte embetsmannskomiteer er positive til en forlengelse etter 2009. Tre år er kort tid for at programmet skal få varig verdi. Opplegget for et slikt program skal i første omgang diskuteres på embetsmannskomiteenes møter våren 2009 før det legges fram for videre drøfting i ministerrådsmøtet i juni 2009.

De satsingsområder som diskuteres, men som altså ikke er vedtatt, er satsing på mat og reiseliv/turisme og i dette perspektivet, regional utvikling.

Det diskuteres også å gå nærmere inn på de globale markedsmulighetene for Ny Nordisk Mat og næringsmiddelindustriens utfordringer når det gjelder mat til sykehus, skoler og storhusholdninger, og videre hvordan nordisk design i større grad kan bidra til å profilere nordisk mat regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Spørsmålet om handelspolitikk og nedbygging av handelshindre dreier seg om handelsrelasjoner til EU, som Sverige, Finland og Danmark er medlem av. Norge har en betydelig og økende handel på landbruksvarer med EU. Om lag 69 prosent av vår landbruksimport kommer fra EU, og 35 prosent av denne kommer fra nordiske land. Handelen med landbruksvarer fra EU økte for øvrig med 15 prosent fra 2006 til 2007.

Norges handel med EU og Norden er således i hovedtrekk betydelig og i vekst. Samtidig må vi opprettholde et fungerende importvern der dette er nødvendig for å oppfylle målsetningene i vår nasjonale landbrukspolitik. Også for sensitive landbruksvarer åpner vi likefullt for en betydelig import gjennom importkvoter.

Landbrukspolitikken er som kjent utenfor EØS-avtalen. Av landbruksvarene er det bare handel med bearbejdede varer som reguleres av EØS-avtalen gjennom avtalens protokoll 3. For disse varene er EU gitt preferanser gjennom lavere tollsatser, og avtalen er for øvrig basert på at det er prisforskjellene for selve jordbruksråvarene som skal utjevnes.

I henhold til artikkel 19 i EØS-avtalen ble det videre 1. juli 2003 iverksatt en avtale mellom Norge og EU som åpnet for en økning av handelen med enkelte andre landbruksprodukter. EU har blant annet tollfrie kvoter for import til Norge av ost og høyforedledede kjøttprodukter som i betydelig grad utnyttes til import av "matspesialiteter" fra EU-land. Norge har videre eksportmuligheter til EU på viktige områder.

Norge og EU har årlige møter der en gjennomgår forvaltningen av respektive handelsregimer. Så langt er erfaringen at importvernet forvaltes på en slik måte at det legger til rette for utnytting av importkvoter og tollnedsettelse.

Jeg vil på landbruksområdet basere politikken på hva som defineres som våre nasjonale interesser slik de er nedfelt av Stortinget. Reguleringen i handelsregimet på landbruksvarer vil fortsatt foregå innenfor rammeverket av våre internasjonale og bilaterale forpliktelser, og en åpen, konstruktiv dialog med våre handelspartnere. Dette gir også et godt grunnlag for utvikling av prosjektet "Ny nordisk mat".

SPØRSMÅL NR. 156**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Vera Lysklætt****Besvart 3. november 2008 av kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa****Spørsmål:**

«Hvordan vil Regjeringen følge opp arbeidet med forbud mot oljefyring som grunnlast i offentlige bygg og næringsbygg over 500 kvm?»

BEGRUNNELSE:

I klimaforliket har Regjeringen forpliktet seg til å forberede forbud mot oljefyring som grunnlast i offentlige bygg og næringsbygg over 500 kvm når man erstatter gamle oljekjeler eller i forbindelse med hovedombygginger som berører varmeanlegg, fra 2009. Ifølge avtalen skulle det tas stilling til dette spørsmålet i forbindelse med statsbudsjettet for 2009. Dette har Regjeringen ikke fulgt opp.

Svar:

Endring i energibruk i boliger og bygg er viktig for å redusere klimagassutslippene. Det er en høyt prioritert oppgave for regjeringen å redusere energibruken i boliger og andre bygg, og å legge om til bruk av mer fornybar energi til oppvarming. I Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven – byggesaksdelen), som ble lagt frem for Stortinget tidligere i år, er det gitt føringer om forbud mot oljefyring i nye bygg og ved hovedombygging.

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) fra Kommunal- og regionaldepartementet er det som en oppfølging av klimaforliket blant annet varslet forbud mot installering av oljekjel i nye bygninger. Et forbud vil også omfatte hovedombygging. Det vises til at direkte bruk av elektrisk oppvarming og fossilt brensel skal begren-

ses. Bruk av alternative energikilder som for eksempel sol, bioenergi mv skal fremmes. Proposisjonen viser også til at klimaforliket har lagt til grunn at energikravene i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven skal revideres langt oftere enn det som hittil har vært vanlig, minimum hvert femte år.

Teknisk forskrift § 8-22 til gjeldende plan- og bygningslov regulerer energiforsyningen til bygg. I første ledd går det fram at bygning skal prosjekteres slik at en vesentlig del av varmebehovet kan dekkes med annen energiforsyning enn elektrisitet og/eller fossile brenslers hos sluttbruker. Vi er i gang med å utarbeide ny teknisk forskrift, hvor vi vurderer skjerpede krav i teknisk forskrift § 8-22 og forbud mot oljefyring som grunnlast i offentlige bygg og næringsbygg over 500 kvm. Nye krav vil også gjelde ved hovedombygging. I forskriftsarbeidet vil det være naturlig å vurdere bruk av ikke-fornybare energikilder til topplast. Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) om ny bygningsdel av plan- og bygningsloven er nå til behandling i Stortinget. Nye forskrifter skal etter planen være på plass når loven trer i kraft.

Jeg nevner at Olje- og energidepartementet har etablert Enova SF for å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon i Norge. Det finnes i dag ulike støtteordninger for privatpersoner, kommuner og næring. Det er viktig at også regelverket stimulerer til miljøvennlig omlegging av energibruken.

Innføring av skjerpede miljøkrav i teknisk forskrift til ny plan- og bygningslov er ikke avhengig av tilskudd over statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 157**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Odd Einar Dørum****Besvart 31. oktober 2008 av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland****Spørsmål:**

«Hvilke initiativ vil statsråden fremme for å unngå realnedgang i bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren, og dermed unngå flere hvile-skjær?»

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding fra Universitets- og høyskolerådet (UHR) 22. oktober d.å. fremgår det at institusjonene i universitets- og høyskolesektoren påføres en realnedgang i sine budsjetter dersom statsbudsjet-

tet for 2009 vedtas i sin nåværende form. Lederen av UHR uttaler bl.a. i pressemeldingen at sektoren "har fått tilbake ett kutt, men påføres samtidig to nye".

Videre heter det:

"Det er særlig to forhold som ikke er med i budsjettet og som begge ligger klart utenfor UH-sektorens kontroll. Det ene dreier seg om den varslede økning i premiesatsen på pensjonsinnbetalinger, denne vil øke med ca 2 % fra det som satsen har ligget på de siste 3 årene. Det andre er at den reelle lønnsvekst ligger på ca 6,5%, men det sektoren har fått kompensert for i budsjettet for 2008 var på 4,4%, altså er det også her snakk om en kostnadsøkning på ca 2%. Vel er sektoren nettobudsjetterte, men dette gir ett resultat: En klar realnedgang i budsjettene for UH-sektoren, noe som medfører reduserte utdanningstilbud og redusert utdanningskvalitet. Utregninger viser at disse to faktorene vil utgjøre et beløp på ca kr 600 millioner noe som er vesentlig større enn tilbakeføringen av basiskuttet".

Undertegnede mener det er svært oppsiktsvekkende at disse forholdene ikke er ytterligere redegjort for i budsjettproposisjonen fra departementet, all den tid dette vil kunne føre til reduserte utdanningstilbud og mindre forskning ved institusjonene.

Svar:

I revidert nasjonalbudsjett for 2008 ble det vedtatt å styrke basisbevilgningen til universitet og høyskoler med 143,1 millioner kroner. Regjeringen foreslår å videreføre denne styrkingen i statsbudsjettet for 2009, jf St.prp. nr. 1 (2008-2009), med en helårseffekt på 298,4 millioner kroner. Dette tilsvarer reduksjonen i bevilgningen i 2007, justert for forventet lønns- og prisvekst i 2008 og 2009.

For nettobudsjetterte institusjoner beregnes en felles omregningsfaktor for bevilgningen som skal kompensere for både pris- og lønnsvekst. Den felles omregningsfaktoren beregnes og kompenseres budsjettmessig forskuddsvis ut fra forventet pris- og lønnsvekst. Omregningsfaktoren legges inn i rammen rett etter Regjeringens første budsjettkonferanse i mars. Ingen nettobudsjetterte institusjoner kompenseres etterskuddsvis i forhold til faktisk resultat av lønnsoppgjøret, verken fra lønnsoppgjøret det året budsjettet utarbeides eller for lønnsoppgjøret det gjeldende budsjettåret. Omregningsfaktoren baseres altså på prognoser om forventet pris- og lønnsvekst.

Tilsvarende dekker nettobudsjetterte institusjoner sine egne pensjonsforpliktelser innenfor de statlige 50-postbevilgningene. Det forutsettes at nettobudsjetterte institusjoner tar høyde for årlige svingninger i pensjonskostnader i sin økonomistyring. Økte pensjonskostnader fremkommer for nettobudsjetterte

virksomheter gjennom økt pensjonspremie. Pensjonspremien er et uttrykk for demografiske forhold i samfunnet slik som giftemålshyppighet, forventet barnetall pr. yrkesaktiv mv. Premien påvirkes også av lønns- og G-vekst.

Ved en overgang til nettobudsjettering for universitetene og høyskolene ble vanlig praksis lagt til grunn, dvs. en endring fra etterskuddsvis kompensasjon for lønns- og prisvekst til en forskuddsvis kompensasjon for antatt lønns- og prisvekst. I tillegg må institusjonene selv dekke egne pensjonsforpliktelser. Praksisen med at nettobudsjetterte virksomheter (post 50-institusjoner) får en forskuddsvis kompensasjon for pris- og lønnsvekst ut fra gjennomsnittsbetraktninger, fører til at det i kompensasjonen ikke tas hensyn til de konkrete resultatene av lønnsoppgjøret i staten det året lønnsoppgjøret finner sted.

Redegjørelsen over viser at nettobudsjettering innebærer en risiko for institusjonene som følge av at den beregnede pris- og lønnskompensasjonen kan bli lavere enn den reelle pris- og lønnsveksten. Den generelle lønnsstigningen for statsansatte var høyere enn den kompensasjonen som ble lagt inn for nettobudsjetterte institusjoner for 2006 og for 2007, mens i statsbudsjettet for 2005 var lønnskompensasjonen høyere enn faktisk lønnsvekst. I St.prp. nr. 1 (2008-2009) er det lagt inn en omregningsfaktor for nettobudsjetterte institusjoner på 4,4 pst. (dette tilsvarer en antatt prisvekst på 3,1 pst og en lønnsvekst på 5 pst. fra 2008 til 2009). Lønnsoppgjøret i 2008 for statlig sektor innebar en lønnsvekst på 6,1 pst.

Dersom institusjonene i universitets- og høyskolesektoren skulle kompenseres for økte kostnader i forbindelse med lønnsvekst og pensjonsinnskudd viser foreløpige beregninger at det ville utgjort om lag 440 millioner kroner. Dette fordeler seg med 280 millioner kroner knyttet til økte pensjonsinnskudd og 160 millioner kroner til kompensasjon for lønnsvekst. Private vitenskapelige høyskoler og private høyskoler har ikke medlemskap i Statens pensjonskasse.

Kunnskapsdepartementet er også mottager av det brev som Universitets- og høyskolerådet (UHR) har sendt Stortingets Finanskomite og Kirke-, utdannings- og forskningskomité der de tar opp de forhold som representanten Dørum tar opp i sitt spørsmål. Jeg har en fortløpende og god dialog med UHR og skal i dag, 31. oktober, ha et møte med UHR's leder der vi skal gjennomgå denne saken. Jeg kan forsikre om at jeg tar spørsmålene meget alvorlig, og vil arbeide videre med problemstillingene som er avdekket.

SPØRSMÅL NR. 158**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 31. oktober 2008 av helse- og omsorgsminister Bjarne Håkon Hanssen****Spørsmål:**

«Undertegnede er gjort kjent med at Helse Sør-Øst har gitt avslag på søknader om muligheten for sykehusene til å foreta operasjonell leie av medisinsk utstyr. Dette til tross for at det nåværende utstyret mange steder har sterkt behov for fornyelse.

Hva akter statsråden å gjøre for å gi de enkelte sykehus tilstrekkelig frihet til å selv avgjøre om oppgradering og nyanskaffelser av medisinsk teknisk utstyr best kan skje gjennom kjøp og eie av utstyret, eller gjennom praktiske leieavtaler?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er gjort kjent med at flere av landets regionale helseforetak har gitt avslag på søknader om muligheten for sykehusene til å foreta operasjonell leie av medisinsk utstyr.

Undertegnede viser videre til at Rikshospitalet uttrykker sterk bekymring på styremøte fredag 17. oktober i forbindelse med behandling av "Risikovurdering medisinsk teknisk utstyr".

Det er, slik undertegnede ser det, en uheldig praksis fra styret i Helse Sør-Øst at de enkelte sykehus ikke blir gitt muligheten til å benytte seg av leieavtaler knyttet til fornyelse av medisinsk teknisk utstyr, all den tid investeringsbudsjettene ikke dekker behovet.

Det bes derfor om statsrådets redegjørelse knyttet til denne praksisen, og hva han eventuelt vil gjøre for å sikre at nødvendig fornyelse av medisinsk teknisk utstyr ved landets sykehus finner sted.

SPØRSMÅL NR. 159**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik****Besvart 3. november 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Jeg viser til svar på spm. 27 (2008-2009) som inneholder en tabellarisk oversikt over bompenger brukt til investering i riksveier fra og med 1990 tom. 2007 og der bruttoinntekter gjennom bompengeneinnkreving er spesifisert.

Kan jeg be om å få forklart og spesifisert sammenhengen mellom bompengebeløp i kolonne 2 41 mrd. og hhv. oppgitt brutto (kolonne 4) og netto bompengeneinntekter (siste kolonne)?»

Svar:

De regionale helseforetakene har et helhetlig ansvar for investeringer og drift. Investeringsmidler er derfor ikke øremerket, men gis gjennom midler i basisbevilgningen. Ansvarsstrukturen i helseforetaksmodellen innebærer derfor at helseforetakene skal planlegge, prioritere og vurdere bruk av midler i basisrammen mellom drift og investeringer. Helseforetaksmodellen legger dermed opp til den friheten i valget mellom å eie - eller leie - som representant Nesvik etterspør. Dette forutsetter imidlertid at helseforetakene holder seg innenfor de bevilgninger som Stortinget har vedtatt.

Styring og kontroll med ressursbruken er avgjørende for at man kan gjøre de riktige prioriteringer og sikre høy kvalitet på pasientbehandlingen. Dette gjelder også oppgraderinger og vedlikehold av medisinsk teknisk utstyr. Jeg er kjent med at Helse Sør-Øst RHF har en restriktiv holdning til operasjonell leasing. Dette blant annet fordi det regionale foretaket legger til grunn at investeringer og likviditet til drift skal håndteres innenfor tildelt basisramme. Helse Sør-Øst RHF er i en underskuddssituasjon og gjør tiltak for å få økonomisk balanse i sin region. Regjeringens ansvar er å legge til rette for gode rammevilkår, og i forslaget til statsbudsjett for 2009 er det lagt inn en styrking av sykehusøkonomien, også for Helse Sør-Øst RHF.

BEGRUNNELSE:

Tabellen som følger svaret på spm. 27 (2008-2009) fremviser tydelig en manglende sammenheng mellom oppgitte tall for bompenger brukt til investering og brutto hhv. nettobeløp for bompenger. Jeg viser spesifikt til at oppgitt beløp for bruk av bompenger er 41 mrd mens nettoinntekt fra bompengeneinnkreving i samme periode er vel 30 mrd.

Det ville være en fordel om svar fra departementet innrettes slik at det fremkommer fullstendig og

avklarende informasjon.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 27 til skriftlig besvarelse (2008-2009), der det kommer fram at kolonne 2 omfatter det beløpet som bompengeselskapene har stilt til rådighet til investeringer de enkelte år i perioden 1990-2007. Kolonne 2 omfatter følgende:

- andel av de årlige bompengeneinntektene som er benyttet til investeringer,
- bompengeselskapenes låneopptak til investeringer vedkommende år.

Kolonne 4 omfatter bompengeselskapenes samlede bompengeneinntekter de enkelte år i perioden 1990-2007, mens siste kolonne (kolonne 7) omfatter den andelen som er til disposisjon etter at selskapenes driftskostnader (kolonne 5) og finanskostnader (kolonne 6) er dekket. Kolonne 7 omfatter:

- andel av de årlige bompengeneinntektene som er benyttet til investeringer,
- andel av de årlige bompengeneinntektene som er benyttet til nedbetaling av lån som er tatt opp til investeringer tidligere år.

Den andelen av de årlige bompengeneinntektene som er benyttet til investeringer, inngår følgelig i både kolonne 2, 4 og 7. Ut over dette er det ingen sammenheng mellom kolonne 2 og kolonnene 4 og 7.

2 vedlegg til svar:

Vedlegg 1:

Skriftlig spørsmål nr. 27 (2008-2009)

Se lenke:

<http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=41247>

Vedlegg 2:

Utvikling i statlige bevilgninger og bompenger til riksveginvesteringer

Mill 2008-kr

År	Investeringer			Brutto inntekter	Bompenger		
	Statlige midler	Bompenger	Sum		Driftskostnader	Netto finanskostnader	Netto inntekter
1990.....	4 809,8	2 064,9	6 874,7	850,6	122,0	478,1	250,6
1991.....	6 468,2	1 772,1	8 240,3	982,8	146,1	638,6	198,1
1992.....	6 215,2	2 367,2	8 582,4	1 309,2	143,6	837,7	328,0
1993.....	6 402,9	1 633,0	8 036,0	1 448,9	149,5	743,5	556,0
1994.....	5 756,1	1 313,9	7 070,1	1 498,0	151,9	563,1	783,0
1995.....	5 566,1	1 331,5	6 897,6	1 891,3	181,4	672,7	1 037,2
1996.....	5 460,6	1 184,7	6 645,3	1 991,6	192,4	611,5	1 187,7
1997.....	4 800,7	1 707,9	6 508,6	2 097,0	211,2	567,5	1 318,3
1998.....	5 078,5	2 431,6	7 510,1	2 256,2	229,7	576,0	1 450,5
1999.....	4 897,7	2 547,2	7 444,9	2 351,9	246,7	678,3	1 426,9
2000.....	4 941,1	1 933,9	6 874,9	2 382,8	258,2	570,3	1 554,3
2001.....	5 001,1	1 814,4	6 815,5	2 946,9	360,4	682,2	1 904,3
2002.....	5 413,2	1 948,0	7 361,2	3 643,7	456,4	665,6	2 521,6
2003.....	5 391,2	2 486,4	7 877,5	3 626,9	419,1	509,6	2 698,2
2004.....	5 792,7	2 688,2	8 480,9	4 116,0	469,4	385,7	3 260,9
2005.....	6 094,1	3 631,0	9 725,1	4 484,3	490,6	296,9	3 696,8
2006.....	6 742,9	3 875,5	10 618,4	4 119,2	483,3	444,5	3 191,4
2007.....	7 092,9	4 275,3	11 368,2	4 146,0	540,1	358,2	3 247,8
Sum	101 925,3	41 006,6	142 931,8	46 143,4	5 251,9	10 280,0	30 611,6

Omregnet til 2008-prisnivå med Finansdepartementets indekser for prisomregning

Omfatter postene 29, 30, 31, 35 og 60, samt tidligere post 32 Legging av fast dekke på riksveger, post 33 Kompensasjon for arbeidsgiveravgift og kap 1331 Særskilte investeringer m.v.for kollektivtrafikk i storbyene

Forskudd og tilskudd inngår ikke i oversikten.

SPØRSMÅL NR. 160**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 3. november 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Ved behandlingen av Oslo pakke 3 trinn 1 understreket stortingsflertallet at ressurser som skulle gå til kollektivformål minst skulle ha en slik relativ andel som foreslått i det lokale forslaget. Det stilles nå fra enkelte hold spørsmålsteget ved om Samferdselsdepartementet følger opp dette.

Kan samferdselsministeren orientere om hvordan Stortingets presisering er fulgt opp i budsjettet for 2009 og hvordan departementet ser for seg at man sikrer at kollektivandelen er på dette nivået i den videre håndteringen av pakken?»

Svar:

Som omtalt i St.prp. nr. 40 (2007-2008) Om Oslopakke 3 trinn 1, har det lokale forslaget til Oslopakke 3 en total økonomisk ramme på om lag 54 mrd. 2006-kr og er forutsatt gjennomført over en 20-årsperiode fra 1. januar 2008. Det er lagt opp til at det skal benyttes vel 20 mrd. kr til kollektivtrafikktiltak, dvs. nærmere 40 pst av totalramma, herunder nærmere 11 mrd. kr til "økt tilskudd kollektivtransport", dvs. om lag 20 pst. av pakken. En vesentlig del av "tilskuddsmidlene" er forutsatt benyttet til drift av kollektivtrafikken, men også til investeringer i kollektivsystemet

ligger inne i disse midlene. Det lokale forslaget til Oslopakke 3 innebærer en gjennomsnittlig årlig innsats på vel 1 mrd. kr til kollektivtrafikktiltak, hvorav om lag 540 mill. kr til "økt tilskudd kollektivtransport". Innsatsen vil naturlig nok kunne svinge noe fra år til år, bl.a. avhengig av hvordan tyngre kollektivinvesteringer fases inn og ut.

Som det går fram av St.prp. nr. 1 (2008-2009) er det foreslått til sammen om lag 1 590 mill. kr til kollektivtrafikktiltak i Oslo og Akershus i 2009, inkl. tilskudd til driftstiltak, hvilket er nærmere 50 pst mer enn det gjennomsnittlige årlige nivået i det lokale forslaget til Oslopakke 3. På grunn av Oslo kommune og Akershus fylkeskommunes uttalelser til Statens vegvesens budsjettforslag for 2009, er det imidlertid behov for en nærmere avklaring av om det er enighet om prioriteringene innenfor denne rammen. Som det går fram av St.prp. nr. 1 (2008-2009), er det derfor forutsatt at Statens vegvesen tar initiativ til en slik avklaring.

Samferdselsdepartementet arbeider nå med trinn 2 av Oslopakke 3. Angående kollektivsatsingen, kan jeg forsikre om at departementet forholder seg til Stortingets merknader til proposisjonen om Oslopakke 3 trinn 1.

SPØRSMÅL NR. 161**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Elisabeth Røbekk Nørve****Besvart 6. november 2008 av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen****Spørsmål:**

«Industrikraft Møre har lansert planer om å bygge et gasskraftverk med CO₂-håndtering som kan levere kraft regionalt i Møre og Romsdal, og dermed avhjelpe den anstrengte forsyningssituasjonen for kraft i området, samt kraft til nye gassfelt offshore utenfor Mørekysten.

Hva er statsrådets vurdering av dette prosjektet?»

BEGRUNNELSE:

Forsyningssituasjonen i Midt-Norge er anstrengt. I Møre og Romsdal er kraftunderskuddet forventet å

være om lag 6 TWh i 2010. Kraftforbruket i området er stigende. Fase 2 av Ormen Lange og en eventuell elektrifisering av nye gassfelt i Norskehavet vil øke underskuddet kraftig i årene fremover. I et tørrår vil man ha en anstrengt kraftsituasjon selv ved drift av de mobile gasskraftverkene på Nyhamna og på Tjeldbergodden. Det er behov for en permanent løsning på kraftsituasjonen i Midt-Norge gjennom økt produksjon. I realiteten er det kun nye høyspentlinjer og økt import av kraft som er alternativet til gasskraft i Midt-Norge. Kraftsystemutredningen for Møre og Romsdal fra 2008 slår fast at "for å tilfredsstille forsyningssikkerheten både på kort og lang sikt, med en kraftsituasjon som gir utviklingsmuligheter for ny in-

dustri- og næringsvirksomhet i Møre og Romsdal, anses det i tillegg til Statnetts tiltak nødvendig med betydelig etablering av ny produksjon. Utviklingen i Trøndelagsfylkene vil til en viss grad kunne påvirke dette behovet." På denne bakgrunn har Industrikraft Møre (IKM) lansert planene om et gasskraftverk ved Hustadmarmor i Elnesvågen. IKM's anlegg vil bli et moderne gasskraftanlegg med virkningsgrad opp mot 60%.

IKM har arbeidet aktivt med ulike CO₂-løsninger, inkludert partnerskap i Just Catch og deltagelse i utredning av CO₂-infrastruktur og -deponering i regi av Gassco og OD. IKM's prosjekt vil bidra til økt forsynings sikkerhet og redusert behov for nettutbygging. Nett-tapene (både økonomisk og miljømessig) vil bli vesentlig redusert pga. lokaliseringen midt i forbruks- og underskuddområdet. Statnetts analyser viser at IKM har landets beste lokalisering for ny kraftproduksjon. Dersom det ikke etableres ny produksjon på Romsdalsahalvøya, må det investeres ytterligere i en ny høyspentlinje Nyhamna-Ørskog med investeringer som er anslått til ca. 1 mrd. kroner.

Svar:

Industrikraft Møre AS søkte 1. desember 2006 om anleggskonsesjon i henhold til energiloven for bygging og drift av et gasskraftverk på opptil 450 MW i Elnesvågen i Fræna kommune.

NVE avsto søknaden 5. mars 2008.

Industrikraft Møre påklaget vedtaket 8. april 2008. Olje- og energidepartementet har nå klagen til behandling, og har avholdt møter med Industrikraft Møre AS og Adapt Consulting AS.

Klagen gjør det nødvendig med en grundig behandling, også hensett til kraftsituasjonen i Midt-Norge.

Jeg kan ikke komme med noen vurdering av prosjektet nå mens klagebehandlingen pågår. Uansett har jeg fokus på ethvert tiltak som kan bidra til å løse kraftsituasjonen i Midt-Norge.

SPØRSMÅL NR. 162

Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide

Besvart 31. oktober 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell

Spørsmål:

«Valle kommune har søkt, men fått avslag på sin søknad om å opprette en ny folkehøyskole innenfor motorsport. Skolen er tenkt etablert i Setesdal etter at den videregående skolen ble lagt ned. Det finnes i dag ikke noe liknende tilbud ved eksisterende folkehøyskoler.

Hva er begrunnelsen for at Valle kommune har fått avslag på søknaden?»

Svar:

Valle kommune søkte 28. mars 2007 om godkjenning av ny folkehøyskole fra skoleåret 2008-2009. Det følger av søknaden at den omsøkte skolen tar sikte på å gi et tilbud til motorsportinteressert ungdom. Departementet avsto i vedtak av 14. mai 2008 søknaden om godkjenning av ny folkehøyskole. Dette avslaget ble påklaget i brev fra Valle kommune av 3. juni 2008, og klagen er for tiden til behandling i departementet.

Jeg vil vise til at folkehøyskoleloven § 2 bestemmer at departementet godkjenner en folkehøyskole for tilskudd. Loven gir ikke rett til godkjenning, selv om vilkårene i loven er oppfylt. Det er en forutsetning for godkjenning at det er bevilget midler over statsbudsjettet til opprettelse av ny folkehøyskole. I statsbudsjettet for 2008 er det ikke bevilget midler til dette formålet, og dette er begrunnelsen for at departementet har avslått søknaden fra Valle kommune om opprettelse av folkehøyskole fra skoleåret 2008-2009.

Jeg vil ellers gjøre oppmerksom på at Setesdal folkehøgskole – i tillegg til Kristiansand folkehøgskole, Masfjorden folkehøgskole og Tustna folkehøgskole – også har søkt om godkjenning fra skoleåret 2009-2010. Utdanningsdirektoratet har foretatt forberedende søknadsbehandling, og oversendt saken til departementet for vedtak.

Departementet vil avgjøre de fire søknadene om opprettelse av folkehøyskole fra skoleåret 2009-2010 når statsbudsjettet for 2009 er endelig vedtatt.

SPØRSMÅL NR. 163**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Ine Marie Eriksen Søreide****Besvart 3. november 2008 av kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell****Spørsmål:**

«Ved 15 skoler i syv fylker tilbys nå tekniske og allmenne fag (TAF). TAF er et fireårig tilbud som kombinerer yrkesutdanning med studiespesialisering, og som gir dobbel kvalifikasjon (fagbrev og studiekompetanse med full fordypning i realfag). TAF er en svært vellykket ordning, både med tanke på elevresultater, kjønnsfordeling og frafall. Likevel er ikke TAF en godkjent del av det norske utdannings-systemet.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at TAF blir et godkjent tilbud?»

Svar:

TAF (tekniske og allmenne fag) ble startet på 1990-tallet som et lokalt forsøk i Hordaland. Siden har også andre skoleeiere tilbudt denne forsøksordningen. TAF er et opplæringstilbud som kombinerer utdanning fram til både fagbrev og til studiekompetanse i løpet av 4 år. Det var en forutsetning fra oppstarten av forsøkene at dette kombinasjonsopplegget skulle foregå innenfor de rammer og retningslinjer som gjaldt for Reform 94, slik at de som gjennomførte dette opplæringstilbudet fikk samme opplæring og kompetanse som de som gjennomførte de ordinære opplæringstilbudene. Følgelig har departementet ikke sett behov for å godkjenne dette tilbudet spesielt. Det er riktig at det har vært høstet flere gode erfa-

ringer med disse forsøkene. Departementet er kjent med at i tillegg til kombinasjonen av tekniske fag og allmenne fag har det også vært gitt tilbud om en kombinasjonsløsning mellom allmenne fag og helsefag.

Innføringen av Kunnskapsløftet representerte endringer av strukturen innen videregående opplæring med bl.a. ny fag- og timefordeling knyttet til alle utdanningsprogram og programområder. Det er fortsatt stort lokalt handlingsrom når det gjelder organiseringen av opplæringen. Jeg forutsetter derfor at de skoler som i samarbeid med lokalt arbeidsliv ønsker å tilby TAF eller lignende tilbud tilrettelegger disse tilbudene innenfor gjeldende rammer og retningslinjer. Da oppfylles forutsetningen om at opplæringstilbudet skal gi samme yrkeskompetanse og samme studiekompetanse som ordinære opplæringsløp.

I arbeidet med Kunnskapsløftet har jeg kommet til at det bør vurderes nærmere i hvor stor grad en skal åpne for lokale tilpasninger av de fastsatte fag- og timefordelinger mellom årstrinn i de ulike opplæringsløp. Kunnskapsdepartementet ba derfor Utdanningsdirektoratet i juli i år å vurdere nettopp dette spørsmålet. Svaret på dette spørsmålet vil kunne få betydning for organiseringen av TAF og lignende tilbud. Jeg vil imidlertid ikke ta stilling til dette spørsmålet før jeg har mottatt Utdanningsdirektoratets vurdering.

SPØRSMÅL NR. 164**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl****Besvart 4. november 2008 av justisminister Knut Storberget****Spørsmål:**

«Kan statsråden konkret redegjøre for i hvilken grad oppklaringsprosenten for ulike typer kriminalitet ser ut til å synke i landets politidistrikter siden årsskiftet, med spesielt fokus på Oslo politidistrikt?»

BEGRUNNELSE:

På bakgrunn av ressursituasjonen i politiet er det grunn til å frykte at oppklaringsprosenten i landets

ulike politidistrikter ikke akkurat går opp, spesielt ikke i Oslo politidistrikt. Når politiet haster fra oppdrag til oppdrag er det grunn til å tro at kvaliteten på anmeldelsene blir lavere med det resultat at etterforskerne får et dårlig utgangspunkt å jobbe ut ifra. Under tegnede har fått indikasjoner på at folk pga. manglende bemanning ikke orker å vente i lange køer på de ulike politistasjonene og at anmeldelse heller ikke blir levert.

Svar:

Denne regjeringen arbeider for at politiet får ressurser og rammevilkår til å ivareta publikums behov for service og beredskap. Vi har ikke bare videreført den økning som Bondevik II-regjeringen la opp til før valget i 2005, men vi har i tillegg økt politiets budsjetter med om lag 2 milliarder kroner nominelt i perioden 2006-2009, eller 800 mill. kroner når lønns- og prisvekst er fratrukket.

Siden Regjeringen tiltrådte er budsjettet til Oslo politidistrikt blitt styrket med 135 mill. kroner (fra saldert budsjett 2006 til saldert budsjett 2008). Videre er det gitt tilleggsbevilgninger i perioden på ca. 85 mill. kroner. Det er for 2009 i tillegg foreslått en styrking med 38,2 mill. kroner utover pris- og lønnsveksten. Beløpet skal i hovedsak dekke ansettelse av nyutdannede politihøgskolestudenter, sivile stillinger som vil frigjøre politistillinger, styrket etterforskning av økonomisk kriminalitet og utlendingsforvaltning.

Hovedutfordringen for politi- og lensmannsetaten nå og en tid fremover er mangelen på politiutdanned personell. Under Bondevik II-regjeringen var opptaket av studenter over de fire årene fra 2002 til 2005 til sammen 1128 studenter. Erfaring har vist at dette ikke er tilstrekkelig. Antallet ferdigutdannede polititjenestemenn i dag er med andre ord for lavt til å dekke behovet. Regjeringen økte derfor opptaket ved Politihøgskolen i 2007 og 2008 til 432 studenter pr år. Allerede etter tre år med denne regjeringen er opptaket høyere, til sammen 1224 studenter, enn det Bondevik II-regjeringen hadde i løpet av fire år. I statsbudsjettet for 2009 foreslår regjeringen å øke opptaket til Politihøgskolen til rekordhøye 552 studenter. For perioden 2006-2009 vil det samlede opptaket ved Politihøgskolen bli 1776 studenter. Politihøgskolens budsjett foreslås styrket med 30 mill. kroner.

I tillegg til å øke opptaket ved Politihøgskolen arbeider regjeringen med å organisere politiet på en måte som gir bedre ressursutnyttelse. Utdannede polititjenestemenn må i større grad ut i aktiv tjeneste, og de oppgaver som kan utføres av sivile bør utføres av sivile. Politidirektoratet har satt i gang en rekke tiltak, blant annet rekruttering av personell med annen utdanning, eksempelvis arrestforvarere, for å frigjøre polititjenestemenn for politioppgaver. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2009 foreslått å øke bevilgningen med 10 mill. kroner for å ansette sivile slik at politiutdannet personell kan frigjøres for politioperativt arbeid.

Det er på kort sikt begrenset hvor mange nyutdannede som kan rekrutteres fra Politihøgskolen. Det er i tillegg til å utdanne flere polititjenestemenn viktig å få erfarne tjenestemenn til å stå lengre i arbeid.

Det er nå 149 tjenestemenn som fortsatt er i tjeneste som følge av seniorpolitiske tiltak i politidistriktene. Politidirektoratet har satt i gang et arbeid med å oppdatere direktoratets veileder i seniorpolitikk, og seniorpolitikk er i 2009 et satsingsområde i politi- og lensmannsetaten.

Det er et mål for Regjeringen særlig å øke oppklaringen av det store volumet av vinningskriminalitet. Hovedmålet med regjeringens DNA-reform er en mer effektiv etterforskning og økt oppklaring, både i forhold til den kriminalitet som rammer folk flest og mer alvorlig kriminalitet. Fra 1. september 2008 er politiet gitt mulighet til økt bruk av DNA under etterforskningen. Regjeringens satsing på DNA videreføres i 2009, hvor det bevilges totalt 103,4 mill kr til blant annet sentral finansiering av DNA-prøver.

Landsbasis

I tabellen er oppklaringsprosenten for forbrytelser på landsbasis for 2003-2007 oppgitt:

2003	2004	2005	2006	2007
36,2	36,0	36,2	36,6	36,5

Som tabellen over viser er oppklaringsprosenten for forbrytelser på landsbasis først og fremst preget av stabilitet, men med en svak positiv utvikling mot slutten av perioden.

I tabellen er oppklaringsprosent på landsbasis for forbrytelser kvartalsvis 2007-2008 oppgitt:

Oppklaringsprosent på landsbasis, forbrytelser i alt, kvartalsvis 2007-2008

	31.mar	30.jun	30.sep	31.des
2007	39,3	38,1	36,1	36,5
2008	39,8	38,7	36,4	

Oppklaringsprosenten er erfaringsmessig bedre første halvår enn andre halvår. På grunn av de sesongmessige variasjonene er det mest hensiktsmessig å sammenligne samme kvartal. Som tabellen viser er oppklaringsprosenten for forbrytelser gjennomgående noe bedre i 2008 enn i 2007. Oppklaringsprosenten varierer betydelig mellom de ulike kriminalitetstyper.

Oppklaringsprosenten synker for de fleste kriminalitetstyper, og har gjort det en stund. Årsaken til at dette ikke fører til at oppklaringsprosenten for forbrytelser totalt synker, er at andelen vinningskriminalitet synker. Siden vinningskriminalitet utgjør det desidert største gruppen, og har dårligst oppklaringsprosent, påvirkes den totale prosenten positivt når prosentandelen vinningskriminalitet synker.

*Oslo politidistrikt**Oppklaring*

Oppklaringsprosenten for forbrytelser ved Oslo politidistrikt i 2006, 2007 og 1. halvår 2008 totalt og for de enkelte kriminalitetstyper:

Jus 316	2006	2007	1. halvår 2008
Økonomi	60,9 % (769)	(57,1 % (715)	56,3 % (388)
Vinning	9,1 % (4041)	9,2 % (4284)	8,0 % (1714)
Vold	52,2 % (2122)	49,0 % (2184)	49,1 % (1154)
Sedelighet	38,4 % (126)	49,9 % (241)	37,1 % (86)
Narkotika	86,6 % (4808)	83,7 % (4510)	84,1 % (2164)
Skadeverk	13,1 % (602)	10,6 % (518)	10,3 % (285)
Annen	64,8 % (1032)	60,7 % (1024)	64,3 % (550)
Totalt	21,9 % (13542)	20,8 % (13476)	20,6 % (6343)

*Parentesen inneholder antall oppklarte saker.

Oppklaringsprosenten for forbrytelser totalt var i 2007 på 20,8 %, mens den i 2006 lå på 21,9 %. Første halvår 2008 gikk oppklaringsprosenten ned til 20,6 %, mens den i tilsvarende periode i 2007 var på 22,7 %.

Oslo som storby preges av en annen type vinningskriminalitet enn landet for øvrig, med en meget høy andel tyverier fra person (lommetyverier) uten spor eller andre opplysninger om gjerningspersonen.

Denne sakstypen økte betydelig i løpet av 2007 og viser ingen synkende tendens. Det kan nevnes at vinningskriminalitet utgjorde 59 % av anmeldelsene i Oslo politidistrikt i 2007.

Anmeldelser

Oslo politidistrikt har undersøkt ved samtlige fem politistasjoner, og stasjonene melder at de ikke har lange køer på vakta på grunn av manglende bemanning. På noen stasjoner kan det være noe ventetid, spesielt mandag morgen, i og med at vaktene har vært stengt i helgen. Stasjonene får veldig få klager på at det er venting. I enkelte tilfeller kan anmelder bli bedt om å komme igjen senere.

Sentrum politistasjon, som har distriktets døgnåpne publikumsekspedisjon, har til tider noe kø. Dersom det oppstår kø blir det ofte utlevert anmeldesskjemaer til publikum som de selv fyller ut. Det gjelder mindre vinningsforhold og skadeverk. Oppmøtet på Sentrum politistasjon varierer fra dag til dag, men med hovedtyngden på søndag/mandag. Det kommer ofte berusede personer om natten som vil anmelde ulike forhold. Disse blir bedt om å komme tilbake når de er edru. Også Sentrum politistasjon må be publikum komme tilbake, og deres erfaring er at folk kommer igjen.

Politimesteren i Oslo kan ikke se at det blir levert færre anmeldelser av bemanningsmessige årsaker.

For øvrig kan det opplyses om at det allerede i dag ligger skjema for forenklet anmeldelse, sammen med en kort veiledning, på politiets hjemmeside www.politiet.no. Videre kan nevnes at første versjon av politiets nye Internett med fokus på brukerretting vil bli lansert i løpet av årsskiftet 2008/2009, og med blant annet mulighet til å innlevere enkelte typer anmeldelser.

SPØRSMÅL NR. 165

Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant André Oktay Dahl

Besvart 6. november 2008 av justisminister Knut Storberget

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å legge frem konkrete strakstiltak, være åpen for endringer i statsbudsjettet og umiddelbart sette seg ned med politiets organisasjoner og ledelse for å finne en løsning på den akutte krisen etaten nå er i?»

BEGRUNNELSE:

Det hører til sjeldenhetene at statsråden ikke vil kommentere en dagsaktuell mediasak, men det er tilfelle i forhold til politiets ressursituasjon på Romerike, jf. RB 26.10.2009. Politiet på Romerike loggførte ifølge RB natt til lørdag 29 prioriterte oppdrag

hvor politiet selv mener de burde rykke ut, men som de ikke hadde kapasitet til å reise ut til. Natt til søndag 19.10.2009 var Oslo politidistrikt i en liknende situasjon, jf. også spm. avsendt statsråden om dette. Flere og flere ser nå at det fremlagte statsbudsjett ikke svarer på de akutte problemene politiet nå står overfor, etter at statsråden lovet at henholdsvis 2008 og 2009 skulle bli politiets år. I åpen høring med justiskomiteen kom det frem kraftig og entydig kritikk av budsjettet i forhold til politiets driftsbudsjetter, som ikke inneholder et strakstiltak av noe omfang. 10 millioner til sivilt ansatte innebærer eksempelvis i underkant av 1 stilling per politidistrikt. I tillegg mangler konkrete seniortiltak og den reelle styrkingen på 260 millioner blir antageligvis spist opp av allerede igangsatte prosjekter, investeringer til nødnett, DNA mv. Statsråden synes bevisst å benytte medlemmene av justiskomiteen fra Ap til å spre et inntrykk av at politiet driver ulovlige aksjoner i diverse medieoppslag rundt omkring.

Tiden er ikke den rette for denne type kampanjer rettet mot politiet. Dette bidrar til å skape økt konflikt og tildekker det reelle problemet - at vi har et overtidbasert system som ikke bidrar til trygghet. I denne situasjonen må statsråden ta initiativ til å møte politiet og i samråd med politiet fremme konkrete strakstiltak og være villig til å endre på det fremlagte statsbudsjett. Stortinget har nå det formelle ansvaret for å behandle statsbudsjettet, men med en flertallsregjering forutsettes det at angjeldende statsråd legger stoltheten til side og legger til grunn en virkelighetsoppfatning som er et godt stykke unna enkelte av de til dels misvisende pressemeldingene som ble sendt ut ved fremleggelsen av budsjettet.

Svar:

Etter det jeg kan se er det ingen endringer i kriminalitetsbildet som skulle tilsi ny driftssituasjon i politiet nå. Imidlertid har jeg bl.a gjennom media merket meg at ansatte i politiet nå verner mer om sin fritid og dette gir politiet noen nye utfordringer. Jeg er alltid åpen for å diskutere situasjonen med politiet. Jeg har bl.a. kvartalsvise møter med de ansattes organisasjoner hvor foreskjellige spørsmål tas opp. Jeg må legge til at det som nå kommer frem i forhold til risikotillegg osv, ikke har vært tema på disse møtene. Dette er etter min mening nyttige møter hvor aktuelle saker diskuteres med alle organisasjonene. I tillegg til de ordinære styringsdialogmøtene som er mellom Justisdepartementet og Politidirektoratet, har jeg faste møter med politidirektøren hvert kvartal hvor jeg får oppdateringer om status i politiet mm. I spesielle saker eller tilfeller har vi også særskilte møter.

Det er liten tvil om at trykket av medieoppslag fra Politiets Fellesforbund den senere tid kan være med på å skape unødig frykt blant publikum. Det er etter

min mening viktig å ikke krisemaksimere når det gjelder situasjonen i politiet. Rapporter departementet har mottatt fra politimestrene viser at det til tross for de utfordringene politiet nå står overfor, rapporteres at vi fortsatt har et forsvarlig polititjenestetilbud i distriktene.

Når det gjelder politiets lønn og et eventuelt risikotillegg, er dette spørsmål som må tas opp av Unio som er den hovedorganisasjonen som Politiets Fellesforbund er medlem i, i forbindelse med lønnsforhandlingene med Fornyings- og administrasjonsministeren. Jeg vil også nevne at forhandlingsleder i Unio, Arne Johannessen etter justeringsforhandlingene i sommer ga uttrykk for at forhandlingene hadde vært tøffe, men at de var tilfreds med resultatet fordi staten hadde vist vilje til å møte Unio på de viktigste prioriteringene. Han fremholdt at politifolk i operativ stilling ville få mest uttelling i politiet.

Jeg vil minne om at politi- og lensmannsetatens budsjett har hatt en vesentlig økning dersom vi ser over en noe lengre perioden. Budsjettet var 4,7 milliarder kr i 1997 og 7,9 milliarder kr i 2005. I 2009 har vi foreslått det økt til 9,8 milliarder kr.

Bemanningen i politiet (eksklusive Politidirektoratet) har følgende utvikling:

	31.12.1997	31.12.2005	01.10.2007
Bemanning totalt	10 104	11 971	12 497
Politiutdannede	7 410	8 123	8 185

Politiets budsjett er nominelt økt med ca 2 milliarder kroner etter at vi overtok. Reelt er økningen på 800 millioner kroner. Ved å sammenligne saldert budsjett for 2008 med saldert budsjett for 2009 er det en økning på 216 mill. kr under kategori 06.40 Politifolk og påtalemyndighet. I tillegg kommer kompensasjon for pris- og lønnsvekst. I begrunnelsen til spørsmålet fra representanten Oktay Dahl, påstås det at økningen blir spist opp av allerede igangsatte prosjekter, investeringer i nødnett, DNA mv. Dette er ikke riktig. Både i St.prp. nr. 1 og i pressemeldinger er det redegjort for hva økningen består i.

I tillegg er det lagt inn bevilgninger til oppstart av Barnehus i Oslo, politiposter i Oslo, oppfølging av forslag til voldtekstutvalget, økt støtte til Alternativ til vold (ATV), tilskudd til Frontex med mer. I tillegg til satsingen på politiet, foreslås det i 2009 å bevilge 561 millioner kroner til Nødnett for å slutføre arbeidet med første utbyggingstrinn.

Jeg må ennå en gang få minne om at den største utfordringen denne regjeringen arvet fra Regjeringen Bondevik II i justissektoren er mangelen på utdannede polititjenestemenn. Økning i bemanningen i politiet kan først komme når de store opptakene som vi startet opp med i 2007, er ferdig utdannet i 2010. Ut fra prognoser utarbeidet av Politidirektoratet i "Politiet mot 2020" vil det i 2010, 2011 og 2012 bli hhv

176, 127 og 213 flere som uteksamineres fra Politihøgskolen enn det antallet som erfaringsvis slutter. Resultat av satsingen på økt opptak i perioden 2007-2009 vil bli en økning av politiutdannede på 516 i 2012.

I regjeringen må vi prioritere, og innen justissekretoren har jeg som første prioritet hatt målsettingen om å bygge ned soningskøene. Dette er nå så godt

som nådd og det har også stor betydning for politiet ved at det er lettere å få varetektsplasser i nærheten. Politiets budsjett er styrket, og det er nå viktig å se hva de enkelte politidistrikt og særorgan får i tildeeling i 2009. Politidirektoratet vil fordele budsjettet etter at det er vedtatt i Stortinget og drøftet med tjenestemannsorganisasjonene i politiet.

SPØRSMÅL NR. 166

Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Arne Sortevik

Besvart 3. november 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete

Spørsmål:

«Denne regjeringen øker omfanget av bompengefinansiering ved bygging av nye veier. Bompengefinansiering av vei er kjøp av vei på avbetaling - som kjent en svært kostbar finansieringsform. Bompengefinansierte prosjekter skal godkjennes av Stortinget gjennom egen sak for hvert prosjekt. Informasjonen om de ekstrakostnader for bilistene som bruk av bompengefinansiering medfører er uklart og ulikt opplyst.

Vil statsråden sørge for at det gis en enhetlig og klar fremstilling som viser samlede kostnader som betales av bilistene?»

BEGRUNNELSE:

Selv om staten fører regnskap etter kontantprinsipp er det likevel viktig at når investeringsprosjekter planlegges så fremvises både investeringskostnader (altså hva det koster å bygge et prosjekt) og finansieringskostnader (hva som totalt må betales for å gjennomføre byggingen av det samme prosjektet). Et ferskt eksempel er St.prp. nr. 76 Ryaforbindingen.

Dette er oppgitt finansieringsplan i mill. 2008-kr

Forskottering - innspara statlege tilskot til drift av ferjesambandet ¹ :	55 mill. kr.
Forskottering - innspara statlege tilskot til kapitalkostnader for ei ferje:	59 mill. kr.
Ordinære statlege midlar:	57 mill. kr.
Bompengar ² :	144 mill. kr.
Lokale tilskot – kompensasjon for auka arbeidsgjevaravgift:	25 mill. kr.
Sum	340 mill. kr.

¹ Korrigert for auka drifts- og vedlikehaldsutgifter på vegnettet.

² I tillegg kjem bompengar til dekking av innkrevjingskostnader og drift.

Men av oppgitt bompengebeløp skal hele 90 mill kr. brukes til å betale finansieringsutgifter. Som svar på spørsmål i saken har SD opplyst følgende:

Hva er samlet rentekostnader på prosjektet, og hvor mye av dette betales gjennom bompenger?

Svar:

Med de forutsetninger som er lagt til grunn, er finansieringskostnadene, inkl. kostnadene til forskottering, beregnet til 90 mill. kr. Av et samlet finansieringsbidrag på 144 mill. kr fra bompenger er det regnet med 54 mill. kr til investering og resterende 90 mill. kr til å dekke finansieringskostnadene, inkl. kostnadene ved forskottingen.

Investeringskostnaden for å bygge prosjektet ser ut til å være 250 mill. kr. Renter på byggelån og renter for å forskottere ferjeavløsningsmidler fra staten utgjør totalt 90 mill. kr.

I tillegg opplyser SD:

Samlet kostnad til å dekke innkrevingskostnader og drift av bompengeselskapet i om lag 19 år er beregnet til om lag 29 mill. kr. I kostnadsoverslaget på 240 mill. 2007-kr (250 mill. 2008-kr) inngår 4 mill. kr til bygging/riving av bomstasjon. Samlet skal bilistene altså betale 123 i renter, innkreving og bygge/rivekostnader for bomstasjon i tillegg til å bidra med 50 mill. kr. til selve investeringen.

St.prp.nr. 76 2007-2008 behandles i transportkomiteen i oktober 2008. Dette er et helt ferskt eksempel og et eksempel av mange som illustrerer at bilistene gjennom bompengefinansiering betaler omfattende kostnader ut over selve bidraget for å få bygget et veiprojekt.

Jeg håper at statsråden i det minste vil sørge for at Regjeringen når den bruker bompengefinansiering på samferdselsprosjekter klart og tydelig vier frem

hva som er bilistenes bidrag til selve investeringsprosjektet (byggeprosjektet), hva som er tilleggsregninger (gjennom finansieringsopplegget for hvert prosjekt) og hva som er totalregningen.

Svar:

På samme måte som OPS og andre alternative finansieringsformer kan bompengefinansiering sees på som en form for avbetaling. Jeg er enig i at omtalen

av bompengebdraget kan forbedres. I framtidige bompengeproposisjoner vil Samferdselsdepartementet derfor sikre at det gis en samlet framstilling av forutsatt bompengebdrag, der både totalt bompengebdrag og forutsatt fordeling mellom bidrag til finansiering av foreslåtte investeringer og finansiering av kapitalkostnader samt innkrevings-/driftskostnader framgår.

SPØRSMÅL NR. 167

Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Øyvind Korsberg

Besvart 5. november 2008 av nærings- og handelsminister Sylvia Brustad

Spørsmål:

«Mener statsråden at dagens praksis fra Patentstyret er holdbar, der registreringshaver først varsles etter at varemerkeregistreringen har gått ut etter 10 år og da med et gebyr, og vil statsråden sørge for at for fremtiden vil registreringshaver av varemerker få informasjon før den 10 årlige registreringsperioden utgår, og ikke bare i etterkant med forsinkelsesgebyr?»

BEGRUNNELSE:

Det følger av lov om varemerker § 23a at en registrering av varemerke kan fornyes etter begjæring fra registreringshaver for ti år om gangen. Slik praksis er i dag fra Patentstyret gis det ikke noe varsel til registreringshaver om at varemerkeregistreringen må fornyes, dette skjer først i etterkant av at perioden på 10 år utgår og da som et varsel med forsinkelsesgebyr og med opplysning om at registreringen vil opphøre uten mulighet for gjenopptakelse.

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 167 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg om Patentstyrets praksis knyttet til varsling av utløp av varemerke-registreringer. Jeg kan opplyse om at det ikke medfører riktighet at en registreringshaver av et varemerke ikke mottar varsel om registreringens utløp før etter at den er utløpt. Patentstyret har som fast praksis å varsle registreringshaver om at varemerkeregistreringen utløper før utløpsdato. Varslingsbrevet sendes ca. to måneder før registreringen utløper og inneholder også informasjon om hva innehaver skal gjøre for å fornye registreringen. Dersom varemerkeregistreringen ikke blir fornyet før utløpsdato sender Patentstyret i tillegg en påminnelse om at registreringen kan fornyes i løpet av en respittperiode på 6 måneder fra utløpsdato. Hvis registreringen fornyes i respittperioden påfaller det et ekstra gebyr.

Dette er en praksis som Patentstyret har hatt i lenge tid. Informasjon om praksisen finnes også i serviceerklæringen på Patentstyrets hjemmeside www.patentstyret.no.

SPØRSMÅL NR. 168**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 4. november 2008 av finansminister Kristin Halvorsen****Spørsmål:**

«Mange frittstående kommunale pensjonskasser opplever at bufferkapitalen blir borte som konsekvens av den internasjonale finanskrisen og nedgang på børsene.

Hvilke avhjelpende tiltak vil finansministeren vurdere for å sikre de kommunale pensjonskassene?»

BEGRUNNELSE:

Det er ikke bare finansnæringen og norske banker som nå rammes hardt og utilsiktet av den internasjonale finanskrisen. De frittstående kommunale pensjonskassene sliter også på grunn av finansuro og det kraftige fallet i aksjekursene. For mange er bufferkapitalen redusert med over 100 mill. kroner og konsekvensene er at eierne - i de fleste tilfeller kommunene - må avsette ny kapital for å sikre kravene til bufferkapital. Fra mange steder i landet varsles det nå om store problemer i de kommunale pensjonskassene. I Trondheim må kommunene avsette 300 mill. kroner, i Kristiansand 20 mill. kroner og i Arendal 60 mill. kroner for å nevne noen eksempler som har dukket opp de siste dagene. Det er ikke vanskelig å se for seg hvilke utfordringer dette stiller en kommuneøkonomi som allerede presses av høy lønns- og kostnadsvekst og utsikter til lavere skatteinntang enn budsjettet, og hvilke prioriterte oppgaver dette kan komme til å gå ut over.

Problemet er ikke pensjonskassenes likviditet, men kravene til bl.a. grunnkapital som Kredittilsynet på bakgrunn av gjeldende lovverk krever at pensjonskassene skal ha.

Alternativet til påførsel av kapital fra kommunene vil for mange måtte være kortsiktige ukloke tilpasninger for å unngå brudd på buffer- og kapitaldekningsregler. Tilpasninger som igjen vil kunne ha konsekvenser for kommunenes pensjonskostnader og kommuneøkonomien på kort og lang sikt.

For kommunale kasser er det begrenset hva som kan hentes inn av frisk kapital.

I Danmark har regjeringen, for å bøte på tilsvarende problem, innført en ordning der staten ikke bare gir innskytergaranti, men også garanterer for den verdipapirgjeld som bankene har utestående.

Med en tilsvarende garanti i Norge vil vektingen av balansen hos pensjonskassene (og andre finansaktører) bli redusert betydelig (fra 20 til 0 vekter), noe som igjen vil medføre betydelig styrket kjernekapital, kapitalvekting og buffer.

Et annet avhjelpende tiltak vil kunne være en rask avklaring av konsekvenser og forståelse av omdefineringen av 4%-regelen av administrasjonsreserven.

Svar:

Et helt grunnleggende prinsipp i forsikringsregelverket er at forsikringstekniske avsetninger er tilstrekkelige til å dekke forsikringsforpliktelsene selskapet eller pensjonskassen har.

De forsikringstekniske avsetningene tallfester omfanget av forsikringsgjelden ved beregning av nåverdien av selskapenes forsikringsforpliktelser til enhver tid. Sentrale soliditetshensyn i livsforsikring tilsier at beregningen av avsetningskravene skal baseres på realistiske forutsetninger når det gjelder avkastningsnivå og biometrisk risiko.

I tillegg til kravet til forsikringstekniske avsetninger skal pensjonskassene til enhver tid ha en kapitaldekning som tilsvarer minst 8 prosent av beregningsgrunnlaget. Kapitaldekningen beregnes ut fra risikoen på aktivassiden av balansen.

Det er viktig at pensjonskassene har en bufferkapital som er tilstrekkelig til å håndtere den risikoen foretakene er eksponert for gjennom sine investeringer. Nærmere regler om styring og kontroll med risikoen ved kapitalforvaltningen er gitt i kapitalforvaltningsforskriften.

Stortingsrepresentant Skei Grande skriver i begrunnelsen til spørsmålet at "Problemet er ikke pensjonskassenes likviditet, men kravene til bl.a. grunnkapital som Kredittilsynet på bakgrunn av gjeldende regelverk krever at pensjonskassene skal ha." Endringer i regelverket, med det formål at kapitaldekningen i selskapene skal framstå som bedre enn den i realiteten er, er etter min mening ikke en hensiktsmessig måte å håndtere en situasjon hvor en pensjonskasse ikke oppfylder kapitaldekningsreglene.

Dersom pensjonskassene har problemer med å oppfylle de lovpålagte soliditetskrav og kapitalkrav, er det viktig at pensjonskassene tar kontakt med Kredittilsynet og utarbeider en plan for hvordan de lovpålagte kapitaldekningskrav kan oppfylles.

Stortingsrepresentant Skei Grande skriver

"et annet avhjelpende tiltak vil kunne være en rask avklaring av konsekvenser og forståelse av omdefineringen av 4 % regelen av administrasjonsreserven".

Kredittilsynet har etter det jeg er kjent med til vurdering en problemstilling om hvordan administrasjonsreserver som er avsatt under det tidligere regelverket (hvor regelen var at administrasjonsreserven måtte utgjøre minst 4 prosent av nettopremiereserve) skal kunne disponeres. Jeg avventer Kredittilsynets vurdering av dette.

SPØRSMÅL NR. 169**Innlevert 27. oktober 2008 av stortingsrepresentant Hans Frode Kielland Asmyhr****Besvart 5. november 2008 av samferdselsminister Liv Signe Navarsete****Spørsmål:**

«Jeg viser til mitt tidligere spørsmål nr.7 om internasjonale standarder for støy på Gardermoen.

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte om ICAOs - Noise abatement procedure - er innført på Gardermoen?»

Svar:

Jeg har tatt spørsmålet opp med Oslo Lufthavn. De viser til at § 5-4 i forskrift av 16. desember 1997 nr. 1350 om inn- og utflygingstraséer for Oslo lufthavn, Gardermoen pålegger alle luftfartøy over 5700 kg MTOM (Maximum Takeoff Mass) å: ”stige til minst 3700 ft AMSL med de hastigheter, bruk av motorkraft og vingeklaffer som er fastsatt som standard for vedkommende luftfartøy i støyømfintlige

områder (jfr ICAO Procedures for Air Navigation Services – Aircraft Operations (PANS-OPS Doc8168), Vol I – Flight Procedures).” AMSL står for Above mean sea level.

Dette betyr at ICAO Noise Abatement Procedure er innført på Oslo lufthavn, Gardermoen, ved at den er en del av forskriften for inn- og utflyging. Oslo Lufthavn har opplyst at de ikke har mulighet for å sjekke hver enkelt flygning opp mot denne ICAO-prosedyren, da det hovedsakelig er snakk om bruk av motorkraft og vingeklaffer i det enkelte luftfartøyet.

Oslo Lufthavn har også opplyst at de har vært i kontakt med SAS, som bekrefter at de flyr i henhold til ICAO-prosedyren på Oslo lufthavn, Gardermoen.